

നീലാംബുജം

എൻ. സി. നായർ.

നീലാംബുജം.

ഗ്രന്ഥകർത്താ,

എൻ. സി. നായർ,

തിരുവനന്തപുരം.

പ്രകാശകന്മാർ,

എസ്. റി. റെഡ്യാർ ആൻഡ് സൺസ്,

വി. വി. പ്രെസ്സ്—കൊല്ലം.

രണ്ടാം പതിപ്പ് കാപ്പി—1000.

കാപ്പിറങ്ങിപ്പോയ പ്രകാശകന്മാരിൽ.

നി ല ാ ങ്ങ ു .

I

അന്ന് ഹാളുണ്ഡിലെ തലസ്ഥാനനഗരിയിലുള്ള ജനങ്ങൾ അതിരറ്റ അസഹനവും പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. അവർ അപ്പോഴത്തെ ഭരണകർത്താക്കന്മാരുടെ നന്മത്തെ അന്വേഷം അടിച്ചിരുന്നില്ല. ലൂസി പതിനാലാമന്റെ നേക്കുള്ള വെറുപ്പു വലിച്ചു വന്നതോടുകൂടിത്തന്നെ ആറഞ്ചിലെ യുവരാജാവായ വില്യത്തിന്റെ നേക്കു്, അവർക്കു സ്നേഹവും നിമിഷം പ്രദി വളർന്നു. യുവരാജാവായെ അവിടത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജീവനായിരുന്നു.

കേൾവിപ്പെട്ട രാജകാർയ്ക്കു നിപുണനും കർമ്മകർമ്മമായ ജാൺ എന്തൊരാളായിരുന്നു യുവരാജാവിന്റെ മാതൃദർശിതന്റെ ചുമതലയിൽ വിട്ടിട്ടുള്ള ശിഷ്യനെ വേണ്ടുവിധം ഭരണകാര്യങ്ങളുള്ള ഒരുക്കാക്കിത്തീർക്കുന്നതിന്നു ജാൺ നിഷ്കളങ്കം പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മെച്ചപ്പെട്ട ഒരു ഭാഗത്തിൽ ഇരുന്ന ആ ഗുരു വില്യത്തിന്നു ഗുണകരമായി പലതും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ കാണിച്ചുപോന്നു. എന്നാൽ, ദൈവം മനുഷ്യന്റെ മുൻകരുതലുകളു് അവന്റെ നേക്കു് മന്ദമാസം തുടങ്ങിയപ്പോൾ പതിവു്. ജാണിന്റെ ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ നടപടികൾ പലക്കും അസഹനീയമായി തോന്നി. ഗുണകരമായ പ്രവൃത്തികളേ അതാൾ ചെയ്തുള്ളവെങ്കിലും, അവയെ അവർ ദോഷമായിട്ടു കാണിച്ചിരുന്നുള്ളു.

ജാണിന്റെ സഹോദരനായ കാർണീലിയസ് അക്കാലത്തു് ഭരണസംഘത്തിലെ പ്രധാനിയായിരുന്നു. അതാളും സഹോദരനെപ്പോലെ ഒരു സ്വജനപ്രിയനായിരും സ്വരാജ്യ

സുഹൃദ്യമായിരുന്നതിനാൽ അതവിധത്തിലുള്ള പെരുമാറ്റംതന്നെയാണു് അയാൾക്കും ജനങ്ങളിൽനിന്നും ലഭിച്ചതു്. യൗക്കരമായ ഭാവി കാണിച്ചിരുന്നിനെ നിശ്ചിത. അതിൽ അയാളുടെ ജീവിതം തകർന്നുക്കൊണ്ടു കാഴ്ചയായുള്ളവർ മുൻകൂട്ടി ഗണിച്ചു. താമസംവിനാ രാജദ്രോഹകാരത്തിന്നു അയാളെ തടവിലാക്കി. അയാളുടെ നേർക്കുള്ള വിരോധം അതുകൊണ്ടും തീർന്നില്ല. കാണിച്ചിരുന്നിന്റെ രക്തം അവിടെയുള്ള വഴികളിൽ വീഴ്ത്തിയല്ലാതെ പ്രകൃത്ത്വമായ ജനങ്ങൾ അടങ്ങുകയില്ലെന്നു തീർച്ചയാക്കി.

രാജദ്രോഹിയുടെ മേൽ വിധിപ്രസ്താവിക്കുന്ന ദിവസം വൈകിട്ടു, ജാൺ സ്വസ്ഥഹാദരനെ കാണാനായി കാരാഗൃഹത്തിൽപോയി. നഗരത്തിലെങ്ങും ജനങ്ങൾ ക്ഷോഭിച്ചിരുന്നു. വിവരമുള്ളവരും വിവരംകെട്ടവരും ഒന്നുപോലെ അക്രമത്തിന്നു സന്നദ്ധരായി. പലരും വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അങ്ങാട്ടുമിങ്ങാട്ടും വഴിനീളെ നടന്നു. നേരം ചെല്ലുണ്ടാറും അവരുടെ ജനസ്വാധീനവും തന്മൂലം ശക്തിയും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കാണിച്ചിരുന്നോടു കരുണ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവരെ അവർ നിർദ്ദയം വധിച്ചു; അയാളെ പടിക്കുന്നവരെ അഭിനന്ദിച്ചു. “രാജദ്രോഹിയെ കീറുവിൻ, ജയിൽ തകർക്കുവിൻ!” എന്നീവിധത്തിലുള്ള വിളി അന്നു കാരാഗൃഹത്തിന്നു ചുറ്റും മുഴങ്ങി മാറൊരാലിക്കൊണ്ടു. അവർക്കു് അനിഷ്ടമായി ആരും ഒന്നും ചെയ്യുകയോ പറയുകയോ ഉണ്ടായിട്ടില്ല എന്നുള്ളതു് അവർക്കു് കുറേക്കൂടെ തന്റേറടത്തിന്നു കാരണമായി. ബോധമില്ലാത്ത ജനക്കൂട്ടം ജയിൽ കാത്തവരോടു് “തുറക്കുന്നോ? അതോ കെട്ടിക്കിടത്തോ?” എന്നു് ഉച്ചത്തിൽ അധികാരത്തോടെ ചോദിച്ചു.

അപ്പോൾ പട്ടാളക്കാരുടെ തലവൻ വളരെ വിനീതനായി “ഉത്തരവില്ലാതെ തുറക്കുകയില്ല” എന്നു പറഞ്ഞു.

“ഉത്തരവോ?”

“അതേ; ഞങ്ങളുടെ ജോലി ജയിൽ കാക്കുകയാണ്.”

“എന്നാൽ ഉത്തരവാദികളായിയാണ് ഞങ്ങൾ വന്നിട്ടുള്ളത്. വിടുവേണോ? ഇല്ലേയോ?”

“ഉത്തരവുണ്ടായിട്ടുള്ളത് അകത്തു് ആരെയും വിടരുതെന്നാണ്. കൂടാതെ, രാജദ്രോഹിയെന്ന തീരുമാനിച്ചവനെ നാടുകടത്തണമെന്നും പ്രത്യേകം അജ്ഞ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.”

“നാടുകടത്തലോ? അയാളെ കീറട്ടെ” എന്നു എല്ലാപേരും ഉറക്കെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് കാരാഗൃഹത്തിന്റെ വാതലിൽ ബലമായി തള്ളി.

പട്ടാളക്കാർ അവരെടുത്തു. അതുകൊണ്ടു തൽക്കാലത്തേക്കല്ലാതെ വലിയ ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല.

രണ്ടാമതും ബോധരഹിതരായ ജനങ്ങൾ പൂർവ്വധികം ശക്തിയോടുകൂടി ജയിലിനെ ഭേദിക്കാൻ തുനിഞ്ഞു. അതും വിഫലമായി. മൂന്നാമതു അവർ ഏകോപിച്ചു വാതലിനെ മറിച്ചിട്ടു. എല്ലാപേരും നിർബാധം അകത്തു കടന്നു.

ഈ സമയം ജാൻ സഹോദരനെ അന്വേഷിച്ചു അതിവേഗത്തിൽ ജയിലിൽ ചെന്നുചെന്ന്. പല ഊട്ടവഴികളും കടന്നുചെന്ന ഏണിപ്പടിയും കയറി അയാൾ കാണില്ലാത്തതിന്റെ മൂറിയിൽ എത്തി. അപ്പോഴത്തെ കാഴ്ച അതിഭയനീയംതന്നെ. അധഃപതിക്കാനായ ഒരു സൗധാഗ്രന്തപ്പോലെ സകല പ്രതാപവും നശിച്ചു് അയാൾ കിടന്നു. മുക്കാൽഭാഗവും വെള്ളത്തിനടിയിലായി ഭീമമയേലയുന്ന തിരമാലകൾക്കുമാത്രം വശപ്പെട്ടു് അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമുലയുന്ന ഒരു മഹാ നൌകയ്ക്കുപോലും ആ പീഠൻ സാരമായി തട്ടിത്തള്ള ചേദനനിമിത്തം ചരിഞ്ഞു നിവന്നു സമയം കഴിച്ചു. ശാരദാഭത്തിൽ മിന്നിത്തിളങ്ങി സ്ഫടികജലത്തിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു മാഞ്ഞു മിനുങ്ങിയും പ്രകാശിക്കുന്ന താരങ്ങളെപ്പോലെ അങ്ങങ്ങളുടെ കണ്ണുകൾ പ്രകാശിച്ചു. അത്മസോദാന്റെ ശോചനീ

യമായ കിടപ്പുകളുടേ ജാണിന്റെ കരൾ പൊടിഞ്ഞു. അയാൾ ധൈര്യമവലംബിച്ചു കിടക്കയടുത്തുപോയി തല താഴ്ത്തി. ജീവൻ മിക്കവാറും നശിച്ചുവെങ്കിലും പെരുന്തൻ നിറഞ്ഞ സഹോദരന്റെ മുഖത്തുനോക്കി നിന്നു. അപ്പോൾ നോക്കൂ കണ്ണുനീർത്തുള്ളികൾ തടവുകാരന്റെ മുഖത്തു പതിച്ചു.

കോപാവേശരായ ജനങ്ങൾ നിരന്തരം പുറപ്പെടുവിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന ആപ്പുവിളി എങ്ങും മുഴങ്ങി.

“സോദരാ! കാണ്ണീലിമസ്സേ! വേദന അസഹനീയം തന്നെ, അല്ലേ.”

“അവിടത്തെ മുഖം കണ്ടതോടുകൂടി സകല വേദനയും നശിച്ചിരിക്കുന്നു.”

“ഈ സ്ഥിതിയിൽ എന്റെ സോദരനെ കാണാനിടയായതിൽ ഞാൻ എന്റെ ജീവനെ ശപിക്കുന്നു.”

എന്റെ സ്ഥിതിഭേദങ്ങളെപ്പറ്റി ഞാൻ ഒന്നും ചിന്തിക്കാറില്ല. സോദരനെ മാത്രമേ ഏകാഗ്രമനസ്സനായി ഞാൻ സ്മരിക്കാറുള്ളൂ. എന്നെ വേണ്ടപോലെ ജനങ്ങൾ ശിക്ഷിച്ചു. എന്റെ ശരീരവും, അതിലടങ്ങിയ ജീവനും വേർപെടാൻ ഇനി അധികം താമസിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ജാൺ! ഞാൻ ഇപ്പോൾത്തന്നെ മരിക്കും. എന്തായാലും സോദരൻ രാജ്യത്തേടുള്ള കടക്കയെ മറക്കരുത്. സഹോദരസ്നേഹം സത്യത്തെയും ധർമ്മത്തെയും വിസ്മരിക്കാനിടയാക്കരുത്. കഷ്ടാഹിഷ്ടങ്ങൾ വീരമാതാവിൽനിന്നും നമുക്കു സിദ്ധിച്ച രക്തത്തെ അശുദ്ധമാക്കാനിടപരുത്തരുത്. സോദരാ എന്റെ അഗ്രഹം ഇപ്പോൾ സാധിച്ചു. ഈ വേദനയോ, ഇനിയും എനിക്കു നേരിടാൻ പോകുന്ന ആപത്തോ എന്നു ഭീരുവാക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, അവിടത്തെ മുഖഭാവം മാത്രം

“ഞാൻ ഈ കഷ്ടസ്ഥിതിയോളം വ്യസനിക്കത്തക്ക

ചെയ്യുന്നു. പ്രതികാരബുദ്ധി എന്നിൽ പ്രതിനിമിഷം തിളച്ചുപൊങ്ങുന്നു.”

“അതേതു്.....എന്നെ ഒന്നു പിടിച്ചുകൊള്ളേണ, എഴുന്നേറ്റിരുന്നാൽ അപ്പം ശാന്തി ലഭിക്കും.”

രാജകുക്ഷികളുടെ അപ്പുവിളി ഒന്നിനൊന്നു അടുത്തു മുഴങ്ങി. ജാൺ സംഭാഷണം ഒന്നു മുറുക്കി.

“കാണീലിയസ്സേ! നമുക്കു നടന്നുപോകേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഞാൻ വണ്ടികൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. നാം ഇവിടെനിന്നും പോവുകയാണു നല്ലതു്. അതാ, പട്ടാളക്കാർക്കു സമീപം വണ്ടി നിൽക്കുന്നു.”

“എന്തു്? പട്ടാളക്കാരുന്ദാ?”

“അതേ. ഇന്ന് വിധി പ്രസ്താവിക്കുന്ന ദിവസമാകയാൽ പ്രത്യേക നിബന്ധനയിന്മേൽ, ജമിൻ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു പട്ടാളക്കാരെ നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

അപ്പോൾ ഒരു മിശ്രാരവം നഭോവീഥിയെ പിളർക്കുമാറു മുഴങ്ങി.

“എന്തു ശബ്ദമാണിതു്? ലഹളയോ മറ്റോ തുടങ്ങുന്നോ?” എന്നു കാണീലിയസ്സു ചോദിച്ചു. അയാളുടെ കണ്ണുകൾ പരിഭ്രമംകൊണ്ടു വിടർന്നു.

“അതേ, കാണീലിയസ്സേ, യേക്കരമായ ഒരു ലഹള...”

“അതെന്തിനാണു്?” എന്നു പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ തടവുകാരൻ ദൂരെ നോക്കി ചോദിച്ചു. എന്നിട്ടു മുഖം തിരിച്ചു. “വളരെപ്പേരുണ്ടോ?” എന്നു തുടർന്നു.

“എല്ലാപേരും നമ്മുടെ വിരോധികളാണു്.”

“അവിടുന്ന് പിന്നെ എങ്ങനെ ഇവിടെ എത്തി.”

“എത്തിയതോ?”

“അവർ എങ്ങനെ വരാൻ അനുവദിച്ചു.”

“ഞാൻ നേർവഴിയെ അല്ല വന്നതു്. ഗ്രന്ഥമായ ഒരു

മാറ്റത്തിലൂടെയാണ്. ഇവിടെ എത്തുന്നതുവരെ ജീവൻ എന്റെ കൈയിൽതന്നെ ഇരുന്നു.”

“ജാൺ, ജീവനുവേണ്ടി ഒളിച്ചുപതുങ്ങിയോ?”

“ജീവനുവേണ്ടി ഞാൻ ഒളിച്ചില്ല. സമയം അധികം വ്യയം ചെയ്യാതിരിക്കാൻവേണ്ടി ഉടുപാതകളിൽകൂടെ വന്നു. അത്രേയുള്ളൂ.”

ഭൂമി മുഴങ്ങിയ ശബ്ദം ക്രമേണ സമീപമെത്തി.

“കാണീലിയസ്സേ! ഒരു നിമിഷം മാത്രമേ ഇനി നമ്മുടേതായിട്ടുള്ള അതിനീടയ്ക്കു രക്ഷ പ്രാപിക്കണം. ഒരു വാക്കു പറയാനുണ്ട്.”

“പറയണം.”

അപ്പോഴും ഭയങ്കരമായ കുറുപ്പുവിളി അവർ കേട്ടു.

“അതാ അവർ വരുന്നു” എന്നു കാണീലിയസ്സു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അതിനെ തുടർന്ന് “അവർ എന്നോടോ സോദരനോടോ കോപിച്ചിരിക്കുന്നത്” എന്നു ചോദിച്ചു.

“രണ്ടുപേരുടെയും നേക്കു്; നാം ഫ്റഞ്ചുഗവൺമൻറുമായി നിഗ്രഹം ചില എഴുത്തുകുത്തുകൾ നടത്തി എന്നു അവർ തെറ്റിദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ ഫലമാണ് ഈ കാണുന്നത്.”

“അവർ ഇത്ര അവിധേകികളോ?”

“ആയിരിക്കാം. അവർ നമ്മെ തീരെ വെറുത്തിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ എഴുത്തുകുത്തുകൾ പുറത്തുവന്നാൽ എത്രത്തോളം നിഷ്ഠൂരമായി നാം സ്വരാജ്യത്തെ സ്പെഹിച്ചു എന്നു തെളിയും. പക്ഷെ ഇപ്പോൾ അവ വെളിയിലായാൽ നമ്മുടെ ജീവിതം നശിക്കും. രാജ്യശ്രേയസ്സിനുള്ള പ്രവൃത്തികൾ രാജദ്രോഹമായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു.”

“അവ എഴുത്തുകുത്തുകൾ നമ്മുടെ വീഴ്ചയെ നല്ലപോലെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അപകടത്തിലാക്കുന്നവയാണ്.”

“നാം ഏതുകൊണ്ടും നശിക്കാനായി” എന്ന് ജാൺ മനസ്സിടിഞ്ഞു പറഞ്ഞു.

“നാം ജീവനും അതുപോലെ ജനസമ്മതത്തെയും വീണ്ടും സമാജ്ജിക്കണം.”

“അതിരിക്കട്ടെ. ആ കത്തുകൾ എന്തുകൊണ്ട്?” എന്ന് ജാൺ വിവർണ്ണപടനനായി ശക്തി ക്ഷയിച്ച സഹോദരനോടു ചോദിച്ചു.

വിഭജനജനകമായ ശബ്ദം അപ്പോഴും മുഴങ്ങി. അതു സംഭാഷണത്തിൽ ലയിച്ച ഭ്രാന്താക്കളെ അകപിടിക്കാൻ ജാൺ മത്സരിച്ചു.

“പുതുനീർപ്പിശകാണ് സൃഷ്ടിക്കുന്ന വാൻബീലിന്റെ പക്കൽ എൽപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

“കാണീലിയസ്സേ! അതത്ര ആപൽക്കരമാണെന്ന് നീ ഓർക്കുന്നില്ല. സാധു വാൻബീൽ—പുഷ്പങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വളരുന്ന ഒരു ചിത്രശലഭം—; അയാൾക്കു രാജകുടുംബങ്ങളെ പറ്റി എന്തറിയാം. ആ കുട്ടിയുടെ അവസാനം ആ കത്തുകൾ മൂലമായിരിക്കും.”

“അവന്റെ നാരോടാ?” എന്ന് വിചാരമഗ്നനായ തടവുകാരൻ ചോദ്യം ചെയ്തു.

“വാൻബീലിന്റെ നാരോടാ. അയാൾ വീരനാണെങ്കിൽ നമ്മുടെ നാരത്തിൽ അഭിമാനമുള്ളവനായിരിക്കും. അല്ല ഭീരുവാനെങ്കിൽ നമ്മുടെ ബന്ധുത്വത്തെ അവൻ വെറുക്കും. ധൈര്യമുണ്ടെങ്കിൽ എഴുത്തുകത്തുകളെ സൂക്ഷിക്കും. ദുർബ്ബലനെങ്കിൽ കത്തുകൾ കൈവിട്ടുപോകും. ഏതുതരത്തിൽ നോക്കിയാലും അയാൾക്കു ആപത്തേ വരികയുള്ളൂ. നമുക്കു ഇവിടെനിന്നും പോകാം. ഇനി താമസിക്കരുത്.”

കാണീലിയസ്സു കിടക്കയിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റു സഹോദരന്റെ കൈയിൽ താങ്ങിക്കൊണ്ടു നിന്നു. അപ്പോൾ ജാൺ വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

“അ കുട്ടിയെ അറിയാത്തവനല്ല ഞാൻ.”

“വാൻമ്പിൽ ഭീരുപോ, വീരനോ എന്നല്ല സംശയിക്കുന്നത്. ശരി, അവൻ രണ്ടിനും മദ്ധ്യേയുള്ള ഒരു മനസ്സു കാരനാണ്. പക്ഷേ നാം അതാലോചിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല. എന്തുതന്നെ വന്നാലും അയാൾ കാര്യം പുറത്തു വിടുകില്ല” ഇങ്ങനെ കാഞ്ചീലിയസ്സു സ്വാഭാപ്രായത്തെ പുറത്താക്കി.

ജാൺ ആ സമയം കാതാഗാരത്തിൽ ചുറ്റും ഒന്നു പരിശോധിച്ചു.

കുത്തുകളെപ്പറ്റി വീണ്ടും സോദാൻ സങ്കടപ്പെടുന്നുണ്ടായിരിക്കാമെന്നു കരുതി പരചരമനസ്സനായ കാഞ്ചീലിയസ്സു തുടന്നു. “ഒന്നുകൂടി ഞാൻ പറയാം. വാൻമ്പിലിനു കുത്തുകളുടെ സ്വരം അറിയാനേ പാടില്ല. അവൻ അവയെ പുറത്തു വിടുകയില്ല. ഇനി അക്കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കേണ്ട. നമുക്കു വേഗം പോകാം.”

“നീ നല്ലവണ്ണം ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നു. നടക്കാൻ കഴികയില്ലല്ലോ.”

“കഴിയുന്നതും ശ്രമംചെയ്തു പുറത്തുപോകാൻ നോക്കാം.”

“എന്റെ ഭൃത്യൻ പുറത്തു നിൽപ്പുണ്ട്. അവനും ഞാനുംകൂടെ സോദരനെ വണ്ടിയിൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കാം. വരൂ.” ജാൺ കാഞ്ചീലിയസ്സിനെ താങ്ങി. അനന്തരം ചുറ്റും ഒന്നുനോക്കി.

അപ്പോഴും “രാജദ്രോഹികൾ നശിക്കട്ടെ” എന്നായിരുന്നു ജനങ്ങൾ കൂട്ടുകൂട്ടമായി വിളിച്ചുപറഞ്ഞത്.

“കാഞ്ചീലിയസ്സേ! അവരുടെ വിളികേട്ടോ?”

“അവർ നമ്മെ അധികക്ഷപിക്കുന്നു. ഇല്ലേ?”

“അതേ.”

കാഞ്ചീലിയസ്സു എഴുന്നള്ളുകയുള്ളപ്പറ്റിത്തന്നെ ഓത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അവയെ നശിപ്പിക്കേണ്ടത് എത്രയും അവശ്യമാണെന്നും അയാൾ ജാണിനോടു സൂചിപ്പിച്ചു. അതിനു

ണ്ണം ഒരു കഞ്ഞഴുതി പരിചാരകൻവശം കാണ്ണീലിയസ്സ് കൊടുത്തയയ്ക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി. കീരകളിൽ നോക്കി മറ്റോ പെൻസിൽ കണ്ടുകിട്ടി. കടലാസ്സ് ലഭ്യമായില്ല. കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ബൈബിളിൽനിന്നും ഒടുവിൽ അച്ചടിക്കാത്തതായ ഒരു കടലാസ്സ് വലിച്ചുകീറി അയാസപ്പെട്ട് ഒരു കഞ്ഞഴുതി.

പ്രിയപ്പെട്ട വാൻസീൽ,

ഞാൻ ഏല്പിച്ചിട്ടുള്ള കത്തുകളെ തുറന്നുപോലും നോക്കാതെ ഉടനെ ചുട്ടുകളയണം. എന്നെ സ്പെഹിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു

എന്നും, കാണ്ണീലിയസ്സ്.

“നമുക്കിനി പോകാം” എന്നു ജാൺ പറഞ്ഞു.

അഞ്ചുമിനിട്ടു കഴിഞ്ഞു. കാരാഗൃഹം മുഴുവനും ജനത തിയ്യുടെ വിഹാസംഗമായി.

ii

കാരാഗൃഹത്തിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഭയഭരസംഭവങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ നഗരത്തിലെങ്ങും ഒരു സൈപരവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സ്വരാജ്യപ്രണയമോ, സ്വജനസ്പന്ദനമോ ഒന്നുമില്ലാത്തവർപ്പോലും അന്ന് “രാജദ്രോഹികളെ” “കീറുപി” എന്നുള്ള വിരശബ്ദവും മുഴക്കി യഥേഷ്ടം തെരുവുകളിൽ കൂടെ നടന്നു. ജാഷം കാണ്ണീലിയസ്സും രക്ഷ പ്രാപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പ്രമതംചെയ്യുന്ന അവസരത്തിൽ ജനപ്രമാണികളിൽ ചിലർ പട്ടാളക്കാരെ പിൻവലിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള ആജ്ഞ വാങ്ങുന്നതിനു പരിശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു.

ജയിലിൽനിന്നും അധികം ദൂരമല്ലാതെ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ അവിടെ നടക്കുന്ന കുഴപ്പങ്ങളെ നോക്കി നില്ക്കുന്നു.

ണ്ടായിരുന്നു. കുലീനത്വം അയാളുടെ മുഖത്തു സർവ്വമായി ഉണ്ടുണ്ടുണ്ട്. യൗവനശ്രീ സവിശേഷം ആ പ്രാശ്നകായത്തെ മോഹനമാക്കിത്തീർക്കുന്നുണ്ട്. ജനങ്ങളുടെ അതിരില്ലാത്ത അഹങ്കാരത്തെ കണ്ടു. അക്ഷമയോടും അസംതൃപ്തിയോടും അയാൾ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ആകാശത്തു ദൃഷ്ടികളെ നീക്ഷിച്ചിരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാലും ആ യുവാവിന്റെ മുഖം മൃഗമായിരുന്നില്ല. അയാൾക്കു ഇരുപത്തിരണ്ടോ—മൂന്നോ വയസ്സു മാത്രമേ പ്രായം കാണുകയുള്ളൂ. പൂളിമ്പരീതിയിൽ വസ്ത്രധാരണം ചെയ്തിരുന്നതിനാൽ അയാളുടെ വാസ്തവനില ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു കുറെ തെരുക്കുതന്നെ.

അപ്പോൾ ഒരുദ്യോഗസ്ഥൻ ചെറുപ്പക്കാരന്റെ ചെവിയിൽ ഇങ്ങനെ മന്ത്രിച്ചു. “തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് എന്തു തീർച്ചയാക്കുന്നു. കാണിയില്ലാത്ത ജ്ഞാനം മറയ്ക്കണമെന്നാണോ?”

ഇതു യുവാവിന്റെ ശ്രവണങ്ങളിൽ വല്ലാതെകൊണ്ടു. അയാളുടെ റൂട്ടനും വികാരങ്ങളാൽ ക്ഷോഭിച്ചു കണ്ണുകൾ തീപ്പെറ്റി വമിക്കുന്നപോലെ ഭ്രാന്തായി. അയാൾ ഇങ്ങനെ മറുപടിതായി പറഞ്ഞു.

“ചുനിക്കു ആ നന്ദികളെ ഭയപ്പെടുന്നില്ല.”

അതുകഴിഞ്ഞു ചെറുപ്പക്കാരൻ കുറുകനരത്തക്കു ഒരുക്ഷമരൂപോലും സംസാരിച്ചില്ല.

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വീണ്ടും പറ്റത്തു:—“പട്ടാളക്കാരന്റെ വിലയിരുത്തുന്നതിനു ജനങ്ങൾ അപേക്ഷിക്കുന്നു. അങ്ങനെ യായാൽ ഭണ്ട സർവ്വാദരന്മാരും ഒരു മാത്രയ്ക്കുള്ളിൽ മരിക്കും. അതു് ഒരു കുറ്റംകൈമാണു്.”

“ഏതായാലും കുറേക്കൂടെ കഴിയട്ടെ. എന്തെല്ലാമാണു് നടക്കുന്നതെന്നുതന്നാക്കാം” എന്നായിരുന്നു യുവാവിന്റെ മറുപടി.

ഉന്നതചിന്തയായ ജനങ്ങൾ ജനവിനയകളെക്കുറിച്ചു നിവൃത്തിയില്ലാതെ കെട്ടിടത്തിന്റെ നടയിൽ നിലയായി.

ന്നു. പട്ടാളക്കാർ സെയ്‌യ്യും അവിടേയും അവരെ തടുത്തു നിറുത്തി. നേരം ചെല്ലുന്തോറും ജനങ്ങൾക്കു വാശിയും ശക്തിയും വർദ്ധിച്ചുവന്നു.

ഒടുവിൽ ഉത്തരവുകിട്ടിയെന്നുള്ള ശബ്ദം പൊട്ടിച്ചിട്ടു കൊണ്ട് ഒരാൾ ആൾക്കൂട്ടത്തിൽനിന്നും പേഗത്തിൽ ഓടി. അയാളെ പറ്റിപ്പൊലീസ് അറസ്റ്റ് ചെയ്തു.

പട്ടാളക്കാർ ഉത്തരവു കണ്ട് കുറേക്കാൾ മാറിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ ജനങ്ങൾ കൂട്ടുകൂട്ടമായി ജയിലിലെങ്ങും തള്ളിക്കൊറി, ഓരോരോ മുറിയിൽ പരിശോധന തുടങ്ങി.

ജാൺ ശോകാതുരനായ സഹോദരനെ താങ്ങി വണ്ടിയിൽ കയറ്റിക്കൊണ്ടുപോകാൻ അശ്രാന്തചരിത്രം ചെയ്തതായിരുന്നു. വല്ല വിധത്തിലും താങ്ങി ഗ്രന്ഥമായ ഒരു ഏണിപ്പടിയിൽ താഴെത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ അവർ അവിടെ ഒരു പെൺകുട്ടി നിൽക്കുന്നതുകണ്ടു. അവൾ രണ്ടു സോദരന്മാർക്കും സുപരിചിതയാണ്. ബാല്യത്തിന്റെ അന്തിമഘട്ടം വിടാൻ മറസ്സിപ്പോയതും താഴെത്തന്നെ വരണമെന്നതിന്നു സമ്മതമുള്ളതുമായ ഒരു പ്രായം അവളിൽ അപ്പോൾ സ്റ്റാർക്കുണ്ടുണ്ട്. പരിശുദ്ധമായ പ്രണയത്തിന്റെ ഉറവു അവൾ സദാ വഹിച്ചിരുന്നു.

“ജാൺ! ഇതെന്തൊരു പത്താണ്. എന്താണ് ചെയ്യുക?” എന്ന് അനുഭവവും, സ്നേഹവും നിറഞ്ഞ മനോസ്സോടുകൂടി അവൾ ചോദിച്ചു.

“കുഞ്ഞേ എന്തു സംഭവിച്ചു.”

“അകത്തു കടക്കാൻ അനുവാദം വാങ്ങാനായി ആളുകൾ ബുദ്ധിമുട്ടുകയാണ്.”

“അപ്പോ, എന്റെ കുഞ്ഞേ, അതെത്രയോ ഭയങ്കരമായിട്ടുള്ളതാണ്. ഈ വസ്തുത ഞങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയിൽ അശേഷവും നശിപ്പിക്കുന്നു. അവർ അകത്തു കടന്നാൽ തീർച്ചയായും

ഞങ്ങളുടെകഥ ഇവിടെ അവസാനിക്കും. പട്ടാളക്കാരുടെ രക്ഷയേ ഞങ്ങൾക്കുള്ളൂ.”

അവളുടെ മുഖം വിഷാദംകൊണ്ടു മങ്ങി. നീണ്ട നീല നേത്രങ്ങൾ തെളിഞ്ഞു പ്രകാശിച്ചു.

“ജാൺ! എന്നിങ്ക് ഏതാങ്ക് പറയാനുങ്ക്. അതു ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കണം.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞപ്പോൾ അവളുടെ ലോലമായ ശാത്രം വിറച്ചു ശബ്ദം പെട്ടെന്നു ഒതുങ്ങി. അല്പനേരം മോശ താഴത്തക്കു നോക്കി.

“പറയാനുങ്ക്ത്ത് വേഗമാ'ട്ടെ. ജഗന്നിരന്താവിന്റെ സാന്തപനസ്വരങ്ങൾ കുഞ്ഞിന്റെ നാവികൂടെ പുറത്തുവരട്ടെ”

“ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയിൽ എത്തിയിരുന്നെങ്കിൽ തീച്ചരയും ഇപ്പോൾ ഈ തെരുവിൽക്കൂടെ പോകുന്നതല്ല.”

“പട്ടാളക്കാർ ജനങ്ങളെ സൂക്ഷിക്കുകയാൾ എന്തു കൊണ്ടു പോകാൻ പാടില്ല.”

“അതു നിശ്ചയമില്ലാത്ത കാര്യമാണ്. പെട്ടെന്നു ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിമാറും”

“അതു ശരിയാണ്.”

“പുറത്തുപോകാൻ ഉത്തരവു കിട്ടിട്ടുണ്ടോ?”

“ഇല്ല.”

“എന്നാൽ തീച്ചരയും നിങ്ങൾ പുറത്തെത്തിയ ഉടൻ ശത്രുക്കൾക്കു ഇരയാവുന്നതാണ്.”

“പട്ടാളക്കാർ രക്ഷിക്കാതിരിക്കയില്ല”

“എന്തൊരു അവിവേകമാണ് അവിടുന്ന് പറയുന്നത്. പട്ടാളക്കാരെ വിശ്വസിക്കുകയോ? അവർ ജനങ്ങളുടെ അംഗരക്ഷകന്മാരല്ല. രാജകീയാജ്ഞയ്ക്കു മാത്രം വശപ്പെടുന്ന കൂട്ടരാണ് അവർ. അതിനാൽ ആ വിചാരം ദൂരത്തു കളയണം.”

“പിന്നെ ഞങ്ങൾ എന്തുചെയ്യട്ടെ?”

അവൾ നാലുപാടും സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അഴിഞ്ഞുകിടന്ന നീണ്ടുചുരുങ്ങ തലമുടിയുടെ അറ്റം പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവൾ ജാണിന്റെ മുഖത്തുനോക്കി അല്പം ഒന്നു മന്ദഹസിച്ചു. അവളുടെ നീണ്ട കണ്ണുകൾ എന്തോ സംസാരിച്ചു എന്നു ജാണിനു തോന്നി.

അവൾ തുടന്നു.

“ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയിലായിരുന്നുവെങ്കിൽ പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള വഴിയെ പുറത്തു പോകുമായിരുന്നു. അതിനുശേഷം നിശ്ചയിച്ച സ്ഥലത്തേക്കു ചെന്നുചേരും.”

“അതിനു എന്റെ സോദരന് തീരെ നടക്കാൻ കഴികയില്ലല്ലോ.”

“ഞാൻ കഴിയുന്നതും നോക്കാം” എന്നു കാബ്ബീലിയസ്സു പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

“വണ്ടി തയ്യാറുണ്ടോ” എന്നു ആ പെൺകുട്ടി ഉള്ളിത്തത്തോടു ചോദിച്ചു.

“വണ്ടി വെളിയിൽ നില്ക്കുന്നു.”

“അല്ല, ഞാൻ നിർദ്ദേശിച്ചപ്രകാരം വണ്ടിക്കാരൻ വണ്ടിയെ പടിഞ്ഞാറെ നടയിൽകൊണ്ടുചെന്നു നിറുത്തിയിരിക്കുന്നു.”

അപ്പോൾ ഏതു ഭ്രാന്താക്കളും പരസ്പരം ഒരു നോട്ടു കഴിച്ചിട്ടു മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്ന ചെറുമോഹിനിയെ ഒന്നു കടാക്ഷിച്ചു. അവൾ അപ്പോഴും ധൈര്യത്തോടുകൂടി നിന്നു. അഴിഞ്ഞു ചിന്നിയ അവളുടെ തലമുടി കാരറിൽ കളിയാടി.

ജൂൺ നിരാശനായി റോസയോടു “ജയിൽസൂപ്പുണ്ടു ഞങ്ങൾക്കു പോകാൻ കരുതുന്നതുമോ എന്നറിയാൻ നിവൃത്തിയില്ല” എന്നു പറഞ്ഞു.

“അതു ചെയ്യുന്നതിനു് അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും സമ്മതനല്ല” എന്നു റോസ ചെറുപ്പിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന സ്വരത്തിൽ മറുപടിക്കൊടുത്തു.

“പിന്നെ എങ്ങനെയാണു് പോകേണ്ടതു്?”

“നിങ്ങൾ ഒന്നുകൊണ്ടും ക്ലേശിക്കേണ്ട. ഞാൻ അച്ഛന്റെ കീഴയിൽനിന്നും താക്കോൽ കൈക്കലാക്കിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഉറങ്ങുകയാണു്.”

“താക്കോൽ കിട്ടിയോ?”

“ഇതാ ഇരിക്കുന്നു ജാൺ!”

“എന്റെ കുഞ്ഞേ! നീ ഇപ്പോഴും ഇതിനുമുമ്പും ഞങ്ങൾക്കായി ചെയ്തിട്ടുള്ള ഉപകാരത്തിനു നമ്മെ സ്പഷ്ടിച്ച ജഗദീശ്വരൻതന്നെ പ്രത്യുപകാരം ചെയ്യട്ടെ. അല്ലാതെ ഈ അനാതികൾക്കു ഏതുചെയ്യാൻ കഴിയും. ചോകും ഞങ്ങളുടെ നേക്കു് ശത്രുവായിരിക്കയാണെന്നാണു് ഞങ്ങൾ ധരിച്ചതു്. എന്നാൽ അതിന്റെ ഒരു കോണിൽ ഇപ്പോൾ ഇതാ കരുണമഴ പൊഴിച്ചു് ഞങ്ങളുടെ സംതപ്തഹൃദയങ്ങളെ കുളിപ്പിക്കുന്നു. ഇതു് കൈയിലിരിക്കട്ടെ കുഞ്ഞേ! ഞങ്ങളുടെ അവസാനസമ്പത്തു് ഇതുതന്നെ. പുണ്യമനുസ്സാടുകൂടി ഇതിനെ സ്വീകരിക്കൂ. ഞങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം സഫലമാവട്ടെ.”

ഇത്രയും കാണു് ലീയസ്സു പാഞ്ഞുതീർത്തിട്ടു ബലപ്പെട്ടു കീഴയിൽനിന്നും ഒരു താൾ കീറിയ ബൈബിൾ എടുത്തു് റോസയുടെ കോമളമായ കൈകളിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു. ചേശ്വരമായ അവളുടെ കൈവല്ലരികൾ ആ ദാനത്തെ മാരോടെണച്ചു.

അപ്പോൾ കാണു് ലീയസ്സിന്റെ കണ്ണിൽനിന്നും ഏതാനും നീർത്തുള്ളികൾ താഴത്തു പരിച്ചു.

“കാണു് ലീയസ്സ്! ഞാൻ സസന്തോഷം ഇതു് സ്വീകരിക്കുന്നു. ഈ പുസ്തകം എന്റെ ജീവിതാവസാനംവരെ കൈയിൽനിന്നും ഒഴിഞ്ഞിരിക്കയില്ല.” എന്നു റോസ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. അവളുടെ വിശാലമായ നേത്രങ്ങൾ സഹോദരന്മാരെ സമ്പ്രഹർഷം തലോടി.

അവർ പറഞ്ഞു,

“എനിക്കു വായിക്കാൻ അറിഞ്ഞുകൂടല്ലോ”

ജനസംഘാതം പുറപ്പെടുവിച്ച ഘോരരവം കാരാഗൃഹത്തിലും പരിസരങ്ങളിലും മററൊരിക്കലും വൃക്ഷങ്ങൾ ചോലും ആ അലച്ചുകൂട്ടം ഞെട്ടി.

“ഇവിടെ രാത്രിയും കൂടാൻ പാടില്ല” എന്നു ജാൺ ദീഫ്ശാസനത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു.

“വരുവിൻ” എന്നുള്ള ആളെ നൽകിട്ട അവർ ചൊടിക്കുകയോടുകൂടി അവർ മുറുപ്പായി നടന്നു. ആർക്കുവേണ്ടിയെന്നു വെച്ചിട്ടുള്ളതിൽ അവർ അവരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി.

അലച്ചു അപ്പോഴും മുഴങ്ങി. “വേഗം കേൾക്കൂ; വേഗം കേൾക്കൂ” എന്നു വെച്ചിക്കാൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

“കേൾക്കൂ! ഞങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. ഈ ഭയം” ദൈവം സഹായിക്കട്ടെ” എന്നുമാത്രമേ ആ സഹോദരന്മാർ നന്ദി പറയാൻ ശക്തരായുള്ളൂ. അവർ അവരെ കൂടെ ഉറക്കുന്നതിനായി അത്രമാത്രം.

വണ്ടി മിന്നൽപ്പിണറുപോലെ ഊട്ടുവഴി വിട്ടു പാതയിൽക്കൂടെ നോക്കത്തക്ക ദൂരത്തുപോയി മറഞ്ഞു.

തറമുഖത്തു വണ്ടി കൊണ്ടുപോവാൻ ജാൺ വാഹകനോടു ആജ്ഞാപിച്ചു.

റോസ നോക്കുകൊണ്ടു വണ്ടിയെ പിന്തുടന്നുവെച്ചു. അപ്പോൾ സമീപത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന താക്കോൽ കിണററിനകത്തേയ്ക്കു അവർ വലിച്ചെറിഞ്ഞു.

സൂര്യന്റെ ഉറക്കമണിറു നോക്കിയപ്പോൾ കാരാഗൃഹത്തിനകം ആപൽക്കരമായ ഒരു ലഹളയ്ക്കുള്ള രംഗമായിക്കണ്ടു. അയാൾ പ്രാണമേം നിമിത്തം എന്തുചെയ്യുക എന്നറിയാതെ പകച്ചു നിൽക്കുമ്പോൾ ഒരു മുറ്റമസ്കം അയാൾ

ഈ സ്വർശിച്ഛ. പെട്ടെന്നു തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോൾ മകൾ അടുത്തു നിൽക്കുന്നതിനെയൊണ് ഭീരുവായ പിതാവു കണ്ടതു്.

“കുട്ടി ഈ ശബ്ദം കേട്ടില്ലേ.”

“ഞാൻ കേൾക്കുന്നുണ്ടു്.....പക്ഷേ എന്തു ചെയ്യാം. ഞാൻ അച്ഛന്റെ നിലയിൽ.....”

“എന്നാൽ നീ അവർക്കു കരുക്കു തുറന്നുകൊടുക്കുമായിരുന്നു. ഇല്ലേ?”

“അതല്ല അതിനെ അത്ഭുതം കേൾക്കുകയില്ല.”

“അച്ഛന്റെ ചെങ്കൽ ഞാൻ ചെന്നു കൊല്ലും.”

“അവർ കണ്ടാലല്ലേ അതുളളു്.”

“കാണാതിരിക്കാൻ മാർഗ്ഗമെന്താണു്.”

“ഒളിക്കണം.”

റോസ തളിരിണത്തു കൈകളെ തമ്മിൽ ഉരുമ്മി.

“ഏവിയെയാണു് ഒളിക്കേണ്ടതു് കുട്ടി?”

“അതാ—അ—നിലവറയ്ക്കകത്തുതന്നെ.”

“ഏന്റെ കുട്ടി, നീയോ?”

“ഞാനും അച്ഛനെ അനുഗമിക്കുന്നുണ്ടു്. നമുക്കു അകത്തുപോയി കരുക്കു് കുററി ഉടുക്കൊള്ളാം.”

ശത്രുക്കളെ തിരിഞ്ഞു അലഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ആൾക്കൂട്ടം അവർക്കു സമീപമെത്താറായി.

“അച്ഛാ! വരണം, വരണം.”

“കുട്ടി പുളളികൾ എന്തു ചെയ്യും.”

“ദൈവം സഹായിക്കട്ടെ. ഞാൻ അച്ഛനെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം.”

അവർ രണ്ടുപേരും ഇരുട്ടറയിൽപോയി ഒളിച്ചു. “രാജാക്കന്മാരെ കീറുവിൻ” എന്നായിരുന്നു ജനങ്ങൾ തുടരെ വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു്.

അ ചെറുപ്പക്കാരൻ ഇപ്പോഴും അവിടെത്തന്നെ നില്ക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ തലയിൽ പെച്ചിരുന്ന തൊപ്പി മുൻവശത്തേക്കു ചരിച്ചു കണ്ണുകൾ കഷ്ടിച്ചു കണാമെന്ന വിധത്തിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ളു. അ സമയത്തും വില്ലവകാരികൾ വഴിനിളെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

“ഉത്തരവു കൊടുത്തത് വാസ്തവത്തിൽ കാണില്ലിയല്ലോ” എന്നു പറയുന്നതിനുള്ള ഒരുവിധ പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെയാണു്. ഈ ആളുകൾ രണ്ടുസംവാദമൊന്നും പുറത്തുപോയെന്നു അറിയാൻ പാടില്ല” എന്നു കൂടെയുണ്ടായിരുന്നതിൽ ഒരുജ്യോതസ്ഥൻ ചെറുപ്പക്കാരനോടു പറഞ്ഞു.

അവർ അല്പംദൂരെ കാരാഗൃഹത്തിനകത്തു് സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. ജനങ്ങൾ കാണില്ലിയല്ലോ കിടന്നിരുന്ന മുറിയുടെ കമ്പികൾ വലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നതു് അവർ കണ്ടു.

കാരാഗൃഹം തെരുവീഥിയിലും കേടായി. ആളുകൾക്കു എവിടെയും പ്രവേശിക്കാൻ ഒരു തടസ്സവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. “തടവുകാരൻ പുറത്തുപോയി” എന്നു് ഒരുകൂട്ടം ആളുകൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അവരുടെ ഉച്ചസവാത്തിൽനിന്നും അവർക്കു പുറത്തുണ്ടാകും നൈരാശ്യമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു് മനസ്സിലാക്കാം. അതുകേട്ടു അടുത്തുനിന്നവർ അശ്ചര്യപരതന്ത്രരായി “രാജാദ്രോഹി എവിടെ?” എന്നു ഉറക്കെ ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടു് കാരാഗൃഹത്തരായി ഓടി.

കാണില്ലിയല്ലോ എന്നുള്ളവിവരം നഗരം മൊട്ടുക്കു് മുഴങ്ങി.

“അതു വാസ്തവത്തിൽ വളരെ കാര്യമായി” എന്നു ഒരു ഉജ്ജ്വാതസ്ഥൻ ചെറുപ്പക്കാരനോടു പറഞ്ഞു.

തടവുകാരനെ കാണാതെ വിവേകശൂന്യരായ ജനങ്ങൾ

വളരെ കുഴങ്ങി. ചെറുപ്പക്കാരന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന മറ്റൊരുദ്യോഗസ്ഥൻ “ഹാ, നയശാലിയായ കാങ്ങിരിയസ്സു ജീവനംകൊണ്ടുപോയി. എന്തൊരാശ്ചര്യം” എന്നു കൂട്ടുകാരനോടു സംസാരിച്ചു.

“കരോഗ്രഹത്തിൽനിന്നാണോ പോയത്?” അങ്ങനെ വരില്ല.” എന്നു കൂട്ടുകാരൻ സംശയത്തോടു പറഞ്ഞു.

“പക്ഷേ ഇനിയും അയാൾ ചരിച്ചുപോയ രക്ഷ പ്രാപിച്ചിട്ടില്ല. കോട്ടവാലുകൾ ബന്ധിക്കാൻ ആജ്ഞ നൽകിട്ടുണ്ടെന്നാണു കേൾവി.”

“എങ്കിൽ അതു് ആപൽക്കരമാണ്. അപ്രകാരം ഒരു ഉത്തരവു കൊടുത്തിരിക്കയില്ല.”

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എന്താണ് നിശ്ശബ്ദമായി നില്ക്കുന്നത്. കരവിൽ ചലിക്കാത്ത ദീപമുണ്ടോ?”

“നിങ്ങൾക്കു മനുഷ്യപുരുഷം വളരെ കുറച്ചു അറിയാവൂ. ചില സ്വഭാവങ്ങൾ ദൈവികമായിമാത്രം സംഭവിക്കും. അപ്പോൾ മനുഷ്യൻ സ്വന്തകരണങ്ങളെ വകവെക്കുവാൻ പരാശക്തിക്കു കീഴടങ്ങിപ്പോവുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള അവസ്ഥയാണ് തിരുമനസ്സിൽ കാണുന്നത്.”

ഇതുകേട്ടു കൂട്ടുകാരന്റെ രക്തംതണുത്തുപോയി. അയാൾ സമീപത്തുനില്ക്കുന്ന ചെറുപ്പക്കാരന്റെ ശ്രീമത്തായ മുഖത്തു കുറേനേരം നോക്കി അപ്പോൾ ആ തരണൻ ഒരു ഭീമിശ്വാസം വിടുന്നതായി തോന്നി.

ഈ സമയത്തിനിടയിൽ കാങ്ങിരിയസ്സിനെ കാണാനില്ലെന്നുള്ള വർത്തമാനം എങ്ങും പരന്നു. എല്ലാപേരും നാലുവഴിക്കും ജലപ്രവാഹംപോലെ അയാളെ അന്വേഷിച്ചു പറഞ്ഞുപോയി.

രണ്ടു സഹോദരന്മാരും കുറേദൂരംപോയപ്പോൾ ജയിലും മരണവും അവർക്കു വളരെ പിന്നിലായി എന്നു വിശ്വാസം

വന്നു. കുതിരകൾ അരിവേഗം ഓടി. ജാൺ, ക്ഷീണിച്ചു തേജസ്സു നശിച്ചു സമോദനനെ ഗാഢമായി താങ്ങിയിരുന്നു.

വേഗത്തിൽ പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നവണ്ടി പെട്ടെന്നു നിന്നു.

“എന്താകാർപ്പം” എന്നു ജാൺ വണ്ടിക്കാരനോടു ചോദിച്ചു.

“ഞാൻ എന്തുചെയ്യട്ടെ. കാർപ്പം—” വണ്ടിക്കാരന്റെ ശബ്ദം നിലച്ചു. അവന്റെ ദേഹം കിടകിടെ വിറകൊണ്ടു.

“കാർപ്പം പറയുക” എന്നു ക്ഷമയില്ലാതെ ജാൺ വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

“പെട്ടിയിൽപോകാൻ നിവൃത്തിയില്ല. കോട്ടവാതൽ ബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.”

“പതിവില്ലാത്ത കാർപ്പമല്ലേ അതു്. അതുകൊണ്ടല്ലേ?”

ജാൺ ഒരുവശം ചരിഞ്ഞു ജനാലയിൽകൂടെ പുറത്തു നോക്കി. പോകേണ്ട മാറ്റം തടസ്സം ചെയ്തിരുന്നു.

“ഏതായാലും കുറേക്കൂടി പോകട്ടെ. എന്റെ കൈവശം പുറത്തുപോകാനുള്ള ആജ്ഞ ഉണ്ടു്. കാവല്ക്കാരൻ നമ്മെ വിടാതിരിക്കയില്ല.”

വണ്ടി മെല്ലെ നീങ്ങി. വണ്ടിക്കാരൻ കുതിരകളെ അയച്ചു വിടാതെ മുൻകരുതലോടുകൂടി പതുക്കെ നടത്തി.

വഴിയെപ്പോകുന്ന ഓരോ അകത്തിരിക്കുന്ന ജാണിനെ കണ്ടറിഞ്ഞു. ആ റിഡറും അയാൾ കൂട്ടുകാരെ തെയ്യപ്പെടുത്തി. ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ രണ്ടുപേരുടേയും ഗ്രൂഡു സഞ്ചാരം എങ്ങും പരന്നു. വണ്ടി കോട്ടവാതലിൽ എത്തി.

“കതകുതുറക്കണം” എന്നു വണ്ടിക്കാരൻ ദ്വാരപാലകനോടു് അപേക്ഷിച്ചു. “തുറക്കാനോ?” എന്നൊരാശ്ചര്യസൂചകമായ ചോദ്യത്തെ അയാളും മറുപടിയായി കൊടുത്തു. അതിനെ തുടർന്നു കാവല്ക്കാരൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. “എന്നിടം കതകുതുറക്കുന്നതിൽ സന്തോഷമുള്ളു. പക്ഷേ അന്നു വാദമില്ല.”

“താക്കോലിട്ടു തുറക്കാനല്ല പഠത്തതു്.”

“താക്കോലില്ല.”

“അതെന്തു് ചെയ്തു്?”

“അതോ എന്റെ കൈയിൽനിന്നും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോയി.”

“അതാണു്?”

“അതോ എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. അയാൾ അതും പുറത്തു പോകാതിരിക്കാൻ ചെയ്തു വേലയാണിതു്.”

ജാൺ ഈ സംഭവം കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. മനസ്സു മടിച്ചു അയാൾ “ജാൺ — ജാണാണു് അകത്തിരിക്കുന്നതു്” എന്നു പറയാൻ വണ്ടിക്കാരനോടു നിർദ്ദേശിച്ചു.

അതുകേട്ടപ്പോൾ കാവല്ലാരൻ ഒരു അൾ മാറിയതു പോലെയായി. “താക്കോൽ കൈവശം ഇല്ല. അവിടത്തെ ആവശ്യത്തിനു ഞാൻ കുളുപറയുകയില്ല” എന്നു വിനീത സ്വരത്തിൽ അവരെ അയാൾ അറിയിച്ചു.

“എപ്പോൾ താക്കോൽ കൊണ്ടുപോയി?”

“കാലത്തു്.”

“അതേ?”

“പ്രാശ്ചികായനായ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ.”

“നിങ്ങൾ എങ്ങനെ താക്കോൽ കൊടുത്തു?”

“അയാൾ മുദ്രവെച്ചു ഉത്തരവു കാണിച്ചു.”

“കാണീലിയസ്സു ഇതെല്ലാംകേട്ടു അത്യാധികം മനസ്സാ പിടിച്ചു. “നമ്മുടെ അപസാനം ഒഴിച്ചുവെക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണു്” എന്നുമാത്രം ആ രോഗാതുരൻ ഉച്ചരിച്ചു.

വേറൊരു മാർഗ്ഗമായി വണ്ടിവിട്ടു. ഒരു മാർഗ്ഗമല്ലെങ്കിൽ പിന്നീടൊന്നു നോക്കാം. എല്ലാം ദൈവശക്തിപോലെ വരും” എന്നു ജാൺ വിചാരിച്ചു സമാധാനപ്പെട്ടു.

വണ്ടി തിരിച്ചുനിറുത്തി. ഏകദേശം അതു നീങ്ങിയപ്പോൾ ജാൺ കാവല്ലാരനോടു പറഞ്ഞു.

“നിങ്ങൾക്കു ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കണമെന്നുണ്ട്; അതിനുള്ള ഉപായം കൈവശമില്ല. ആ സമ്മനസ്സിനു ജഗന്നിയന്താ ച മംഗളം നൽകുമാറാകട്ടെ.”

“വേഗം ഓടിക്ക. ഇടതുവശത്തു പാതയിൽകൂടെ പോകണം” എന്നു ജാൺ വണ്ടിക്കാരനെ ഉപദേശിച്ചു. വണ്ടി അതിവേഗത്തിൽ പാഞ്ഞുപോയി.

വഴിനീളെ ജനങ്ങൾ വാഹനത്തിന്റെ ശീശ്മഗതിയെക്കുറിച്ചു അതിശയിച്ചുനിന്നു. അതു കുറേദൂരംപോയപ്പോൾ “നിറുത്തുക” എന്നു പറഞ്ഞു മൂന്നുചാർ തടസ്സം ചെയ്തു.

വണ്ടിക്കാരൻ കയ്യാളുകളെ അതിവേഗത്തിൽ ഓട്ടിച്ചു.

രണ്ടു സഹോദരന്മാരും അവരുടെ ഭാവിയിെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുകയായിരുന്നു. അവർ പെട്ടെന്നു ഞെട്ടി വണ്ടി ആപാദമൂലം ഒന്നലഞ്ഞു. ചക്രങ്ങൾ ചെളിയിൽ പുതഞ്ഞ പോലെ അവർക്കു അനുഭവപ്പെട്ടു. അമ്പുച്ചത്തിൽ ഒരു വിളിയും ആകാശത്തെയ്യു ന്നും.

“കാഴ്ചമെന്താ?”

“ഇങ്ങോട്ടു നോക്കണം.”

വണ്ടിക്കാരന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു ജാൺ പുറത്തു നോക്കി. എണ്ണമറ്റ ജനക്കൂട്ടം വണ്ടിക്കു മുന്നും തിങ്ങിനിന്നു. അവർ വണ്ടിയെ അടിച്ചടയ്ക്കാൻ ഭാവിച്ചു.

“സോദരാ! യാത്ര ഇവിടെ അവസാനിക്കും” എന്നു ജാൺ കാണീലിയസ്സിനോടു പറഞ്ഞു.

“അവർ ഇതാ ഇരിക്കുന്നു. പിടിച്ചുകൊള്ളുവിൻ” എന്നും മറ്റും ആളുകൾ കണ്ണുകാഹളത്തിലൂടെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു.

“രാജദ്രാഹികളെ കീറുവിൻ” എന്നും ചേറൊരു കൂട്ടം ഉദ്ഘോഷിച്ചു.

ജനതതിയാൽ വണ്ടി വലയം ചെയ്യപ്പെട്ടു. അതു

എന്നു ശക്തിയാലോ ക്രമേണ നീങ്ങാൻ തുടങ്ങി. അല്പനേരം കൂടിക്കഴിഞ്ഞു. പെട്ടെന്നു് അതിന്റെ ശക്തി നിലച്ചു. ഏതാനുംപേർ ശക്തിയോടുകൂടി അതിലടിച്ചു. മറുചിലർ പലകകളെ തുണ്ടുതുണ്ടാക്കി പൊളിച്ചു. അപ്പോൾ കുവിളൊട്ടി അല്പപ്രാണനായി, രക്ഷപ്പെടാൻ ഒരുമ്പെട്ട കാണീലിയസ്സും, അയാൾക്കു താങ്ങലായിരുന്ന ജംബം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

“ഇതാ രാജദ്രോഹിയായ കാണീലിയസ്സ്; കീറുവിൻ” എന്നു അവർ ശബ്ദിച്ചു. താഴത്തേക്കിറങ്ങാൻ ഭാവിക്കുന്ന ജാണിന്റെ നേക്കു ഒരുത്തൻ ഇരുമ്പുകമ്പി ഞെടി. അതു തലയോട്ടിനെ ഉടച്ചുതകത്തു. രക്തം ധാരാളം പ്രവഹിച്ചു. ഏതാനും മാത്രകൾക്കുള്ളിൽ അയാൾ താഴത്തു പരിച്ചു. ചിൻവശത്തുനിന്നും ഒരടികൂടെ അയാളിൽ പരിച്ചു വേദനനിമിത്തം ആ ശരീരം ഒന്നു പിടഞ്ഞു. പിന്നീട് ചലനമില്ലാതായി.

ഏതാനുംപേർക്കൂടി മുതശരീരത്തെ കാലുൽ പിടിച്ചു വലിച്ചിഴച്ചു. ലഹളയുടെ ആവിർഭാവംമൂലം കായ്കൾക്കിടയിൽ നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുനിന്ന ചെറുപ്പക്കാരൻ ജാണിന്റെ മരണവൃത്താന്തമറിഞ്ഞു നിഷ്പക്ഷം വേദിച്ചു.

ഈ ക്രൂരകൃത്യം കണ്ടു് “എന്റെ സോദരാ” എന്നു കാണീലിയസ്സ് സന്തോഷം വിളിച്ചുകരഞ്ഞു.

ഒരുത്തൻ ഒരടി കാണീലിയസ്സിനും കൊടുത്തു. അടികൊണ്ടു് അയാളുടെ തൊപ്പി തെറിച്ച്പോയി. വേറെ ഒരാൾ തോക്കിന്റെ മുട്ടുകൊണ്ടു മുഖത്തു ഇടിച്ചു. അതോടുകൂടി ആ സാധു മലൻചീണം. അയാളുടെ ശരീരത്തെ മൂച്ചയുള്ള അയ്യധങ്ങൾക്കൊണ്ടു് ആളുകൾ കീറി വ്രണപ്പെടുത്തി. രക്തം ദേഹത്തിൽനിന്നും ഒലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

രണ്ടു പ്രേതങ്ങളെയും അവർ കാരാഗൃഹത്തിനകത്തു കൊണ്ടുപോയി, അവിടെ തയ്യാറാക്കിയിരുന്ന പലകമേൽ

കെട്ടിത്തൂക്കി. രാജദ്രോഹത്തിന് തക്കതായ ശിക്ഷ അതാണെന്നാണ് ക്ഷോഭിച്ചു വരായ ജനതയി അപ്പോൾ തീർച്ചയാക്കിയത്.

അന്നത്തെ സ്മരണീയസഭാമണ്ഡപം ഒന്നാഴിയത്തെ കണ്ട ചെറുപ്പക്കാരൻ അറബിയിലെ യുവരാജാവു അവിടെനിന്നും പോയി.

പ്രശാന്തമായ ആകാശത്തിൽ ഉദിച്ചുയർന്ന നക്ഷത്രങ്ങൾ രക്തമണിഞ്ഞ മുതശരീരങ്ങളെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. കളങ്കം കലരാത്ത രക്തത്തുള്ളികൾ അവയുടെ പാദങ്ങളിൽ കൂടെ ഇരിറു വീണ് രത്നകാന്തിയെ ഉത്ഭാവനം ചെയ്തു. അത് അവർക്ക് സ്വരജ്യപ്രണയത്തിന് കെട്ടി സമ്മാനമുദ്രയായിരിക്കാം.

IV

1672-ാണ്ടു് ആഗസ്റ്റ് ഇരുപതായിരുന്നി, സ്വരാജ്യാഭിമാനികളായ രണ്ടു സഹോദരന്മാരടേയും രക്തപ്രവാഹപ്രദർശനാനന്തരം ഭൂതകാലത്തോടു സംഘടനംചെയ്തു. സ്വരാജ്യത്തെ നിഷ്കളങ്കം സ്പർഹിക്കുന്ന ദേശഭക്തന്മാർക്ക് ലഭിക്കാവുന്ന അഭിനന്ദനത്തിന്റെ ശരിമന്ത്രകളായി രണ്ടുപേരടേയും, രക്തമുണങ്ങി വടുക്കെട്ടിയതും അംഗഭംഗം വന്നിട്ടുള്ളതുമായ, മുതശരീരങ്ങൾ മാരുതപ്രഹരമേറു അല്പം ഉലഞ്ഞുതുങ്ങി.

ജാണിന്റെ പരിചാരകൻ സമയം കൂറും കളയാതെ കാരാഗൃഹവും തെരുവീഥിയും കടന്നു നേരേ പോയി. പ്രശാന്തമായി ഒഴുകുന്ന പുഴയിൽ തരത്തിനൊരു ചെറുതോണി ഉലാത്തുന്നത് അയാൾ കണ്ടു. അതിൽ കയറി അയാൾ മറുകരയ്ക്കെത്തി നിർദ്ദേശസ്ഥലത്തേക്കു നടന്നു. മനോഹരമായ

ചോലസ്ഥലങ്ങളും, ചെങ്കല്ലുകൊണ്ടു കെട്ടിയുയർത്തിട്ടുള്ള മണി
മേടുകളും കഴിഞ്ഞു, നഗരത്തിൽ നടന്ന പ്രക്ഷോഭങ്ങളെ
തട്ടി നിശ്ശേഷം ഉണരാതെ ശാന്തമായി പരിലസിക്കുന്ന ഒരു
കെട്ടിടത്തിനകത്തു പരിമാടങ്ങൾ കടന്നു അപ്പോൾ സംഭ
വിക്കുന്ന കലാപഭാഗം, അന്തഃശ്ചരിദ്രഭാഗം, ഒന്നുംതന്നെ അറിയാ
തെ അതിരറ്റ സംതൃപ്തിയോടും സന്തോഷത്തോടും സ്വന്ത
ജ്വലിപ്പത്തിൽ വ്യാപൃതനായി ഓരോ അതിൽ കാലയഃപനം
ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

അതു വാൻബീലല്ലാതെ മററാരുമല്ല.

അയാൾ ജനിച്ചതും വളർന്നതും ആ ഭവനത്തിലായിരുന്നതിനാൽ അവിടംവിട്ടു പോകുന്നതിനുള്ള മനസ്സുകേടു കുറച്ചെന്നുമാത്രം അയാൾക്കുള്ളതു്. ബാല്യത്തിലേ വാൻബീലിന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ മരിച്ചുപോയി. അവർ കണക്കിലധികം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. അതു മുഴുവനും രാജ്യം കാണുന്ന ഒരു രേഖയോടുകൂടി ഏകസന്താനമായ വാൻബീലിനു അവർ വിട്ടുകൊടുത്തു.

“കുഞ്ഞേ! ജീവിതമത്സരമെന്നെന്തെന്നറിയാമെങ്കിൽ നീ ഈ സ്വത്തിനെ യഥാർത്ഥം ചെലവാക്കുക. അതല്ലാതെ രാപ്പകൽ വേലചെയ്തു കഷ്ടിച്ചു ജീവൻ പുലർത്തുന്ന ഒരു ജീവിതം നിനക്കു് എത്ര സുഖകരമായിരിക്കും.”

കുഞ്ഞുനാളിലേതന്നെ ജാൺ വാൻബീലിന്റെ രക്ഷാധികാരിയെന്ന നിലയിൽ വർത്തിച്ചുപോന്നു. രക്ഷാകർത്താവിനെ കുട്ടി ബഹുമാനപൂർവ്വം സ്തംഭിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശരിയായ നിലയിൽ വാൻബീലിനെ വളർത്തുന്നതിനു രക്ഷാകർത്താവിനുള്ള ഉത്സാഹവും താല്പര്യവും, അല്പവും സ്വാതന്ത്ര്യ കലാശത്തായിരുന്നു.

വാൻബീൽ പ്രായമായപ്പോൾ തനിക്കു സിദ്ധിച്ച സ്വത്തിനെ വേണ്ടുപോലെ വിനിയോഗിക്കുന്നതിനു തീർച്ചയാക്കി. അയാൾ ചെടികളെ പററിയും ചിത്രശലഭങ്ങളെ ച

റിയും കഴിയുമ്പോഴൊക്കെ അറിവ് സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. കിട്ടാവുന്ന പുഷ്പങ്ങൾ ശേഖരിച്ചുണക്കി സൂക്ഷിക്കുന്നതുകൂടാതെ അമ്പയുടെ പിത്രങ്ങളും അയാൾ സൗകര്യംപോലെ തയ്യാറാക്കി വെച്ചു.

അക്കാലത്തു ഡച്ചുകാരും ഫ്രഞ്ചുകാരും ചെടികൾ വളർത്തി മരണാഹാരമായ പുഷ്പങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിൽ അന്യോന്യം മത്സരാത്മ്യമായിത്തീർന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി നാട്ടിലെങ്ങും പൂന്തെട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടായി. പലദേശങ്ങളിൽനിന്നും വിത്തുകൾ വരുത്തി വേണ്ടപിധം നട്ടുവളർത്തി വിദേശാദരി തിയിലുള്ള പൂക്കൾ പഠിക്കുന്നതിനു പലക്കും ഉത്സാഹം ജനിച്ചു.

വാൻബീലിനു പുറമുടികൾ വളർത്തുന്നതിൽ പരം ആനന്ദപ്രദമായ തൊഴിൽ വേറെ ഇല്ലെന്നു വേണം പറയാൻ. ജനങ്ങൾ വാൻബീലിന്റെ നീലാംബുജങ്ങളെയും അമ്പയെ വളർത്തി പരിചരിക്കുന്ന പൂവാടിയേയും അമ്പയ്ക്കു ഉരം തയ്യാറാക്കുന്ന സ്ഥലത്തേയും പറ്റി മുക്കിലും മൂലയിലും സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങി.

അയാൾ പിത്രസ്വപത്തിനെ ഈ തൊഴിലിലേക്കു അപ്പോഴപ്പോൾ, ആചര്യംപോലെ ചിലവുചെയ്തു വന്നു. അതിനതിനു നീലാംബുജങ്ങൾ സമൃദ്ധിയായി ഉണ്ടായി.

ജാൺ സൗകര്യം കിട്ടുമ്പോഴൊക്കെ വാൻബീലിന്റെ വസതിയിൽ പോയി താമസിക്കുക പതിവാണ്. രാഷ്ട്രീയാന്തരീക്ഷത്തിൽ സധൈര്യം വിഹരിക്കുന്ന ആ പുരുഷനേക്കു സരിക്കു അല്പകാലത്തേക്കെങ്കിലും പുഷ്പങ്ങൾക്കിടയിൽ ജീവിതം നയിക്കാനുള്ള സന്തോഷം അളവറ്റതായിരുന്നു. എന്നാൽ അങ്ങനെയുള്ള ഒരാളുമായി സമ്പർക്കം ചെയ്തു എന്നു കരുതി വാൻബീൽ രാജകുന്തുങ്ങൾ അടിക്കടി അറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നു സംശയിക്കുകയേ വേണ്ട. ആളുകൾ ഒന്നിനൊന്നിനു ജാണിനെ വെറുത്തു. എന്നിട്ടു അയാളുടെ സാഹ

ചർച്ചയുണ്ടായിരുന്നിട്ടും വാൻബീലിനെ അവാർ അഭിനന്ദിച്ചു നേയുള്ളു.

വാൻബീൽ നീലാംബുജന്ദരം വളർത്തി പലരുടെ സമ്പാദിച്ച പരണകാലത്തു സമീപഗ്രാമത്തിലുള്ള ഒരു കത്തിക്കുളം അസുയയോടു അയൽവാസിയെ സൂക്ഷിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ പേരു ബാക്സൽ എന്നാണ്. നീലാംബുജം അയാളും വളർത്തിവന്നു എന്നാൽ അയാൾ അയൽക്കാരനൊപ്പം കീർത്തി കേട്ടിരുന്നില്ല. അതു അയാളിൽ കടുത്ത രാപരേയ വളർത്തിയിരുന്നു.

ബാക്സൽ എളിയനിലയിലുള്ള ഒരു കുടുംബാംഗമായിരുന്നുതിനാൽ തൊഴിലിനു തക്കധനം ചിലവിടുവാൻ അയാൾക്കു സാധിച്ചില്ല. എങ്കിലും കിട്ടുന്നതുകൊണ്ടു, വിത്തുകൾ വാങ്ങി തൈകളാക്കി നട്ടുകയും പുഷ്പങ്ങളിറുത്തു വില്പനയും ചെയ്തുവന്നു. കൃഷിയിൽ ഏകാഗ്രഹിത്തത്തോടു അയാൾ ദിവസം കഴിച്ചു.

ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അയാളും നല്ല സമ്മതമുള്ളവനായിരുന്നു. അയാളുടെ പൂക്കളും അളുകൾക്കു പ്രിയമുള്ളവനായിരുന്നു. എന്നു മത്രമല്ല അവ വാൻബീലിന്റെ പുഷ്പങ്ങളോടൊപ്പം വലിപ്പമുള്ളതല്ലെങ്കിലും പരിമളത്തിനു രണ്ടു കൂട്ടവും തുല്യമാണ്. നീലാംബുജത്തിൽത്തന്നെ പല ഇനം അയാൾ വളർത്തിയിരുന്നു. അയാളുടെ ഓർത്തിയും ക്രമേണ ക്രമേണ ഗ്രാമസിൽകൂടെ പോർട്ടുഗീസുചരെ എത്തി.

വാൻബീൽ കൃഷിയിൽ പല മാറ്റങ്ങൾ വരുത്താൻ തീർച്ചയാക്കി. പുഷ്പങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു വെക്കുന്നതിനും വിത്തുകൾ നേരുകുന്നതിനും അതുസംബന്ധിച്ചു പല ജോലികൾ നേരുകുന്നതിനുമായി ഒരു കെട്ടിടം പണി കഴിപ്പിച്ചു. ഓരോ മുറി ഓരോ കാര്യത്തിനായി തരംതിരിച്ചു. തോട്ടത്തിലും അതുപോലെ പരിഷ്കാരം വരുത്തി. കൂടുതൽ ചെളിച്ചു

വും വായുവും കിട്ടേണ്ടതിലേക്കു ശാസ്ത്രീയമായ നിലയിൽ അയാൾ പലതും പ്രവർത്തിച്ചു.

അതുനിമിത്തം ബാക്സുലിനു കുറെ നഷ്ടം ഉണ്ടായി. എന്നാൽ അല്പം അലോചിച്ചപ്പോൾ അയൽവാസി ചെയ്തത് ഒരു ഉപകാരമാണെന്ന് അയാൾ മനസ്സിലാക്കി. വാഴിയും മാത്സര്യവും വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ ഒരു പ്രതിഷേധം ചെയ്യുന്ന ദേശങ്ങളെ ഗുണമുള്ളതാണെന്നു കാണുന്നത് നിയമിയുടെ മറ്റൊരു രഹസ്യമാണ്. തോട്ടത്തിൽ കുറെ സൂര്യപ്രകാശം കുറഞ്ഞുവെന്ന് ബാക്സുലിനു തോന്നി. കാര്യം അതേപ്പോലെ ഇല്ലാത്തതായി എന്നു അനുമാനിച്ചു. പുതിയ നിലംബുളം നല്ല നിലയിൽ വളരുന്നുണ്ടെന്നുള്ള ഏകകാരണം അയാളെ സമാധാനിപ്പിച്ചു.

വാൻബീലിന്റെ പുതിയ ഭൗതികനിലക്കെട്ടിടത്തിനു മുകളിൽ പുല്ലുകൾ, പുഷ്പിച്ച ചെടികളും ചുവരുകളിൽ ചിത്രങ്ങളും മറ്റും കണ്ടു ബാക്സുലിന്റെ ഹൃദയം നീറി. പുതിയ പുതിയ പുല്ലുകൾ മുക്കളിലിരിക്കുന്നതു അയാൾ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. ദൂരദർശിനി, ഭൂതക്കണ്ണാടി മുതലായവയും അവിടെ വെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഒരുനിമിഷംപോലും വൃഥാകളയാതെ വാൻബീൽ മുറിയിൽനിന്നും തോട്ടത്തിലും, അവിടെനിന്നും തിരിച്ചു മുറികളിലുംപോയി ജോലിനോക്കുന്നതു അയാൾക്കു രുചിക്കാതെ പതിവായിരുന്നു.

വാൻബീൽ വെറും ഒരു ഉദ്യാനപാലകൻ മാത്രമായിരുന്നില്ല. പ്രകൃതിയിൽ മോഹനമായുള്ളതിലൊക്കെയും അയാൾ കണ്ണോടിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ മനസ്സു അവയിൽതന്നെ മുഴുകിയുളിരുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ മനോഹരവസ്തുക്കൾക്കുവേണ്ടിയാണ് അയാൾ ജീവിക്കുന്നതെന്നു പറയാം. ബാക്സുലിനു ഈ പൂക്കളൊന്നു നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. ചൈക്കുന്നേരത്തു അയാൾ മതിലിൽ കയറി അയാൾക്കുവേണ്ടി കൃഷിത്തോട്ടത്തെ അസുയാപൂർവ്വം സൂക്ഷിക്കുക സാ

ധാരണമായിത്തീർന്നു. വെറുതെ കിടക്കുന്നതായി കണ്ട സ്ഥലം അടുത്തടിവസം ഉടമസ്ഥൻ കിളച്ചിട്ടിരിക്കും. അതിൽ അററു മണൽ ചെളി മുതലായതു് അടുത്തടിവസം നിരത്തിയിരിക്കും. ചെടികൾക്കു അധികം ചൂടുതട്ടാതെ ചിലേടത്തു മേൽകെട്ടി ചാത്തിയിരിക്കും. വേറെ ചിലതിന്നു കൂടുതൽ വെളിച്ചം തട്ടാൻ എന്തെങ്കിലും പണി ചെയ്തിരിക്കും. ഈ തരത്തിൽ വാൻബീൽ നടത്താറുള്ള കാര്യങ്ങൾ ഓരോന്നും ബാക്കസ്സൽ നോക്കി മനസ്സിലാക്കി. അപ്പോഴാണ് തന്റെ ഭാഗത്തുള്ള വെളിച്ചം 'പുഷ്പവന്ധു' അപഹരിച്ചു എന്നു് അയാൾക്കു അറിയാനിടയായതു്.

പിതൃസ്വപത്തായ നാലുകേടി ഗിൽഡറും, വേറെ രുചിയിൽ വരവുള്ള നാല്പതിനായിരവും വാൻബീൽ പുഷ്പങ്ങൾക്കായി ചെലവുചെയ്യുന്നതിന്റെ രഹസ്യം അയൽക്കാരനുമനസ്സിലായിട്ടില്ല. അതുപോലെ ചെലവാക്കാൻ ബാക്കസ്സലിന്നു ധനമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു അസൂയയുടെ കുറ്റവും അസഹനീയമായി വേിച്ചു. എന്നാൽ അല്പവും പിന്നോക്കം മാറിക്കൂടയെന്നുള്ള തീവ്രവ്രതം അയാൾ ശരിയായും അനുഷ്ഠിച്ചു. ചെറുതായ സ്വന്തഭവനം ചെടികൾക്കായി ഒഴിച്ചുവെച്ചു. പുതിയ ചട്ടികൾ നിറച്ചു അയാൾ ചെടികൾ വളർത്തി. തൈകളെ യഥാവസരം തോട്ടത്തിൽ ഇളക്കി നട്ടു് അയാൾ എപ്പോഴും സൂക്ഷിച്ചുപോന്നു മനോഹരവും സുരഭിലവുമായ പൂക്കൾ അയാൾ പഠിച്ചുവെങ്കിലും എന്തോ ചില ഗുണങ്ങൾ വാൻബീലിന്റെ നീലാംബുജങ്ങൾക്കു കൂടുതലായി ഉണ്ടെന്ന് അയാൾക്കു തോന്നി.

ബാക്കസ്റ്ററിലിന്റെ പരിശ്രമം അധികകാലത്തേക്കു നിലനിന്നില്ല. അസൂയാഗ്നി വലിച്ചു വലിച്ചു്, ഉന്മേഷത്തെ അയാളിൽനിന്നും ഉച്ചാടനംചെയ്തു. നാൾക്കുനാൾ സമീപവന്ധിയുടെ ഉയർച്ചയെ ഇടിച്ചു താഴ്ത്തുന്നതിനുള്ള പ്രയത്നം അയാൾ ആരംഭിച്ചു.

വാൻബീൽ സ്വന്തകാര്യം ശരിയായും നിവഹിച്ചു പോന്നു. ഓരോ തരത്തിലുള്ള പുഷ്പങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനാണ് അയാളുടെ ബുദ്ധി പ്രവേശിച്ചിരുന്നത്. പ്രസിദ്ധമായ പട്ടണങ്ങളിലെ ചേരകളെ പൂക്കാർ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതും കേട്ടിട്ടില്ലാത്തതുമായ പലകാതിരി പുഷ്പങ്ങൾ അയാൾ വളർത്തി പരിചരിക്കുകയും ചെയ്തു.

പുഷ്പങ്ങളുടെ ആകൃതിയും പ്രകൃതിയും മനറുന്നതിനു ശാസ്ത്രീയമായ പല പരിശോധനകളും അയാൾ നടത്തി. ജനങ്ങൾ അയാളുടെ പുഷ്പങ്ങളെ പൂർവ്വാധികം പ്രശംസിച്ചു തുടങ്ങി.

വാൻബീൽ ഒരു ചിത്രശാലയായിരുന്നു. പ്രഭാതാർക്കന്റെ കനകനിറം കലർന്ന കിരണസമൂഹങ്ങൾ ഉദ്ഭവവും, സൂര്യഭീമവും, സൂര്യോളവുമായ പുഷ്പങ്ങളുടെ ഇളംകുളങ്ങളിൽ തട്ടി നയനമോഹനമായി പ്രശോഭിക്കുമ്പോൾ വാൻബീൽനിശ്ചേഷ്ടനായി കുരേറ്റം നിന്നു അവയുടെ നേർക്കു മന്ദമാസം തുക്കി അവയ്ക്കു സ്വാഗതമോതുക പതിവാണ്. അവയുടെ സമീപത്തു സാധധാനത്തിലല്ലാതെ ഭൂതഗതിയിൽ അയാൾ ഒരിക്കലും അണയാറില്ല. നീലാംബുജങ്ങൾ ഒന്നിനൊന്നു ഉദസി വായുവിൽ ചുംപൊടി പാറിക്കുമ്പോൾ അച്ഛൻ വല്ല ഹാനിയും സംഭവിക്കുമോ എന്നുള്ള ചിന്തയാൽ അയാൾ ഉദസി നന്നായി മെല്ലെ ഭണ്ട പുഷ്പങ്ങളേയും തൊട്ടു—തൊട്ടില്ല—എന്ന മട്ടിൽ പിടിച്ചുമാറും. ഒരു ദളം താഴത്തു പരിക്കുമ്പോൾ അയാൾ അനേകം കണ്ണീർത്തുള്ളികൾ ചൊഴിച്ചിരുന്നു. നവംനവമായി മൊട്ടുകൾ പുറപ്പെടുമ്പോൾ അയാളുടെ പ്രദയം അനുഭവിക്കാറുള്ള ആനന്ദം ആത്മവേദികളായ നന്ദി വർണ്ണമാർദ്ദപോലും അഗമ്യമായിരുന്നു. പൂച്ചെടിയുടെ ഇലകൾ സദാ പരിശോധിച്ചു പഴുക്കുകയോ മറുവല്ല ജന്തുക്കൾക്കോ അടുക്കൽ കഴിയാത്തവിധം അത്ര വെട്ടുപ്പാക്കി അയാൾ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. പുഷ്പങ്ങളുടെ അഭിരുചി പലിക്കുമെന്നോർത്ത അയാളുടെ നേത്രവും വികസിക്കും. നീലാംബുജങ്ങളുടെ ജീവ

നും അവയുടെ ബന്ധുവിന്റെ ജീവനും ഒന്നായിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അവയുടെ സന്തോഷത്തിൽ അയാൾ സന്തോഷിക്കുകയും അവയുടെ വിരോധത്തിൽ അയാൾ ഭൂഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതെന്തിന്? അല്ലെങ്കിൽ അവയുടെ സമ്പത്ത് കൊതിച്ചു അയാൾ താരുണ്യത്തിലും ഒരു പൈതൃകിനോടും അവയുടെ യിൽ അങ്ങേയ്ക്കിടയിലും ഓടിയും മയ്യാദകളെ ഭാരങ്ങളെയും ശലങ്ങളെയും അട്ടി ഭൂതാക്കിയും മനം കുളിപ്പിച്ചതെന്തിന്? അയാൾ ലോകത്തെ നീലാംബുജത്തിന്റെ ഓരോ ഭൂതത്തിലും സംവീക്ഷണം ചെയ്തു. പരാഗപടലത്തിൽ ദൈവത്തെയും കണ്ടു അവയുടെ ഉത്ഭവവും നാശവും അയാൾ കാലമായി അളന്നു. അവയുടെ ഇടയിൽ അയാൾ സ്വയം വിശ്വസിച്ചു. പുഷ്പങ്ങളോടു സംസാർത്ഥം ചെയ്തു കഴിയുന്ന ഓരോ ദിവസവും ഓരോ ജന്മത്തെ സൃഷ്ടിക്കാൻ പശ്ചാത്താപമെന്നു നിഷ്കളങ്കനായ വാൽബീൽ ധരിച്ചു. പുഷ്പങ്ങൾ അയാൾക്കു ശാശ്വതമായ ഒരു സർഗ്ഗത്തെ പണികഴിപ്പിച്ചു കൊടുത്തു.

ഇങ്ങനെ അയാൾ സ്വയം നിർമ്മിച്ച സ്വർഗ്ഗപ്രാന്തത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ ബാക്കുസ്സാവിന്റെ ജീവിതം നരകത്തിലാണ് അവതരിച്ചത്. ഭൂഷാവിചാരം മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വേരൂന്നിത്തുടങ്ങിയാൽ അത് അവനു നിയന്ത്രിക്കാൻ സാധിക്കാത്ത മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ പരയിടത്തും സഞ്ചരിക്കുന്നു. ബാക്കുസ്സാവിനു അയൽവാസിയെ മാത്രം കണ്ടുകൊണ്ടു മതിയായില്ല. അയാളുടെ പുഷ്പങ്ങളെയും കാണണം. അതുകൊണ്ടും തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. വാൽബീലും പുഷ്പങ്ങളും തമ്മിലുള്ള സല്ലാപവും അയാൾക്കു അറിയണമെന്നു വന്നുകൂടി.

അതിലേക്കു അയാൾ ഒരു ദൂരദർശിനി വാങ്ങിച്ചു. വാൽബീൽ വിത്തുകൾ ഉണക്കുന്നതും, പാകുന്നതും, ചെടികളെ നനയ്ക്കുന്നതും, പുഷ്പങ്ങളെ സൂക്ഷിക്കുന്നതും അയാൾ അതുമ്പോഴെ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. നോക്കുമ്പോഴൊക്കെ നീലാംബുജ

അർഹനാത്ത തോട്ടവും പരിസരവും അസുയാകലുഷിതമായ അയാളുടെ ഹൃദയത്തെ വല്ലാതെ തപിപ്പിച്ചു. അയാൾ സ്വന്തജീവിതത്തെ അസുരയിൽക്കഴുകി അശുദ്ധമാക്കി. തന്മൂലം ദിവസംചെല്ലുന്താനും അയാൾക്കു ജീവിതത്തിൽ വെറുപ്പു തോന്നി.

ഒരു യഥാർത്ഥ ഉദ്യാനപാലകൻ്റെ ഒരു പുഷ്പത്തിന്റെ നാശം സഹിക്കാൻ കഴിയാത്ത മനസ്സാപത്തെ ഉളവാക്കുന്നു. ഒരു സർപ്പാദരന്റെ അകാലനിയ്ക്കുന്നത്തിൽ അയാൾ അതു രോദിക്കുകയില്ല.

വാൻബീരിന്റെ ഉയർച്ച സാധാരണക്കാർക്കു ഉപഹിക്കാൻപോലും സാധിക്കാത്തതായിരുന്നു. ബാഷ്പം്റൽ, അയൽപാസിയുടെ ഓരോ മൊട്ടായി നശിപ്പിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി. അതു പരസ്യമായി ചെയ്യാനുള്ള ധൈര്യം അയാൾക്കില്ലായിരുന്നു. ആ കൃത്യം ഒരുപക്ഷേ ആരെങ്കിലും കണ്ടുകഴിഞ്ഞാൽ താൻ കുറ്റമായ ശിക്ഷയ്ക്കു പാത്രീകൃതനാകുമെന്നുള്ള വിചാരം അയാളെ വളരെ വിഷമപ്പെടുത്തി.

ഗുണത്തേക്കാളും ദോഷം ചെയ്യണമെന്നുള്ളപ്പോൾ മനുഷ്യൻ ദേവദൂർല്ലഭമായ ശക്തി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു.

ഒരു സാധാരണത്തിൽ അയാൾ രണ്ടു പുച്ചുകളെ പിടിച്ചു കുറെ നീളമുള്ള കയറിന്റെ രണ്ടറ്റത്തും ഓരോന്നിന്റെ പിൻകാലുകളെ ബന്ധിച്ചു പുത്തോട്ടത്തിൽവിട്ടു. വാൻബീരിൽ ഓടുന്നതായി വളർത്തിവന്ന ഒരുകൂട്ടം നീലാംബുജങ്ങൾക്കിടയിൽ അവ ചെന്നുചേർന്നു. ആ പുച്ചുക്കളെ ഉടമസ്ഥൻ ജീവനിലും കൂടുതൽ സ്നേഹിച്ചുപോന്നു. ഭയന്നു പുച്ചുകൾ ഓരോരോവാക്കിനു ഓടാൻ ഭാഷിക്കയും, അതിനു സാധിക്കാതെ തമ്മിൽ ശബ്ദകൂടുകയും ചെയ്തു. ഈ തിരക്കിൽ അവ വളരെ പുഷ്പങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചു.

ബാഷ്പം്റൽ കിളൻനന്ന ഒരു വൃക്ഷത്തിന്റെ മുകുളീലേറി അച്ഛന്റെ പരിശ്രമത്തെ അഭിനന്ദിക്കുകയായിരുന്നു.

അതുവരെയും അനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരുപരമാനന്ദം അയാൾക്കു അപ്പോൾ സംസിലായി. അന്നത്തെ രാത്രി മുഖ്യണ്ടാകത്തവിധം സുഖപ്രദമായ ഒരു നിദ്രയും അയാൾക്കു നേരത്തെ ലഭിച്ചു.

പുലർകാലത്തു വാൻബീൽ പതിവുപോലെ ശയനമുറിയുടെ വാതജ്ജ്വരം പുറത്തിറങ്ങി തോട്ടത്തിൽ മനസ്സ് രസഭരതം നോക്കി. അവിടുവടെയായി മണ്ണിലുകിയും ചെടികളോടിഞ്ഞും പൂവിൽദളങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞും അയാൾ കണ്ടു. അഭ്യന്തരമായ അയാളുടെ കവിർത്തടത്തിൽ രക്തപ്രസാദമില്ലാതായി. കണ്ണുകളിൽ ചുട്ടുനീർകണ്ണും പൊടിച്ചു. അയാൾ ചെടികൾക്കു സമീപം ഓടി എത്തി.

ബാക്കസ്സൽ നേരത്തെ ഉറക്കമെന്നീറ്റു ദുർദ്ദർശിനിയുടെ സഹായത്താൽ സധുവിന്റെ അഭിനയങ്ങൾ കണ്ടു രസിക്കുകയായിരുന്നു. അയാൾ സന്തോഷാധികൃത്താൽ 'രോമാഞ്ചകുപ്പായ'മണിഞ്ഞു.

ഒടിഞ്ഞ തണ്ടിൽനിന്നും ഒലിച്ചിറങ്ങുന്ന കുറ കഴിഞ്ഞ സംഭവത്തെ സുവൃത്തമായി ചെടികളുടെ പ്രണേതാവിനോടു ചറയുന്നതായി ആ ഫാതകൻ തോന്നുകയാൽ അയാൾ ലജ്ജകൈക്കൊണ്ടു. താഴെക്കിടന്ന പൂക്കൾ വാൻബീലിന്റെ മുഖത്തോടൊപ്പം നിറം പകർന്നിരുന്നു.

നേരം കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു പുഷ്പബന്ധു ഏതാണ്ടോ ആലോചിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തി. അപ്പോൾ അയാളുടെ മാനമായിരുന്ന മുഖത്തു് ഒരു പ്രഭവിതരണം ചെയ്തു. അതു ക്രമേണ വലിച്ചു പരിസരത്തേയും പരിപൂർത്തമാക്കി. അയാൾ ഉള്ളഴിഞ്ഞു സ്പന്ധിച്ചുപോന്ന നാലു നീലാബുജം ഒരു കേടുംപറയാതെ മന്ദംമന്ദം ശിരസ്സുകളാലി നീലകാന്തിയെ ബാലാഭംനന്ന പ്രദാനംചെയ്തു ബാലാശുഭനെ സുഗന്ധചാഹിയാക്കി തീർക്കുന്നതു വാൻബീൽ കണ്ടു കൊണ്ടാടി. അതിൽ കൂടുതലായ സന്തോഷം അയാൾ

അതുവരേക്കും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതോടുകൂടി വിരോധിയുടെ മുഖം കറുത്തിരുണ്ടു വശായി. ആ ഭൂഷണൻ സാഹസം ആ ചെടികളെ നശിപ്പിക്കണമെന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ അതു് അയാൾക്കു സാദ്ധ്യമായില്ല.

ഈ ദ്രോഹകൃത്യത്തിന്റെ കർത്താവാരെന്ന് വാൽബീലിനു ഉഘാടിക്കാൻപോലും സാധിച്ചില്ല. പൂച്ച സഞ്ചരിച്ച പാതകൾ താഴത്തു ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇനി മേലും പൂച്ചകളുടെ ശല്യമുണ്ടാകാതിരിക്കാൻ അയാൾ ഒരു ഭൂഷണത്തോളം സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു നിശ്ചയിച്ചു.

ബാൽസൂർ ഈ ഏല്പാട് അറിഞ്ഞു. അപ്പോഴായിട്ട് കാവല്ക്കാരന്റെ പെരുമാറ്റവും അയാൾ കണ്ടു. എന്നാൽ കുറ്റക്കാരനെ കണ്ടു പിടിക്കാത്തതിൽ അയാൾക്കു സന്തോഷമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. കൂടുതൽ മുൻകരുതലോടുകൂടി പലദ്രോഹകൃത്യങ്ങളും നടത്തണമെന്നു അയാൾ ധ്വനിച്ചതായും കേൾക്കുകയുണ്ടായി.

ആ രാജ്യത്തു പ്രാബല്യത്തിലിരുന്ന കൃഷിപ്രദർശന സംഘങ്ങൾ ഒരു വിളംബരം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അധികനീലനിറം കലർത്താത്തും കറുത്ത പുള്ളികൾ ചേരാത്തതുമായ നീലാംബുജം കൊണ്ടുപരുന്നവർക്കു ശരിയായ ഒരു സമ്മാനം ലഭിക്കും ചെയ്യുമെന്നായിരുന്നു അതിന്റെ സാരം.

നീലാംബുജം വീട്ടത്തുനവരെയും ഈ ഭഗുപതിക്കു യിൽ വിജയം നടത്തണമെന്നുള്ള സദുദ്ദേശത്തോടു തീവ്രമനസ്സോടെ ചെല്ലുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ കേൾവിയില്ലാത്ത പൂക്കാരവും നമ്മാ നത്തിനു അർഹമായ പുഷ്പം എടുക്കുന്നതിൽ ബലശ്രദ്ധയായി. നാട്ടിലെങ്ങും സുമഹിമയോടെ പരന്നു. എന്നാൽ അർക്കം വിളംബരപ്രകാരമുള്ള പുഷ്പം കിട്ടിയില്ല.

വാൽബീൽ കീഴ്ചയായും സമ്മാനം കിട്ടുമെന്നുള്ള നിശ്ചയത്തോടുകൂടി ജോലി ആരംഭിച്ചു. ശത്രുവിന്റെ വിത്തുകൾ പാകപ്പെടുത്തി ഉരമിടുന്നതിൽ അയാൾ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചു.

ഒരു കൊല്ലംകൊണ്ടു 'കുറേ വ്യത്യസ്തമായ ഒരുതരം നീലാംബുജം' എടുക്കുന്നതിനു അയാൾ സമർത്ഥനായി.

ബാഷ്കസ്സൽ വിരോധിയെ വളരെ സൂക്ഷിച്ചു. അയാളുടെ പെരുമാറ്റം അറിയുന്നതിൽ ആ ദുഷ്ടൻ കൂടുതൽ മനസ്സിലുറങ്ങി. ബാഷ്കസ്സലിന്റെ പുഞ്ചിടികൾ പെയിലത്തുവാടിക്കഴഞ്ഞു; വിത്തുകൾ നിലത്തു കിടന്നു ചീത്തയായി; മൊട്ടുകൾ വിരിഞ്ഞവ അവസ്ഥയിൽതന്നെ കരിഞ്ഞുതുടങ്ങി. അവയിലൊന്നിലും അയാളുടെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞില്ല. അവയെ പുറത്തുനിന്നു അയാൾക്കു മനസ്സു വന്നില്ല. അയാളുടെ വിരോധം മുഴുവനും വിരോധിയെ കുറിച്ചായിരുന്നു.

ശോഭാവഹമായ പുഷ്പം എടുക്കുന്നതിനുള്ള സകലജോലിയും വാൻബീൽ നടത്തിയതു ഗുഹത്തിനകത്തായിരുന്നു.

രഘു ഒരു മണിസമയത്തു വാൻബീൽ കുറേ വിത്തുകൾ ഉടുത്തു പുഷ്പങ്ങളുടെ നിറം ചാരറാൻവേണ്ടി ചില മരണകുറകൊണ്ടു കഴുകി ഉണക്കാൻ വെച്ചു. കുറേ ഉണങ്ങിയപ്പോൾ ഒരുപൊടി അവയിൽ പുരട്ടി നല്ലപോലെ ഉണക്കി.

ഇതെല്ലാം ബാഷ്കസ്സൽ ദൂരദർശിനിയുടെ സഹായത്താൽ വ്യക്തമായി കണ്ടു. മുറി പ്രകാശമേറിയ ഒരു ദീപത്താൽ അത്യാജ്ഞാപമായിരുന്നു. വെള്ളച്ചുവരകൾ ജ്വാലയെ പതിർത്തുണ്ടു പ്രകാശത്തോടു പ്രതിബിംബിപ്പിച്ചു.

V

കാണിലിയസ്സിനും വാൻബീലിനെക്കുറിച്ചു വളരെ സ്നേഹമായിരുന്നു. 1672-ജനുവരിമാസത്തിന്റെ അവസാനത്തിലൊരുദിവസം കാണിലിയസ്സ് പുഷ്പബന്ധുവിനെ കാണാൻ പോയിരുന്നു.

വാൻബിൽ സഭാ നീലാംബുജങ്ങളുമായിത്തന്നെ കഴി
ച്ചു. സാമുദായികമോ രാഷ്ട്രീയമോ ആയുള്ള ഒരു ചിന്തയും
അയാളുടെ മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞില്ല. കാണ്ണീലിയസ്സിനു അയാ
ളുടെ ജോലിയെപ്പറ്റി നല്ല അഭിപ്രായമാണുണ്ടായിരുന്നത്.
തന്മൂലം പുഷ്പങ്ങൾ നില്ക്കുന്ന തോട്ടവും അവ ശേഖരിച്ചുവ
യ്ക്കുന്ന മുറിയും മറ്റും അയാൾ പ്രത്യേകതാല്പര്യത്തോടു പരി
ശോധിച്ചു.

അന്ന് അവർ രണ്ടുപേരും കുറച്ചു സംസാരിച്ചു. അതു
കഴിഞ്ഞു കാണ്ണീലിയസ്സ് വച്ചുസൂക്ഷിക്കാനായി ഒരു കടലാ
സ്സുചുരുൾ വാൻബീലിനെ ഏൽപ്പിച്ചു. അതു ജാൺ
അവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ കൊടുക്കണമെന്നും അയാൾ ഏല്പാടു
ചെയ്തു.

ഇതെല്ലാം ബാക്സ്റ്റൽ കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കാണ്ണീ
ലിയസ്സിന്റെ നരച്ചമുടി ചിന്നിയ മുഖവും, ഗൌരവമേറിയ
നോട്ടവും, മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന ദേഹകാന്തിയും, ചെറുപ്പക്കാ
രുടെ നേർക്കുള്ള പ്രേമവായ്പും അയാൾ നല്ലപാലെ കണ്ട
റിഞ്ഞു.

ചുരുളിനകത്തു് എന്തായിരിക്കുമെന്ന് വാൻബിൽ
അലോചിച്ചു. നീലാംബുജത്തിനുള്ള വിത്തായിരിക്കുകോ എ
ന്നും അയാൾ ശങ്കിക്കാതിരുന്നില്ല. എന്നാൽ കാണ്ണീലിയ
സ്സും പുഷ്പവും തമ്മിൽ യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്നു കാൽ
പ്പോൾ ആ സംശയം നീങ്ങി. പിന്നീടു് അതിനെപ്പറ്റി
അയാൾ ചിന്തിക്കാനേ ഒരുക്കമുണ്ടായില്ല.

ആ ചുരുൾ ഒരു രാജ്യതന്ത്രകുശലൻ സ്വജനത്തിനും
സ്വരാജ്യത്തിനുംവേണ്ടി നിർമ്മിച്ച ഏതാനും പ്രമാണങ്ങളായി
രുന്നു. ഒട്ടും സംശയത്തിന് അർഹതയില്ലാത്ത ആ സ്ഥല
ത്തു് അവ സൂക്ഷിക്കുന്നത് സൂക്ഷിതമാണെന്നു കണ്ടിട്ടാണ്
വാൻബിൽവശം അതിനെ കാണ്ണീലിയസ്സ് ഏൽപ്പിച്ചതു്.

അയാൾ അതിനെ മേശയ്ക്കടുത്തുവെച്ചു. ചെടികൾ വളർന്നുനിൽക്കുന്ന സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെയിടയിൽ അതു കിടക്കുന്ന തുകൊണ്ട് ആർക്കും സംശയത്തിന് ഇടയില്ല.

ആ ചുരുൾ കൊടുത്തപ്പോൾ കാണിപ്പിള്ളി വളർത്തു പൂ തുറന്നു മുഖത്തുനോക്കി അല്പനേരം നിന്നു. ആ നിർദ്ദോഷിയുടെ മുഖത്തു് ഒരു വികാരവും പ്രസ്താവിച്ചില്ല. എന്തുതന്നെ വന്നാലും അതിനെ ജാൺ ഒഴികെ മറ്റൊരാളുടെപക്കലും കൊടുക്കരുതെന്നു അതിന്റെ ദാതാവു പ്രത്യേകം നിഷ്കഷിച്ചു.

അതിൽ പിന്നീട് കാണിപ്പിള്ളി അവിടെ കേറിച്ചില്ല. അയൽചാസി എത്രത്തോളം ദ്രോഹിയാണെന്നു് വാൻബിൽ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല. അയാളുടെ പേരിൽ ചെറുതായ സംശയംപോലും ആ നിഷ്കളങ്കൻ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നല്ല നല്ല പുഷ്പങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനു് അയാൾ സമർത്ഥനായിരുന്നു. നീലാംബുജത്തിന്റെ ശോഭ പണ്ടുള്ളതിലും പതിനടങ്ങു വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു് അയാൾക്കു സാധിച്ചു. ചിലപ്പോൾ വാൻബിൽ രാത്രി മുഴുവനും ജോലിയിൽത്തന്നെ ശ്രദ്ധാലുവായി കഴിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

1672-ാമാണ്ടു് ആഗസ്തു് ഇരുപതാംതീയതി ചരിത്രപ്രധാനമായ സംഭവങ്ങൾ നടക്കുമ്പോൾ വാൻബിൽ ഗൃഹത്തിനകത്തു് ഒരു മുറിയിൽ കിളിത്തൂവരുന്ന ചെടികളുടെ സമീപമിരുന്നു് എന്നോ, അലോചിക്കുകയായിരുന്നു. അടുത്തു്, വിളംബരപ്രകാരമുള്ള നീലാംബുജം എടുക്കുന്നതിനുള്ള വിത്തും തയ്യാറാക്കിയിരുന്നു. അയാളുടെ കീർത്തി പരന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും അനവധി അളുകൾ തോട്ടം കാണാൻ വരുക പതിവായിരുന്നു.

അയാൾ ഇങ്ങനെ വീക്ഷിച്ചു. “എന്റെ ശ്രമങ്ങൾ ഫലപ്രദമാകാതെയി സമ്മാനത്തിൽ കിട്ടുന്ന തുക ഞാൻ സാധുക്കൾക്കായി വിതിച്ചുകൊടുക്കും. എന്നിങ്ങ ധനമെന്തിനു്? പിന്നീട് ഞാൻ ഇതെല്ലാം മതിയാക്കി വെറുതെ കാലം കഴിക്കും. ഹാ! ഇതത്ര സാഹസം. എങ്ങനെ

ഞാൻ പൂക്കളുമായുള്ള സംസാർഗ്ഗം ഒഴിച്ചുവെക്കും. ഇല്ല, ഇല്ല; ഞാൻ ഒരിക്കലും അവയെ തൃജിക്കുകയില്ല.”

വാൻബിൽ പെട്ടെന്നൊരു ശ്വാസംവിട്ടു. അതോടുകൂടി മുഖം അല്പം വാടി.

പിന്നെയും തുടന്നു:—

“അതത്ര ദുഃസ്ഥിതമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വിത്തു പാകണം. മുളച്ചു ചെടിയാക്കി പൂവും വരട്ടെ. പിന്നീട് നോക്കാം.”

അല്പനേരം അയാൾ വിശാലമായ ആകാശത്തു നോക്കിയിരുന്നു. കുറുത്ത മേഘപടലം മുകളിൽ നീങ്ങുന്നത് അയാൾ കണ്ടു. അവ കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു ശുഭ്രമേഘപടലത്തോടു കൺചേർന്നു ദൂത്തുചായി മറഞ്ഞു.

അനന്തരം അയാൾ എഴുന്നേറ്റു പുറത്തുപോയി. വരാന്തയിൽ മൊട്ടുവന്ന നീലാംബുജങ്ങളെ അയാൾ കനിഞ്ഞു കടാക്ഷിച്ചു. അവ അയാളോടു എന്തൊ കൊഞ്ചിപ്പറവാൻ ആരാഭിക്കുന്നുവെന്ന് അയാൾക്കു തോന്നി. “കേൾക്കുമായ ചെടികൾ” എന്നു അയാൾ ഉള്ളിൽ തിളയ്ക്കുന്ന പ്രേമവീര്യോടു പറഞ്ഞു. മടങ്ങിക്കിടന്ന ഒന്നരണ്ടിലയെ നിവർത്തി അവയിൽ പററിയിരുന്ന ചൊടിയെ അയാൾ തുടച്ചു ശരിയാക്കി. വിടരാനായ ചില മൊട്ടുകൾ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. അവ പുഞ്ചിരിക്കാത്താൻ ഭവിക്കുകയായിരിക്കുമോ? അറിഞ്ഞു? പൂണ്ണശാഭയോടു വിടന്ന് ഒരു നീലാംബുജത്തിനുസമീപം അയാൾ ചെന്നിരുന്നു. അതിനെ അയാൾ പ്രണയപൂർണ്ണരം സംവീക്ഷിച്ചു. അയാൾ കൈകൾനീട്ടി സ്पर्ശിക്കാൻ ഭാവിച്ചു. അതുനിമിത്തം അവ സങ്കടപ്പെട്ടെങ്കിലോ എന്നു ചിന്തിച്ചു അയാൾ കൈകൾ വേഗം മടക്കി. അപ്പോൾ ഒരു തൈത്തെന്നൽ അവിടെ വിഹരിച്ചു. പൂവും അല്പമെന്നു ചാഞ്ഞു. വാൻബിൽ, താനറിയാതെ ഒന്നു നെടുങ്ങി. അതിനെത്തുടർന്ന് പരുഷാനിലൻ വീശി. ലളി

തമിഴുവുമായ നീലാംബുജത്തിന്റെ ക്ഷമയേറിയ ദളങ്ങൾ ചെറിയ വികാരത്തോടുകൂടി ചാഞ്ഞു, അയാളുടെ കവിർത്തു ടത്തെ സ്പർശനംചെയ്തു. അപ്പോൾ സ്വർഗ്ഗീയസുഖത്തിൽ അയാൾക്കു തികച്ചും വെറുപ്പു തോന്നി. മന്ദഹാസം തുടങ്ങി. “അയാൾ അവിടെനിന്നും പോയി.

മുറിക്കുത്തു കേറി കസാലയിൽ കിടന്നപ്പോൾ, പുറത്തു കാലടിശബ്ദം കേട്ടു.

“അതാത്?” എന്നു വാൻബീൽ ചോദിച്ചു.

“ഞാൻതന്നെ. ഒരുഴുത്തു് അവിടത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുകയാണ്” എന്നു നടന്നുതളന്നുവന്ന ആ പരിചാരകൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

“എന്തു വിശേഷം?”

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ” എന്നുപറഞ്ഞു് അയാൾ മുറിക്കുത്തു് അമ്പരന്നു കടന്നു. അയാളുടെ കാൽ തട്ടി രണ്ടു പുച്ചുട്ടികൾ താഴത്തുകിടന്നുരുണ്ടു. വാൻബീലിനു് അതത്രയും അസഹ്യമായിരുന്നു. പരിചാരകൻ കുത്തു മേശപ്പുറത്തു വെച്ചു.

പുച്ചുട്ടികൾ ഉടഞ്ഞൊ എന്നായിരുന്നു വാൻബീൽ ആദ്യമായി നോക്കിയതു്. അതുകഴിഞ്ഞു അകത്തുപോയി അടുപ്പത്തിരുന്ന് മരുന്നിനെ പാകപ്പെടുത്തി താഴത്തിറക്കിവെച്ചു. പൊതിഞ്ഞുവെച്ചിരുന്ന വിത്തുകളെ അയാൾ തുറന്നുനോക്കി, പഴയ സ്ഥിതിയിൽ അതിനെ മടക്കിവെച്ചു.

“വിശേഷമെന്താണ്?”

പരിചാരകനു് വാസ്തവത്തിൽ സംസാരിക്കാൻ നിയമിതിയില്ലായിരുന്നു. അയാളുടെ മുഖത്തു് ഒരുതുളി രക്തം ചേലും ഇല്ല.

അവൻ ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

“ഇപ്പോൾ ഇവിടെനിന്നും പോകണം. വേഗം ഓടിപ്പോകണം.”

“എന്തിനാണു്?”

“പട്ടാളക്കാർ വീടുവളയാൻ വരുന്നു. അവർ ഇതാ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു.”

“അവർക്കെന്തു് വേണം.”

“അവിടത്തെ പിടിക്കുവാൻ.”

“എന്നെ തടവുകാരനായി പിടിക്കുന്നതിനോ? അതിനു ഞാനെന്തു് ചെയ്യും?”

“അതെന്തെന്നോ.”

“ഞാൻ അപരാധിയല്ലല്ലോ” എന്നു വാൻബീൽ തന്നത്താണെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് വിത്തുകൾവെച്ചിരുന്ന ഒരു പൊതിയെ കൈയിൽത്തന്നെ മുറുകെപ്പിടിച്ചു. അവർ രണ്ടുപേരും പുറത്തുവന്നു.

“ഇതാ വരുന്നു. അവർ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു” എന്നു് ഭൃത്യൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

വാൻബീലിനെ കുഞ്ഞിലേ വളർത്തിപ്പോന്ന ഒരു മുത്തശ്ശി അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. ആ സ്ത്രീ വിളിക്കട്ടെ അവിടെ എത്തി. പട്ടാളക്കാരെക്കണ്ടു് ആ കിഴവിയും ഭയപ്പെട്ടു.

“കുഞ്ഞേ! വേഗം ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടുകൊള്ളുക” എന്നു് വളർത്തമ്മയും ഉപദേശിച്ചു.

“ഞാൻ ഏതുവിധത്തിൽ രക്ഷപ്പെടണമെന്നാണു് പറയുന്നതു്?”

“ഇരുപതടി താഴ്വരയേ ഉള്ളൂ. ഒരു ചാട്ടം.”

“അതു് അസാധ്യം.”

“താഴെ മണലല്ലേ.”

“നീലാംബുജങ്ങളുടെ മീതെ ചെന്നുവീഴും.”

“അതു് സാധ്യമല്ല. ചാടുകതന്നെ.”

വാൻബീൽ അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന നീലാംബുജങ്ങളെ കണ്ടു നോക്കി. അവയെ അയാൾ തലോടാൻ ശ്രമിച്ചു. പിന്നീടു് അയാൾ അങ്ങനെ ചെയ്യേണ്ടെന്നു തീരുമാനിച്ചു നിന്നു.

ഇതിനിടയ്ക്കു പട്ടാളക്കാർ കെട്ടിടത്തെ വലയം ചെയ്തു. അവരുടെ കൺസർജർ അന്നയാൽപാകുന്ന സൂർപ്പരശ്വരൻ തട്ടി മിന്നമിന്നങ്ങി. മുത്തശ്ശി മേല്പേട്ട നോക്കി ദൈവത്തെ മനസ്സുകൊണ്ടു വന്ദിച്ചു.

വാൻബീൽ സംഭവിക്കാൻപോകുന്ന ഭർത്താക്കളെപ്പറ്റി അല്പവും ചിന്തിക്കാതെ നീലാംബുജങ്ങൾക്ക് എന്തു പറയാമോ എന്നോട് ഓർത്തു കഠിനമായു വ്യസനിച്ചു.

കയ്യിലിരുന്ന പൊതിയെ സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുന്നതിനോ പരിചാരകൻ കൊണ്ടുവന്നുകൊടുത്ത തുണ്ടുകടലാസ്സുകൊണ്ടു ഒന്നുകൂടെ പൊരിഞ്ഞു പിന്നീടു അതിനെ കാലുറയുടെ അകത്തെ കീശയിൽ നിക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്തു.

പട്ടാളക്കാർ മജിസ്ട്രേറ്റിനടുക്കുടി അകത്തുകടന്നു.

“നിങ്ങളാണോ ഡക്ടർ വാൻബീൽ?” എന്നു മജിസ്ട്രേറ്റു ഉല്പസ്പാത്തിൽ ചോദിച്ചു. അയാൾക്ക് വാൻബീലിനെ മുമ്പു നല്ല ചരിത്രമുണ്ടായിരുന്നു.

“ഡൂബെർട്ടെ! ഞാൻതന്നെ ആ ആൾ” എന്നോട് ‘സചനയം’ അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു.

“എന്നാൽ കൈവരമുള്ള എഴുത്തുകുത്തുകൾ വേഗം തരിക”

“എഴുത്തുകുത്തുകൾ?”

വാൻബീൽ ക്രമത്തിലധികം വിവരിച്ചു.

“അതേ രാജദ്രോഹകരമായ എഴുത്തുകുത്തുകൾ. ഒരു മൂലനേപ്പാലിലെ നിൽക്കാതെ വേഗം അവയെ തരണം.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞു മജിസ്ട്രേറ്റു ഗൗരവത്തോടു വാൻബീലിനെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി.

“ഡൂബെർട്ടെ! അവിടുന്ന് പറയുന്നതൊന്നും എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. രാജദ്രോഹമായ എഴുത്തുകുത്തുകൾ; അങ്ങനെ ഒന്നുണ്ടോ?”

വാൻബീൽ, അനന്തരം കുറെ അഭയാചിച്ചു.

“ശരി: ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിച്ചുതരാം. കാണിലിയസ്സ് തന്നിട്ടുള്ള കടപാസുകെട്ടു ഇങ്ങാട്ടു ഏല്പിക്കണമെന്നാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്. അതിലുള്ളതു മുഴുവനും രാജദ്രോഹകരമായിട്ടുള്ള എഴുത്തുകളാണ്. കഴിഞ്ഞ ജനപരിമാസത്തിലല്ലേ അത് തന്നത്?”

ഈ വാക്കുകൾ ചാൻബീലിന് ഒരു വല്ലാത്ത വികാരത്തെ ഉൽപ്പാദനമെടുത്തു. അയാളുടെ മുഖം വല്ലാതെ പാടിത്തളന്നു. എന്താ കാമിച്ചു പോയാ അയാൾ അപ്പോൾ പ്രകാശിപ്പിച്ചു.

അതു കണ്ടിട്ട്,

“ഇപ്പോൾ കാമിക്കുന്നു?” എന്നു ഡുബെർട്ട് ചോദിച്ചു.

“അതേ; പക്ഷെ, രാജദ്രോഹകരമായ ഒന്നാണെന്ന എന്റെ കൈവശത്തില്ല.”

“വീണ്ടും ഇല്ലെന്നോ പറയുന്നത്?”

“അതേ.”

മജിസ്ട്രേട്ട് മുറിക്കുക പരിശോധിച്ചു തുടങ്ങി.

“വിത്തുകൾ ചെയ്യുന്ന മുറി ഏതാണ്?”

“വിങ്ങർ നിൽക്കുന്ന മുറിതന്നെയാണ്.”

ഡുബെർട്ട് വീണ്ടും പരിശോധിച്ചു. ഏതാനും അക്ഷരങ്ങൾ എഴുതിയിരുന്ന ഒരു ചുരുൾ അയാൾ കൈവശമെടുത്തു.

“ഇതാണ് ഞാൻ അവശ്യപ്പെട്ടത്” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു മജിസ്ട്രേട്ട് ചുരുൾ കാണിച്ചു.

“അതെനിക്കു തരാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അത് എന്റെതല്ല. ഓൾ വിശ്വാസമായി തന്നിട്ടുള്ളതാണ്.”

മജിസ്ട്രേട്ടിനു ചാരിയും ഗൗരവവും മുഴുത്തു.

“ഡാക്ടർ! ഇതു കൊണ്ടുപോകാൻ എനിക്കു അധികാരമുണ്ടു്.”

അയാൾ അതു പൊട്ടിച്ചു. ആദ്യത്തെ കടലാസ്സുനോക്കി. അയാളുടെ മുഖം ചുവന്നു.

“ഹാ! സത്യം ഒട്ടവിൽ വിജയം പ്രാപിക്കുന്നു” എന്നു അയാൾ ആക്രോശിച്ചുപോയി.

“അതിചെന്താണു് സത്യം” എന്നു വാൻബീൽ ചോദിച്ചു.

“നിങ്ങൾ ചെറും അവിചേകിയെപ്പോലെ സംസാരിക്കരുതു്. കല്പനപ്രകാരം നിങ്ങളെ ഇപ്പോൾ ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയിരിക്കുന്നു.”

“എന്നെന്നോ”

“അതേ”

“അതിന്നു ഞാനെന്തുചെയ്യൂ?”

“അതു് എന്നോടു് ചോദിക്കേണ്ടു്.”

വാൻബീലിനെ പട്ടാളക്കാർ പുറത്തു നിറുത്തിയിരുന്ന വണ്ടിയിൽ കയറി. മജിസ്ട്രേട്ടു അയാൾക്കുസമീപത്തും ഇരുന്നു. “എപിടയ്ക്കോണു എന്നു കൊണ്ടുപോകുന്നതു്?”

“ജയിലിലേക്കു്”

പിന്നീടു് വാൻബീൽ ഡുബെർട്ടിനോടു ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല. വണ്ടി അതിവേഗത്തിൽ ഓടി കാലാഗ്രഹത്തിന്റെ വാതുകൽ ചെന്നുചേർന്നു.

VI

വായനക്കാരെ, ഇതെല്ലാം ആരുടെ പ്രേരണയാലെന്നാണു് നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നതു്? തീച്ചയായും ബാക്സു്റ വിൻറതല്ലാതെ മറ്റാരെടുമല്ല.

പാശ്ചിമവെമുഖ്യവും പരാപകാരവും അയാളുടെ ജന്മസിദ്ധമായ സ്വത്താണു്. വാൻബീലും കാണിച്ചിരുന്നതും

നടത്തിയ സംഭാഷണം ആ പരമഭൃഷ്ടൻ ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും അവരുടെ പെരുമാറ്റങ്ങൾ ഒന്നൊഴിയാതെ അയാൾക്കു മനസ്സിലായി കാണിലിയസ്സു പൂക്കാന്റെ പക്കൽ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു ഏൽപ്പിച്ച മുതൽ എന്നാണെന്നു അറിവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും അയാൾ ഒരുപിധം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു.

വാൻബീലിനെ നല്ലോലവെ വീടുവീടു വെളിയിൽ ഇറങ്ങാത്തവനല്ല ബാക്സ്റ്റൽ. അതാതുസമയത്തു അവിടവിടെ സംഭവിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ അയാൾ സൂക്ഷ്മമായി അറിഞ്ഞിരുന്നു. അതിനാൽ ജാണും കാണിലിയസ്സും ഏതുതരത്തിലുള്ളവരെന്നും നിഷ്പ്രയാസം ഗ്രഹിക്കാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞു.

വസ്തുപരം നല്ലോലവെ അറിഞ്ഞതിനു ശേഷമേ വസ്തുത അധികൃതന്മാരെ തെളുപ്പപ്പെടുത്താൻ എന്നു കരുതി വാൻബീലിന്റെ കൈയിൽ സൂക്ഷിക്കാനുൾപ്പെടുത്തിയ മുതലിനെപ്പറ്റി ബാക്സ്റ്റൽ വേണ്ടവിധം അന്വേഷണം നടത്തി. സംഗതികൾ വ്യാജമായി പരിണമിച്ചാൽ മരണമാണ് ശിക്ഷയെന്നും അയാൾക്കറിയാമായിരുന്നതുകൊണ്ട് പെട്ടെന്നുതന്നെ ചെയ്യുവാൻ ആ കൂരൻ തുനിഞ്ഞില്ല.

ഭൃഷ്ടവിചാരം സാംക്രമികരോഗത്തെക്കാളും മനസ്സിനെ ചേദനപ്പെടുത്തുന്നു. തന്നിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അയാൾ മനസ്സിൽ തിളച്ചുപൊങ്ങുന്ന തൃഷ്ണയേയും അസുയയേയും പലതും ആലോചിച്ചു ഒതുക്കിവെക്കും. ശാന്തവും ആനന്ദജനകവുമായ ജീവിതം എന്തെന്നുപോലും ആ ഭൃഷ്ടൻ അറിയാനിടയായിട്ടില്ല.

ഇതിന്നിടയ്ക്കു വാൻബീൽ നീലാംബുജങ്ങൾ വളർത്തുന്നതിൽ അത്യുന്നതമായ നിലയെ പ്രാപിച്ച വിവരം ആ അസുയാലുചിനെ ക്രമത്തിലധികം സങ്കടപ്പെടുത്തി. സമ്മാനപരമായ പുഷ്പം എടുക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങിയ വിവരം

എങ്ങനെയോ ജനങ്ങൾ തമ്മിൽ തമ്മിൽ സൈപരമായി സംസാരിക്കാനിടയായി. അതു വിരോധിയിൽ ജപരപീഡയെ വളർത്തി.

വാൻബീലിനെ തടവുകാരനായി പിടിക്കുന്ന പക്ഷം സമ്മാനം തന്നിട്ടു കിട്ടുമെന്ന് ബാക്സ്റ്റൽ വിചാരിച്ചു. അയാളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോവാൻ പിന്നെ ആരാണ് തോട്ടം സൂക്ഷിക്കുന്നതെന്ന് അയാൾ രണ്ടത്താണെ ചോദിച്ചു. “അരുമില്ല. ബോധിച്ചുപോലെ അർക്കം അവിടെ എന്തു ചെയ്യാം” എന്നു വിചാരിച്ചു അയാൾ ആഹ്ളാദപരവശനായി.

അങ്ങനെ വരുന്നവെങ്കിൽ ആ രാത്രിതന്നെ മരിച്ചുടന്നു അതിമനോഹരമായ നീലാംബുജങ്ങളെ ഹാനിതളാതെ എടുത്തു സൂക്ഷിക്കണമെന്ന് അയാൾ തീർച്ചയക്കി.

ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ ബാക്സ്റ്റൽ നീലാംബുജങ്ങളെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കും. ഉറങ്ങുമ്പോൾ അതിനെ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടും. ഇങ്ങനെ അയാൾ ദിവസം കഴിച്ചു.

വരുന്നതു വരട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ചു സകല വിവരവും കാണിച്ചു് ഒരു കത്തു് അയാൾ ഭാണാധികാരികൾക്കു അയച്ചു. അതു വാൻബീലിന്റെ മരണത്തിനുംകൂടി പതുപുതുയീരുന്നു.

വീരരക്തം അന്യേഷിച്ച്കൂടി പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന രണ്ടു സഹോദരന്മാരെ, മതിമറന്ന ഉന്മാദാചന്ദ്രനെ കണ്ടും പ്രാപിച്ച ജനതതി ചരിന്നഭിന്നമാക്കിയ സമയം മജിസ്ട്രേറ്റും പരിവാരവും വാൻബീലിന്റെ വസതിയിലെത്തി.

അവർ എന്തെല്ലാം നടത്തിയെന്നുള്ളതു് ബാക്സ്റ്റൽ അറിഞ്ഞുവെങ്കിലും പുറമേ ഒന്നും അറിയാൻ പാടില്ലാത്ത ഭാവം നടിച്ചു. അന്ന് അയാൾ പുറത്തിറങ്ങിയതേയില്ല. “സുഖമില്ലെന്നു വരുന്നവരോടു പറയാം” എന്നു തീരുമാനിച്ചുകൊണ്ടു് അയാൾ വീട്ടിൽ കിടന്നു.

നഗരത്തിൽ അസ്വസ്ഥ്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെയോ നടക്കുന്നുവെന്ന് അയർക്കു അറിയാമായിരുന്നു. ഒരു പരിചാരകൻ പരിഭ്രമത്തോടു് ഓടിച്ചത് “വാൻബീലിനെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയി” എന്നു യജമാനനോടു (ബാക്സ്റ്ററലിനോടു) പറഞ്ഞു.

അപ്പോൾ ഒരു ശമ്പളം ആ രോഗികളുടെ മുഖത്തു പരന്നു.

“കള്ളം പറയാതിരിക്ക” എന്നാണ് അയർ, അതു വിശ്വസിക്കാത്ത മട്ടിൽ മറുപടി കൊടുത്തത്.

“കണ്ടതാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്. അദ്ദേഹത്തെ വണ്ടിയിൽ കയറ്റിക്കൊണ്ടുപോയി. അവിടുന്ന് അറിഞ്ഞില്ലേ?”

“ഞാൻ എങ്ങനെ അറിയും? ഇങ്ങ പൂർത്തിയാക്കിയതായില്ലല്ലോ.”

“എന്നാൽ ഞാൻ പറഞ്ഞത് വാസ്തവമാണ്.”

“നീ ചോയി ഒന്നുകൂടെ അന്വേഷിച്ചിട്ടു തിരിച്ചുവരൂ.”

“എന്നാൽ അങ്ങനെതന്നെ.”

കുറെ കഴിഞ്ഞു ഭൃത്യൻ അതേവിവരം തന്നെ യജമാനനെ വീണ്ടും ധരിപ്പിച്ചു.

എന്തോ നഷ്ടം പറ്റിയവനെപ്പോലെ ബാക്സ്റ്ററൽ ഈ വിവരമറിഞ്ഞു വ്യസനിച്ചു. അയൽവാസികൾ പറ്റിയ അപത്തിൽ അനുഭവിക്കുന്ന ഭാവഭേദങ്ങൾ ആ സാഹസികൻ അഭിനയിച്ചു.

രാത്രി അതിക്രമിച്ചു. മണി പത്തടിക്കാരായി. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു പത്തടിച്ചു. പിന്നീട് പതിനൊന്നടിച്ചു, പന്ത്രണ്ടടിച്ചു. എന്നിട്ടും ബാക്സ്റ്ററലിന്റെ നിദ്രാഭിക്ഷാത മെത്തയിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും കിടന്നുരുണ്ടു.

ഏഴുനേരം ചുവരിൽ ചേർന്നിന്ന ഒരു സിക്കാമർ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചാണ്ടുകൊമ്പിൽ തൂങ്ങി ബാക്സ്റ്ററൽ

മറുവശത്തിറങ്ങി, നേരെ നടന്നു പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തിയിരുന്ന തിട്ടയിൽ പോയി നോക്കി. രാത്രിയിലെ നിശ്ശബ്ദത അയാളെ ഭയവിഹ്വലനാക്കി. നക്ഷത്രങ്ങൾ തുറിച്ചുനോക്കി അയാളെ ശാസിക്കയാണെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി.

കൂട്ടംകൂട്ടമായി നിലാഞ്ചുരുങ്ങി നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു അയാൾ ധൈര്യമുപയോഗിച്ചുപോയി.

ചോരന്റെ മുഖം വിളർച്ച, പുറകിൽകൂടെ വിയർപ്പു തുള്ളികൾ ഇററിററു വീണു.

അയാൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി, ആരേയും കണ്ടില്ല. വലതു ഭാഗത്തു നോക്കി, ആരേയും കണ്ടില്ല. ഇടതുഭാഗത്തു നോക്കി, ആരേയും കണ്ടില്ല. അവിടെ മുഴുവനും കിളിച്ചുപറയെ അയാൾ നിലം ഇളക്കി മനോഹരമായ പൂച്ചെടികളെ പേടാടുകൂടി പരിച്ചെടുത്തുകൊണ്ടു് തിന്റെ സ്വഭാവത്തിൽപോയി ശയ്യാ തലത്തെ അവലംബിച്ചു. അന്നത്തെപ്പോലെ സുഖപൂർണ്ണമായ നിദ്ര അയാൾക്കു മുമ്പു വളിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു.

പ്രഭാതത്തിൽ ബാക്സ്റ്ററൽ തോട്ടത്തിൽ പോയി നോക്കി. രാത്രി ചെയ്ത പ്രവൃത്തി നന്നായി എന്നു കണ്ടു് ആ നിഷ്കരുണൻ സ്വയം അഭിമാനിച്ചു.

വടൻബീൽ വിത്തുപൊതിഞ്ഞുവെച്ച വിവരം ബാക്സ്റ്ററലിനു കാമുചെന്നു. അയാൾ ഏണിപ്പടിവഴി കെട്ടിടത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു. അവിടെ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്ങും നിശ്ശബ്ദത വ്യാപിച്ചിരുന്നു.

മുറികൾ ഒന്നൊഴിയാതെ അയാൾ പരിശോധന നടത്തി. എന്നിട്ടും വിത്തുപൊതി കണ്ടില്ല.

വിത്തു, ഉണക്കുന്ന മുറിയിൽ കാണുമെന്നു വിചാരിച്ചു് അവിടെ പോയി. ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ അവിടെനിന്നു ചുഴന്നു. പൊതികാണാതെ ഗോശയനായി അയാൾ മേശയും അലക്കിയും എല്ലാം പരിശോധിച്ചു. വീണ്ടും അവയെ പരി

ശോധിച്ചു. എങ്ങും കണ്ടില്ല. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു പുസ്തകമെടുത്തു നോക്കി. അതിൽ 'ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

“സമ്മാനാർഹമായ നീലാംബുജത്തിന്റെ വിത്തുകൾ മൂന്നെണ്ണം ഞാൻ തയ്യാറാക്കി പൊതിഞ്ഞുവെച്ചു. 20 ആഗസ്റ്റ്, 1672—”

“ഹാ, നാല്പതു — അതെവിടെയാണെന്നു കാണിച്ചു തരൂമോ? എത്രകേൾക്കി ഗിൽഡർ അതു മൂലം എനിക്കു കിട്ടാൻ പോകുന്നു” എന്നു തൃഷ്ണാധിക്യത്താൽ അയാൾ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

“ഞാൻ നിർഭാഗ്യവാനാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ഈ സാഹസങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും അവ എനിക്കു ലഭിക്കാതെ പോകാൻ ഇവിടെ എങ്ങും അവ കാണുന്നില്ലല്ലോ. അവ വിത്തുകളെ അയാൾ എന്തു ചെയ്തോ.”

ഇത്രയും അയാൾ മനസ്സിൽ രൂപീകരിച്ചു. അയാൾ ചെയ്ത പൈശാചകൃത്യത്തിന്റെ ഒരു സ്വപ്നാനിരൂപിതം പിന്നെ പിന്നെ പോലെ കൺമുമ്പിൽ തിളങ്ങി.

ബാക്ടറൽ മുട്ടകളിൽ നില്ക്കുന്നവീണ്.

അതേ സ്ഥലത്തായിരുന്നു തലേദിവസം പാൻബിൽ മുട്ടകളിൽനിന്നു വിത്തുകളെ പൊതിഞ്ഞുവെച്ചതും.

പാൻബിൽ ജയിൽമുറിയ്ക്കുകയുള്ള കടന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ത്രിയായി. അകാശത്തു കാർമ്മാമിപ്പായിരുന്നുവെങ്കിലും പ്രകാശത്തിനു കുറവുണ്ടായിരുന്നു തെങ്ങത്തകാറ്റ് വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇലകളെ തമ്മിൽ ഉരസിപ്പുകൊണ്ടു വീശി. ഏതാനും നക്ഷത്രങ്ങൾ അങ്ങമിങ്ങും മങ്ങിമങ്ങി പ്രകാശിച്ചു.

കാഴ്ചയിലിരുന്ന കാരണത്തെയായപ്പോൾ ഭ്രാന്തപിടിച്ച് ജനങ്ങൾ കൂട്ടുകൂട്ടമായി എന്തുചെയ്യണമെന്ന് അറിയാതെ ചലനം പ്രവർത്തിച്ചു. ജയിൽ പുറിയോടൊത്ത്

ഉളിച്ചില്ലയെന്നുവെങ്കിൽ അവർ തീച്ചയായും അയാളെ ശിക്ഷിക്കുമായിരുന്നു.

ജയിലിനകത്തുകിടന്ന തടവുകാരെ കാണാനില്ല. ഓരോ മുറിയും ട്രീഞ്ചുകിടന്നു. റോസ അച്ഛനോടൊത്രിച്ചു പുറത്തുവന്നപ്പോൾ അവിടം ജന്മശൂന്യമായി കണ്ടു. അവൾക്കു ആ സ്ഥലത്തോടു ഒരു വെറുപ്പുണ്ടായി.

ഭയംകൊണ്ടു വിറയ്ക്കുന്ന പിതാവു വെളിയിൽ നോക്കി. ഏതും ഒരു ശാന്തത വ്യാപിച്ചിരുന്നു. അനിയന്ത്രിതമായ പെരുശക്തി പെട്ടെന്നു നശിച്ചതായ പല ചക്രങ്ങളും അവർ അവിടെ കണ്ടു. രണ്ടു സമരാഭയാന്മാരുടെ മൃതശരീരങ്ങൾ തുറസ്സായ സ്ഥലത്തു തുങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

നേരം പിന്നെയും പോയി.

വീണ്ടും ജനങ്ങൾ കാരാഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടുതുടങ്ങി. ലഹളക്കാരല്ല അവിടെ വന്നത്. പട്ടാളക്കാർ വാൻബീലിനെ ജയിലിലടയ്ക്കുന്നതിനു വരുന്ന ചോഷമാണ് അവർ കേട്ടു ഞെട്ടിയത്.

റോസ പുറത്തിറങ്ങിയതായില്ല. അതു ഭയം കൊണ്ടാണെന്നു അവർ വിചാരിക്കരുത്. അവൾ ഒരു ഭീരുവല്ലായിരുന്നു. ജാണൽറേയും കാണീലിയസ്സിനേയും രക്തമണിഞ്ഞ ശരീരങ്ങളെ കാണാൻ അവൾക്കു ധൈര്യമില്ലായിരുന്നു. അത്രയുമില്ല. അവൾ അങ്ങോട്ടു നോക്കുകപോലും ചെയ്തില്ല.

വളർത്തച്ഛൻ കിടന്ന മുറിയിൽതന്നെ വാൻബീലിനെയും പാറ്റിച്ചു. അതേ കട്ടിലിൽ അയാൾ കിടക്കേണ്ടിവന്നു. കാരാഗൃഹത്തിൽ ആദ്യമായി അയാൾ കണ്ടത് ഒരു പെൺ കുട്ടിയെയാണ്. അവളുടെ മുഖം മൃാനമായിരുന്നു.

ആ പെൺകുട്ടി, പുതിയ തടവുകാരൻ കോണിപ്പടി കയറുമ്പോൾ സ്വന്തമുറിയിൽ പട്ടുതയിട്ടിട്ടുള്ള ജനാലയിൽ കൂടെ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചു. സമീപത്തിരുന്ന ഭീചത്തിലെ

തിരി നീട്ടി അവർ അതിനെ അടുത്തുനീക്കി. അപ്പോൾ അവളുടെ കോമളമായ മുഖം അസൂനമായ ശോഭയോടു പ്രകാശിച്ചു. ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടന്ന അവളുടെ തലമുടി മുഖകാന്തിയെ വർദ്ധിപ്പിച്ചതേയുള്ളൂ. അവളുടെ മുഖം അപ്പോൾ ഉറക്കമെന്നിററതുപോലെയിരുന്നു.

വളഞ്ഞ കോണിപ്പടി കയറുമ്പോൾ തടവുകാരന്റെ കണ്ണുകൾ ആ പെൺകുട്ടിയുടെ മുഖത്തുതന്നെ പതിച്ചു. അല്പനേരം അയാൾ സ്വന്തത്തിലായെ ചെന്നുനിന്നുപോയി. ജയിലരുടെ ക്രോധാവിഷ്ഠമായ മുഖഭാവം, പെർഗാമോണികളായ ഭടന്മാരുടെ പാരുഷ്യഭാവം നോട്ടമാ, കരയാളെ അശോചം ഭീരുവാക്കിയില്ല. പെൺകുട്ടിയുടെ ദീർഘനയനങ്ങൾ അയാളെ ലക്ഷ്യീകരിക്കുന്നത് അയാൾ കണ്ടു. അവളുടെ മുമ്പന്ന കവിർത്തടം ദീപത്തിന്റെ ദീപ്തിപൂർണ്ണതയിൽ തെളിഞ്ഞു മിന്നി.

കാരാഗൃഹത്തിലാണോ നിൽക്കുന്നതെന്ന് അയാൾക്കു സംശയം തോന്നി.

റോസ വാൻബീലിന്റെ മുഖത്തു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. രക്തം വറ്റിയ അവളുടെ മുഖം അവളിൽ അനുകമ്പയെ ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ചു. അതുവരെ അപരിചിതമായ മനുസുഖത്തോടു നാളുകൾ കഴിച്ചുവെന്നു, ക്ലേശാശ്വേദങ്ങൾക്കു താൻ അപരിചിതനാണെന്നും വ്യക്തമായി പറയുന്ന ആ യുവാവിന്റെ മുഖഭാവം പെൺകുട്ടിയെ ശക്തികുത്തായി ആകർഷണമെങ്കിലും അവൾ അച്ഛന്റെ കൈരളമേറിയ മുഖത്തുനോക്കി. യുവാവിന്റെ നേക്കു അല്പം ദയ കാണിക്കാത്ത ഭാവമാണ് അയാളിൽ തെളിഞ്ഞിരുന്നത്. അത് അവളെ ക്രമത്തിലധികം വിഷാദിപ്പിച്ചു.

വാൻബീൽ കുട്ടിലിൽ ചെന്നു കിടന്നു. അയാൾക്കു ഉറക്കം തീരെ ഉണ്ടായില്ല. ഇറന്നിരുന്ന ജനാലയിൽകൂടെ അയാൾ പുറത്തുനോക്കി. ദിനനാളുകൾക്കു പുറപ്പാടിനു ഒരു

ക്കിയിട്ടുള്ള ആകാശത്തിലെ മങ്ങിയ വെളിച്ചം അന്താളുടെ കണ്ണിൽ തട്ടി. വൃക്ഷങ്ങളിൽ പക്ഷികൾ ചിറകിട്ടിക്കുന്ന ശബ്ദം മാത്രമേ അയാൾക്കു കേൾക്കാമായിരുന്നുള്ളൂ.

പട്ടാളക്കാർ പാറാവുമാറി പോകുന്ന ചവുട്ടടിയും, ഭൂതയായി കുതിച്ചുയരുന്ന കള്ളന്മാരുടെയും ഇടയ്ക്കിടെ കാരാഗൃഹത്തിലെ ഏകാന്തതയെ ഭഞ്ജിച്ചു.

സൂര്യോദയമായി. കുട്ടിസൂര്യന്റെ ആലോചനശീലം രളിതകുളുടയുടെയിടയിൽകൂടെ ജനാലയിൽ കടന്നു. അവ പോകത്തു കെഞ്ചാനം ചൂടിയിരുന്നുണ്ടി. അരയെങ്കിലും പുറത്തു കാണാമെന്നു കരുതി വാൻബീൽ നോക്കി. വിശാലമായ പ്രാതലുദയത്തു ആരേയും കാണാനില്ല. ചെടികളുടെ ഇടയിൽ ചെങ്കല്ലുകൊണ്ടു കെട്ടിക്കിളിയിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ മഞ്ഞുമൂടി മങ്ങിക്കാണാമായിരുന്നു. സൂര്യരശ്മി ഒന്നിനൊന്നു പ്രബോധമായി വന്നു. വാൻബീൽ ഭൂതയായി രണ്ടു മരത്തുണു നില്ക്കുന്നതു സൂക്ഷിച്ചു. അപ്പയിൽ രണ്ടു പ്രേതങ്ങൾ തുങ്ങുന്നതു അന്താൾ കണ്ടു.

കൂലാധാരമായ ജനങ്ങൾ രണ്ടു സഹോദരന്മാരുടേയും വിലയേറിയ ജീവനെ അപഹരിച്ചിട്ടു വിരൂപമാക്കിയ ശരീരങ്ങളെ അവിടെ കെട്ടി തൂക്കിയിരുന്നു.

അവയ്ക്കു താഴെ ഒരു പലകയിൽ കുറഞ്ഞൊന്നു ഏഴുതി വെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

“ഇതു രണ്ടു രാജദ്രോഹികൾ; ഒന്നു ജാൺ; മററൊരു കാസ്റ്റീലിയസ്സ്. രണ്ടുപേരും പ്രജകളുടെ വിരോധിച്ചും ബ്രഞ്ചുരാജാവിന്റെ ഉററ ബന്ധുക്കളുമാണ്.”

വാൻബീൽ പ്രേതങ്ങളെ കണ്ടു നിലമറന്നു വിളിച്ചു പോയി. അതുകേട്ടു ജയിലർ ബലുപ്പാടോടെ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. കാര്യമെന്തെന്നു അന്താൾ ചോദിച്ചപ്പോൾ തടവുകാരൻ ഒന്നും സംസാരിക്കാൻ ശക്തനായില്ല. സംസാരിക്കാത്തതുകൊണ്ട് ഭ്രാന്തനാണെന്നു കരുതി അന്താൾ പോയി.

തടവുകാരന്റെ ദേഹം വിറച്ചുതുടങ്ങി. കൈകൾ തളന്നുതുങ്ങി. വീണ്ടും അയാൾ പ്രേതങ്ങളെ നോക്കി. “ഹാരങ്ങളേപരെയും ഒന്നിച്ചോ?” എന്നു തൊണ്ടയിടിച്ചുനോട്ടുകൂടി വാൻബീൽ ഉച്ചരിച്ചു. പിന്നീടു അല്പനേരം ധ്യാനമഗ്നനായിപ്പോയിരുന്നു. ജയിലർ പള്ളിയെ കൂടക്കൂടെ നോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തടവുകാരനു എന്തോ വേദനയുണ്ടെന്ന് ജയിലർ തീരുമാനിച്ചു.

വാൻബീൽ തന്നിച്ച് ആ മുറിയിൽ ശായിച്ചു. കീശയിൽനിന്നും ഒരു പൊതിയെടുത്ത് ഒരു മൂലയിൽ വെച്ചു സൂക്ഷിച്ചു മാറത്തു ചേർത്തുവെച്ചിരുന്ന ആ പൊതി ചൂട്ടുപിടിച്ചിരുന്നു.

വാൻബീലിന്റെ ഹൃദയംകൊല്ലത്തെ പരിശ്രമം ഒന്നിച്ചു നഷ്ടമാകുമായിരിക്കുന്നു. എത്ര മധുരമായ ആശങ്കകൾ ഒന്നിച്ചു നശിക്കാൻപോകുന്നു. ഹാ! മനോഹരമായ നീലാംബുജങ്ങൾ! അവയെ ആരു കണ്ടു! ഇപ്പോൾ അവയുടെ സ്ഥിതി എന്തു്?

ഇതെല്ലാം വിചാരിച്ചു വാൻബീൽ ബോധരഹിതനായി.

VII.

അന്നേദിവസം വൈകിട്ടു ജയിലർ പതിവുപോലെ തടവുകാരനെ പരിശോധിക്കാൻ വന്നു. തറ നന്നുണുതിരുന്നതിനാൽ കല്ലു വഴുക്കി അയാൾ വീഴാൻഭാവിച്ചു. കൈയ്യുണി വീഴ്ത്തലേ ലഘൂകരിക്കാൻ അയാൾ ശ്രമിച്ചതിൽ കൈയുടെ എല്ലു പൊട്ടിപ്പോയി.

മുറിക്കകത്തുകടന്നതിനുശേഷമാണു ഈ സംഭവം ഉണ്ടായതു്. വാൻബീൽ അയാളെ വേണ്ടുവിധം പരിചരിക്കുന്ന

തിന്നു സമീപത്തുചെന്നു. ജയിലർ, കൈക്കുപറിയ ഹാനി അറിഞ്ഞില്ല. ബോധക്ഷയം ക്രമേണ ബാധിച്ചു. വേദനയും ഒന്നിന്നൊന്നിന്നു വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഈ സമയത്തു ജയിൽമുറി തുറന്നു ഞ് കിടന്നതു്. പുറത്തിറങ്ങി രക്ഷപ്പെടണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ തടവുകാരന് അതു ചെയ്യാമായിരുന്നു. പക്ഷേ വാൻബീൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരാളല്ല. ജയിലർക്കു നേരിട്ട വിപത്തിൽ അയാൾ മനസ്സുഴിഞ്ഞു മനസ്സാപിച്ചു. വാൻബീൽ അയാളുടെ സുചക്ഷുഷിന്റെ വാസ്തവസ്ഥിതി ഗ്രഹിച്ചു. വീഴ്ചയിൽ എല്ലു തകർന്നുപോയിരിക്കുന്നതായി അയാൾ അറിഞ്ഞു.

ജയിലർ വീണ ശബ്ദം കുറച്ചുദൂരം മുഴങ്ങിക്കേട്ടു. അല്ല നേരംകഴിഞ്ഞു ഒരു നേരിയ കാലടി വാൻബീലിനു കേൾക്കാമായി. അയാൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. കണ്ടതു ഒരു കമനീയാ കൃതിയെയാണു്.

താഴത്തുകിടക്കുന്ന പിതാവിനേയും അദ്ദേഹത്തെ പരിചരിക്കുന്നതിൽ പൂർണ്ണമനസ്സുള്ള തടവുകാരനേയും ആ മോഹനാംഗി ഒരുനോട്ടത്തിൽ കണ്ടു. പിതാവിന്റെ കുറിയായ മനുസ്ഥിതിയേയും തടവുകാരന്റെ മാർദ്ദവസ്വഭാവത്തെയും അപ്പോൾ അവൾ അറിഞ്ഞു.

പുത്രി പുറത്താണു് ചിന്തിക്കുന്നതെന്നു് വാൻബീൽ അറിഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ അവളുടെ നോട്ടത്തിൽനിന്നും അയാൾ ചിലതെല്ലാം പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

തടവുകാരന്റെ മുഖം നേരിട്ടുകണ്ട പെൺകുട്ടി കുറെ ലജ്ജ ഭാവിച്ചു അപ്പോൾ, അവൾ ആലോചിച്ചതു പുറത്തു തെറ്റാണെന്നുധരിച്ചു് ഒരു നെടുശ്വാസംവിട്ടു. അനന്തരം കുണ്ഠിർന്നിറങ്ങി ദീർഘനയനങ്ങളാൽ അവൾ യുവാവിനെ ആവലോകനംചെയ്തു. അവൾ മന്ദമന്ദം മധുരസ്വരംപോഴിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു.

“കുറവെല്ല ഈ എന്നെ ഒന്നു കടാക്ഷിക്കണം. ഞാൻ

അവിടത്തെ നന്മയെ ഉദ്ദേശിച്ചു അനാശാസ്യമായ ചില നടപടികളെക്കുറിച്ച് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. അവിടുന്ന് ചെയ്യുന്ന ഉപകാരത്തിന് ഞാൻ നന്ദിയുള്ളവളായിരിക്കും.”

വാൻബീലിന്റെ മുഖം വിളർത്തു. അദ്ദേഹം ധൈര്യമില്ലാതെ, സ്വപ്നംകണ്ടുപോകുന്ന ഒരു പൈതലപ്പോലെയെ അയാൾ കഴങ്ങി. എന്നാലും ശാന്തമായി അവൾക്കു തക്ക മറുപടി കൊടുക്കാൻ അയാൾ സമർത്ഥനായി.

“പ്രതിഫലമുദ്ദേശിച്ചു ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്യാറില്ല. എന്റെ കൃത്യം ഞാൻ ചെയ്യുന്നു.”

“പിതാവു പലപ്പോഴും സർപ്പാഴ്ചി പ്രദർശിപ്പിച്ചപ്പോൾ അതു മറന്ന് അവിടുന്ന് ദയ കാണിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ അതിശയിക്കുന്നു.”

അയാൾ അതിനു ഉത്തരം പറയരുതെന്ന് ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. അതിനു പകരം അവളെ ഒന്നു കനിഞ്ഞു കടാക്ഷിച്ചു.

വാക്കുകൾ വാൻബീലിനു ദുർല്ലഭമായിത്തുടങ്ങി. അയാളുടെ ചിത്തം കീഴ്മേലായി മറിയാനാരംഭിച്ചു.

അപ്പോൾ ജയിലിന്റെ മേൽക്കൂരയിൽ നിന്നും “തടവുകാരന്മാരെ അഹംകാരംകൊടുക്കാൻ പണത്തിൽ ഇത്രയും പിണഞ്ഞു” എന്നു ഗൗരവസമ്മതം അയാൾ അറിയിച്ചു.

“ഇപ്പോഴും അച്ഛൻ കോപമുള്ള മുഖമിട്ടുനിൽക്കുന്നത്. തടവുകാരൻ കൈകൾ ശരിയാക്കിവെച്ചുകൊടുക്കുന്നതിന് ഒരു വെട്ടുകയാണ്” എന്ന് പുതി വീനയത്തോടു പറഞ്ഞു പിതാവിനെ സമാധാനപ്പെടുത്തി.

“അത് വെട്ടു കൊടുത്തു?”

“ഇത് തടവുകാരന്റെതാണ്” എന്നു വാൻബീൽ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

“നിങ്ങൾക്കറിയാമോ?”

“ഞാൻ കർമ്മാലംഭാക്രമപരമായും നോക്കിയിട്ടുണ്ട്.”

“എന്റെ കൈ ശരിയാക്കാമോ?”

“നിശ്ചയമായിട്ടും.”

“അതിനെന്തുവേണം.”

“കുറേ ലിനൻതുണ്ടും രണ്ടു പലകക്കുപ്പണവും.”

“കുഞ്ഞേ! കൊണ്ടുവന്നുകൊടുക്കൂ. ഈയ്യാരും കൈ ശരിയാക്കുന്നതു കാണട്ടെ.”

റോസ വേഗത്തിൽ ആവശ്യപ്പെട്ട സാധനങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നുകൊടുത്തു. അവൾ അച്ഛന്റെ ദേഹത്തോടു ചേർന്നിരുന്നു. തടവുകാരൻ ഹാനിതട്ടിയ കൈ മേശമൽവെച്ചു ശരിയാക്കി പലകകൾചേർത്തു കെട്ടാനാലോഭിച്ചു. ജയിലർ ക്രമേണ ബോധരഹിതനായി.

“കുറേ വിനീഗർ കൊണ്ടുവരു” എന്നു വാൻബീൽ റോസയോടു ആവശ്യപ്പെട്ടു. വേറെ എന്തൊ ആലോചിച്ചതു കൊണ്ടു അവൾ അതു കേട്ടില്ല. “നിങ്ങൾ ജോലി തീർത്ത ഒരു നിമിഷവും കളയാതെ ഇവിടെനിന്നും പുറത്തുപോകണം. അതൊന്നേ അവിടുന്ന് എനിക്കുവേണ്ടി ചെയ്യാനുള്ളൂ” എന്നു ആ സുകുമാരി പറഞ്ഞു. “എന്റെ കുട്ടി എന്താ പറയുന്നത്” എന്നു വാൻബീൽ അത്ഭുതവും ആർദ്രതയും പ്രണയവും തുളുമ്പുന്ന ഹൃദയത്തോടു ചോദിച്ചു.

“നാളെ അവിടത്തെ പരിശോധിക്കാൻ അധികൃതന്മാർ വരുന്നുണ്ട്. അങ്ങനെയായാൽ അവിടത്തേക്കു ദോഷം നേരിട്ടും.”

“എനിക്കു ഒന്നും വരില്ല” എന്നു അവൾ അശേഷം ഭയപ്പെടാതെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

“അതാ—ആ മരത്തുണക്കുട്ടിയിൽ നോക്കണം.” ഇത്രയും പറഞ്ഞു സുന്ദരമായ കണ്ണുകളെ അവൾ അങ്ങോട്ടു ചവിട്ടിപ്പിച്ചു.

“ഞാൻ രാജദ്രോഹിയല്ലല്ലോ.”

“അപ്പോൾ അവർ ദ്രോഹികളാണോ” എന്നു റോസ ജിജ്ഞാസയോടുകൂടി ചോദിച്ചു. അവളുടെ മുഖം ചെട്ടെന്നു തിളിരി.

“അയീരിക്കാം.”

“കുറുപ്പെയ്ക്കേണ്ട ശിക്ഷ അനുഭവിക്കാൻ എനിലു. ആരെയും തൃക്കിളിപ്പാൻ അധികാമുളളവർക്കു സാധിക്കും. അവിടത്തെമേലുള്ള വിധി നാളെ പ്രസ്താവിക്കും.”

“അതേ, അതിന്നു ഞാനെന്തുചെയ്യട്ടെ.”

റോസയുടെ മുഖം മൂവുന്നു. മാംസളമായ കവിൾ പുളകോട്ഗമമാണ്. നീണ്ട കുറുത്ത പുരികങ്ങൾ മുളിഞ്ഞു വശയി.

“അതേ നോ ദുർബ്ബല. വിഭ്രമിച്ചും ഏകാലിനി. അച്ഛൻ ബോധരഹിതനായി കിടക്കുന്നു. ജീവൻ വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഓടിപ്പോകണം. അതു കാര്യമേ എനിക്കു പ്രാത്ഥിക്കാൻ കഴിയൂ.”

“കുഞ്ഞേ, ഒന്നാലോചിക്ക. ഞാൻ അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതു പെറ്റാ ഭീരുത്വമല്ലേ.”

ഒപ്പുത്തുരുണ്ടു കൈകൾ തമ്മിൽ ചേർത്തു തിരുമ്മിക്കൊണ്ടു് അവർ തുടന്നു

“എനിക്കു കണ്ണീരിതസ്സിനോ ജ്ഞാനിനോ അഭേദം ത്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇപ്പോൾ അവിടത്തെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയും. ഒരു നിമിഷമുള്ളു വേഗം ഓടണം. പിന്നെയും മടിക്കുന്നോ?”

വാൻബീൽ നിശ്ചേഷ്ടനായി റോസയെ നോക്കിനിന്നു. അവർ പറയുന്നതു അയാൾ ശ്രദ്ധിച്ചതേയില്ല.

“ഞാൻ പറഞ്ഞതു മനസ്സിലായില്ലേ” എന്നു അവർ ചോദിച്ചു.

“എനിക്കു മനസ്സിലായി എന്നാൽ—”

“എന്നാൽ?—”

നീചത്വമല്ലേ അതു്. അതെനിക്കു ചെയ്യാൻ കഴിയുകയില്ല. രക്ഷപ്രാപിച്ചാലും ഞാൻ അവർക്കിരയാകും.”

“അതിപ്പോൾ വിചാരിക്കേണ്ട അവശ്യമില്ല.”

“എന്റെ കണ്ണെ, നീ സദാ ഗുണസമ്പന്നനാണോ. എന്ന് മനുഷ്യന്റെ മാനം ജീവനിലല്ല റഹ്മിതിചെയ്യുന്നതെന്ന് നീ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ല

“ഹാ, ദൈവമേ! എന്നിട്ടും ചോകാൻ ഭാഗമില്ലേന്നോ? അവിടുന്ന് നാളെ മരിക്കും. ആ കാണുന്ന അവസ്ഥ അവിടത്തേക്കും നേരിട്ടും. അതിനു മുമ്പു രക്ഷപ്പെടുന്നതാണ് ഉത്തമം.”

ജയിലിന്റെ ബോധം വീണു. “ആരു സംസാരിക്കുന്നു” എന്നുള്ള മോശാദാസന്മാർക്കു കൂടി അയാൾ ഉണർന്നു.

“ദൈവമേ ശാന്തമായിരിക്കണം മുറിഞ്ഞിരിക്കുമ്പോൾ ദേഹമിരിക്കരുത്. അതു തീരെ നന്നല്ല” എന്നു ചെറു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി വാൻബീൽ അയാളോടു അഭ്യർത്ഥിച്ചു.

തിരിഞ്ഞു നോസയെ അഭിമുഖീകരിച്ചു വാൻബീൽ സംസാരിച്ചു.

“ഞാൻ ഒരു കുറ്റവും ചെയ്യാത്തവനാണ്. എന്റെ മേലുള്ള വിധിയെ ഞാൻ നേർത്തുകൊള്ളാം. അതു ഒരിക്കലും സാധിക്കുന്നതല്ല.”

“മിണ്ടാതിരിക്കണം.”

“എന്താ മിണ്ടാതിവില്ലാൻ?”

“നാം സംസാരിക്കുന്നത് അച്ഛൻ കേൾക്കരുത്”

“കേട്ടാലേതു?”

“എന്തെന്നോ? ചിന്നിട്ട ഒരിക്കലും എനിക്കു ഈ മുറിക്കടുത്തു വരാൻ സാധിക്കുകയില്ല.”

വാൻബീൽ മൗനം ഭീക്ഷിച്ചു. അവളുടെ അപേക്ഷ അയാൾ കരുണാപൂർവ്വം കൈക്കൊണ്ടു.

“എന്തു സംസാരിക്കുന്നു?” എന്നു ജയിലർ വീണ്ടും ഗൗജിച്ചു.

“ഒന്നുമില്ല. അച്ഛന്റെ അഹാരത്തേപ്പറ്റി ഡാക്ടർ സംസാരിച്ചതേയുള്ളൂ.”

“അഹാരമോ?” അതേ. നിനക്കു ശരിയായ അഹാരം ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“അപ്പോ അതെന്താണ്?”

“ഇനിമേൽ നീ ഈ മുറിക്കുകത്തുകൂടെ നടക്കുകപാലും ചെയ്യരുത്.”

പിന്നീട് മുറി നിശ്ശബ്ദതയിലാണ്ടു. റോസ വാൻബീലിനെ നോക്കി. അയാൾ അചലയുടേ നോക്കി.

“റോസ കണ്ണുകൊണ്ടു ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ” എന്നു ചോദിച്ചു.

“അതു മനസ്സിലായി” എന്നു അയാളുടെ കണ്ണം സന്ദേശമയച്ചു.

VIII

ജയിലരുടെ പുത്രി പറഞ്ഞപോലെ അടുത്തടിവസം ചിലതു സംഭവിക്കുകയുണ്ടായി. ന്യായാധിപന്മാർ തടവുകാരന്റെ മുറിയിൽ ഫാജറായി. പരിശോധന അധികനേരത്തേക്കു ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വാൻബീലിന്റെ കൈവശം എഴുത്തുകുത്തുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതു് അധികം വൈഷമ്യം കൂടാതെ തെളിഞ്ഞു. അചയുടെ സ്വഭാവത്തിനെപ്പറ്റി തടവുകാരനു ഒരറിവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സത്യത്തിനും ന്യായത്തിനും വിരുദ്ധമായി ജീവനെ സ്പെഹിക്കുന്ന ഒരുമല്ല പപ്പബന്ധു. അയാൾ എല്ലാ സംഗതിയുടേ തുറന്നുപറഞ്ഞു.

അടുത്തതായിട്ടുള്ളതു് അ ചുരുൾ തടവുകാരന്റെ കൈയിൽ ജാൺ കാസ്റ്റീലിയസ്സു ഏൽപ്പിച്ചതുതന്നെയാണോ എന്നതാണ്. രക്ഷാകർത്താക്കളായി പെരുമാറിപ്പോന്ന രണ്ടു ധീരസഹോദരന്മാരുടേയും മരണം വാൻബീലിനെ കഠിനമായി ദുഃഖിപ്പിച്ചു. അവർ മരിച്ചുപോയതിനാൽ വാസ്തുപ

സംഗതികൾ ഒളിക്കേണ്ട ആവശ്യം അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല.

തന്മൂലം അവർക്കു പറവിയ വിധിതന്നെ വാൻമുഖീലിനും സിദ്ധിച്ചു. ജാണം കാണുന്നില്ലെന്നും എത്രത്തോളം രാജഭ്രാഹ്മിണിയാണെന്നും ജനങ്ങൾ വിചാരിച്ചുവാ, അത്രത്തോളം വാൻമുഖീലിനെയും അവർ സംശയിച്ചു.

നിഷ്പക്ഷനായ ബന്ധനസ്ഥൻ ഒരു ശക്തിയെയും യേപ്പെട്ടില്ല. വാസ്തവസംഗതികൾ പറയാൻ അയാൾക്കു ഒരു മടിയും തോന്നിയില്ല. രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിലുള്ള അനാസ്ഥയും, കലകളിലുള്ള അഭിരുചിയും അയാൾ വിചാരണസമയം നല്ലപോലെ വെളിപ്പെടുത്തി. അയാൾ മുതൽ പൊട്ടിച്ചുനോക്കിയിട്ടില്ലെന്നു സത്യാചെയ്തു. എന്നാലും ആർക്കു അതു വിശ്വാസജനകമായിരുന്നില്ല.

എപ്പോഴും പെരുമാറിവന്ന ഒരു മേശയ്ക്കടുത്തു നിൽക്കുപിള്ളിത്തന്ന കടലാസ്സുകൾ അയാൾ നോക്കിയിട്ടില്ലെന്നു പറയുന്നത് ആർക്കു വിശ്വാസയോഗ്യമാവൂ. എന്നു മാത്രംല്ല അവയെ ഏല്പിക്കുമ്പോൾ ഭാതാവു കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞിരിക്കാനിടയുള്ളതിനാൽ വാൻമുഖീൽ നിർബന്ധമായും വ്യാജം പറയുകയാണെന്നും അവർ തീരുമാനിച്ചു.

അവയിലടങ്ങിയിരുന്ന വിചാരങ്ങൾ പുറത്തു പറഞ്ഞാൽ അവയുടെ സൂക്ഷിപ്പിനു വല്ല സൂനതയും വേണമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടും, തന്നോടു ക്രമത്തിലധികമായ സ്പന്ദം രണ്ടു സോദരന്മാർക്കുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ രാഷ്ട്രീയമായ കാര്യങ്ങൾ പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കേണ്ട എന്നും അവർ ഒരു തീയതിനാലും വാൻമുഖീലിനോടു അവർ അക്കാര്യത്തെക്കുറിച്ചു യാതൊന്നും സംസാരിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അയാൾ വാദിച്ചു.

സുയോധിപന്മാർ തടവുകാരന്റെ വാദങ്ങളെല്ലാം കേട്ടുപുള്ളിയെ ദ്രോഹിക്കണമെന്നുള്ള മോഹം അവരിലാർക്കും

ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആത്മാക്ഷയമായി ഏതെങ്കിലും മാർഗ്ഗമാ
രാഞ്ഞുകൊള്ളുവാൻ അവർ അയാളോടാജ്ഞാപിച്ചു.

എന്നാൽ വാൽബീൽ ആത്മാവിനെ വഞ്ചിക്കുന്നതി
നോ സത്യപഥത്തിൽനിന്നും വ്യതിചലിക്കുന്നതിനോ തുനി
ഞ്ഞില്ല.

“നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതിനെല്ലാം ഉത്തരമായി എനി
ക്കു ഇതുമാത്രമേ പറയാനുള്ളൂ. കടലാസ്സുകെട്ട് എന്റെ
കൈയിൽ കീട്ടിയ വിചാരം ഞാൻ പറഞ്ഞുപോയി. അതിലുട
നായിട്ടുള്ള സംഗതികൾ എനിക്കു ഇപ്പോഴും അജ്ഞാതമായി
ത്തന്നെയിരിക്കുന്നു. എന്നെ ബന്ധനത്തിലാക്കിയതിൽപി
ന്നീടാണു് ഞാൻ അവ എന്തെന്നു് അറിയാനതു്.”

അയാൾ പിന്നീടൊന്നും സംസാരിച്ചില്ല.

സ്വാഭാവികവാർ കുറവൊളിയെ സംബന്ധിച്ചു ഭിന്നാ
ഭിപ്രായങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിച്ചു. അയാൾ മൌനിയായതുകൊണ്ടു
വളരെ സൂക്ഷിക്കണമെന്നു് ഓരും സൂചിപ്പിച്ചു. ചേറൊരാൾ
അയാൾ പറയുന്നതു് മുഴുവനും കളപാണെന്നു പ്രസ്താവിച്ചു.

സത്യത്തിന്റെ അശാധന വളരെ കുറച്ചുപക്ഷേ കാ
ണാൻ സാധിച്ചുള്ളു.

പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തുന്നവനായതുകൊണ്ടു് വാൽബീൽ
തീച്ചയായും അയാളിൽ ആദരപിക്കപ്പെട്ട കുറഞ്ഞിന്നു അ
ർഹനാണെന്നു പിന്നീടു ഓരും നിവീശക്കും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.
പുഷ്പങ്ങൾക്കും രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങൾക്കും വളരെ ബന്ധമുണ്ടെ
ന്നാണു് ആ വിധികർത്താവു് സ്ഥാപിച്ചതു്. ട്രാക്കിൻ, കാ
ണ്ഡേ മുതലായവർ പൂച്ചെടികൾ വളർത്തുന്നതിൽ അത്യന്താ
ഹികളായിരുന്നു. അവർ ചോദാരതരമായ പല വിപ്ലവങ്ങൾ
ക്കും ചേരുന്നഭൂതരായിട്ടുണ്ടു്.

“മുന്നകിൽ വാൽബീൽ പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തുന്നതിൽ
പ്രിയമുള്ള ഓരും, അല്ലെങ്കിൽ നിഗൂഢമായ രാജദ്രോഹകൃ
ത്യത്തിന്നു പാടവമുള്ള ഒരു രാഷ്ട്രീയവിദഗ്ദ്ധൻ. ഈ രണ്ടു

തന്ത്രത്തിൽ ഗണ്യിച്ചാലും അയാൾ പ്രസ്താവിച്ചതു മുഴുവനും വ്യാജമാണ്. അയാൾ പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതിന്നു തെളിവുകൾ അയാളുടെ ഭവനവും, പരിസരവും നൽകുന്നുണ്ട്. നേരെമറിച്ചു ജനദ്രോഹിയാണെന്നുള്ളതിന്നു അയാളിൽ നിന്നും ലഭിച്ച എഴുത്തുകത്തു മറ്റും സാക്ഷിത്വം വഹിക്കുന്നു. ട്രാക്കിങ്, കാഞ്ചേയമുതലായവരെപ്പോലെ വാൻബീലും കുററുക്കാരനാണ്.”

ഇത്രയുമാണ് സ്വാധീനപന്ഥൻ സംഗ്രഹിച്ച സംഗതികൾ.

ഐക്യകണ്ഠേന ‘രോജദ്രോഹി’യുടെമേൽ വിധിയും പ്രസ്താവിച്ചു. ജയിലിൽ പ്രത്യേകം ഒരുക്കിയിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തു അയാളെ പട്ടാളക്കാർ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ഗളികളും ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സകലതും അവിടെ തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത് ആ നിരപരാധി കണ്ടു.

ജയിലർ രോഗാന്തരമായി കിടക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു സിങ്ക്രനീ അയാളുടെ ചക്കൽനിന്നും താക്കോൽ ചാങ്ങി തടവുകാരൻ കിടക്കുന്ന മുറി തുറന്നു അകത്തുപോയി. കൂടെ ഒരു ലാവണ്യധാമവും അകത്തുകടന്നു. അത് അയാൾ അറിഞ്ഞില്ല.

വിധി ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ തടവുകാരനെ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. ഏതെങ്കിലും പറയാനുണ്ടോ എന്ന് ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വാൻബീലിനോടു ചോദിച്ചു.

“ഒന്നുമില്ല” എന്ന് ആസന്നമരണനായ പുഷ്പവന്ധു ഉത്തരംകൊടുത്തു. അതുകേട്ടു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ തിരിച്ചുപോകാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ എന്നാണ് ശിക്ഷ നടത്തുന്നതെന്ന് വാൻബീൽ ചോദിച്ചു. “ഇന്നുതന്നെയാണ്” അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു.

അപ്പോൾ ഒരു വിലാപസ്വരം അവിടെ മുഴങ്ങി. അതു പുറപ്പെടുവിച്ചതാരെന്നു അറിവാൻ വാൻബീൽ നാലു പാടും തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

സമീപത്തായി റോസയെക്കണ്ടു. അവൾ തലേദിവസം പറഞ്ഞതു അയാൾക്കു അപ്പോൾ ഓർമ്മവന്നു.

“എപ്പോഴാണെന്ന്” വാൻബിൽ ചോദിച്ചു.

“പത്രങ്ങളുമണിക്കുന്നു” ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പറഞ്ഞു.

കറച്ചുമുഖം ഭണി പത്തടിക്കുന്നത് വാൻബിൽ ശ്രദ്ധിച്ചു. “എനിക്കിനി റാളരെ കറച്ചു സമയമേ ജീവിച്ചിരിക്കാൻ കഴിയൂ” എന്നു അയാൾ പത്രം പരക്കെ പറഞ്ഞു.

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പോകാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ ശീതളവും മാംസളവും, മുറ്റുളവുമായ ഭണ്ട മനോഹരവസ്ത്രങ്ങൾ അയാളുടെ ദേഹത്തെ സ്പർശനം ചെയ്തു. കസവുതുണിപ്പിടിപ്പിച്ച ഒരു തൊപ്പിയാണു് അയാൾ അടുമായി കണ്ടതു്. പിന്നീടു ഒരു മധുരസപാവും അയാൾക്കു ശ്രവണശോചരമായി. ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പേലവമായ അവളുടെ കൈത്തളിരുകളിൽ താക്കോലിനെ അപ്പിച്ചിട്ടു കോണിപ്പടിയിറങ്ങി താഴത്തുപോയി. കസവുവെച്ച തൊപ്പി അടുക്കൽ വരുന്നതു വാൻബിൽ കണ്ടു. റോസയുടെ സുന്ദരമായ മുഖത്തെ ആനന്ദമരണൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി; അവളുടെ തലമുഖത്ത് നന്ദനാഷത്തിന്റെ ലാളരണപേലും കാണാനില്ലായിരുന്നു.

തുടിക്കുന്ന നെഞ്ചത്തു രണ്ടു കൈയുമാണമ്യമെങ്കാണ്ടു് അവൾ അചസതയോടു നടന്നു തടവുകാരന്റെ കുട്ടിലിന്നു സമീപം വെണുന്നിന്നു.

“പ്രിയപ്പെട്ട—”

തൊണ്ടയിടച്ചയാൾ അവൾക്കു ശോഷം പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കണ്ണുനീരിൽ അവളുടെ മിഴികൾ നീന്തിത്തുളന്നു. മുഖം വിളർത്തുവശായി.

ഏന്റെ കുട്ടി, നീ എന്തു ആശംസ്യം എനിക്കു നൽകാൻ തുനിയുന്നതു്? എന്റെ ജീവിതം അവസാനിക്കാമായി.”

ഡൈയുറ്റുറപ്പിച്ചു അയാൾ ഇത്രയും പറഞ്ഞു. പെൺ

കുട്ടിയുടെ പാഠപശ്യം മൃത്യു പശംഗതനായ ഒരുങ്ങനെ സുന്ദരമായ ജീവിതരംഗത്തിലേക്കു സ്വാഗതം നൽകി.

“ഞാൻ ഒരു വരം ചോദിക്കാനാണ് വന്നിട്ടുള്ളത്. അതു ദയചെയ്തു തരണം.” എന്നു അവൾ ബലാശ്രയനത്രയായി അപേക്ഷിച്ചു.

“ദാസ്യം, നീ ഇങ്ങനെ കരയരുത്. നിന്റെ കുഞ്ഞിൻ സ്വരിക ഏന്റെ ശ്രേഷ്ഠിച്ച ജീവനെയും മൃത്യുസമീപത്തിലേക്കു തപിപ്പിക്കുന്നു. അതു എത്രത്തോളം നാശം ചെയ്യുന്നുവെന്നു നീ അറിയുന്നില്ല. ഞാനാ ഒരു തടവുകാരൻ നിർദ്ദാഷിയായ ഒരുവന്റെ പേരിൽ കുറ്റമാരോപിച്ചാൽ അവൻ മനം കലക്കാതെ ശാന്തമായി വിധിയെ മാനിക്കുന്നതിന്നു അഗ്രഹിക്കുകയുള്ളൂ. അവൻ ജീവനുവേണ്ടി യുദ്ധം ചെയ്യുകയില്ല. നിന്റെ അപേക്ഷ എന്താണ്?”

അവൾ കുറച്ചുനേരം, നാക്കു വഴങ്ങാതെ മൗനം പൂണ്ടിരുന്നു. അപ്പോഴെ പുരുഷിപ്പിയിലൂടെ ചുട്ടുകുഞ്ഞിർത്തുള്ളി കൾ തട്ടിത്തടവി ഉരുണ്ടൊഴുകിപ്പോയി.

“എന്റെ അച്ഛൻ ഒരു മാന്യസുഹൃത്തില്ല. അദ്ദേഹം പലരെയും ഉപദ്രവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടത്തെയും ആ നിഴലിൽനിന്നും അദ്ദേഹം ഒഴിച്ചുവിട്ടിട്ടില്ല.”

“അതിനു ശരിയായ ശിക്ഷനൽകാൻ ദൈവമുണ്ട്. എന്റെ നേക്കു കാണിച്ചിട്ടുള്ളതിനു ഞാൻ മാപ്പുകൊടുക്കുന്നുണ്ട്.”

“അതിനു ഞാൻ നന്ദിയുള്ളവളായിരിക്കുന്നു. ഈ അബല അവിടത്തേക്കുവേണ്ടി എന്തു ചെയ്യണമെന്ന് പറയണം.”

“ഞാൻ പറയട്ടെ. എന്റെ ഓമനേ, നീ മനോഹരമായ ആ കുഞ്ഞുകളിൽനിന്നും തപ്തമാപ്പം ചോദിക്കാതിരിക്കണമെന്നു എനിക്കു അഗ്രഹമുള്ളൂ. അതെന്ന വല്ലാതെ വേദനപ്പെടുത്തുന്നു.”

“അതിരിക്കട്ടെ. ഞാൻ അവിടത്തെ രക്ഷയ്ക്കായി എന്തു ചെയ്യണം.”

“ഇനി ഒരു മണിക്കൂർനേരംപോലും എന്നിക്കു ജീവിക്കാൻ കഴികയില്ല. പിന്നെ എന്താണ് ഞാൻ ചോദിക്കാനുള്ളതു്?”

“അവിടുന്നു നിരാശയ്ക്കു വശംവദനാകരുതു്. ഞാൻ എന്തു ചെയ്യണമെന്നു പറയണം.”

“ഈ കോമളമായ കൈകൾ നീട്ടി എന്നെ മറക്കുകയില്ലെന്നു സത്യംചെയ്യുക.”

“അവിടുന്നു ഇത്ര നിർദ്വയനാണോ? അവിടുന്നു എന്നെ ഇതേവരെയ്ക്കും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ.”

സാധുപെൺകുട്ടി വിങ്ങിവിങ്ങി കരഞ്ഞു. സുദീർഘവും, സുകോമളവുമായ നേത്രങ്ങളിലൂടെ ബാഹ്യകണ്ഠ നിരന്തരം ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സ്വതഃ അരുണമായ കവിർത്തം പതിന്മടങ്ങു ചുവന്നു. അവൾക്കു വാക്കുകൾ വഴങ്ങിയില്ല.

റോസയുടെ അകളുകമായ സ്പെഹദാവത്തെയും അവളുടെ ശൈശവപരമായ ചേഷ്ടകളേയും കണ്ടു വാൻബീൽ വല്ലാതെ മനസ്സാപിച്ചു. ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

“റോസേ, ഞാൻ നിന്നെപ്പറ്റി കുറച്ചു അറിയുന്നുള്ളു. എന്നാൽ അത്രയും മതിയാവും. ഞാൻ ഒരു പെൺകുട്ടിയോടും അടുത്തു പെരുമാറിയിട്ടില്ല. നിർദ്വയമായി ഞാൻ ഒന്നും കാണിച്ചിട്ടില്ല. ജീവൻ വെടിയാറായിരിക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ ആരേയും ഞാൻ മനസ്സാപിപ്പിക്കുന്നതിനു ശക്തനല്ല.”

പെൺകുട്ടിയുടെ മുദുശരീരത്തിൽ പെട്ടെന്നൊരു ശീത ബാധയുണ്ടായി. അവൾ കിടക്കിടെ വിറച്ചു.

വാൻബീൽ റോസയെ നല്ലപോലെ അറിഞ്ഞിരുന്നു. എന്നാൽ അനേകം വിചാരങ്ങൾ ഹൃദയത്തിൽ മല്ലാടുന്ന

ആ അവസരത്തിൽ അയാൾ ഓർമ്മിക്കാതെയാണ് പലതും സംസാരിച്ചത്.

മാറോടണച്ചുവെച്ചിരുന്ന വിത്തുകളെ അയാൾ പൊതിയോട്ടു പുറത്തെടുത്തു.

“ഓമനേ, ഞാൻ പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തിയിരുന്നു. അവയെ ഞാൻ അത്യധികം സ്നേഹിച്ചുപോന്നു. ഞാൻ വേറെ ഒന്നിനേയും സ്നേഹിക്കാതെ അതുകൾക്കുവേണ്ടി മാത്രം ജീവിച്ചു. ഈ ലോകത്തിൽ മറെറാന്നിനേയും എനിക്കു സ്നേഹിക്കാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ നാഴികമണി എന്റെ ജീവാവസാനത്തെ കഥിക്കാറായി. അതിനുമുമ്പു നിന്നോടു ചിലതു പറയാനുണ്ട്. നീലാംബുജം വളർത്തുന്നതിൽ ഞാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ കാണിച്ചിരുന്നു. സമ്മാനയോഗ്യമായ പുഷ്പം എടുക്കേണ്ട കാലവും അടുത്തുവരുന്നു. ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡറാണ് സമ്മാനത്തിനു സംഭാവന നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആ സമ്മാനം ഗ്രഹിക്കാനുള്ളത് ഈ കടലാസ്സുപൊതിയിലുണ്ട്. മൂന്നു വിത്തു് ഈ പൊതിയിലിരിക്കുന്നു. അവയെ നട്ടു വളർത്തി പുഷ്പമെടുക്കുന്നതിനു നീ ശ്രമിക്കണം.”

“ഞാൻ ആ ജോലി നിവ്വഹിക്കണമെന്നാണോ?”

“അതേ, റോസേ, അതേ. നീ ഇവയെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുക. ഞാൻ ഈ ലോകത്തു ഏകാകിയാണ്. എന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാർ ലോകം വെടിഞ്ഞിട്ടു കാലം കരയായി. എനിക്കു സ്നേഹിക്കാൻ ഒരു അനുജനോ അനുജത്തിയോ ഇല്ല. പ്രണയമെന്തെന്നുതന്നെ എനിക്കു അറിയാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എല്ലാപേരും എന്നെ വെറുത്തിരിക്കുന്ന ഈ സമയത്തു നീയെങ്കിലും എന്റെ ഇഷ്ടപോലെ ചെയ്യാൻ സമീപത്തുള്ളത് എന്റെ ഭാഗ്യമത്രെ.”

“എനിക്കു ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ എന്തിനാണ്?” എന്നു ബാഷ്പകണങ്ങൾ പൊടിച്ചു മിനുമിനുങ്ങുന്ന നേത്രത്തോടെ ഇഹലോകജീവിതത്തിൽ ഒരു വെറുപ്പുതോന്നുന്ന സ്വരത്തിൽ അയാൾ ചോദിച്ചു.

“റോസേ, അതു ഞാൻ പറയാം. ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ ഒരു വമ്പിച്ച സ്രീധനമാണ്. നിന്റെ മുഖം സുന്ദരവുമാണ്. അതിനാൽ ആ തുക നേടാൻ നീ ശ്രമിക്കണം. ഈ വിത്തുകൾ തീച്ചയായും നിനക്കു നല്ല പുഷ്പങ്ങളെ നൽകും. ഒരു കോമളനായ യുവാവിനെ വിവാഹംചെയ്ത് നീ ചിരകാലം സുഖമായി വസിക്ക. നീലാംബുജങ്ങൾക്കൊപ്പം ഞാൻ നിന്നെയും സ്നേഹിക്കുന്നു.”

അവൾ ഇത്രയുംകേട്ടു കരയാനാരംഭിച്ചു. അവളുടെ കോമളമായ മുഖത്തു് ഏറിപ്പിരിയുന്ന മുടി മന്ദമന്ദം വിഹരിച്ചു തെത്തെന്നലിൽ പറന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

വാൻബീൽ അവളുടെ തണുത്ത ഹസ്തങ്ങളെ ഗ്രഹിച്ചു.

“അല്പംകൂടി ശ്രദ്ധിച്ചുകേൾക്കുക നീലാംബുജം വളരേണ്ട വിധം ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം. എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ പോയി തോട്ടക്കാരനോടു ചോദിച്ചാൽ ആവശ്യമുള്ളിടത്തോളം ഉരമണ്ണുതരും. അതു ഒരു വലിയപെട്ടി നിറയെ എടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു ഈ മൂന്നു വിത്തും പാകണം. മേ മാസമാവുമ്പോൾ ചെടികളിൽ ചേതോഹരങ്ങളായ പുഷ്പങ്ങൾ ഉല്പസിക്കുന്നതു നിനക്കു കാണാം. പുഷ്പങ്ങൾ നല്ല നീലമായിരിക്കുകയില്ല. കറുത്ത പുള്ളികളും കാണുകയില്ല. അവയെ കൃഷിപ്രദർശനസംഘാലയകുടുംബക്കാർ ഏൽപ്പിക്കുക. അവിടെനിന്നും കിട്ടുന്ന ഒരു ലക്ഷം ഗിൽഡറും ഓമനയുടേതായിത്തീരും.”

അവൾ ഒരു ദീർഘശ്വാസംവിട്ടു. നീലാംബുജത്തിന്റെ കാര്യം പറഞ്ഞപ്പോൾ, അയാളുടെ കണ്ണുകളിൽ ജലം പൊടിച്ചു. അവയെ തുടച്ചുകളഞ്ഞിട്ട് അയാൾ തുടന്നു.

“പുഷ്പങ്ങളെ ‘റോസാ—വാൻബീൽ’ എന്നു വിളിക്കണം. ഓമനയുടേയും എന്റേയും നാമധേയം അവയ്ക്കിരിക്കട്ടെ. ഞാൻ പേര് എഴുതിത്തരാം. പെൻസിലും കടലാസും തരൂ.”

റോസ അപ്പോഴും കൗച്ചിൽ നിറുത്തിയില്ല.

അവൾ ഒരു പുസ്തകം വാൻബീലിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. അതെന്താണെന്നും അയാൾ ചോദിച്ചു.

“എനിക്ക് കാഷ്ണീലിയസ്സ് തന്ന ബൈബിളാണ്. അതിൽ പേരു എഴുതിത്തരണം. പക്ഷേ അതുകൊണ്ടൊരു ഫലവുമില്ല. എനിക്ക് എഴുതാനും വായിക്കാനും അറിഞ്ഞുകൂടല്ലോ.”

അയാൾ ബൈബിൾ കൈയിലെടുത്തു നോക്കി.

“എഴുതാൻ ഒന്നുമില്ലല്ലോ?” എന്നും വാൻബീൽ ചോദ്യരൂപത്തിൽ സ്ഥസാരിച്ചു.

“അതിൽതന്നെ പെൻസിലുണ്ട്” എന്നും അവൾ നൈസർഗ്ഗികമായ ലക്ഷ്യത്തോടും പ്രണയത്തോടും മറുപടികൊടുത്തു.

കാഷ്ണീലിയസ്സ് ജാണിനുകൊടുത്ത പെൻസിലായിരുന്നു അത്. തിരിച്ചു കൊണ്ടുചാകാൻ മറന്നുചാകയാൽ അതു റോസയുടെ കൈവശത്തായി.

പുസ്തകത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ പുറത്തു അയാൾ എഴുതി.

“23 ആഗസ്റ്റ് 1672-എന്റെ മരണദിവസമായ ഇന്ന് എന്റെ സമ്പാദ്യമായ വിത്തുകൾ റോസയ്ക്കു ഞാൻ നൽകാൻ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അവയിൽനിന്നുമുണ്ടാവുന്ന നീലാംബുജങ്ങൾ സമ്മാനത്തിനു അർഹതയുള്ളവയാണ് ഒരു ലക്ഷം ഗിൽഡറും റോസ എന്റെ പ്രായംവരുന്ന ഒരു യുവാവുമായി ചെയ്യുന്ന വിവാഹത്തിന് ഉപയോഗപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളട്ടെ. ‘റോസാ-വാൻബീൽ’ എന്ന നാമധേയം ആ പുഷ്പങ്ങൾക്കിടണം.”

വാൻബീൽ.

അയാൾ പുസ്തകം തിരിച്ചു കൊടുത്തു. അതു വായിച്ചു നോക്കാൻ വാൻബീൽ അവളോടു അപേക്ഷിച്ചു.

“എനിക്കു എഴുതാനും വായിക്കാനും അറിഞ്ഞുകൂടുന്ന
ല്ലേ ഞാൻ പറഞ്ഞതു്.”

വാൻബീൽ അതിലെഴുതിയതിനെ വായിച്ചുകേൾപ്പി
ച്ചു. അതിരുകവിഞ്ഞ സങ്കടം അവളെ നിശ്ചേഷ്ടയാക്കി.

“ഞാൻ എഴുതിയതു വായിച്ചുകേട്ടില്ലേ” എന്നു അയാൾ
അവളുടെ തണുത്ത കൈകളെപ്പുംബിച്ചിട്ടു സന്താപബലമായ
ഒരു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

“എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലായില്ല” എന്നു അവൾ
ഒന്നും ശ്രദ്ധിക്കാത്ത രീതിയിൽ ഗദ്ഗദ്ത്തോടു തലയാട്ടിപ്പറ
ഞ്ഞു. അതിനുശേഷം തങ്കപ്പുപോലുള്ള മുഖം താഴ്ന്നു അവൾ
കണ്ണുനീർ വാർത്തുനിന്നു.

“ഒന്നും മനസ്സിലായില്ലേ. അതെന്തുകൊണ്ട്?”

“അതിൽ ഒരു വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. അതെന്നിക്കു നിറവേ
റാൻ സാധിക്കുകയില്ല.”

“അതു് ഏതാണ്? എല്ലാം നാംതമ്മിൽ തീർച്ചപ്പെടു
ന്നുവെന്ന് ഞാൻ നിരൂപിച്ചതു്.”

അവളുടെ കവിൾത്തടം ചുവന്നു കറുത്തമിഴികൾ അ
ങ്ങോട്ടമിങ്ങോട്ടും അതിലോലമായി ചാഞ്ചാടി.

“എനിക്കു അവിടത്തെ വകയായി ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ
തരുന്നുണ്ട്; ഇല്ലേ?”

“അതേ.”

“അതു ഞാൻ വിവാഹം ചെയ്യുന്നു എങ്കിൽ മാത്രം?”

“തീർച്ചയായിട്ടും.”

“എന്നാൽ ആ ധനം ഈ ജന്മത്തു് എന്തേതായി തീ
രുകയില്ല. ഞാൻ വേറെ ആരേയും സ്നേഹിക്കുകയില്ല; വി
വാഹം ചെയ്യുകയുമില്ല.”

വാൻബീൽ വികാരവിചികളെ സംഹരിക്കാൻ നല്ല

വണ്ണം ശ്രമിച്ചു. അയാൾ വാക്കുകിട്ടാതെ കഴങ്ങി; തൊണ്ട ഇടറി; ദേഹം തിളച്ചു; കണ്ണുകളിൽക്കൂടെ തീപറക്കുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നി.

റോസയാകട്ടെ സങ്കടം സഹിക്കുവയ്ക്കാതെ ബോധരഹിതയായി. അവളുടെ ദേഹം ഒന്നിനൊന്നു തണുക്കുന്നതറിഞ്ഞു വാൻബീൽ പരിഭ്രമപ്പെട്ടു. അവളുടെ ചുമപ്പണിഞ്ഞ കവിൾത്തടം വിളറിപ്പോയി.

അപ്പോൾ ഘനത്തോടു നടന്നുവരുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കാറായി.

“അയ്യോ അവരിതാവരുന്നു. പറയാനുള്ളതെല്ലാം പറഞ്ഞാ” എന്നു റോസ കൈകൾ തിരുമ്മിക്കൊണ്ടു യുവാവിന്റെ രക്തമില്ലാത്ത മുഖത്തുനോക്കി ചോദിച്ചു.

“നീലാംബുജം എടുക്കാനുള്ള വിത്തുകളെ കളയരുതെന്നു അവസാനമായി എനിക്കു പറയാനുള്ളു. എന്നെന്നേക്കുമായി നാം പിരിയാറായി.”

വിത്തുകളെ അവൾ തൃസിക്കുന്ന ഹൃദയത്തോടു ചേർത്തു വെച്ചിരുന്നു.

ദൂരത്തു മുഴങ്ങിയ ചുവട്ടടി അടുത്തായി. കുറവാളിയെ കൊണ്ടുപോകാൻ ആളുകൾവന്നു. അവരെ വാൻബീൽ സ്നേഹിതന്മാരെപ്പോലെ വിചാരിച്ചു സൽക്കരിച്ചു. അയാളുടെ കഴുത്തിൽ തടയേണ്ട വാൾ അവരിൽ ഒരാളുടെ കൈവശം മിനുമിനുങ്ങി.

അയാൾ കട്ടിലിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു പുറത്തുനോക്കി. വൃക്ഷങ്ങളുടെ നിഴൽ അവയ്ക്കു മൂട്ടിലായിരിക്കുന്നു.

വാൻബീൽ മരണസ്ഥലത്തേക്കു അനുചരന്മാരോടുകൂടി പോയി. അയാൾ വളഞ്ഞ കോണിപ്പടി ഇറങ്ങി വിശാലമായ തോട്ടത്തിൽ എത്താറായപ്പോൾ ഒരു പിന്തിരിഞ്ഞു നോക്കി. അധികം ദൂരത്തല്ലാതെ ഒരു മനുഷ്യാകൃതി നിലത്തു

ചരിച്ചുകിടക്കുന്നത് അയാൾ കണ്ടു. നീണ്ടുചുരുങ്ങ തല മുടി. ആ ആകൃതിയുടെ മുഖത്തിനു ചുറ്റും ചിതറിക്കിടന്നിരുന്നു. ഉടുത്തിട്ടുള്ള പട്ടുവസ്ത്രം കാരകുത്തി ജലാശയത്തിലെ ചെറുനരകരൂപംപോലെ ചലിച്ചു. മാംസളവും, മുറ്റുളവും കോമളവുമായ ഒരു കൈ അവർ ഹൃദയത്തോടുചേർത്തു പിടിച്ചിരുന്നു.

വാൻബീൽ അവിടെ നില്ക്കാതെ ധൈര്യമവലംബിച്ചു നടന്നു. ദൂരെയായി രണ്ടു ശരീരങ്ങൾ വെയിലത്തു തൂങ്ങുന്നത് വാൻബീലിനു ദൃശ്യമായി.

IX

വാൻബീൽ, പ്രത്യേകം ഒരുക്കിയിരുന്ന ഒരു സ്ഥലത്തു ചെന്നു ചേരാൻ അധികനേരം വേണ്ടിവന്നില്ല. അയാളുടെ ജീവിതം അവിടെ ഒരു നവീനരംഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് പോലെ അയാൾക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടു. ആകാശമധ്യത്തു തീവ്രകിരണം ചൊരിയുന്ന ദിവാകരൻ, താഴെ ചൂടേറു തിളയ്ക്കുന്ന വെറും തറ. പൊട്ടുപുല്ലുകൾപോലും അയാൾക്ക് അവിടെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

കുറെ അകലെയായി അസംഖ്യം ജനങ്ങൾ നിരന്നുനിന്നിരുന്നു. മൂന്നു ദിവസത്തിനുമുമ്പു രണ്ടു സഭാദാദരന്മാരുടേയും രക്തച്ചൊരിച്ചിൽ കണ്ട ജനപാളി, വാൻബീലിന്റേയും അവസാനം കാണുന്നതിന് അത്യൽസുകരായി തിങ്ങിനിന്നു.

പുള്ളി വധസ്ഥചത്തു് അണഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു മുറുമുറപ്പു ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പരന്നു. വാൻബീൽ അതു കേട്ടതേയില്ല. അയാൾ വിചാരത്തിൽ ലയിച്ചുനിന്നു. എന്തായിരിക്കാം അയാൾ വിചാരിക്കുന്നത്?

നിഷ്കരമായ വിധിനടത്തിയ അധികൃതന്മാരേയോ, മരണസമയത്തും തന്നെ വെറുക്കുന്ന വിരോധികളേയോ, ഇഹലോകദീപ്തിയെ കെടുത്തിട്ടു പരപ്രകാശം നല്ലാൻ കണ്ഠനാളം വിപാടനം ചെയ്യുന്നതിനു സന്നദ്ധന്മാരായി നില്ക്കുന്ന പാതകന്മാരേയോ പറ്റി അയാൾ ചിന്തിച്ചില്ല. അനിക്കു മുമ്പു പോയി മറഞ്ഞ ജാണിനേയോ കാണിയില്ലെന്നേയോ വിചാരിച്ചു അയാൾ സങ്കടപ്പെട്ടില്ല.

എന്നാൽ ഭാസുരനക്ഷത്രങ്ങൾക്കൊപ്പം അത്യുച്ചസ്ഥാനത്തിരുന്നുകൊണ്ട് ഉത്തരോത്തരം ശോഭാവഹമായി വളർന്നു വരാൻപോവുന്ന നീലാംബുജങ്ങളെക്കണ്ടു തന്നിച്ച് ആശീർവാദം ചെയ്യാൻ ഇടവരുത്തുന്ന വിധിയെമാത്രം അയാൾ ഓർത്തു. രാജ്യകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അഗാധമായി ആലോചിച്ചതിനു രണ്ടു സഹോദരന്മാരേയും ഉന്മത്തരായ ജനങ്ങൾ വധിച്ചു. ഇതാ പുഷ്പങ്ങളെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചതിനു വാൻബീലിനേയും വധിക്കാൻപോകുന്നു.

“ഘ്രാഹകനായുള്ള ഒറ്റവെട്ടിൽ എന്റെ സ്വപ്നങ്ങളെല്ലാം യഥാർത്ഥത്വത്തിലേക്കു പ്രവേശിക്കും” എന്നൊരു തത്വജ്ഞൻ പണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

അതേ; വാളോങ്ങി വീശുമ്പോൾ വാൻബീലിന്റെ വിചാരങ്ങളും പരമാർത്ഥലോകത്തേക്കു ആവിഷ്കരണംചെയ്തു ഫലവത്താകും.

മൂന്നടിവസത്തിനു മുമ്പുള്ള സംഭവങ്ങൾ ഓർമ്മപ്പോൾ വാൻബീൽ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള പീഠത്തിന്മേൽ കയറിനിന്നു മരണത്തെ വരിക്കാൻ അശേഷം അറച്ചില്ല. സമീപത്തുള്ള ഒന്നിനേയും അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കാൻ സന്നദ്ധമായില്ല. എന്നാൽ രക്തംപുരണ്ടു ജീർണ്ണിച്ചുതുടങ്ങുന്ന രണ്ടു പ്രേതങ്ങളെമാത്രം അയാൾ നോക്കി.

അപ്പോൾ അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ ചുട്ടുനീർ ചൊരി

ഞ്ഞു. അതു താഴത്തുവീണ് ആവിയാച്ചി ആകാശത്തു് ഉയർന്നുപോയി.

സമയം പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. രണ്ടു പലകകൾക്കിടയിൽ ആ തരുണൻ തന്റെ ശിരസ്സിനെ അപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ മഞ്ഞുകട്ട സ്പർശിച്ചപ്പോലെ ഒരു ശീതബാധ അയാൾക്കുണ്ടായി. കണ്ണുകൾ തന്നത്താനെ അടഞ്ഞു. അയാൾ മിന്നമിന്നങ്ങുന്ന കരാളമായ ഫഡ്ഗത്തെ ഓത്തുകൊണ്ടു നിശ്ശേഷനായി നിന്നു.

പരലോകത്തും അകുന്താസ്സു ചൊരിയുന്ന നീലാംബുജത്തിന്റെ കഥമാത്രം അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ അപ്പോഴും അധിവസിച്ചിരുന്നു. നീലനിറംകലർന്ന നീലാംബുജത്തിന്റെ ഓരോ ഭളവും അയാൾക്കു കാണാമായിരുന്നു. അതു വളർന്നു ഒരുവെട്ടുന്ന റോസയെ വിചാരിച്ചപ്പോൾ ഹൃദയകുപോതം അതിന്റെ പഞ്ജരത്തെ ഭേദനംചെയ്യാൻ ആവുന്ന വണ്ണം ശ്രമിച്ചു. മൂന്നുവെട്ടും മുർച്ചയേറിയ വാളിൽനിന്നും വീഴുന്ന മാതത്വൻ അയാളെ വീശി എന്ന് അയാൾക്കു തോന്നി. അപ്പോഴെല്ലാം, ചേദന അനുഭവിക്കുകയോ, ഞെട്ടുകയോ അയാൾ ചെയ്തില്ല.

പ്രശാന്തമായ ആകാശത്തു് ഒരു ഭാവഭേദവും അയാൾക്കു കാണാൻ സാധിച്ചില്ല. താൻ അധിവസിക്കുന്ന ഭൂമുഖത്തിലും യാതൊരു മാറ്റവും അയാൾ കണ്ടില്ല.

അങ്ങനെ അല്പനേരം കഴിഞ്ഞു.

കരുണാപുരസ്സരം ആരോ അയാളെ ദേഹത്തു്തൊട്ടു മാറുന്നതായി അനുഭവപ്പെട്ടു. അയാൾക്കു മുമ്പിൽ ഒരാൾ ചുവന്നമെഴുക്കു പതിച്ച ഒരു കത്തു വായിക്കുന്നതു കേട്ടു.

അത്യുജ്ജ്വലമായി പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ചണ്ഡാംശുവിന്റെ പ്രതാപം ഒന്നു ശമിച്ചു. കുളിരിളംകാറ്റു നാലുവശത്തുകൂടിയും വീശി. നഭഃസ്ഥലത്തിൽ ഒരു ചുവന്ന മേഘ

ഭാഗം ഭൂതഗതിയിൽ സഞ്ചരിച്ചു മറയുന്നതു വാൻബീൽ നോക്കിനിന്നു

അവിടെ കൂടിയിരുന്ന സാധുവാൻ ജനങ്ങൾ, കത്തു വായിക്കുന്നതിനെ ശ്രദ്ധിച്ചു, ചിത്രത്തിലുപിച്ചതുപോലെ ചേഷ്ടകലരാതെ നിന്നു.

സമീപത്തു സംഭവിക്കുന്ന ഓരോ സംഗതിയും വാൻബീൽ അപൂർവ്വമായ ഉണർച്ചയാടുകൂടി അറിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ദിവസപൂർത്തിയെന്നുപോലെ അവിടെ നടന്നതെല്ലാം അയാൾക്കു് ആശ്ചര്യജനകമായി ഭവിച്ചു.

ജനങ്ങൾ, ഓരോരുത്തരായി അവിടെനിന്നും പോയിത്തുടങ്ങി.

നിഷ്ഠാഷ്ടിയായ തടവുകാരന്റെ ചുറ്റുക്കും സത്യസന്ധതയായ ലോകബാധ്യവന്റെ സന്നിധിയിൽ തെറിച്ച് നില്ക്കുമായ അയാളുടെ വിധിയെപ്പറ്റി ന്യായമായി വാദിച്ചു കീഴലാ എന്നു ഭയപ്പെട്ടു് ആറഞ്ചിലെ യുവരാജാവു—വിലും—വാൻബീലിന്റെ സ്വഭാവവും നിഷ്കളങ്കതയും അറിഞ്ഞു് അയാളെ വധിക്കേണ്ട എന്നു കല്പിച്ചു. ആ കരുണാനിധി അയാളുടെ ജീവനെ തിരിച്ചു കൊടുത്തു.

എന്നാൽ ജന്മസിലമായ സ്വാതന്ത്ര്യം അയാൾക്കു നല്കിയില്ല. അതു് അപ്പാ നിരാശതയ്ക്കു് ഇടനല്കിയേക്കാം. അയാളെ ആജീവനാന്തം ജയിലിൽ പാർപ്പിക്കുന്നതിനു യുവരാജാവു തീരുമാനിച്ചു.

“ഈ പ്രപഞ്ചം എന്നെ തീരെ കൈവെടിഞ്ഞില്ല. എന്റെ ബന്ധുവായി ഒരാളെങ്കിലും ഉണ്ടു്. പിന്നെ ഞാൻ എന്തിനു ജീവത്യാഗം അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. എന്റെ രോസയും ഇവിടെത്തന്നെ ജീവിച്ചിരിക്കും. നീലാംബുജം എടുക്കാൻ ഈ വിത്തും ആ മോഹിനിയുടെ കൈവശമുണ്ടു്.”

ഈ വിചാരതരംഗത്തുള്ളിൽ ഹാജണ്ടുദേശത്തു് ഇതേ

മാതിരി ഇനിയും അനേകം കാരാഗൃഹങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത അയാൾ വിസ്മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ഏതാനും നാഴിക അകലെയുള്ള ഒരു ജയിലിൽ തടവുകാരനെ അടയ്ക്കുന്നതിന് അധികൃതന്മാർ വേണ്ട ഏർപ്പാട് ചെയ്തു.

“അവിടെ പോകുന്നതിനെക്കാളും മരിക്കുന്നതല്ലേ നല്ലതു്. അവിടെ റോസയെ കാണാൻ സാധിക്കുമോ? പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്താൻതക്ക സൗകര്യം അവിടെയില്ലെങ്കിൽ എന്തു ചെയ്യും.”

വാൻബീൽ ഇപ്രകാരം പലതും ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നപ്പോൾ ഒരു വണ്ടി സമീപത്തു വന്നുചേർന്നു. അതിൽ കയറുന്നതിനു പട്ടാളക്കാർ അയാളെ ക്ഷണിച്ചു. അതിവേഗത്തിൽ പോകുന്ന ശകടത്തിലിരുന്നു കൊണ്ടു് അവസാനമായി, ജയിലിനെ ഒന്നുനോക്കി. ഓരോ ജനാലയും അയാൾ വേഗം വേഗം നോക്കി. റോസയുടെ അതിമനോഹരാകൃതി അവിടെ എങ്ങും കാണാനില്ലായിരുന്നു.

വണ്ടി തെരുവിൽകൂടെ ഭൃതഗതിയിൽ പോകുമ്പോൾ ഒരു കൂട്ടം ആളുകൾ അകത്തിരിക്കുന്നവരെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. “നമ്മുടെ ഭാഗ്യംതന്നെ രണ്ടുപേരെയും നേരത്തെ കൊന്നതു്. അല്ലെങ്കിൽ യുവരാജാവു് അവരെയും വെറുതെ വിട്ടുകളയുമായിരുന്നു” എന്നു് ഒരാൾ മറുത്തുവരോടു പറഞ്ഞു.

കൊലകാണുന്നതിനു് സന്നിഹിതരായിരുന്നവരിൽ മോടിയാലി വസ്ത്രധാരണം നിർവ്വഹിച്ച ഒരാൾക്കുമാത്രം അവിടെത്തെ നടപടികൾ അത്ര രസിച്ചില്ല. അയാൾ ക്രമത്തിലധികം മനസ്സാപിച്ചു.

വധസ്ഥലത്തുനിന്നും കുറുവാളിയെ വണ്ടിയിൽ കയറ്റി വെറുതെ കൊണ്ടുപോകുന്നതു കാണാനായിട്ടല്ല അയാൾ പ്രയാസപ്പെട്ട പ്രഭാതത്തിലേ അവിടെ എത്തിയതു്. പിന്നെ

യോ! ചെറുപ്പക്കാരന്റെ രക്തം നിലത്തു് ഒഴുകുന്നതു കാണാൻ കൊതിച്ചാണു് അയാൾ വന്നതു്.

അ കഠിനഹൃദയൻ ബാക്ഷസ്സുലല്ലാതെ മററാരുമല്ല.

വാൻബീലിനെ ജയിലിലാക്കിയ രാത്രിമുതൽ ബാക്ഷസ്സുലിന്റെ ആശ സമ്മാനാർഹമായ നീലാംബുജത്തെക്കുറിച്ചായിരുന്നു. എങ്ങനെയെങ്കിലും അതിനെ കൈവശമാക്കാത്താൽ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടു് ഒരു പ്രയോജനവുമില്ലെന്നു് അയാൾ നിശ്ചയിച്ചു.

ജയിലോടു് അയാൾ സ്വന്ത അഭിപ്രായത്തെ ആദ്യമായി അറിയിച്ചു. സ്വന്തവേ കൃദ്ധനാണെങ്കിലും വേറെയുള്ളവരുടെ ദേഷ്ടും അയാൾ വകവെച്ചുകൊടുക്കാറില്ലായിരുന്നു. അതുനിമിത്തം ബാക്ഷസ്സുലിന്റെ അപേക്ഷ വിഫലമായി പരിണമിച്ചു. അതിൽ തോൽവിപിണഞ്ഞ ഫാതകൻ റോസയെ പാട്ടിലാക്കി കാര്യം നേടുന്നതിനു വഴിനോക്കി. നീലാംബുജത്തിനുള്ള വിത്തുകൾ മുറിയിൽതന്നെ കാണുമെന്നും അതു എടുത്തുകൊടുത്താൽ സുചണ്ഡമായ ഒരുഭരണം സമ്മാനിക്കാമെന്നും അയാൾ വാഗ്ദത്തം ചെയ്തു. പെൺകുട്ടി തന്നാൽ സാധിക്കുകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞൊഴിഞ്ഞു. അടുത്തതായി വിധികർത്താക്കളോടു ശുപാർശചെയ്യാൻ അയാൾ ഒരു വെട്ടു. എന്നാൽ അതിനിടയ്ക്കു വിധി പ്രസ്താവിച്ചുപോകയാൽ അയാൾക്കു് ഒന്നിനും സാധിച്ചില്ല.

വാൻബീൽ വിത്തുകളെ മാറോടണച്ചുകൊണ്ടു മരിക്കുമെന്നു് ബാക്ഷസ്സുലിനു് അറിയാമായിരുന്നു. അതിനാൽ നല്ല പോലെ പരിശ്രമിച്ചല്ലാതെ വിത്തുകിട്ടാൻ തരമാവുകയില്ലെന്നു് അയാൾ നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

മധുരരൂപിണിയായ റോസ; അതായതു പ്രണയം.

മണ്ടാമതായി, ആറഞ്ചിലെ രാജകുമാരൻ; അതായതു കരുണ.

റോസയും വിലുവും ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ബാക്സ്റ്റലിന്റെ അഭിലാഷം പരിപൂർണ്ണമാകുമായിരുന്നു.

മനോഹരിയായ റോസ അവിടെ ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ നിസ്തപ്യമായ വിത്തുകളെ റാൻബീൽ മാറോടുചേർത്തുകൊണ്ടു മരിക്കുമായിരുന്നു.

ബാക്സ്റ്റൽ വിരോധിയുടെ ശിരശ്ചേരദംചെയ്യാൻ തയ്യാറായിരുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ പ്രീതിനേടി, പുളിയിടിച്ചിരിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങളെ വിവർണ്ണമാക്കാൻ വേണ്ട ഏല്പാടു നടത്തി. അപയിൽ വിത്തുകളെ ഒളിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അയാൾ വിചാരിച്ചു.

ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ; അതു തീപ്പെറ്റിപോലെ അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ പടന്നുപിടിച്ചു. ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ എവിടെ? അയാളുടെ ദയനീയസ്ഥിതി എവിടെ?

കൊലപാതകി ബാക്സ്റ്റലിന്റെ അപേക്ഷയെ സ്വീകരിച്ചതുകൂടാതെ മുൻകൂറായി, കാര്യസാധ്യത്തിനു നൂറു ഗിൽഡർ വാങ്ങുകയുംചെയ്തു.

പന്ത്രണ്ടടിക്കുന്നതും കണക്കാക്കി ബാക്സ്റ്റൽ നിന്നു. ദിവാകരന്റെ കിരണസമൂഹമേറു് അത്യുജ്വലമായ വിയന്ന ഡലം പെട്ടെന്നു വേറൊരു അവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുമെന്ന് ആ നിഷ്കരുണൻ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

പുലരെ ഏകദേശം പതിനഞ്ചുനാഴികയും ഭൂതകാലത്തിന്റെ അത്യഗാധതയിലേക്കു തപരിച്ചു. ശേഷിച്ച അല്പനേരം മുന്നോട്ടു നീങ്ങുന്നതേയില്ലെന്നു ബാക്സ്റ്റലിനു തോന്നി. മൃശനായ പഡ്ഗപാണി എന്തുകൊണ്ടു ഗളച്ഛേദം ചെയ്യാൻ മടിക്കുന്നു എന്നും അയാൾ ആത്മഗതംചെയ്തു. വാൾവാങ്ങി താൻതന്നെ കുറവാളിയെ ശിക്ഷിച്ചാലെന്തെന്നും അയാൾ ഉള്ളുകൊണ്ടു ചോദ്യംചെയ്തിട്ടു മുന്നോട്ടുനീങ്ങി.

രാജകീയകല്പന വായിച്ചപ്പോൾ ബാക്സ്റ്റലിന്റെ ജീവൻ മിക്കവാറും അധോലോകത്തേക്കു ഭൂതഗമനംചെയ്തു.

അപ്പോൾ അയാൾക്കു പററിയ ക്ഷീണം അസഹനീയമായിരുന്നു. അയാൾ നിലത്തുപതിച്ചു. അതുകഴിഞ്ഞു പുളിയെ പിടിച്ചുനിർത്തി ഗളച്ഛേദനം വരുത്തിയാലെന്തെന്ന് അയാൾ ആലോചിച്ചു. ആ വിചാരത്തിൽ ലയിച്ചു ബാക്കുസ്സൽ കുറച്ചുദൂരം ഓടി. കാലുകൾ അയാളുടെ ആജ്ഞയെ വിലവയ്ക്കാതെ ക്ഷീണിച്ചുകഴഞ്ഞു.

X

വാൻബീലിനെ മാറി താമസിപ്പിച്ച ജയിൽ പല മഹാനാടകങ്ങളും അഭയസമാനമായിരുന്ന ഒന്നായതുകൊണ്ട് അയാൾക്ക് അതിൽ താമസിക്കുന്നതിന് അശേഷം മനസ്സു മിപ്പുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല വാൻബീലിന് ഒപ്പിച്ചുകൊടുത്ത മുറി മഹാനായ ബാണിപ്പെൽട്ടു പാർത്തിരുന്നതുമായിരുന്നു.

വാൻബീലിന്റെ ജീവിതം വിനാശികകൾകൊണ്ടല്ല കണക്കാക്കേണ്ടത്. പിന്നെയോ അയാൾക്കുള്ള അനുഭവങ്ങളെക്കൊണ്ടുമാത്രം. ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുമുമ്പു സ്വരാജ്യത്തു സംഭവിക്കുന്ന കലാപമോ കലക്കമോ അറിയാതെ അനുപമമായ മനസ്സുപേത്താടും ചരിതാത്മതയോടുകൂടി അയാൾ ജീവിതം നയിച്ചു. ക്ഷണഭംഗരമായ മനുഷ്യസുഖത്തെ വിച്ഛേദനംചെയ്യുന്ന വിധിഹീനമായ ചില സംഭവങ്ങൾ അയാളെ ക്രമത്തിലധികം പീഡിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും വാൾ കഴുത്തിൽ പതിക്കേണ്ടതായ സമയത്തും അയാൾ ശാന്തമായിത്തന്നെ നിന്നു.

അയാൾക്കു, കാലാതഹാ മാറിയതിൽവെച്ചുള്ള സുഖക്കേടു കുറച്ചൊന്നുമല്ല. അതിന് ഒന്നിലധികം കാരണങ്ങളുണ്ട്.

ബാഹ്യമായിട്ടുള്ള തടസ്സങ്ങളെ അയാൾ ചിന്തിച്ചതേയില്ല. സുഖദുഃഖങ്ങളേയും അയാൾ വകവെച്ചില്ല. തുടരത്തുടരെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആപത്തിനെ അയാൾ പുഞ്ചിരിപൂണ്ടുമുഖത്താൽ എതിരേറു.

എന്നാൽ രണ്ടുകൂട്ടം അയാളുടെ മിഴിയിണക്കോണിൽ നിന്നും അകന്നിരുന്നു. അതിനാലുള്ള സങ്കടം അയാളെ ചകിതമനസ്സാക്കി. ആദ്യമായി, അകളങ്കം സ്പെർമിച്ചുപോന്ന ഒരു യുവതിയും രണ്ടാമത്തേത് സൗരഭ്യസന്ദായിയായ പുഷ്പവും.

ദിവസേന ജനാലയ്ക്കു അരികത്തു ഇളംകാദേററു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ പലകാഴ്ചകളും കാണുക പതിവായിത്തീർന്നു. മന്ദം മന്ദം ചുറ്റിത്തീരുന്ന വായുയന്ത്രത്തിന്റെ വിപുലമായ ചക്രങ്ങളും, വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിൽ സസുഖം പറന്നുകൂടിക്കുന്ന കിളികളും അയാൾക്കു അക്ഷീപക്ഷീഭവിച്ചു. അവിടവിടെ മുടൽമഞ്ഞിനാൽ കിരീടമണിഞ്ഞു ബാലാക്കന്റെ ദുഃഖോലരശ്മികൾ രട്ടി മിനുമിനുങ്ങുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ സ്ഥാനഭവനത്തേയും അതോടുചേർന്നുള്ള തോട്ടത്തെയും പ്രതിഫലിപ്പിച്ചു.

ഒരു ദിവസം മൂന്നു നാലു കിളികൾ അയാളിരിക്കുന്ന ജനാലക്കു സമീപം പറന്നുചെന്നു. അവ എവിടെനിന്നും വരുന്നതായിരിക്കാം? പലപ്പോഴും ഈ കിളികളെ അല്ലെങ്കിൽ ഇതുമാതിരിയുള്ളവയെ അയാൾ കണ്ടിരിക്കാ. തോട്ടത്തിൽ നീലാംബുജങ്ങളുടെ സമീപത്തിരുന്നു പുലമ്പുമ്പോൾ അവ കൂലാലാപത്താൽ അന്തരീക്ഷത്തെ സംഗീതസമ്പൂരിതമാക്കുന്നത് അയാൾക്കു നിത്യാനുഭവമായിരുന്നു. സ്വന്തം ഭവനത്തിൽ മിക്കപ്പോഴും കിളികൾ മുററത്തു അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും പറന്നു ചെടികൾക്കിടയിൽ സല്ലപിക്കാറുള്ളതും അയാൾക്കു ഓർമ്മവന്നു. ആ കിളികളാണോ ജയിലിൽ വന്നതെന്നും ഖാൽഖീലിനു തോന്നാതിരുന്നില്ല.

“എന്റെ ഗൃഹത്തിനടുത്തുള്ള കിളികളാണിവ. ഞാൻ ഒന്നിനെ വശീകരിച്ചു ഒരു കഞ്ഞിപ്പുതി അതിന്റെ കാലിൽ ബന്ധിച്ചു. പിറ്റേയ്ക്കും ദയാലുക്കൾ വല്ലവരുമുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ യഥാസ്ഥാനത്തേക്കു എത്തിയ്ക്കട്ടെ.” എന്നു അയാൾ തന്നത്താറെ പുലമ്പി.

“അതേ. ഞാൻ അങ്ങനെ ചെയ്യാം” എന്നു അയാൾ തീരുമാനവും ചെയ്തു.

യൌവ്വനയുഷ്തനായ ഒരാൾ ശേഷിച്ച ഇരുപതിനായിരമോ അതിൽ കൂടുതലോ ദിവസങ്ങളെ ഒരു ജയിലിന്റെ നാലു ഭിത്തിക്കുള്ളിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുക എന്നതു് എത്രയും വിചാഭജനകരമായ ഒന്നുതന്നെ എത്രത്തോളം ജീവിതസുഖത്തെ സാത്യജിച്ചാൽ അയാൾക്കു ഓരോരോ വികാരങ്ങളെ ഉച്ചാടനം ചെയ്യാൻ കഴിയും.

വ.ൻജീലിന്റെ ചിന്തയിൽ നിന്നും നീലാംബുജങ്ങളുടെ കാമം ഒഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അവയ്ക്കൊപ്പം മനോഹരിയായ—ആ പെൺകുട്ടിയേയും അയാൾ മറന്നില്ല.

അവളുടെ ദീർഘമായ നേത്രങ്ങൾ അയാൾക്കു കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. അലസത നിമിത്തം പൂങ്കവിളിനരികത്തു കാറ്റിൽ പറന്നുകൊള്ളാൻ യഥേഷ്ടം വിട്ടിരിക്കുന്ന കുരിങ്കുന്തലാൽ സമലംകൃതമായ അവളുടെ മുഖവും അയാൾ എങ്ങനെ വിസ്മരിക്കും? ബോധരഹിതയായി നിലത്തു പതിച്ചു പോഴും പ്രിയപ്പെട്ട ഒരുത്തന്റെ ആജ്ഞയെ ശിരസാ വഹിച്ചു സുലളിതവും സുകോമളവുമായ ഒരു കൈയ് മാറോടണച്ചു വിത്തിനെപ്പൊത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് ശയിച്ച പ്രണയവിഗ്രഹത്തെ ആ മുദുചമനസ്സൻ എങ്ങിനെ വിസ്മരിക്കും?

“റോസേ!” എന്നു അയാൾ അറിയാതെ ഉച്ചരിച്ചു പോയി.

ദിവസവും ആ കിളികൾ അവിടെ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഭവസവും അയാൾ അവർക്കു ധാന്യങ്ങളും പഴവും പലദ്രവ്യങ്ങളും ശിപാർശചെയ്തു വരുത്തി കൊടുത്തുവന്നു. ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു പെൺപക്ഷി അയാൾക്കു കിട്ടി. അതിനെ അയാൾ ചിറകുകെട്ടി സൂക്ഷിച്ചു നാലഞ്ചു ദിവസത്തിനകം ഒരു ആൺപക്ഷിയേയും അയാൾ പിടിച്ചു. വാൻബിൽ കരുണയോടുകൂടി രണ്ടിനേയും വളർത്തി. അധികം താമസിക്കുന്നതിനു മുമ്പു പെൺപക്ഷി മൂട്ടയിട്ടു—ആ തക്കത്തിൽ അയാൾ ഒരു കഞ്ഞിപ്പുഴുതി പെൺപക്ഷിയുടെ കാലിൽ കെട്ടി പറത്തി പുറത്തു പോയി മടങ്ങിവരുമ്പോൾ കഞ്ഞി നോക്കി എന്ന് അയാൾ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കും. കഞ്ഞി അതിന്റെ കാലിൽ കാണുകയുണ്ടായപ്പോൾ ഇങ്ങനെ നാലഞ്ചു ദിവസം പിന്നെയും കഴിഞ്ഞു. ഒരുനാൾ കഞ്ഞിപ്പുഴുതെ കിട്ടി മടങ്ങി വന്നു.

ആ കഞ്ഞി വാൻബീലിനെ വളർത്തിയ മുത്തശ്ശിക്കു പുഴുതിയതായിരുന്നു. അതിൽ വേറൊരു കഞ്ഞികൂടി അടക്കം ചെയ്തിരുന്നു.

അവർക്കു സുൽ ഏതാനും കിളികൾ മുമ്പു വളർത്തിയിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ളതിൽ അയാൾക്കുള്ള വാസന അനല്പമാണ്. എന്നാൽ അയൽവാസിയുടെ നേർക്കുള്ള അസൂയ മുഴുത്തു ജീവിതത്തിൽ അയാൾക്കു സുഖം കാണായ്കയാൽ അയാൾ അവിടെ നിന്നും മാറിത്താമസിക്കാനിടയായി. ആ അവസരത്തിൽ കിളികൾക്കു ആഹാരമില്ലാതായി. അവ അടുത്ത ഒരു വനത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നു. അവിടെ വാൻബീലിന്റെ വളർത്തു അപ്പുക്കുടലങ്ങളും മറ്റും നൽകുക പതിവായിരുന്നു. ജയിൽ അവിടെനിന്നും അധികം ദൂരെല്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടും അവിടെ അവർക്കു ആഹാരത്തിനു വകയുള്ളതുകൊണ്ടും അവ പറന്നുകളിക്കാൻ വേറെ എന്തും പോയില്ല. ഈ കിളികളാണ് യാദൃച്ഛികമായി വാൻബീൽ കിടന്ന മുറിയിൽ പറന്നെത്തിയത്.

മുത്തശ്ശി വാൻബീലിനെ പുത്രനിച്ചിശേഷം സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ ദുഷ്ടാശവിപാകത്തിൽ ആ സ്ത്രീ നിസ്സീമമായി ദുഃഖിച്ചു. ഈ കിളികൾ അവർക്കു കുറച്ചെങ്കിലും സന്തോഷവും വിനോദവും നൽകിപ്പോന്നു അവയിൽ രണ്ടെണ്ണം കാണാതെയായപ്പോൾ അവർക്കുണ്ടായ സങ്കടം ലഘുവായിരുന്നില്ല. ആ സ്ത്രീ അവരുടെ വരവിനേയും പ്രതീക്ഷിച്ചു പ്രഭാതകാലത്തും സന്ധ്യാനേരത്തും തോട്ടത്തിലും പരിസരപ്രദേശങ്ങളിലും അലഞ്ഞുനടന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോഴാണ് സന്ദേശവരയായി, പ്രിയപ്പെട്ട കിളി മടങ്ങിയെത്തിയത്.

മുത്തശ്ശി അതുതൽക്കിൽ മുഴുകി കയ്യാളുറങ്ങുന്നതുകൊണ്ടുപോൾ അവരുടെ മുഖത്തു പ്രസംഹിച്ചു പ്രമോദം ദന്നുവേറെതന്നെ. അതിലെ നിദ്രാപ്രകാരം ഉള്ളടക്കത്തെ യഥാസ്ഥാനത്തു അവർ എത്തിച്ചു.

മാസം പിന്നെയും കഴിഞ്ഞു. ഫെബ്രുവരി ആരംഭിച്ചു. നക്ഷത്രങ്ങൾ മിന്നിമിന്നി പ്രകാശിക്കാൻ തുടങ്ങിയ ഒരു സന്ധ്യസമയത്തു മുറ്റലമായ കാലടി വാൻബീൽ തന്റെ മുറിക്കു സമീപം കേട്ടു.

അയാൾ നെഞ്ചത്തു കൈവച്ചു ഹൃദയപലനത്തെ പരിശോധിച്ചു. അതു വേഗം വേഗം ചലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു മധുരശബ്ദം മുറിക്കകത്തു മുഴങ്ങി.

വാൻബീൽ അഴികൾക്കിടയിൽക്കൂടെ അമ്പരന്നുനോക്കി.

അതു മനോഹരരൂപിണിയായ ഒരു പെൺകുട്ടിയുടെ മധുരസ്വരമായിരുന്നു.

അവളുടെ ആവിർഭാവം അയാളെ, അത്ര അധികം അത്ഭുതപ്പെടുത്തിയില്ല. എന്നെന്നാൽ അപ്പോഴല്ലെങ്കിൽ പിന്നീടൊരിക്കൽ അവളുമായുള്ള അഭിമുഖസന്ദർശനം തനിക്കു ലഭിക്കുമെന്ന് അയാൾക്കറിയാമായിരുന്നു. സന്ദേശത്തി

ന്റെ പരിണാമത്തെക്കുറിച്ച് മാത്രമേ അയാൾ അതിശയിച്ചുള്ളൂ.

റോസയെ കണ്ടപ്പോൾ നീലാംബുജങ്ങളുടെ വിത്തുകളെ തടവുകാരൻ ഓർമ്മിച്ചു.

അയാൾ എഴുന്നേറ്റു പൂർത്ത സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. മറ്റൊരു ജയിലിൽവെച്ചു കണ്ണു നടർക്കു പീയൂഷം ചൊരിഞ്ഞ കളിപ്പാണിതന്നെ വീണ്ടും മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷയായിരിക്കുന്നതായി അയാൾ കണ്ടു കൊണ്ടുപോയി.

വളരെ ദൂരെ പാർത്തിരുന്ന അവൾ സകല പ്രതിബന്ധങ്ങളേയും തരണം ചെയ്ത് എങ്ങനെ അവിടെ എത്തി എന്നു തടവുകാരൻ തന്നത്തന്നെ ചോദ്യം ചെയ്തു ഉദ്ദേശശുദ്ധികൊണ്ടു മാത്രമേ അങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ സംഭവിക്കാൻ കഴിയൂ എന്ന് അയാൾ മനസ്സിലാക്കി.

മിനുസശീത മണൽത്തരികളിനേൽ അതിമോഹനവും അത്യുന്നതവുമായ ഒരു അകാശശാസനം അയാൾ വിനിയമിക്കുന്നതിനിടയിൽ മൂറിയിലേക്കുള്ള കരുക്കു അവൾ തള്ളിത്തുറന്നു.

“പ്രിയപ്പെട്ട വാൻബിൽ ഞാനിതാ വന്നിരിക്കുന്നു.”

എന്നു സന്തോഷത്തികലോട് അവൾ പറഞ്ഞു. റോസയുടെ മനോഹരമായ മുഖകമലം ഒന്നു വികസിച്ചു. കണ്ണുകൾ മുമ്പിലത്തേതിലും പീർന്നുമായി എന്നു അയാൾക്കു തോന്നി. അവൾ മന്ദഃസ്വരവദനയായി, മംഗളഭയിനിയായി ബന്ധനസ്ഥന്റെ മുമ്പിൽ നിലകൊണ്ടു.

“റോസേ, നീ എങ്ങനെ വന്നുചേർന്നു.”

“സ്റ്റേഫാമൂണ്ടെങ്കിൽ പതുക്കെ സംസാരിക്കണം. അച്ഛനും ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ട്” എന്ന് അവൾ യേവിഹവലയായി പറഞ്ഞു.

“നിന്റെ അച്ഛനോ?”

“അതേ, അദ്ദേഹത്തെ ഇവിടത്തേക്കു സ്ഥലംമാറിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ഇങ്ങോട്ടുവരും.”

“അതെങ്ങനെ സംഭവിച്ചു?”

“ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കണം. ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം. അവിടത്തെ കയ്യുകിട്ടിയ ദിവസംതന്നെ എന്റെ ബന്ധുപരമിമുള്ള ഒരു സ്ത്രീ പാക്കിസ്ഥാനിൽ ഞാൻ പോയി. അതിനടുത്താണ് യുവരാജാവിന്റെ കൊട്ടാരം. അദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ കാണാൻ പോയി. ദൈവസഹായത്താൽ അച്ഛനെ ഇവിടത്തേക്കു സ്ഥലം മാറിക്കിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള എന്റെ അപേക്ഷ അദ്ദേഹം കൈക്കൊണ്ടു. ഞാൻ താമസം ഇവിടെ മാറി.”

“അതെന്റെ ഭാഗ്യംതന്നെ?”

“അതോ എന്റെ ഭാഗ്യമാ?”

“ഓമന! നമ്മുടെ രണ്ടുപേരുടേയും ഭാഗ്യംതന്നെ.”

പാക്കിസ്ഥാനിൽ അവളെ സാന്നിധ്യം കണ്ടുകിട്ടി. അയാൾ അമ്മയ്ക്കടുത്തേക്ക് കൈകൾ ചീട്ടി. എന്നാൽ അവനെയെ പ്രതികരണത്തിനു പ്രാപ്തമാക്കിയില്ല.

“ഇതാ അച്ഛൻ വരുന്നു.”

റോസ അവിടെനിന്നും, മിന്നൽപിണറുപോലെ എവിടെയോ പോയൊളിച്ചു. അവരായ ഒരു കൂരിയ്ക്കു് അയാളെ ആവരണം ചെയ്തു.

കുയിലർ അന്നുതന്നെ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. കൂടെയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അയാളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് ഓരോ മുറിയിലായി പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു.

റോസ അച്ഛന്റെ അരികത്തുകൂടെ നടന്നുപോയി.

അച്ഛാ! ഈ മുറിയിൽനിന്നുമാണ് കേൾവി കേട്ട ഗ്രാഷ്യസ് ഒളിച്ച്പ്പോയിട്ടുള്ളതു്. അച്ഛൻ അയാളെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?”

“ഓഹോ ധാരാളം. അയാൾ ബാർണിവെൽട്ടിന്റെ കൂട്ടുകാരനല്ലേ. ഇന്നുളളല്ലേ ബാർണിവെൽട്ടിനെ പെട്ടി കൊന്നതു്.”

ആ മുറിയുടെ കരുക്ക് തുറന്നുവെത്തി ജയിലർ അകത്തു കടന്നു. മകൾ പിതാവിന്റെ കൈക്കുപിടിച്ചു അയാളെ കഴിയുന്നതും സാവധാനത്തിൽ അകത്തുവിട്ടു. ആൾ തിരിച്ചുവന്നതിനായി ജയിലർ റാത്തലയത്തിൽ തടവുകാരനെ സൂക്ഷിച്ചു.

“ഇതാരു്? വാൻബീലോ? നാംതമ്മിൽ കണ്ടതു് ആശ്ചര്യംതന്നെ.”

“അതേ, അതേ നിങ്ങൾ ഇവിടെവന്നു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ എനിക്കു സന്തോഷമായി.

ജയിലർക്ക് വാൻബീലിന്റെ സംഭാഷണം അത്ര രസിച്ചില്ല.

“യുപരാജാവായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ജീവൻകിട്ടി. വേറെ ആരായിരുന്നാലും ഗളച്ഛേദംതന്നെ.”

“ഹാ അതത്ര നിഷ്പരമായ സംസാരമാണു്. അതെന്താണു്?”

വാൻബീലിന്റെ പ്രകൃതം പെട്ടെന്നു മാറി. അയാളുടെ മുഖത്തു സന്തോഷഭാവമേ ഇല്ലായിരുന്നു. മുഖം രക്തരഹിതമായി.

“അതെന്തെന്നോ? നിങ്ങൾ ഇനിയും പല ദ്രോഹപ്രവൃത്തികളും ചെയ്യാൻ പ്രാപ്തനാണു്.”

“ജയിലർ! നിങ്ങൾ കേവലം ഒരു മൃഗത്തെപ്പോലെ പെരുമാറരുതു്.”

“ഇങ്ങനെ സംസാരിച്ചു രണ്ടുപേരും രസമില്ലാതെയായി. ജയിലർ തീരെ കരുണയുള്ള ഒരുവനല്ല. അയാൾ എപ്പോഴും കോപാധനമായിട്ടാണു് പെരുമാറിപ്പോന്നതു്.”

“ഈ മുറിയിൽനിന്നും ഒന്നിലധികംപേർ ഒളിച്ചോടിപ്പോയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ നിങ്ങളെ നല്ലപോലെ സൂക്ഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.”

“പോകണമെന്നു ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ എന്തിനടിമുറയുതന്നെ പോകാമായിരുന്നു.”

“യുവരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വലിയ തെറ്റു ചെയ്തു.”

“എന്നെ കൊല്ലാഞ്ഞതിലല്ലെ.”

“അതേ.”

ജയിലർ മുറിക്കകം സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു. അപരിചിതന്റെ ശബ്ദമേട്ടു് വാൻബീൽ വളർത്തിയ കിളികൾ മുറിയിൽനിന്നും ചിറകടിച്ചു പുറത്തുപോയി.

“കിളികളോ? ഇതെചിടേനിന്നും?” എന്നു ജയിലർ അത്ഭുതത്തോടും പുച്ഛസത്തോടും ചോദിച്ചു.

“ഞാൻ വളർത്തുന്ന കിളികളാണു്.”

“വളർത്തുന്നോ?”

ജയിലരുടെ മുഖം കുർമുഖപടലം നിറഞ്ഞ ആകാശഭാഗംപോലെ ഇരുണ്ടു വശായി.

“എന്റെ കിളികൾ; ഞാൻ വളർത്തുന്നവയാണു്.”

“ഒരു തടവുകാരനു് അപന്റെ സ്വന്തമായി എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടോ?”

വാൻബീൽ ഓൺ പുഞ്ചിരിതൂകി,

“ദൈവം എത്തിച്ച ആ കിളികൾ എന്റെതാണു്.”

“എന്നാൽ അടുത്ത ദിവസം അവ അടുപ്പത്തു തിളയ്ക്കട്ടെ.”

“പിടിച്ചാലല്ലേ അതു് സാധിക്കയുള്ളു. അവ എന്റെ

ഇമല്ല. നിങ്ങളുടെ ഇമല്ല. ദൈവസന്താനങ്ങളാണവ.”

ജയിലുകൾ തടവുകാരന്റെ തത്ത്വപരദശങ്ങൾ അശേഷം രസിച്ചില്ല. സ്വതഃ കൃദ്ധനായ അയാൾ കോപം കൊണ്ടുവിറച്ചു കിളികളിരുന്ന് കൂട്ടതട്ടിക്കളയാൻ ജയിലർ പോയതിനിടയ്ക്കു വാൻബിൽ റോസയ്ക്കു സമീപം എത്തി. അവളുടെ കൈകളെ അയാൾ പിടിച്ചു അമർത്തി.

അപ്പോൾ “ഇന്ന് ഒൻപതുമണിക്കുവരും” എന്നൊരു മുറ്റുമുറ്റുപാടി വാൻബിലിനു ശ്രദ്ധണശോചനമായി.

ജയിലർ അടുത്തടിവസം തന്നെ കിളികളെ പിടിക്കണമെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയത്തോടു അവിടെനിന്നും പോയി. മകളുംകൂടെപ്പോയി. അച്ഛന്റെ നുപ്പത്തിന് തുച്ഛമായ കൃദ്ധ സ്വഭാവവും മകളുടെ മാനോടൊത്ത മുട്ടസ്വഭാവവും ഓത്തു മെന്ധനസ്ഥൻ മനസ്സാപിക്കുകയും സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. മകളുടെ മന്ദസ്ഥിതവും കിളിക്കൊഞ്ചവും അയാൾക്കു അവളുടെ അഭാവത്തിലും അവൾ അനുഭവശോചനമാക്കി.

വാൻബിൽ മണിയടിക്കുന്നത് ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിലത്തെ മണി നാലും പരിസരത്തു മുഴങ്ങി വായുവിൽ പരയുന്നതിന് മുമ്പു അരിഷലാലമായ ഒരു കാലടി അയാൾക്കേട്ടു. അധികം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് മങ്ങിയ പെളിച്ചവും കൊണ്ട് അയാളുടെ ഇഴുവേവത ഇരുമ്പഴികൾക്കടുത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

അഴിയിലിട്ടിരുന്ന യവനിക അവൾ നീക്കിമാറി.

“ഞാനിതാ നില്ക്കുന്നു. ഇവിടെ വരണം” എന്നു ശപാസോച്ചുവാസം നിയന്ത്രിച്ചുകൊണ്ട് റോസപറഞ്ഞു.

“പ്രിയപ്പെട്ട റോസേ!”

“എന്നെ കാണുന്നതിൽ അവിടത്തേക്കു സന്തോഷമുണ്ടോ?”

“എത്ര ദയോരുമ്പുമായ ഒരു ചോദ്യം! ഈ മന്ത്രിയ്ക്കു കണ്ണ

ത്തിൽനിന്നുണോ അതു പുറപ്പെട്ടത്. എങ്കിൽ ഞാൻ മനുസ്സാപിക്കുന്നു. ഇവിടെ എങ്ങനെവന്നു.”

“അച്ഛൻ ഉറക്കത്തിലായി. പതുക്കെ സംസാരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ വല്ലവരും കേട്ട് ഇവിടെ എത്തും. അച്ഛൻ ഇതേസമയത്തു നിത്യവും ഉറക്കത്തിന് ചോകാറുള്ളതുകൊണ്ട് നമുക്ക് എന്നും ഒന്നിച്ചുകൂടാം.”

അപ്പോൾ ചെപ്പുനിറമേറിയ അവളുടെ അധരപുടത്തിൽ ഒരു പുഞ്ചിരിയുളവി. മാംസളവും മുറ്റുളവും, കോമളവുമായ കവിർത്തടത്തിൽ ചൂഴ്ചിതം തിരണ്ടു. “അഴിഞ്ഞു ചിന്നിക്കിടന്ന അവളുടെ മുടി ഇടഞ്ഞ കൈകൊണ്ടു ഒതുക്കി അവൾ “വല്ല സുഖക്കേടുമുണ്ടോ” എന്നുചോദിച്ചു.

“കുഞ്ഞെ എനിക്കു സുഖംതന്നെ.”

വാൽബീൽ അഴിക്കടുത്തായി മുഖംനീട്ടി. ഏകദേശം അടുക്കാരായപ്പോൾ അവൾ പിൻചലിഞ്ഞു.

“അവിടുത്തെല്ലിച്ച നീലാംബുജത്തിന്റെ വിത്തുകൾ ഇതാകൊണ്ടുചന്നിരിക്കുന്നു.”

അയാളുടെ ഹൃദയം സന്തോഷധികൃത്താൽ വീർത്തു.

“അവയെ സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചിരുന്നോ?”

“അവിടത്തേക്കു അതിപ്രിയമുള്ളവയല്ലേ ആ വിത്തുകൾ?”

“അതേ. എന്നാൽ രോസയുടെ കൈയിൽ അവ എടുപ്പിച്ചതുമുതൽ എനിക്കു അവകാശവുമില്ല.”

“അവിടത്തെ മരണാനന്തരം എന്തൊരുതാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഭാഗ്യംകൊണ്ട് അവിടുന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുവല്ലോ. വിലയേറിയ ജീവനെ പ്രദാനംചെയ്ത ആ യുവര ജാവ തിരു മനസ്സിലെ നേക്കു എന്റെ ശിരസ്സ് എപ്പോഴും താഴുന്നുണ്ട്. കാണീവിരസ്സു തന്ന ബൈബിൾ തുറന്നുനോക്കിയപ്പോൾ വിത്തുകളുടെ കാര്യം ഓർമ്മവന്നു. അവ ഇതാ ഇരിക്കുന്നു.

അവിടത്തെ എഴുത്തു കിട്ടുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ വിലുത്തിനെ കാണാൻ ഞാൻ തീർച്ചയാക്കി. ഇപ്പോൾ എന്റെ സകല അഭീഷ്ടവും സാധിച്ചു.”

“റോസ എന്നെ മാനിട്ടില്ല. അല്ലേ.”

അവൾ പൂരികം ഒന്നു മുളിച്ചു.

“വിചാരിക്കാൻ കൂടെ സാധിക്കാത്തകാര്യമല്ലേ അതു്?”

അവളുടെ ആകാശസുഷമ പരിവേഷം വലിച്ചു. ബാല്യകാലത്തിലെ ചാരുസ്വഭാവം അവളുടെ മുഖത്തു് പരന്നു തോടുകൂടി അവളിൽ താഴെത്താഴെയും പ്രതിബിംബിച്ചു. റോസ സന്തോഷത്തിൽ മുഴുകി. വാൻഡിൽ ഒരിക്കൽക്കൂടി അഴിയരിക്കത്തു മുഖംനീട്ടി. അവൾ അതുപോലെ പിന്നെയും മുഖം പിൻവലിച്ചു. സ്രീകർമ്മ സ്വതസ്സിലമായ ലജ്ജാപാരവശ്യത്തോടുകൂടി അവൾ സംസാരിച്ചു.

“അവിടുന്ന്യച്ചു കത്തു് എനിക്കു വായിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. അതു് എനിക്കു വായിക്കാൻ അറിയാൻ പാടില്ലാത്തതിനാലാണു്. അന്യരോടു കാര്യം തുറന്നുപറയുന്ന കത്തു് എന്റെ നേക്കു മേൽനിന്നു ദീക്ഷിക്കുന്നു. അതത്ര കഷ്ടമാണു്.”

അവൾ ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ടു് ചേശ്വരമായ പാണികർമ്മകൊണ്ടു അഴിയിൽ മെല്ലെമെല്ലെ തളംപിടിച്ചു.

“കാമനയ്ക്കു എപ്പോഴെല്ലാമാണു് വായിക്കാൻ കഴിയാത്തതു്?”

“ഞാൻ പറയുന്നതു് കളിയല്ല. എന്നെ എഴുതാനും വായിക്കാനും അഭ്യസിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. എഴുത്തുകൊണ്ടാണു് എനിക്കു വായിക്കാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ”

“എഴുത്തുകത്തുകൾ അധികം വരുന്നുണ്ടോ?”

“ആയിരക്കണക്കിനു്”

“ആരാണയ്യുന്നതു്?”

“അതെന്നോ? എന്നെ കണ്ടുപരിചയമുള്ളവർതന്നെ.

ഞാൻ മുമ്പു താമസിച്ചിരുന്ന ജയിലിന്നരികത്തുകൂടിപ്പോകുന്ന വിദ്യാത്മികളും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും പ്രഭുക്കളും എല്ലാപേരും എന്നെ ഒരിക്കൽ കണ്ടിട്ടുള്ളവർ കത്തയയ്ക്കാതിരിക്കയില്ല”

“അവയെ നീ എന്തുചെയ്യും?”

“എനിക്കു വിശ്വാസമുള്ളവരെക്കൊണ്ടു വായിപ്പിക്കും”

ഇത്രയും പറഞ്ഞു റോസ ദൂത്തു തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അവളുടെ നീന്തിത്തുളയുന്ന നേത്രങ്ങൾ കാമുകനെ ലക്ഷ്യം കുറിച്ചില്ല.

അയാൾ പിന്നെയും മുഖം അഴിക്കുകയുണ്ടായി. ഹാ കഷ്ടം! തണുത്ത ഇരുമ്പഴികൾ അവളുടെ ഉദ്യമത്തെ തടഞ്ഞു. എന്നാലും അവളുടെ ചുണ്ടുകൾ ആ കൊച്ചുവൃത്തിയുടെ ലളിതാധാത്തിൽ സ്തർശ്ശനായി.

വാൻബീൽ റോസയെ ചുംബിക്കത്തന്നെയൊ.

അവൾ പെട്ടെന്നു് ഞെട്ടി. മോഹനമായ നീണ്ട കണ്ണുകൾ ക്ഷണം അടഞ്ഞു. അതിറ്റത്തത്തിൽ സംഭവിക്കുന്ന നെഞ്ചിടിപ്പു നിറുത്താൻ ശക്തമാകാതെ അവൾ അവിടെ നിന്നും ഓടി.

വാൻബീൽ ഏകാകിയാ മിനിന്നു. അയാൾ പുറത്തു നോക്കി. ഒരു നക്ഷത്രം അതിന്റെ സ്ഥാനത്തുനിന്നും തെറ്റി കീഴ്ജ്വാളപ്പോട്ടുപോയതതു് വാൻബീൽ കണ്ടു. അപ്പോൾ ഒരു പക്ഷി ശ്രുതിമധുരമായ ഗാനവും ചൊരിഞ്ഞു.

XI

മകളുടെ നടത്തയെപ്പറ്റി നല്ല അഭിപ്രായമല്ല ജയിലുകാരായിരുന്നതു്. അവളുടെ കരുണാമന്ദനമായ പെരുമാ

ററത്തിലും, മഹാമനസ്സുതയിലും അയാൾക്ക് പങ്കുകൊള്ളുവാൻ സാധിച്ചില്ല.

വാൻബീലിന്റെറുപരിൽ പലസംശയങ്ങളും തോന്നുകയാൽ ദിവസം മൂന്നുപ്രാവശ്യമെങ്കിലും ജയിലർ മുറി പരിശോധിക്കാതിരുന്നില്ല. ഏതെങ്കിലും കാരം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിന് ജയിലർ നല്ലുപാലെ ശ്രമിച്ചു. എന്നാൽ തടവുകാരൻ അതിനൊന്നിനും ഇടകൊടുത്തില്ലെന്നല്ല സംശയാസ്പദമായി ഒന്നും പ്രപത്തിച്ചതുമില്ല.

റോസയും, നീലാംബുജത്തിന്റെ വിത്തുകളും അയാൾക്ക് സമീപത്തുണ്ടായിരുന്നു. റോസാ എന്നും രാത്രിയിൽ വന്നുകൊള്ളുമെന്ന് വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ നിറവേറുന്നുമുണ്ട്.

അവർ മുറിക്കടുത്തു പോകുമ്പോഴൊക്കെ അഴിക്കടുത്തു ചേർന്നില്ലാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ പ്രത്യേകം നിഷ്കർഷകാണിച്ചുവന്നു.

പ്രതിജ്ഞചെയ്തതിന് അടുത്തദിവസം കൃത്യമായും അവർ പാഞ്ഞസമയത്തു് അഴിയിൽ തൊടാതെ മുറിക്കരികത്തു് ചെന്നുനിന്നു. കൈപശമുണ്ടായിരുന്ന വിത്തുകളെ അവർ ഇരുവഴിക്കിടയിൽക്കൂടെ നീട്ടി.

വാൻബീൽ അവയെ സ്വീകരിക്കാതെ അവളുടെ 'ലോകമോഹനമായി തങ്കപങ്കജത്തെ വെല്ലുന്നതായ കരത്തിൽ തൊട്ടു് അവളുടെ ഉദ്യമത്തെ തടഞ്ഞു. അപ്പോൾ വാൻബീലിന്റെ മസ്തിഷ്കമണ്ഡലത്തിൽ ഒരു ചിന്ത മിന്നിപ്പൊലിഞ്ഞു.

“റോസേ! നാം ഇങ്ങനെ ദിവസം കളഞ്ഞാലോ? നമ്മുടെ ഭാഗ്യം പരീക്ഷിക്കേണ്ടകാലം ഏറെ സമീപിച്ചിരിക്കുന്നു. നീലാംബുജങ്ങളുടെ വിത്തുപാകേണ്ടതിന് ഇനി താമസിച്ചുകൂടാ.”

അവർ പുഷ്പബന്ധുവിന്റെ ഓരോവാക്കും ശ്രദ്ധിച്ചു കേട്ടു. വേറെ ഒരു വിചാരവും അതിൽനിന്നു് അ ശുദ്ധശീലയെ പിന്തിരിച്ചില്ല.

“ഓമനേ, ഞാൻ പറയുന്നതുകേൾക്ക. തോട്ടത്തിലോ വീട്ടിനുള്ളിലോ സൌകര്യപ്രദമായ ഒരുസ്ഥലം നയ്യാർ ചെയ്യണം.”

“അതിനു് ഒട്ടും ബുദ്ധിമുട്ടില്ലല്ലോ. സ്വച്ഛജലപ്രവാഹിയായ ‘വാർ’നദിയുടെ തീരത്തുള്ള ഞങ്ങളുടെതോട്ടത്തിൽ വേണ്ട സ്ഥലമില്ലേ.”

“അവിടെനിന്നും കുറെ മണ്ണുകൊണ്ടുവന്നുതരാമോ? റോഡ്!”

“കൊണ്ടുതരാം.”

പെട്ടെന്നൊരു തരണിമ അവളുടെ പ്രശാന്തകോമളമായ വദനകമലത്തിൽ വ്യാപരിച്ചു ക്രമേണ നീങ്ങിത്തുടങ്ങിയ ജ്യോർ വിശ്വപ്രഭാവമായ ഒരു മന്ദഹാസം അവളുടെ കവിളിൽ ചുഴിയോടുകൂടി തരളീകൃതമായി.

“കുറെ മണ്ണു നല്ല സൂര്യരശ്മിയുള്ളിടത്തുനിന്നും, വേറെ കുറച്ചു് ചോലസ്ഥലത്തുനിന്നും എടുക്കണം.”

“അങ്ങനെ ചെയ്യാം.”

“അതുകഴിഞ്ഞിട്ടു് ഒരു വിത്തെടുത്തു് ഞാൻ പറയുന്ന ദിവസം പാകണം. അതു് നിന്നെപ്പോലെ ചേതാഹരമായ ഒരു പുഷ്പത്തോടുകൂടി പ്രദർശിപ്പിക്കട്ടെ. അവയെ വളരെ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്.”

“ഞാൻ അവയെ നല്ലപോലെ സൂക്ഷിക്കാം. അവയുടെ സമീപത്തുനിന്നും മറുകയില്ല.”

“എനിക്കും ഒരു വിത്തുതരണം. അതു് ഞാനും പാകാം. ഏകാകിയായി ഇവിടെയിരുന്നതിൽഭേദം ചെയ്തിയെ ഏങ്കിലും പരിചരിക്കാം. മുറിയിൽ സൂര്യപ്രകാശം കാലത്തും വൈകിട്ടും കിട്ടുന്നുണ്ടു്. നാം രണ്ടുപേരും ഓരോന്നു വീതം വളർത്തുന്നതുകൊണ്ടു് ഒന്നെങ്കിലും അശയ്യാത്ത പു

പ്പം തരാതിരിക്കയില്ല. അതുനിമിത്തം ഓരോരുത്തരും വിചാരം നടത്താൻ ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ ലഭിക്കും ചെയ്യും. ഹാ! അക്കാലം എത്ര ആനന്ദജനകമായ മാധവകാലം!”

“ഞാൻ ചോദിക്കുന്നു. മണ്ണുകൊണ്ടുതന്നെ. ഒരുനടയായി കൊണ്ടുതന്നെ സാധിക്കുകയില്ല. അദ്ദേഹം അപ്പോഴായി കണ്ടു കൊണ്ടുതന്നെ.”

“റോഡേ, അതുമാത്രം. ഇനിയും വേണ്ടസമയമുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ സമയം കളയാതിരുന്നാൽ മതി.”

“ഞാൻ അങ്ങനെയൊട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞിട്ടില്ല.”

“മാറ്റാതിരുന്നതും വിചാരം നീ എണ്ണാട്ട് പറയണം.” രാത്രി ജന്തുക്കളൊന്നും കടക്കാതെ സൂക്ഷിക്കണം. മുമ്പ് രണ്ടുപുല്ലുകൾ എന്റെ ചെടിക്കെ നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. ഒന്നിനെയും അകത്തു കടത്തരുത്. നിലാവുള്ളപ്പോൾ വളരെ സൂക്ഷിക്കണം.”

“ഞാൻ മിക്കവാറും തോട്ടത്തിൽത്തന്നെ കഴിക്കാം.”

“പിന്നീട് സൂക്ഷിക്കാനുള്ളത് വേറെജോരതരം ജന്തുക്കളെയാണ്.”

“അതെന്താണ്?”

“മനുഷ്യരെ. ഒരു ഗിൽഡർ ഓൾ മോഷ്ടിച്ചാൽ തരക്കേടില്ല. ഒരുലക്ഷം പോയാൽ...”

“ഞാനല്ലാതെ തോട്ടത്തിൽ വേറെജോരം പ്രവേശിക്കുകയില്ല. എന്നാലോ?”

വാൻബീൽ അഴിക്കടുത്തുത്തീയപ്പോൾ അവളുടെ മുഖം പിന്നോട്ട് നീങ്ങിത്തുടങ്ങി. അകന്നുനിന്നുകൊണ്ട് വിത്തുകൾ വഹിച്ചിരുന്ന ഹസ്തത്തെ അവൾ അകത്തേക്കു നീട്ടി. വാൻബീൽ വിരലുകളെ ചുംബിച്ചു. അതു പ്രണയകാലമുണ്ടാകുമ്പോഴാണ്, അല്ല നിലാബുജത്തിന്റെ വിത്തുകൾ അവ വഹിച്ചുകൊണ്ടോ, എന്ന് വ്യവചരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അതുമാത്രമല്ല പിന്നെ എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ചായനക്കാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തട്ടെ.

വിത്തുകൾക്കാടു കൂടി അവർ കൈ പിൻവലിച്ചു. അവയെ അവർ മാറ്റത്തു ചേർത്തു നന്നാക്കി.

അങ്ങനെ അവർ ചെയ്തതു നീലാംബുജത്തിന്റെ വിത്തായതുകൊണ്ടോ, അതോ വാൻബിൽ ചൂമ്പിച്ചതുകൊണ്ടോ?

എങ്ങനെയായാലും അന്നുമുതൽ തടവുകാരന്റെ ജീവിതം മധുരിച്ചുതുടങ്ങി. ഓരോന്നിമിഷവും പ്രാധാന്യമുള്ളതെന്ന് അയാൾക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു.

റോസ ഒരു വിത്തെടുത്തു വാൻബിലിനു കൊടുത്തു.

അവർ അപ്പോഴപ്പോഴായി മണ്ണുകൊണ്ടുവന്നു ശോഖരിച്ചുതുടങ്ങി. ഉരംചേർത്ത വാൻബിൽ വിത്തുപാകുന്നതിനു വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു. ഏപ്രിൽ മാസത്തിന്റെ അവസാനത്തോടുകൂടി അയാൾ വിത്തുപാടി.

റോസ ഒരുദിവസമെങ്കിലും ഭൂരിക്കടുത്തു പോകാതിരുന്നില്ല. സൂര്യൻ ഉദിക്കുന്നത് അല്പം താമസിച്ചാലേക്കാം. അണയുന്നതും ക്രമം തെറ്റിയാകും. എന്നാൽ അവർ ഒരു നിമിഷവും തെറ്റാതെ എന്നും ഒരു കണക്കിനു പ്രിയസമക്ഷം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

അവർ പുഷ്പങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചു ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല. വേദോപചാരം അവർക്കു സംഭാഷണത്തിനു വിഷയമല്ലായിരുന്നു. അവർ ഗംഭീരവും, ഭയങ്കരമായ ചോദ്യങ്ങളെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചിരിക്കാം. നേരം പൊതുവെ തെരുവ് അന്യോന്യം ലയിച്ചു പരമാറ്റാദസുധാരസത്തിൽ ആറാടി.

അവരിൽ ഒരാളാകട്ടെ കുവിളിൽ താങ്ങുച്ചുവിയേണി ഏതോ ഒരു ഭാഗ്യശ്രീമാനെ ചിദനേരത്തിൽ മുഴുകിയേൽക്കുന്ന രചിരാംഗി. മറ്റേ അവർ താങ്ങുമേഖലയിൽ സ്വപ്നം വിഹരിക്കുന്നതിനു കാലുവെച്ച ഒരു ബന്ധനസ്ഥൻ.

റോസ യാകട്ടെ ഇരുമ്പഴികൾക്കടുത്തു പോയി ചേർന്നു.

നിന്നതായില്ല. അവർക്കു അവളെത്തന്നെ സംശയമുണ്ട്. അതു നാർക്കുനാർ പ്രബലമായിത്തീർന്നു.

അയാൾ ജനാലയിൽകൂടെ പുറത്തുനോക്കി, പല പ്ലോഴും ചിന്താമഗ്നനാകാറുണ്ടായിരുന്നു. പുറത്തു കാണുന്ന ധൂമാക്രാന്തമായ അന്തരീക്ഷവും, ഒരിക്കലും സൈപ്രിഡ്യാത്ത നഗരവീഥികളും അയാൾ വെറുത്തു.

റോസയേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഏവിയെങ്കിലും പോയാലെന്നത് വാൻബീൽ ചിന്തിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അതു പുതുത്തതും ദുസ്സാധമാണെന്നു അയാൾ ചാർത്തില്ല. “റോസ നിനക്കു അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്കു സന്ദേശവാഹികളായ കിളികളെക്കെണ്ട് എത്ര പ്രയാജനമാണുള്ളത്? എന്റെ കത്തുകൾ നിനക്കു വാചിക്കാൻ കഴികയില്ലല്ലോ.” എന്നു വാൻബീൽ പറഞ്ഞു.

“നമുക്കു ഒരു മണിക്കൂർനേരം എന്നും ഒന്നിച്ചു കഴിക്കാനുണ്ട്. അതു നാം ശരിയായി ഉപയോഗിക്കണം.”

“ഇപ്പോൾ നാം വെറുതെ ചിലവഴിക്കുകയാണോ?”

“അതല്ല.”

“ഇതിലും ഗുണപ്രദമായി ചിലവാക്കണം. നാം പിരിയുന്ന അവസരത്തിൽ വിശേഷമറിവാൻ മാഗ്നീതൊടുന്ന യുള്ളു.”

“റോസ! അനന്തമായ കാലം നമ്മുടെ ഭാവിയിൽ വിസ്താരമായിക്കിടക്കുന്നു. പിന്നെ എന്തിനു ഭയപ്പെടുന്നു.”

അയാൾ ചിരിച്ചു. പല്ലവകോമളമായ ഫസ്തൂക്കളെ അവർ മാറോട്ടുചെത്തു ഒരു പുഞ്ചിരിച്ചശേഷം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

“അവിടുന്ന് ആയുഷ്കാലം മുഴുവനും ജയിലിൽ കഴിക്കാനോ ആഗ്രഹപ്പെടുന്നതു്? അതു നന്നായി. ജീവൻ നല്ലിയ യുവജാവു അവിടെത്തെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തേയും നൽകുകയില്ലെ

അങ്ങോട്ട് അതിനു കാലം സമീപിച്ചുപോയി. അപ്പോൾ
 ഭൂമിയിൽ അധിപനായ അധികം വെളിച്ചം തിന്മയ്ക്ക് മേൽ
 ചന്ദ്രൻ സിദ്ധിച്ചു.

പ.ൻബീൽ അപഭൃടെ നിശ്ശുഭമായ വാഗ്വിലാസനെ ന
തടഞ്ഞു.

ചിരിച്ചുകൊണ്ടു അവർ പിന്നെയും തുടന്നു.

“നീലാംബുജം എന്തായി?”

നീലബന്ധുജന്മിന്റെ കാര്യം ഓർമ്മയിൽ വന്നാൽ പിന്നീട് അനാഭുട ചിത്തം വേദാന്തിനും പ്രചാരിക്കുകയില്ലെന്നു അർവരംകു മുണ്ണുബോധമുണ്ടാക്കിത്തന്നതിനാലാണു് ഇങ്ങനെ അർവരം വിഷയം മാറിയതു്.

“ചിത്തിന് ഒരു തരക്കടം ഇല്ല. തൊലി പൊളിയാ
റായി. ചെള്ളംകുടിച്ചു വീണ്, കരുന്നചാൻ അധികം താമ
സിക്കുകയില്ല”

“ഞാൻ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പാലത്തു കൃഷിയിൽ പ്രയത്നിച്ചു”

“എറണാകുളം! അന്താരാഷ്ട്രം?”

“അതൊ എന്തിനാ ചോദിക്കുന്നു. എന്റെ ചെടി ക്ഷമ നീയല്ലായി വെട്ടണം പറ്റാം. ഒരു ചുവുട്ടി എടുത്തു ഞാൻ നല്ല വളരിട്ടു വീഞ്ഞുപാകി. വളരെ സുഷിക്കുന്നുമുണ്ട്.”

“അതുകൊള്ളാം സീ എനിക്കിന്നെങ്കിലും ഒരു ശിക്ഷയുത
ന്നെ” എന്നു അയാൾ കൈകൾ തമ്മിൽ താളംപിടിച്ചു
കൊണ്ടു് സസദനതാപം പറഞ്ഞു.

“ഇപ്രകാരം കൃഷിമാത്രമല്ല, വേറെയും പലതും പഠിക്കണമെന്നുള്ളത് അറിയാത്തവർക്കു മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്” എന്നും അദ്ദേഹം പൂർണ്ണവിശദീകരണമുപേക്ഷിക്കാതെ, അറിയാത്തവർക്കു മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ് എന്നും പറഞ്ഞു.

“അതേ, നിന്നെ പഠിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ എനിക്കു സന്തോഷമേയുള്ളൂ.”

“എന്നുതുടങ്ങാം.”

“ഉടനെതന്നെ.”

“അതല്ല നാളയാകട്ടെ.”

“അതെന്തുകൊണ്ട്?”

“ഇന്നിനി സമയമില്ല. എന്നിക്കുപോകാൻ നേരമായി.”

“ഇത്രനേരത്തേയോ? ആദ്യം-എന്താണ് വായിക്കേണ്ടതു്?”

“എനിക്കു് ഒരു പുസ്തകമുണ്ടു്. അതു നാളെ വരുമ്പോൾ ഞാൻ കൊണ്ടുപോരാം.”

“എന്നാൽ അങ്ങനെതന്നെ.”

അടുത്തദിവസം അവൾ കാണിപ്പിയ്ക്കുകൊടുത്ത ബൈബിളും കൊണ്ടു ഹാജരായി.

ഇരുമ്പുകമ്പികൾകൊണ്ടു തീർത്ത അഴിമാത്രമേ അഭിമുഖസംഭാഷണത്തിനു അവരെ സഹായിച്ചുള്ളൂ. അതും താഴെനിന്നു മുന്നടി കിളിപ്പാട്ടു തുടങ്ങുന്നതു്. അവൾക്കു പഠിക്കാൻ അവിടെ ഒരു സൗകര്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

റോസ പുസ്തകത്തിനെ അഴിയുടെയിടയിൽ പെച്ചിട്ടു വലതുക്കൈകൊണ്ടു് വിളക്കു പിടിച്ചു. എന്നാൽ അവളുടെ ശ്രമത്തെ ലഘൂകരിക്കാനായി നാമ്പിനെ വാൻബിൽ അഴിയിൽതുക്കി. റോസ വിരലുണി അക്ഷരങ്ങൾപേർത്ത വാക്കുകൾ ഓരോന്നായിവായിക്കുമ്പോൾ വാൻബിൽ ഒരു വയ്ക്കോൽ തുണ്ടെടുത്തു അറിയാൻ പാടില്ലാത്ത വാക്കുകളെ ചൂണ്ടിപ്പറഞ്ഞുകൊടുക്കും.

സമീപത്തിരുന്ന ദീപപ്രഭു താഴ്ന്നുശ്രീകലൻ അവളുടെ സരോജാനനത്തെ കമനീയമാക്കിത്തീർത്ത അവളുടെ ദീർഘമായ നയനങ്ങൾ അങ്ങാട്ടുമിങ്ങാട്ടും നീന്തിത്തുടിച്ചു. നീണ്ടുചുരുണ്ടു ചിന്നിച്ചിതറിയ തലമുടി മുഖത്തും നാലുപാട്ടും പടൻ അനവദ്യമായ സൗന്ദര്യസമ്പത്തു സാദാപന

ചെയ്തു. പുസ്തകത്തിൽ പതിച്ചിരുന്ന അവളുടെ ഇളംകൈകളിൽ നീലത്തരവുകൾ തെളിഞ്ഞുകാണാമായി. അവൾ ആകുപ്പാടെ ഒരു മോഹിനിയായിരുന്നു.

ഭാസ നാൾക്കുനാൾ വിദ്യ അഭ്യസിക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധാലുവും തന്നിമിത്തം വിദ്യാസമ്പന്നയുമായിത്തീർന്നു. വാൻബീൽ എന്ന ഗുരുവരന്റെ പ്രതിഫലമേൽക്കുകയായാൽ, പ്രണയഭരമായ സഹകരണത്താൽ അവളുടെ ഹൃദയകമലം ഒന്നിന്നൊന്നിന്നു വികസിച്ചു. വിജ്ഞാനപരവനന്റെ സമ്പർക്കത്താൽ സുരഭിലവും, ആനന്ദത്തികവിനാൽ, സുന്ദരവുമായി വീലസി. രണ്ടുപേരും സംതൃപ്തിയും, സൗഭാഗ്യവും തികഞ്ഞവരായിത്തീർന്നു.

അവൾ സ്വന്തം മുറിക്കകത്തു ചെന്നിരിക്കുമ്പോൾ വാൻബീൽ പറഞ്ഞുകൊടുത്തതിനേയും അവൾ പഠിച്ചതിനേയും അവർ ചർച്ചചെയ്തു വായിച്ചു രസിക്കും.

ഇങ്ങനെ ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു.

ഒരു രാത്രി അവൾ പതിവായി വരുന്നതിലും അരമണിക്കൂർ നേരത്തെവന്നു അഴിയോട്ടുചേർന്നു. അത് അവളുടെ ഗുരുവിനെ വല്ലാതെ ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തി.

“ഒന്നു ചൊല്ലുകേണു. നേരത്തെ വന്നതു എന്റെ കരമല്ല. കാര്യം പറയാം. ദയചെയ്തു കേൾക്കണം. എന്നെ അനേപവിച്ച ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ വന്നിട്ടുണ്ട്. അയാൾ മറ്റേ ജയിലിലും വന്നിട്ടുണ്ട്. ആ ആൾ ഒരു യോഗ്യനാണെന്ന് തോന്നുന്നു.”

“വേറെഒന്നും അയാളെപ്പറ്റി അറിഞ്ഞുകൂടെ.” എന്നു വാൻബീൽ അതുതപരവശനായി ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അസൂയയും അയാൾക്കു അക്കാര്യത്തിൽ തോന്നാതിരുന്നില്ല.

“അറിയാൻ പാടില്ല. അയാൾ വന്നുചേർന്നിട്ടു പതിനാലുദിവസത്തോളം വരും.”

“ഒരു പക്ഷേ പിതാവിന്റെ അതിഥിയായി വന്നത് യിരിക്കാം.”

റോസ നൈസ്സർഗ്ഗികമായ മധുരഹാസത്തെ ചെരിഞ്ഞു.

“അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നു. അയാൾ പലതും വളരെ സൂക്ഷ്മത്തോടു നോക്കുന്നുണ്ട്. അച്ഛനെ അയാൾ സംശയിക്കുകയില്ല” എന്നു റോസ തുടർന്നു.

“പിന്നെ ആരെയാകാം.”

“എന്നെയായിരിക്കാം. അയാൾ സൂക്ഷിക്കുന്നത്.”

“റോസയേയോ?”

“എന്തുകൊണ്ടു പാടില്ല.”

“ശരിയായിരിക്കാം. വിവാഹം നിശ്ചയിച്ചു വല്ലവരും വന്നിരിക്കാം. അതു സാധാരണവുമാണല്ലോ.”

വാൻബീൽ ചെറുതായൊരു വീർപ്പുവിട്ടു. അതു അവർ പ്രത്യേകം സൂക്ഷിച്ചു.

“ഞാൻ ഒന്നും പറയുന്നില്ല.”

“അതുപോലെ നിന്നെത്തന്നെ അയാൾ അന്വേഷിച്ചു വന്നിരിക്കാമെന്നു നീ എങ്ങനെ അറിഞ്ഞു.”

“എന്റെ ആശങ്കകൾതന്നെ.”

“റോസേ! വാസ്തവം പറയൂ. അയാൾക്കൊപ്പം എന്തിനും ചിലതു അറിയേണ്ടതുണ്ട്.”

“അയാൾ പലപ്പോഴും മറോ - ജയിലിൽ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞങ്ങൾ ഇവിടെ വന്ന വിവരമറിഞ്ഞു അയാളും വന്നിരിക്കുകയാണ്. മുമ്പു വന്നുകൊണ്ടിരുന്നത് അവിടത്തെ കാണമെന്നുള്ള ഭാവത്തിലാണ്.”

“എന്നെ കാണുന്നതിനോ?”

“അതേ.”

“അയാൾ കള്ളമായിരിക്കാം അപ്പോൾ പറഞ്ഞത്. അവിടത്തെ നല്ല പരിചയമില്ലെന്നു അയാൾ അച്ഛനോടു പറയുന്നതു കേട്ടു.”

“റോസേ! നീ പോയി സകല വിവരവും അറിഞ്ഞു കൊണ്ടുവരണം. അതാണിപ്പോൾ അത്യാവശ്യമായിട്ടുള്ളത്.”

“അയാൾ സ്നേഹിതന്മാരിലൊരാളല്ല എന്നു അറിയാമോ.”

വാൻബീലിന്റെ മുഖം ചുവന്നു.

“റോസേ, എന്നിക്കു സ്നേഹിതന്മാരില്ല എന്നെ വളർത്തിയ മുത്തശ്ശി മാത്രമേ എന്റെ ബന്ധുവായുള്ളൂ. അവരെ നിനക്കറിയാമല്ലോ. അല്ലാതെ എന്നിക്കാരുമില്ല.”

“എന്നാൽ ഞാൻ ഒരു കാര്യം പറയാം. തോട്ടത്തിൽ പൂച്ചട്ടിക്കടുത്തു ഞാൻ ഇരുന്നപ്പോൾ രണ്ടുമൂന്നു ദിവസമായി ഒരു നിഴൽ ഭൂതത്തു കണ്ടുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ നേരം സന്ധ്യയാകും. ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു അല്പനേരം നടക്കും. നിഴൽ ആസമയത്തു കാണുകയില്ല. ആ നിഴൽ ഇയാളായിരിക്കാം. എന്നെത്തന്നെയാണു സൂക്ഷിക്കുന്നത്.”

“ഷട്ടി, നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നവനാണു അയാൾ എന്നു തോന്നുന്നു. ചെറുപ്പക്കാരനാണോ?”

വാൻബീൽ റോസായുടെ മുഖത്തു നോക്കി. അവൾ വിളറി ജീവച്ഛവംപോലെ നിൽക്കുന്നതായിട്ടാണു അയാൾ കണ്ടതു്.

“എന്തെല്ലാം ചോദിക്കുന്നു. ചെറുപ്പമോ? വയസ്സത്രെന്നായി. അയാൾക്കു വയസ്സു അൻപതിൽ കൂടുതൽവരും. കറുത്ത ആ തടിയൻ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നുവെന്നോ?”

“അയാളുടെ പേരെന്തു്?”

“ജേക്കബ് ഗൈസൽ.”

“ഈ പേരുള്ള ആളെ എന്നിക്കു അറിഞ്ഞുകൂടാ. ഒരു പക്ഷേ അയാൾ നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നതായി നടിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും നീ അയാളെ സ്നേഹിക്കരുതു്. അതു ചീത്തയാണു്.”

അവൾ ലജ്ജകൊണ്ടു മുഖംതാഴി.

“ഞാൻ എഴുതാം. അതു ശരിയാണോ എന്നു പറഞ്ഞു അവൾ വിഷയത്തെ മാറി.”

“അതിരിക്കട്ടെ. വിത്തു് ഏതുസ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നു.”
അതേരീതിയിൽ വാൻബീലും സംഭാഷണവിഷയത്തെ
മാറി.

“അവിടത്തു നീലാംബുജം ഏതു സ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നു.”

“റോസ, അതു ഭംഗിയായി മുളച്ചുവരുന്നു. മുളവന്നിട്ടു
രണ്ടുമൂന്നായി. നീലിമ ഏങ്ങും വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രാവു പ
കലും ഞാൻ അതിനൊമാത്രമേ സൂക്ഷിക്കുന്നുള്ളു. തോട്ടത്തിൽ
ആരേയും അടുപ്പിക്കാതെ നീ പ്രത്യേകം സൂക്ഷിക്കണം.
വിരോധികൾ നമ്മെ ചതിക്കരുതു്.”

“എനിക്കു പോകാൻ സമയമായി. അച്ഛൻ ഉണക്ക
മുന്ദു പോകണം.”

പിന്നീടു് അവൾ വേറെ എന്തോ ചിന്തിക്കുന്ന രീതി
യിൽ നിശ്ചലയായി മിഴികൾ ഭൂതത്തുള്ള വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിൽ
പതിപ്പിച്ചുനിന്നു.

“അതെന്താ കേൾക്കുന്നതു്?”

“ആരോ വരുന്നപോലെ തോന്നുന്നു.”

“ആരാണു്?”

“എറിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.”

“നിന്റെ അച്ഛനായിരിക്കാം.”

“തീച്ചയായിട്ടും അല്ല.”

“പിന്നെ ആരാണു്?”

“ജേക്കബ്ബായിരിക്കാം.”

അവൾ പെട്ടെന്നു ഏണിപ്പടിക്കുസമീപം ചെന്നുനിന്നു.
അപ്പോൾ വാൻബീൽ അസ്വസ്ഥചിത്തനായി പുറത്തേയ്ക്കു
നോക്കി. അയാളുടെ ഹൃദയം വേഗംവേഗം ത്രസിച്ചു. അതി
ലും കൂടുതലായി ഒരു വേദന അവൾ അനുഭവിക്കുന്നുണ്ടായി
രുന്നു.

അടുത്തദിവസവും കഴിഞ്ഞു. ജയിലർ ദിവസത്തോറും
രണ്ടുമൂന്നും പ്രാവശ്യം മുറി പരിശോധിക്കുക സാധാരണമാ

ൺ. എന്നാലും തടവുകാരനിൽ ഒരു കുറവും ആരോപിക്കാൻ അയാൾ അപ്രാപ്തനായി. വാൻബീലിനു പൂച്ചട്ടിയെ സൂക്ഷിക്കേണ്ട ഒരു വലിയ ഭാരമുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ അതിനെ ഒരു കയറ്റിൽ കെട്ടി ജനാലയുടെ താഴത്തു പടൻ പിടിച്ചുകിടക്കുന്ന ചെടികളുടെ ഇടയിൽ ഒളിച്ചുവെക്കും. രാത്രി മുറിയിൽ എടുത്തു സൂക്ഷിക്കും. ഇങ്ങനെ എട്ടുദിവസം പോയി മറഞ്ഞു.

ജയിലർ ഒരു സംശയവും തടവുകാരനിൽ തോന്നിയില്ല. ഒരു പ്രഭാതത്തിൽ വാൻബീൽ മുളച്ചുവരുന്ന നീലാംബുജത്തെനോക്കി രസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ജയിലർ മുറിയ്ക്കുന്നത് കടന്നു. അയാളുടെ കാലുവെയ്പ്പു കെട്ടിടത്തെ ഒന്നു ചവിട്ടു.

അന്നാശാസ്യമായി എന്തോ തടവുകാരന്റെ പക്കൽ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടു ജയിലർ അയാൾക്കുസമീപം പോയി പൂച്ചട്ടിയിൽ കൈവച്ചു.

കാലു വഴുക്കി നിലത്തു പതിച്ചപ്പോൾ താൻ വച്ചുകെട്ടിയ കൈതന്നെ തനിക്കു് അപകാരം ചെയ്യാൻ തുനിയുന്നതു കണ്ടു തടവുകാരന്റെ ഹൃദയം പൊടിഞ്ഞുപോയി.

“നിങ്ങൾ എന്തുചെയ്യുന്നു?”

സിംഹഗജജനംപോലെ ഇതു തടവുകാരന്റെ ചെവികളിൽ പ്രവേശിച്ചു. തീരെ ഭയപ്പെടാതെ വാൻബീൽ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

“ഞാൻ വിശേഷിച്ചൊന്നും പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല.”

“കള്ളാ ഞാൻ കണ്ടുപിടിച്ചുപോയി. ഒരു പൂച്ചട്ടിയും അതുനിറച്ചു മണ്ണും. തീച്ചയായും ഇനിയും ദ്രോഹപ്രവൃത്തിക്കു തുനിയുകയാവാം.”

ജയിലർ കൈകൊണ്ടു മണ്ണിളക്കാൻ ഭാവിച്ചു. “സൂക്ഷിച്ചുവേണം മണ്ണിളക്കാൻ” എന്നു വാൻബീൽ അയാളോടു പറഞ്ഞു.

“എന്താണ് സൂക്ഷിക്കാനുള്ളത്?”

“സൂക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ കുരുപ്പ് ഒടിഞ്ഞുപോകും.”

വാൻബീൽ പരവശാഘ്രയനായിനിന്നു. വിയർപ്പുതുളികൾ പൊടിഞ്ഞു ഓഴുകിത്തുടങ്ങി.

ജയിലർ അതൊന്നും വകവെക്കാതെ സുന്ദരമായ കുരുന്നിനെ ഒടിച്ചു നാശമാക്കി. ആ ചട്ടിയിലുണ്ടായിരുന്ന മണ്ണിനെ എങ്ങും വാരിവിതറി. തടവുകാരൻ കൈക്കുടിപ്പിച്ച അയാളുടെ സാഹസത്തെ തടഞ്ഞു.

“നീലാംബുജത്തെ ഒന്നും ചെയ്യരുതെന്ന് വീണ്ടും അയാൾ അപേക്ഷിച്ചു.

കുരുന്ന് നശിച്ചതു വാൻബീൽ അറിഞ്ഞില്ല.

“നീലാംബുജമോ? രാജദ്രോഹികൾ എന്തെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കുകയില്ല.”

“അതിൽ തൊടരുതെന്ന് ഞാൻ പറയുന്നു.”

“ഞാൻ പട്ടാളക്കാരെ വിളിച്ചു തന്നെ ശിക്ഷിക്കുന്നതായിരിക്കും.”

“ആരെ വേണമെങ്കിലും വരുത്തിക്കൊൾക” എന്നു ഭയരഹിതനായി പറഞ്ഞു.

ജയിലർ കോപാധനയായി ഒടിഞ്ഞ കുരുന്നിനെ എടുത്തു ദൂരത്തേറിഞ്ഞു.

വാൻബീലിന്റെ ജീവനും അപ്പോൾ ഒന്നു പിടഞ്ഞു. ജയിലരുടെ മുഖത്തു് അയാൾ അല്പനേരം സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി ഒരലച്ചയോടുകൂടി പൂച്ചട്ടിയും മണ്ണും രണ്ടുകൈകൊണ്ടും തുക്കിയെടുത്തു വീശി. ഒരു മാത്ര കഴിഞ്ഞുവെങ്കിൽ അതു് ജയിലരുടെ മസ്തകത്തെ തകർക്കുമായിരുന്നു.

അതിനുമുമ്പു് ‘അരുതു്’ എന്നൊരു മധുരസ്വരം അയാളെ നിശ്ചേഷ്ടനാക്കി. ഉയർത്തിയ പൂച്ചട്ടിയെ തടവുകാരൻ താഴത്തുവച്ചു.

നീലനിറംകുചൻ കുരുന്നിനെ നോക്കി വാൻബീൽ

കണ്ണീർ പൊഴിച്ചു. റോസ അച്ഛന്റെ അവിവേകത്തെ നിർദ്ദയം അപലപിച്ചു.

“അച്ഛൻ എന്തു ഹാനി വരുത്തി! എന്നുള്ളതു് അറിയുന്നില്ല. മനുഷ്യർ തമ്മിൽ കരുണയോടുവേണം പെരുമാറാൻ.”

പിതാവു ദേഹ്യംകൊണ്ടു വിറച്ചു.

“മൂഢേ! നീ മിണ്ടാതിരിക്ക. നീയല്ല എന്നെ ശാസിക്കാൻ.”

“കഷ്ടം! നിർഭാഗ്യവാനാണ് ഞാൻ.”

എന്നു വാൻബീൽ ദീനസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

അപ്പോൾ ഹൃദയമലിയിക്കുന്ന മുദ്രസ്വരത്തിൽ “പോട്ടെ ഇനിയും വിത്തുണ്ടല്ലോ” എന്നു റോസാ സമാധാനം പറഞ്ഞു.

“ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ അതിനു വേണ്ടി കൊടുക്കുമായിരുന്നു.” എന്നു പുഷ്പബന്ധു പറഞ്ഞു.

“ജയിലിലല്ല അങ്ങനെയുള്ള കൃഷിക്കു സ്ഥാനം. അതു സ്വന്തഭവനത്തിൽ വേണം. ദൈവാധീനത്താൽ ഞാൻ കണ്ടുപിടിച്ചു.”

“അച്ഛൻ ഇത്ര നിർദ്ദയനാണോ?”

“ഓഞ്ഞേ, നീ ഇക്കാര്യത്തിൽ ഒന്നും പറയരുതേ. ഞാൻ മനഃപൂർവ്വം നശിപ്പിച്ചതുതന്നെ. അയാൾ ഇനി വല്ലതും കാണിച്ചാൽ ശിക്ഷ വേറെയാണു്.”

“ഇതിനു തക്കശിക്ഷ ദൈവം തരും” എന്നു വാൻബീൽ കരൾകൊണ്ടു ശപിച്ചു.

ജയിലർ ഉടൻ മുറിയിൽനിന്നും പോയി,

“എന്റെ ചെടിയെങ്കിലും പൂക്കുമല്ലോ” എന്നു റോസ സമാധാനം പറഞ്ഞിട്ടു് ഒരു മിന്നൽപിണറുപോലെ പോയി മറഞ്ഞു.

XII

റോസ അവിടെനിന്നും മറഞ്ഞപ്പോൾ വാൻബീൽ വിചാരമണനായിത്തീർന്നു. ആ ചെറുപ്പമാരിനി അവിടെ ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ തീർച്ചയായും അയാൾ ആത്മഹത്യചെയ്യുമായിരുന്നു. മുളച്ചു, കമനീയച്ചു ചിതുകേണ്ടതായ നീലാംബുജത്തെ ജയിലർ നശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിയത് വാൻബീലിന്റെ പ്രകൃതവും, ജീവിതത്തിലുള്ള ആകാംക്ഷയും നിരാശയ്ക്കു വിധേയത്വം വഹിച്ചു പോന്നു.

പതിവുപോലെ റോസ മുറിക്കരിക്കത്തുപോകാറുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിലെ സംഭവം നടന്നതിനു അടുത്തദിവസം രാത്രിയിൽ റോസ വിശേഷമായി ചിലതു പറയാനുള്ള ബദ്ധപ്പാടോടു് അഴിക്കരിക്കത്തു ചെന്നു നിന്നു. പിതാവു ഇനിമേൽ പുഷ്പം വളർത്തുന്ന കായ്കത്തിൽ തടവുകാരനെ പഴിക്കുകയില്ലെന്നു അവൾ സൂചിപ്പിച്ചു.

“അതെങ്ങനെ അറിഞ്ഞു?” എന്നു് വാൻബീൽ ചോദിച്ചു.

“അച്ഛൻ പറഞ്ഞു.”

“നീ എന്നെ ആക്ഷേപിക്കയാണോ?”

“അങ്ങനെയല്ല. ഞാൻ സത്യമേ പറയാറുള്ളു. അച്ഛൻ ഇപ്പോൾ പശ്ചാത്താപിക്കുകയാണ്.”

“അതിനു വളരെ താമസിച്ചുപോയല്ലോ.”

“ഇതുതന്നെ അച്ഛന്റെ സ്വന്ത ബുദ്ധിയിൽ തോന്നിയതല്ല.”

“പിന്നെ ആരുടെ നിർബന്ധപ്രകാരമാണു്?”

“കൂട്ടുകാരൻ കണക്കിലധികം ശാസിച്ചു.”

“ഹാ, ജേക്കബ് പിന്നെ വിട്ടു പിരിയുന്നില്ല. അല്ലേ?”

“കഴിയുന്നതും അങ്ങനെതന്നെ.”

വാൻബീലിന്റെ മനോവ്യാപാരങ്ങളെ ശരിയായും അറിഞ്ഞിരുന്ന റോസ ചിരിച്ചുപോയി. അപ്പോൾ നീലാംബു

ജങ്ങൾ ആലോചനാതന്തിൽ ചാഞ്ചാടി സമുല്പാദിപ്പിക്കുന്ന കാഴ്ചയും, രാമണീയകവും അവളിൽ അംഗപ്രതി പ്രതിഭാസിച്ചു. അവൾ തുടർന്നു.

“അച്ഛന്റെ സാഹസത്തെ അറിഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾ അദ്ദേഹത്തെ ചുട്ടുകൊടുത്തു തോന്നി. “ആ കുത്തിനെ നശിപ്പിച്ചോ” എന്നു അയാൾ ചോദിച്ചു.”

“അതേ ഞാൻ ഒടിച്ചു മുറിയിൽ എറിഞ്ഞു” എന്നു അച്ഛൻ പറഞ്ഞു.

“ജയിലർ! എന്നാൽ അതു തീരെ അവിചാരികമായി പോയി. ആ പ്രവൃത്തി ദൈവം എങ്ങനെ സഹിക്കും.”

“ഈ അഭിപ്രായംകേട്ടു അച്ഛൻ സങ്കോചം കലർന്നു.”

“സ്വപ്നം കാണുകയാണോ? എന്നു ജേക്കബ്ബ് അച്ഛനോടുചോദിച്ചു.”

“ഹാ എത്ര ദയാലുവാണ് ജേക്കബ്ബ്” എന്നു വാൻബീൽ ഉച്ചരിച്ചു.

“എന്തിനേറെ അച്ഛനെ അയാൾ സ്കന്ദപ്പെടുത്തി.”

“ഇനിയും രണ്ടു വിത്തു കാണണമെന്ന് അയാൾ അച്ഛനോടുപറഞ്ഞു.”

അതുകേട്ടു വാൻബീൽ ആശ്ചര്യത്തിൽ മുട്ടുകി “അയാൾ അതു ചോദിച്ചോ?” എന്നു സംശയം തീർന്നായി വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

“എന്നാൽ രണ്ടും കണ്ടുപിടിച്ചു എടുക്കാമെന്ന് അച്ഛൻ പറഞ്ഞു.”

“അവയെപ്പറ്റി അന്വേഷണമുണ്ടാണെന്ന് ജേക്കബ്ബ് അച്ഛനെ നിർബന്ധിച്ചു. പിന്നീടു അപ്പർ രണ്ടുപേരും പുറത്തുപോയി. ഞാനും അവരെ പിന്തുടർന്നു.”

“ഞാൻ അച്ഛനെ വിളിച്ചു സ്വകാര്യമായി അച്ഛൻ

കുരുണിനെ ഒടിച്ചതിൽ തടവുകാരൻ ക്രമത്തിലധികം സന്ദേഹമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു. “അതു ചെയ്യുന്നുണ്ടായ ദേവ്യത്താൽ ചെയ്തതാണെന്നു” അച്ഛൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ജേക്കബ്ബ് ഏതോ അപഗാഢമായി ആലോചിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.”

“വിത്തുകളെ ചുറ്റി അവർ തമ്മിൽ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ ഒന്നും അറിയാത്ത ഭാവത്തിൽ ഇത്രയും സൂചിപ്പിച്ചു.”

“നശിപ്പിച്ചത് ഈ നീലാംബുജത്തിനായാണ്. തടവുകാരൻ അതിനെ ജീവനതുവും സ്നേഹിച്ചുപോന്നു. ഊണും ഉറക്കവും, അതിലേക്കുവേണ്ടി അയാൾ സംത്യജിച്ചിരുന്നു.”

“അതുകേട്ടു അച്ഛൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. ‘കേഞ്ഞ! ഞാൻ ആലോചിക്കാതെ ചെയ്തപോയതാണിത്.’” പിന്നീട് ജേക്കബ്ബ് അച്ഛനോടു് വളരെനേരം സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.”

ജേക്കബ്ബ് അച്ഛനോടു വിത്തുകളെ അന്വേഷിക്കുന്ന കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് വളരെ നിഷ്ഠുരമായി.

ജേക്കബ്ബ്:—“വിത്തുകളെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കണം.”

“അച്ഛൻ:—“എവിടെ അന്വേഷിക്കണം.”

“ജേക്കബ്ബ്:—മുറിയ്ക്കത്തക്കതും നോക്കിയാൽ മതി.”

“അച്ഛൻ:—“അവിടെ ഇല്ലെങ്കിൽ.”

ഇത്രയുകേട്ടപ്പോൾ വാൻബീലിന്റെ ഹൃദയം ക്രമാതീതം തൃപ്തിപ്പെട്ടു ഏതോ ഒരു ദുഷ്ടത നിമിഷത്തോളം തന്റെ അധഃപതനത്തിനു പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതായും താൻ സ്വാന്തര്യത്തിൽ ചിരകാലമായി വിനിമിക്കുന്ന ആശയസംഗ്രഹം എന്തെന്നേക്കും അപൂർണ്ണാവസ്ഥയിൽത്തന്നെയിരിക്കണമെന്നവിധിച്ചിട്ടുള്ളപോലെയും തോന്നി.

വാൻബീൽ തന്റെ പ്രണയിനിയുടെ അനർഗ്ഗഭാവഗതി ലാസത്തെ തടഞ്ഞിട്ട് “തീർച്ചയായും അയാൾ എന്റെ

ബദ്ധവിരോധിയായിക്കണം” എന്നു ചിന്താവിഷ്ണുനായി ഉച്ചരിച്ചു.

“അതു വാസ്തവമായിരിക്കാം.” എന്നു റോസ ശരിപെച്ചു.

“റോസേ, പറയുക; ഇനിയും എന്തെല്ലാമാണ് ആ പരമദുഷ്ടൻ ആലോചിച്ചത്?”

“പിന്നീടൊന്നു പറഞ്ഞില്ല, ഇയാളായിരിക്കാം തോട്ടത്തിൽ നിഴൽപോലെ പോയത്.”

“തീർച്ചയായും അയാളായിരിക്കണം.”

“നിന്റെ പെരുമാറ്റമെല്ലാം അയാൾ സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചിരിക്കുമല്ലോ?”

“അതേ.”

“അയാൾ തീർച്ചയായും ഒന്നിനെ സ്പെഷലിസേഷനുണ്ട്.”

“അതെന്താണ്?”

“നിന്നെയല്ല നിശ്ചയമായിട്ടും.”

“ഇതു പറഞ്ഞിട്ട് അയാൾ നിവർന്നാൽ നെട്ടാരം വെച്ചു.”

“ചിന്നെ ആരെയാണ്?”

“നീലാംബുജത്തെയാണ്, അതിനെയുമല്ല. ഒരു ലക്ഷം ശിൽപ്പിനെയെയാണ്.”

“അക്കാര്യം തീർച്ചയാണോ.”

“അതിനു സംശയമില്ല.”

“എന്നാൽ ഞാൻ എന്തു ചെയ്യണം.”

“അതു ഞാൻ പറയാം. തോട്ടത്തിൽ പോയി വിത്തു പാകിയിട്ടുള്ള പൂച്ചട്ടിയെ അയാൾ കാണാതെ ഒരിടത്തു എടുത്തുസൂക്ഷിക്കണം. എന്നിട്ട് അതേസ്ഥാനത്തു വേറൊരു പൂച്ചട്ടിയിൽ വല്ലതും നട്ടു വെള്ളവും ഒഴിക്കണം തിരിച്ചുവന്നു മുറിയ്ക്കുകത്തിന്നു അയാളെ സൂക്ഷിക്കണം.”

“ഞാൻ അങ്ങനെ ചെയ്യാം.”

വാൻബീലിനു നശിച്ചുപോയ നീലാംബുജത്തിന്റെ

കാമവന്നു. അയാൾ “ഗദ്ഗദ്ത്തോട്ട്” “റോസേ നിന്റെ അച്ഛൻ ഇത്ര നീട്ടുയന്നാണെന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ലല്ലോ” എന്നു പറഞ്ഞു.

“അതിനെന്തു? അദ്ദേഹം ചെടിവളത്തുന്ന് രിനുവേണ്ട സൗകര്യം ചെയ്തതാമെന്നു് ധ്വരംകുന്നുണ്ടു്. ശേഷിച്ചു വിത്തുകളെ സൂക്ഷിച്ചു് കൃഷിചെയ്യണം. നമുക്കു് നല്ലനല്ല പുഷ്പങ്ങൾ ഏടുക്കാൻ കഴിയും. അവ സ്ഥാനത്തിന്നു വഴികാട്ടിത്തരും.”

“അങ്ങനെ ചെയ്യാം.”

അപ്പോൾ അവളുടെ മുഖത്തു് ഒരു ദിവ്യപ്രഭ വിതരണം ചെയ്തു. വാൻബീൽ അതുകണ്ടു് ഒരു നെടുവീർപ്പിട്ടു.

“റോസേ! ഏന്റെ ജീവിതം നിന്റെ തോളിലാണു് ഞാൻ അർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. കാമനയുടെ സഹായമില്ലെങ്കിൽ തീർച്ചയായും ഇരിന്നുമുന്പുതന്നെ ഞാൻ മരിക്കുമായിരുന്നു. ഇനി ഒരു വിത്തുമത്രമേ ശേഷിച്ചിട്ടുള്ളു. നിന്റെ നീലാംബുജത്തെ നീ വേണ്ടുവണ്ണം സൂക്ഷിക്കണം. ശേഷം വിധി പോലെ വരട്ടെ.”

അവൾ കരയാനുള്ള ഭാവം പ്രകാശിപ്പിച്ചു.

“ഞാൻ അവിടത്തേക്കുവേണ്ടി എന്തിന്നും തയ്യാറാണു്. പക്ഷെ, അങ്ങു് നീലാംബുജത്തെ അല്ലാതെ വേറെ ആരേയും സ്നേഹിക്കുന്നില്ലല്ലോ.”

പിന്നീടു് അവൾ അവിടെ നിന്നില്ല. അവൾക്കു തടവുകാരന്റെ നേക്കുണ്ടായിരുന്ന അതിരറ്റ സ്ഥായി പെട്ടെന്നു കുറഞ്ഞു. എന്നുമാത്രമല്ല ഇന്നുമേലാൽ അയാളെ കാണുവാൻ പോകയില്ലെന്നു് അവൾ ദുഃഖനിശ്ചയവും ചെയ്തു. അത്രയ്ക്കു് അവളുടെ മനസ്സു മടിച്ചു.

ഏകാകിയായി, സദാ ഭ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രപഞ്ച ചക്രത്തിൽനിന്നും നീങ്ങി അതിന്റെ ഒരറ്റത്തു ബന്ധനത്തിലാക്കപ്പെട്ട ആ സാധുജീവികു പ്രണയനിലയനമായ തരുണീരത്നത്തെക്കുറിച്ചും പ്രകാശപ്രകാശമെ ചൊരിയുന്ന നീ

ലാംബുജത്തെപ്പറ്റിയും അറിയാൻ പിന്നീട് ഒരു മാർഗ്ഗവും തുറന്നുകണ്ടില്ല. വാൻബീൽ പുഷ്പത്തെമാത്രമേ സ്പെറിക്കു നുള്ളൂ എന്നു അവർ തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. അതിനത്രമേ ആ പുഷ്പബന്ധുവിന്റെ ഹ്രസ്വമായ ഹൃദയാരാമത്തിൽ സ്ഥാനമുള്ളൂ എന്നും അവർ അന്യഥാ ധരിച്ചു. അതത്രയോ അബദ്ധമാണെന്നു അവർ അറിഞ്ഞില്ല. ബന്ധനസ്ഥന്റെ വാക്കുകൾ അവളുടെ ധാരണയെ പലപ്പോഴും ശരിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോഴൊക്കെ അവ അവളുടെ മനസ്സിൽ ക്രോധപരമായ പാപം ശല്യപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മനസ്സാധാരണപ്പെടുത്താതെ അവർ കരഞ്ഞു. കണ്ണുനീർകണങ്ങൾ അവളുടെ ലോലവും അരുണവുമായ കവിർത്തടത്തിലൂടെ ഒഴുകിയിറങ്ങി. വസുന്ദളിൽ വീണു. അവളുടെ തുടുത്ത കപോലദേശം വിറച്ചു. അധരം കൂടുതൽ ചുവന്നു.

അന്നത്തെ രാത്രിയിൽ വാൻബീലിനു നിദ്ര ലഭിച്ചില്ല. റോസയെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചു നേരംപോക്കി. എന്നിട്ടും ഉറക്കം വന്നില്ല, നേരം വെളുക്കാറുമായില്ല. മൂന്നുമണിസമയത്തു് അയാൾ ഉറങ്ങാൻ ആരംഭിച്ചു. അന്നു നീലാംബുജത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്ത അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചതായില്ല. പിന്നെയോ—റോസയുടെ—അതേ അനന്യനമോഹിനിയുടെ—നീലനയനങ്ങളായിരുന്നു അയാളുടെ വിശാലമായ മനോഭൂമിയിൽ നിഴലിട്ടതു്.

അതേ നിശ്ചയിൽ റോസയ്ക്കും നിദ്രയുടെ പരിരംഭം സിദ്ധിച്ചിരുന്നില്ല. അവർ പലതും വിചാരിച്ചു നേരംവെളുപ്പിച്ചു. പ്രഭാതത്തിൽ, “ഇനി ഒരിക്കലും ആ ഇടവഴികളെ ഒഴിക്കുകയല്ലെ”ന്നു് അവർ ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്തു.

നീലാംബുജത്തിന്റെ കഥ അറിവാൻ ആ സാധു കാത്തിരിക്കുമെന്നു മധുരാലാപിനിയായ റോസയ്ക്കു നല്ലപോലെ അറിയാമായിരുന്നു. തന്റെ ആഗമനത്തെ പ്രതിനിമിഷം

പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടെന്നും അവർക്കറിയാം. എന്നാൽ അവിടെ പോകേണ്ട എന്ന് എന്തുകൊണ്ടോ അവർ നിശ്ചയിച്ചു. നിരാശയിൽ കഴിയുന്നതിലുംഭേദം പഠിക്കുക എന്നുകരുതി റോസ പുസ്തകമെടുത്തു വായനതുടങ്ങി. നല്ലപോലെ വായിക്കുന്നതിന് അവർക്ക് അപ്പോൾ കഴിയുമായിരുന്നു. തന്റെ ഈ വാൻബീലല്ലാത്തപക്ഷം, മററാരോടും ശിഷ്യപ്പെടാതെ കഴിക്കാൻതക്കവണ്ണം അവർ വായിക്കാനും എഴുതാനും പരിശീലിച്ചിരുന്നു. കാണീലിയസ്സ് കൊടുത്ത ബൈബിൾ അവർ തടസ്സമൊന്നുംകൂടാതെ വായിച്ചു.

അപ്പോൾ, യാദൃച്ഛികമായി വാൻബീൽ എഴുതിയ വാചകങ്ങൾ അവർ കാണാനിടയായി. അതു വായിച്ചുതീർന്നപ്പോൾ അവളുടെ കണ്ണുകൾവീർത്തു ബാഷ്പകണം ചൊരിഞ്ഞു.

“ഹാ അദ്ദേഹം എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നു എന്നല്ലേ ഞാൻ അന്നു വിചാരിച്ചത്.”

അവർ ദീർഘമായൊന്നു നിശ്ചയിച്ചു. റോസ സാധുശീലവും, കരുണയും, പ്രണയവും തികഞ്ഞുള്ള ഒരു ബാലികയായിരുന്നു. അവർ ലോകത്തിലെ കെട്ടുപാടുകളെ ശരിയായും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, അപ്പോഴപ്പോൾ അതിൽ സംഭവിക്കാവുന്ന വിഭ്രമഹാസങ്ങളെ അവർ വാസ്തവസംഗതികളായി ഗണിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. തടവുകാരന്റെ സ്നേഹം ഒരിക്കലും കൂടുതലായി പുഷ്പത്തിൽ പതിഞ്ഞിരുന്നില്ല. നീലാംബുജത്തിനുസമീപം അവർ ചെന്നുനിന്നാൽ വാൻബീൽ അവളെമാത്രമേ കടാക്ഷിക്കുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടോ ആ പരിശുദ്ധമനസ്സിനി അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു!

വായനകഴിഞ്ഞ് അവർ എഴുതാനാരംഭിച്ചു. അതു തല്പോലും ക്ഷിപ്രസാധ്യമല്ലെന്നു തോന്നുകയാൽ വൃത്തിയായും വലിയ അക്ഷരത്തിലും കുറെ എഴുതിയതിനുശേഷം, അവർ മിണ്ടാതിരുന്നു.

വാൻബീലിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പ്രണയം തുളുമ്പുക

ന്നെ ചെയ്തു. നീലാംബുജം, അതു വിദൂരസ്ഥിതമായ ഭാവിയിൽ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന ഒരു പുഷ്പം. അതിനെ അയാൾ അത്ര വകവെച്ചില്ല. എന്നാൽ പ്രകൃതി എത്രയും മാനുഷനായി സൃഷ്ടിച്ച സംസ്കാരനല്ലി വിശിഷ്ടമാക്കിത്തുള്ള രോസയെ അയാൾ അധികം സ്നേഹിച്ചു. രാത്രി അവർ വരുമോ ഇല്ലയോ എന്നുള്ള ആശങ്ക അയാളിൽ വലിച്ചു. പക്ഷൽ മുഴുവനും അയാൾ ചിന്താമഗ്നനായിക്കഴിച്ചു. വേറെ ആരെയും പറ്റി അയാൾ ചിന്തിച്ചില്ല. വല്ലാഹിയിലും സായാഹ്നത്തെയും അയാൾ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി. എന്നിട്ടും, സൂര്യൻ സമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിയില്ല. ആ അരുണാഭിരാമത്തിൽനിന്നും ഏതാനും രശ്മികൾ വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള കടന്നുവന്ന അയാളുടെ മുഖത്തെ തലോടി. അത് ഇഷ്ടപ്പെടാത്തകൂട്ടിൽ അയാൾ മാറിയിരുന്നു.

ഇരുട്ടുമുടിയില്ലാത്ത അയാളുടെ ഹൃദയം വേഗം വേഗം തുസിച്ചുതുടങ്ങി. തലേദിവസം രാത്രിയിൽ രോസയോടു പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ഓരോന്നായി അയാൾ ആലോചിച്ചുതുടങ്ങി. അവയിൽ ഏതാണ് ഈ ശിക്ഷ തന്നിട്ടു വിധിക്കാൻ പര്യാപ്തമായതെന്ന് അയാൾ പരിശോധിച്ചു. ഒന്നും തിരിച്ചറിവാൻ സാധിക്കാതെ, ഏതോ ഒരു ഭോഹിനിയുടെ അംഗസ്തർശത്താൽ മഹനീയമായിത്തീർന്ന ഇരുമ്പടികളിൽനിന്നും കണ്ണെടുക്കാതെ അയാൾ നോക്കിയിരുന്നു.

മണി സ്വതേയുള്ള ട്രിപ്പ, ട്രിപ്പ ശബ്ദവും പുറപ്പെടുവിച്ചുപൊയ്ക്കാണിരുന്നു. അത് ഏഴടിച്ചു; എട്ടടിച്ചു; വേതടിച്ചു. ട്രെപ്പിലത്തെ മണിനാദം അയാളുടെ മനസ്സിൽനിന്നും നീങ്ങിയതേയില്ല.

പരിസരം നിശ്ശബ്ദതയിലാണു്. തടവുകാരൻ തന്റെ നെഞ്ചത്തു കൈവെച്ചുനോക്കി. ഹൃദയം വേഗംവേഗം തുടിച്ചു. അയാൾ നല്ലപോലെ ശ്രദ്ധിച്ചു. പുറത്തേക്കും മടുവായ കാലടികൾ കേൾപ്പാനില്ല. ഒരു ശബ്ദവും അവിടെ അ

പോയി. നേരം പിന്നെയും പോയി. മണി പത്തടി-
ച്ചു. എന്നിട്ടും അയാൾ ആരെയും കണ്ടില്ല. പതിവുപോ-
ലെ തിന്റെ പോകാനുള്ള സമയമായിട്ടും അയാൾ വന്നില്ല.

ഇപ്പോഴുള്ള പിണഞ്ഞ റോഡ് വാൻബീലിന്റെ തനി-
യെ വിട്ടിട്ട് സ്വന്തം മുറിയിൽ ഇരുന്നു.

“ഹാ! ഞാൻ ഇത്രയും അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. സൗന്ദര്യ-
ശാലമായ റോഡ് സുഖമായിരിക്കയാവാം. ഞാനും അപ്രകാ-
രം ചെയ്യാം.”

ഇങ്ങനെ സമാധാനപ്പെട്ട് ചെറുതാലിപ്പോയിട്ടും അ-
യാൾക്കു നിദ്ര ലഭിച്ചില്ല. കട്ടിലിൽ പോയി കിടന്നു; അ-
യാൾക്കു മിഴികൾ അടഞ്ഞില്ല.

പ്രഭാതത്തിൽ എഴുന്നേൽക്കു മുറിയുന്നു ജയിലർ അക-
ത്തു പ്രവേശിച്ചു. അയാൾ തടവുകാരന്റെ മുഖത്തു നോ-
ക്കിയില്ല.

വാൻബീലും അതുപോലെതന്നെ പെരുമാറി. മകളെ
പ്പറ്റി ചോദിക്കുന്നതിനു ഒന്നിലധികം പ്രാവശ്യം അയാൾ
അധരം ഉച്ചുവിപ്പിച്ചു. എങ്കിലും, ജയിലറുടെ കൃത്യമായ
കാത്തു അയാൾ ചെറുതാലിപ്പോയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളത്.

രണ്ടാമത്തെ തവണയും ജയിലർ വന്നു. വാൻബീൽ
സംസാരിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി. മുട്ടുസമയത്തിൽ “മകൾക്കു സു-
ഖം തന്നോ” എന്നു അയാൾ അച്ഛനോടു ചോദിച്ചു.

‘അതേ’ എന്നു ചുരുക്കത്തിൽ ജയിലർ മറുപടി കൊ-
ടുത്തു.

“അവിടെ ആക്കും സുഖക്കേടില്ലേ” എന്നു വീണ്ടും
വാൻബീൽ ചോദിച്ചു.

“ഇല്ല” എന്നു ജയിലർ പറഞ്ഞു.

ഉടൻതന്നെ അയാൾ മുറിച്ചുട്ടിട്ട് പുറത്തുപോയി.

വാൻബീൽ വീണ്ടും ഏകാകിയായി. തലമുടിവസ-
ത്തെ ഉൽക്കണ്ഠ കൂടുതൽ ശക്തിയോടുകൂടി അയാളെ ആക്രമ-

ണംചെയ്തു. അപ്പോൾ നേരം സന്ധ്യയായതേയുള്ളൂ. മണി ഏഴടിക്കുന്നത് അയാൾ ശ്രദ്ധിച്ചു.

മൂന്നാമതും ജയിലർ വന്നു. ആ അചസരത്തിൽ മകളെ ഇങ്ങോട്ടു പറഞ്ഞയക്കാത്തതുകൊണ്ട് അച്ഛനെ തൈക്കി കൊല്ലുന്നതിനു വാൻബീൽ ആലോചിച്ചു. എന്തെന്നാൽ അച്ഛന്റെ തടസ്സംകൊണ്ടായിരിക്കാം അവർ വേഗം മരിക്കുന്നതെന്ന് അയാൾ ചൂഷ്ണമായും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു.

നീലാംബുജത്തെയും റോസയേയും അയാൾ ഒന്നിച്ചു ധൂനിച്ചു. ശ്രമേണ അന്താളുടെ ദേഹം തണുത്തുതുടങ്ങി. ഉണിവും ഉറക്കത്തിലും ആ യുവാവിനു ആസ്ഥ കുറഞ്ഞു വന്നു.

നാലാദിവസവും ഇങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു.

വാൻബീൽ അഴിമുഖീൽ പിടിച്ചു പുത്തുന്നോക്കി മനുസ്സാപിച്ചുകൊണ്ട് നില്ക്കുന്നത് ആർക്കും കാണാൻ കഴിയാത്ത ഒരു കഴുതാചിത്രം. ചോട്ടത്തിലെവിടെയെങ്കിലും അവർ സഞ്ചരിക്കുന്നത് കാണുകമെന്ന് കരുതിയാണ് അയാൾ അപ്രകാരം ചെയ്തത്. സമീപത്തുള്ള ചോട്ടങ്ങളിലും അവളെ കണ്ടി കാണാനില്ലായിരുന്നു. വൈകുന്നേരത്തും അയാൾക്കു കൊണ്ടുവന്ന ആഹാരം അദ്ദേഹ സ്ഥിതിയിൽത്തന്നെയിരുന്നു. പലക്കാർ അതിനെ തിരിച്ചു കൊണ്ടുപോയി.

ജയിലർ തടവുകാരനെ ഒന്നു സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയ ശേഷം മടങ്ങുമ്പോൾ “താമസിയാതെ അയാൾ മരിക്കും” എന്നു പറഞ്ഞു. അതു റോസ കേട്ടു ഒന്നു തൈട്ടി.

“അങ്ങനെ വരില്ല” എന്നു ജേക്കബ്ബ് തടഞ്ഞുപറഞ്ഞു.

“എന്തുകൊണ്ട്. അയാൾ ആഹാരം കഴിക്കുന്നില്ല, ഉറങ്ങുന്നില്ല. ചെറും വിചാരമേഗുന്നായി മാത്രം കഴിച്ചുകൂടുന്നു.”

റോസയുടെ പാടലകോമളമായ വദനം കുറുത്തു. ജീവ

നില്പാതെ, ഒരു പാവയ്ക്കൊപ്പം ഒരു മോഹനാംഗി മനമുഴറി നിന്നുപോയി.

അവൾ സ്വന്ത മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു കുഞ്ഞിൻ തുടച്ച ശേഷം ഒരു കത്തെഴുതി. അതു വാൾബീൽ വെളുപ്പാൻകാലത്തു അഴിക്കുകകിൽനിന്നും എടുത്തു നോക്കി.

“മനസ്സാപിക്കേണ്ട; നീലാംബുജം വളൻ വരുത്തുന്നു.”

ഇതാണ് അതിലെ വാചകം.

അതുകൊണ്ടും അയാളുടെ വ്യസനം ശമിച്ചില്ല. രോഷം സുഖക്കേടൊന്നുമില്ലെന്നും മനഃപൂർവ്വമായി വരാതിരിക്കുവാനെന്നും അയാൾ തീർക്കാനിട്ടു. അപ്പോൾ ദുഃഖം അയാൾക്കു സഹിക്കാൻ പാടില്ലാത്തവിധം വർദ്ധിച്ചു.

ഒരുകീറു കടലാസ്സിൽ അതുപോലെ ഒരു കത്തെഴുതാൻ അയാൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

“നീലാംബുജത്തെക്കുറിച്ചല്ല ഞാൻ മനസ്സാപിക്കുന്നത്. നിന്നെ കാണാതെയാണ്.”

ജയിലർ രാത്രി മുറിയ്ക്കും പരിഭ്രമമായിട്ട് പോയ ശേഷം ആ സന്ദേശത്തെ അയാൾ അഴിക്കു വെളിയിൽ ഇട്ടു. കാലടി കേൾക്കുന്നുണ്ടോ എന്നും തടവുകാരൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. ആരെയും അവിടെ കാണാനില്ല.

“നാളെ വരും” എന്നൊരു ശബ്ദം മാത്രം മുറിക്കു ചുറ്റും മുഴങ്ങി മാറൊരാലിക്കൊണ്ടു.

നാളെ എത്രത്തോളം ദിവസമാണ്. അവർ തമ്മിൽ കണ്ടിട്ടു ഏഴു ദിവസമായി.

XIII.

അടുത്തദിവസം രാത്രി മുറിലത്തെ പതിവനുസരിച്ചു ആരോ അഴിയ്ക്കുവാനു കമ്പിയിൽ കൈകൊണ്ടു ശബ്ദമു.

ണ്ടാക്കി. വാൻബീൽ അത്യാർത്തിയോടുകൂടി തിരിഞ്ഞുനോക്കി. രാസയുടെ സുകോമളവും സുപ്രസന്നവുമായ മുഖസ രോജത്തെ അയാൾ സാനുകമ്പം അവലോകനംചെയ്തു. അവളുടെ കൈയിൽ ഒരു ചെറുവെളിച്ചം മാത്രം മിനുചിനുണ്ടു ന്നങ്ങായിരുന്നു.

വാൻബീലിന്റെ ശോഷിച്ച വികൃതമായ ദേഹം കണ്ടു അവൾ വ്യസനിച്ചു.

“അവിടത്തേക്കു സുഖക്കേടാണോ?”

“സുഖക്കേടായിരുന്നു.” എന്നു കുറിനമായ വ്യഥ അനുഭവിക്കുന്ന സ്വരത്തിൽ അയാൾ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

‘അഹാരം ഒന്നും കഴിക്കുന്നില്ലെന്നു അച്ഛൻ പറഞ്ഞു. എപ്പോഴും കിടക്കയാണെന്നും പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി. അവിടത്തെ അന്തരാത്മാവിൽ സദാ പിടഞ്ഞെഴുന്ന നീലാംബുജത്തിന്റെ സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് ഞാൻ അവിടത്തെ അറിയിച്ചില്ലേ.”

“അതിനു ഞാൻ മറുക്കത്തും തന്നില്ലേ. വന്നതു കണ്ടപ്പോൾ അതു കിട്ടിയിരിക്കാമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു.”

“എനിക്കു അതുകിട്ടി.”

“നീ വായിക്കാൻ പഠിച്ചതുകൂടാതെ നല്ലപോലെ എഴുതാനും പരിശീലിച്ചിരിക്കുന്നു. അതെന്റെ ഭാഗ്യംതന്നെ.”

“കുറിമാനം എന്റെ സ്വന്തമാണ്. അങ്ങനെയെങ്കിലും സുഖമനുഭവിക്കട്ടെ എന്നു കരുതിയാണ് ഞാൻതന്നെ എഴുതിയത്.”

“സുഖമുണ്ടാകട്ടെ എന്നു കരുതിയോ?”

ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചിട്ട് അയാൾ അവളുടെ മുഖത്തു നോക്കി. അപ്പോൾ ആ യുവാവിന്റെ നേത്രങ്ങൾ തെളിഞ്ഞു മിന്നി.

അവൾ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

“അവിടത്തേക്കു ഏറ്റവും ഇഷ്ടമുള്ള നീലാംബുജത്തെ

പുറം കണ്ടു സംസാരിക്കാമെന്നു കരുതിയാണ് ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളതു്.”

ഇത്രയും ആ തരണഘട്ടത്തിൽ കരാരിയിറക്കിയപ്പോലെ ശരിക്കുകൊണ്ടു. പുഷ്പത്തിന്റെ നേർക്കുള്ള അസൂയ മുഴുത്താണ് റോസ മനസ്സിലൊന്നു പുറത്തൊന്നായി ഇപ്രകാരം സംസാരിച്ചതു്.

“റോസേ, ഞാൻ നിന്നെമാത്രം വിചാരിച്ചു വ്യസനിച്ചു. വേറെ ആരെക്കുറിച്ചും എനിക്കു ചിന്തിക്കേണ്ടിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. കേഞ്ഞ! നീ വരാതിരുന്നപ്പോൾ എന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യവും അതോടുകൂടി ജീവിതവും പരാധീനപ്പെട്ടതിലും കൂടുതലായ മനസ്സാപം എനിക്കുണ്ടായി.”

റോസയുടെ ചുമർപ്പുറിയ ചുണ്ടുകൾ പുഞ്ചിരിക്കൊള്ളാനാരംഭിച്ചു. അപ്പോൾ അവളുടെ മന്ദഹാസത്തെ ഒരു വ്യസനഭാവം നിഴലിട്ടു.

“നീലാംബുവും അപകടത്തിലെത്തിയിരിക്കുന്നു” എന്നു് അച്ഛൻ പറഞ്ഞു.

വാൻബീലിന്റെ പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന മുഖം അതിവേഗം സന്താപാക്രമമായി ചുണ്ടുകൾ വിറച്ചുതുടങ്ങി.

“അപകടമോ? എന്നാണ്?”

റോസ പ്രശാന്തമായി അയാളെ കടാക്ഷിച്ചു. അവളുടെ നീന്തിക്കളിക്കുന്ന നന്മനങ്ങൾ യേശുസാനൊന്നുമില്ലെന്നു അയാളോടു സൂചിപ്പിച്ചു.

“അതേ, എന്നെന്നെച്ചൊല്ലി വന്ന ആൾ വാസ്തവത്തിൽ നീലാംബുജത്തിൽ കൊതിപെരുകി വന്നിട്ടുള്ളവനാണ്.” എന്നു് റോസ മധുരസ്വരത്തിൽ അറിയിച്ചു.

“കഷ്ടമായി” എന്നു മാത്രം വാൻബീൽ ഉച്ചരിച്ചു. വധിക്കാൻ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ അശേഷം കലുങ്ങാത്ത അയാളുടെ മുഖം ഭീതികലർന്ന രക്തപ്രസാദമില്ലാതായി.

റോസ അമ്പരന്നു നില്ക്കുന്ന പ്രാണപ്രിയനെ കണ്ട് വിഷമിച്ചുനിന്നു.

“റോസേ! ഭയപ്പെടേണ്ട വരണം. നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ചതുരകൾ ശത്രുപക്ഷക്കാരിൽനിന്നും രക്ഷതേടുന്നതിനു കഴിയുന്നത്ര പരിശ്രമിക്കും. എന്നാൽ എന്റെ നിരാലംബതയെ പറ്റിയോ?”

റോസ അയാളെ തുടൻ പറയാൻ സമ്മതിച്ചില്ല.

“എന്നെയും എന്റെ പെരുമാറ്റത്തെയും സദാസൂക്ഷിച്ചുപോന്നിരുന്ന ജേക്കബ്ബിനെപ്പറ്റി ഞാൻ മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടില്ലേ. അയാളെ കഴിയുന്നത്ര ഞാൻ കഴിയുന്നുണ്ട്. നാം ഒടുവിൽ കണ്ട അവസരത്തിൽപ്പോലും ഞാൻ അയാളെക്കുറിച്ച് വേണ്ടപോലെ അന്വേഷണം നടത്താൻ ഒഴിയിരുന്നില്ല.”

“നീ അവനെ വെറുക്കുന്നുണ്ടോ?”

“തീർച്ചയായിട്ടും അയാൾ എന്റെ ശത്രുവാണ്. കഴിഞ്ഞ ദിവസങ്ങളിൽ എനിക്കു ഒരു സുഖവും ഇല്ലായിരുന്നു.”

“നീയും എന്നെപ്പോലെ അസുഖകരമായ ദിവസങ്ങളെയാണോ നയിച്ചത്?”

അയാൾ ഓടിത്തളന്ന് ഒരു പൈതലിനെപ്പോലെ ശ്വാസോച്ഛാസം ചെയ്തു.

“ഞാൻ തോട്ടത്തിലിരിക്കുമ്പോഴെല്ലാം ദൂരത്തുള്ള വൃക്ഷങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു കോണുണ്ട്. അയാൾ നിഴൽ പോലെ എന്നെ അനുഗമിക്കുന്നു.”

“എന്നിട്ടും?”

“ഞാൻ തോട്ടത്തിനു പുറത്തിറങ്ങി; അവിടെയും അയാൾ എത്തി.”

“നീ കാണാത്തതോടൊപ്പം നടിക്കാത്തതെന്താ?”

“അങ്ങനെയൊന്നൊന്നാണ് ഞാൻ തോട്ടത്തിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നത്. പൂച്ചട്ടിയിൽ വെള്ളമൊഴിക്കുന്നതും ഉരമിട്ടു

നന്നും അയാൾ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നുണ്ട്.”

“അയാളെ വീട്ടിനകത്തുപോയി ഒളിച്ചുനിന്നു സൂക്ഷിക്കാത്തതെന്തേ?”

“ഞാൻ അതും പറയാം. പൂച്ചട്ടിക്കടുക്കൽനിന്നും തിരിച്ചുപോയി ഞാൻ എന്റെ മുറിയിൽക്കുറി കതകു ബന്ധിച്ചു. അയാൾ നാലുപശത്തും സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയശേഷം ചട്ടിയിൽ മണ്ണു ഇളക്കിനോക്കി. അഗാധിച്ചതുപോലെ എന്തോ കിട്ടാത്തഭാവത്തിൽ, അയാൾ തിരിച്ചുപോയി. അപ്പോഴാണ് തനിക്കുപറിയ അബദ്ധത്തെപ്പറ്റി അയാൾ അറിഞ്ഞത്.”

“അയാൾ ഒരു നിഷ്ഠൂരനാണ്. ചോരമാണ്. നമ്മുടെ പ്രണയസർപ്പത്തെ അപഹരിക്കാനാണ് ആ മൃഗം പ്രയത്നം ചെയ്യുന്നത്. റോസേ, നീ എവിടെയാണ് നീ ഖാബുജത്തെ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നത്.” എന്നു വാൻബീൽ അല്പം ആലോചിച്ചശേഷം തന്റെ പ്രണയനിലയനത്തോടു പറഞ്ഞു.

“അതു എന്റെ ഭവനത്തിനകത്താണ് വെച്ചിരിക്കുന്നത്. അയാൾക്കു അവിടെ വരാൻ കഴിയുകയില്ല പകൽ ആരുമില്ലാത്ത വെളിസ്ഥലത്തു അതിനെക്കൊണ്ടുപോയി വെക്കും. രാത്രി എന്റെ മുറിയിൽവെച്ചു സൂക്ഷിക്കും.”

“അതു നന്നായി. അയാൾക്കു അതു വശപ്പെടരുത്. വളരെ വരുന്നുണ്ടോ?”

“നീലനിറത്തിലുള്ള ഇല ഒന്നിനൊന്നു വലുതായി വരുന്നു.”

റോസേ, നീ എന്നിക്കുവേണ്ടി നല്ലപ്പോലെ ആനാസപ്പെടുന്നു. എത്രയത്ര നല്ലദിവസങ്ങളെയാണ് നീ എന്റെ ചെടിക്കായി വിനിയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്.”

“ഇനിയും അങ്ങനെ ചെയ്യാനാണ്, ഞാൻ കരുതിട്ടുള്ളത്. എന്റെ കൊച്ചു സഹോദരിയെപ്പോലെ ഞാൻ അ

തിന്നെ വളർത്തും. അതിന്റെ ജീവൻ എന്റെ ജീവൻതന്നെ. അതിനു സംശയമില്ല. അതിന്റെ ജ്യോത്സ്മത്തിനായി വളർത്തിച്ചെങ്കിലും അതിന്മേലുള്ള അസൂയയെ ഞാൻ ഒഴിച്ചുവെക്കട്ടെ”

വാൻബീൽ ചെടികളെ മാത്രം നട്ടുവളർത്തുന്ന ഒരുവന്റെ നിലയെവെടിഞ്ഞു ഒരു പ്രണയിയുടെ സുന്ദരമായ ഭാവത്തിൽ സരളമധുരസം തുളുമ്പുന്ന രാവലോകനം അവളിൽ നിക്ഷേപിച്ചു.

അല്പസമയത്തേക്കു അവർ പരസ്പരം സംസാരിക്കുന്നതിനു സാധിക്കാതെ നിന്നുപോയി. ഒടുവിൽ വാൻബീൽ അഴികളെ തൊട്ടുതലോടിക്കൊണ്ടു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

“കാമനേ! പുഷ്പത്തിലുള്ള ആസക്തി നിന്നെ മറക്കാനിടയാക്കുന്നുവെന്നാണ് നീ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളതു്.

അവൾ അതിനു ഉത്തരം പറയാൻ ആഗ്രഹിച്ചില്ല.

“ഞാൻ പറയട്ടെ. എന്നിക്കു അനേകം കാര്യങ്ങൾ നോക്കാനുണ്ടു്.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞു അവൾ പോകാൻ ഭാവിച്ചു.

അയാൾ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു:—

“എനിക്കു ഒരു കാര്യമേ നോക്കേണ്ടതായിട്ടുള്ളു.”

“അത് പുഷ്പത്തെ സ്നേഹിക്കാൻ.”

“അല്ല; അതിലും മനോഹരമായ നിന്നെ സ്നേഹിക്കാൻ.”

റോസ തലതാഴി. അവളുടെ മുഖം തുടുത്തു. അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞു പുഷ്പനിരംബതലത്തെ ആശ്ചര്യംചെയ്യുന്ന അവളുടെ കണ്മണികൾ ചെറുപവനനിൽ പറന്നുകളിയാടി.

“പ്രകൃതി കാലാവസ്ഥാനുസരണം പ്രകൃതവും മാറുന്നു. ഒരു പുഷ്പം കുരിഞ്ഞാൽ പിന്നീടൊന്നു ഉരുപിക്കുന്നു. അതുപോലെ ചിത്രശലഭങ്ങളും മാറുന്നു.”

“ഇതിന്റെ സാരമെന്താണ്, റോസ ഒന്നും മനസ്സിലാക്കാതെ ചോദിച്ചു”

“നീ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നില്ല. വേറെ ആരിലോ നിന്റെ ചിന്തകൾ തിരിഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. എന്നെ സ്നേഹിക്കാൻ എന്നിൽ എന്തു ഗുണമാണുള്ളതു്?”

അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ ജലംനിറഞ്ഞു. ഓടാ തുള്ളിയാൽ ഒഴുകാൻ ഭാവിച്ച കണ്ണനിർ അപരം തുടച്ചുമാറ്റിയില്ല. പ്രാണേശന്റെ സന്നിധിയിൽ കരയുന്നതിനും അപരം മടിച്ചില്ല.

“അവിടത്തേക്കു വിരോധമായി ഞാൻ എന്താണ് പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതു്?” അവൾ വിങ്ങിവിങ്ങി ചോദിച്ചു.

“നീ എന്നെ മരിക്കാൻ അനുചരിച്ചിരിക്കുന്നു.”

“എന്നാൽ ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതിലും കൂടുതലായി വേണ്ടതെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അവിടുത്തെ പ്രേമസർവ്വസ്വമായ നീലാംബുജത്തെ ഞാൻ സശ്രദ്ധം പരിചരിക്കുന്നില്ലേ?”

“റോസേ! നീ പറയുന്നതു എന്തെന്നു നീ കാക്കുന്നില്ല.”

“ഞാൻ കാമിച്ചുതന്നെയാണ് സംസാരിക്കുന്നതു്. അവിടുത്തെ കൊല്ലാൻ, കൊണ്ടുപോകുന്നുവെന്നു ജനങ്ങൾ പറഞ്ഞപ്പോൾ അതു കേട്ടു തപിച്ച എന്റെ ഹൃദയം ഇതേവണ്യം തണുത്തിട്ടില്ല. അങ്ങു എന്റെ ഹൃദയത്തെ ഇതേവണ്യം കണ്ടിട്ടില്ലല്ലോ. കുഴപ്പമുണ്ടെന്നു.”

“നീ എന്നെയും എന്റെ പുഷ്പത്തെയും ഒന്നുപോലെ വെറുക്കുന്നു.”

അവൾ ചൊടിക്കുഞ്ഞുതുടങ്ങി. അതിലോലമായ പുണ്ടുകൾ വൃസനമടക്കാൻ കഴിയാതെ വേർപെട്ടുപോയി. അതുകണ്ട് ആ മുദുലമനസ്സനും ചൊടിക്കുന്താൻ ഭാവിച്ചു.

“പ്രിയപ്പെട്ട റോസേ! ഈ ഞാൻ ആക്കുവണ്ടി ജീവിക്കുന്നു എന്നറിയാതെ നീ കരയുന്നതു് എത്ര സാഹസമാണ്. എന്റെ നീലാംബുജങ്ങൾ നശിച്ചാലും അവയെപ്പറ്റിയുള്ള

മധുരസപ്തങ്ങൾ എന്റെ ഹൃദയത്തെ സന്തോഷിപ്പിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും ഞാൻ നിന്നെമാത്രം കാത്തു ജീവിക്കുന്നതായിരിക്കും. ലോകത്തിൽ വെറെ ഒന്നും എന്റെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുന്നില്ല.”

“അതേ, നീലാംബുജത്തെമാത്രം സ്നേഹിച്ചാൽ മതി.”

അവളുടെ മുഖം ലജ്ജയാൽ ആർദ്രമായി — വാൻബീൽ അഴിഞ്ഞുത്താണത് അവളുടെ കവിളത്തു് ഒന്നു ചുംബിച്ചു. അഴിഞ്ഞുതുനിന്നും നീണ്ടിനില്ക്കേണ്ട കാര്യം ആ നിമ്നല അർപ്പാർ മറന്നുപോയി.

“ഈ വാക്കുകളെ ഞാൻ വിശ്വസിക്കട്ടെയോ?” എന്ന് അവൾ തലകുനിച്ചു്, കാൽചിരൽകൊണ്ടു് താഴത്തു് ചില രേഖകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു നീണ്ടുവിടൻ കണ്ണിണയെ ചാച്ചു് വാൻബീലിനെ ഒന്നു കടാക്ഷിച്ചു ചോദിച്ചു.

“ചുണ്ണുമായും.”

“അധികം സ്നേഹിക്കാതിരിക്കാൻ ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു.”

“റോസേ, നമുക്കു് പലതും വിപരീതമായി സംഭവിച്ചേക്കാം” എന്ന് നയകോവിദനായ ഒരു രാഷ്ട്രീയചിന്തകനൊപ്പം സംസാരവിഷയത്തെ അയാൾ ആകർഷ്യന്റെ മാറി മറിച്ചു.

“അതെന്താണു്?”

“ഒരുപക്ഷേ വിവാഹം ചെയ്യാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിലോ?”

“ഹാ! പുരുഷന്മാർ! അവർ ആകാശസുഷുമയിൽ മതി മറന്നുപോകുന്നു. മനോഹരമായ ദേഹത്തിനുവണ്ടി അവർ എത്രയോ സുവണ്ണദീനങ്ങളെ പാഴാക്കുന്നു. ഒടുവിൽ അവ ക്ഷയിക്കുന്ന സമ്മാനം കാരാഗൃഹവും തൂക്കുമാവും. ഹാ! പുരുഷതപമേ! അവിടുന്ന് മതിമറന്നു എന്റെ സുഖത്തെയും തേജോമയമായ ഭാവിതേയും ലജ്ജാപരിലാളിതമായ അന്ധകാ

രത്തിലേക്ക് വലിച്ചെറിയണമെന്നോ എന്നെ ഉപദേശിക്കുന്നതു്.”

അപ്പോൾ ഒടുവിലത്തെഭാഗംമാത്രം കുറെ ഉറച്ചു പറഞ്ഞു. അതു് വാൻബീലിൽ കുറിക്കുകയുണ്ടു്.

“ഞാൻ ആരെ സ്പെഷ്യലിസ്റ്റ് എന്നു പറയുക” എന്നു് അയാൾ ചോദിച്ചു.

“നീലാംബുജങ്ങളെ തന്നെ.”

ഇതു കേട്ടു് വാൻബീൽ പുഞ്ചിരിക്കുകയുണ്ടു്.

“റോസേ! അതു് വെറും മനസ്സുകളെല്ലാം നിന്റെ കഥയോ? നീ ഏതെന്നോടു പറഞ്ഞ ഉദ്യാഗസ്ഥനായോയും വിദ്യാർത്ഥികളോയും മറന്നുപോയോ?”

“ഇല്ല. അവർ ഇപ്പോഴുണ്ടു്.”

“കത്തുകൾ കിട്ടാറുണ്ടു്.”

“എന്നും.”

അയാൾ നൈരുശ്യം കൈക്കൊണ്ടു് മൂന്നുവരുന്നതായി നിന്നു്.

അവിടുന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ മാത്രമേ ഞാൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നുള്ളു്. ബൈബിളിന്റെ ഒടുവിൽ കുറിച്ചിട്ടുള്ളതു് മറന്നുപോയോ. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നതിന്നു എന്നെ അനുവദിച്ചിട്ടില്ലേ? ഞാൻ ആവരണ അനുവദിക്കുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ നീലാംബുജം എന്ന അങ്ങാടും ഇങ്ങാടും വിട്ടുനില്പു്. വൈകുന്നേരമെങ്കിലും എന്റെ വരണത്തിവരാൻ സഭയം ഇളവു ചെയ്യുതരണം.”

തട്ടുകാരൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുപോയി.

“റോസേ! നീ സാധുരീയയല്ലേ. ഞാൻ കുറിച്ചാൽ ചെയ്യാനുള്ളതല്ലേ, അതിൽ എഴുതിയതു്. ഇപ്പോൾ ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നില്ലേ?”

“എന്നാൽ ഞാൻ വേദം ആരേയും അനുവദിക്കുന്നില്ല. ഇവിടെ എന്നും വന്നുകണ്ടുകൊള്ളാം.”

“അത് നന്നായിരിക്കും.”

“എന്നാൽ എനിക്ക് ഓരോപക്ഷമുണ്ട്. അടുത്ത മൂന്നു ദിവസം നീലാംബുജത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുകയില്ലെന്ന് വാഗ്ദത്തം ചെയ്യണം.”

“അതുപോലെ സമ്മതിച്ചു.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞു അവർ അഴിയോട് ചേർന്നിരുന്നു. വാൻബീൽ ഒട്ടും മടിക്കാതെ അപഭൂത മൃഗകോമളമായ ചുണ്ടിൽ കന്നുകൂമ്പിച്ചു.

അവർ ലജ്ജാപരവശയായി എഴുന്ന പൂലമ്പിക്കൊണ്ട് പ്രേമസന്തതി നീന്തി നീന്തി അപിടിക്കുന്ന അന്തരം ചെയ്തു.

XIV

അന്നത്തരാത്രി അവർക്ക് അത്യധികം സന്തോഷപ്രദമായിരുന്നു. അതിനെ തുടർന്നുണ്ടായ ദിവസവും അതുപോലെതന്നെയായിരുന്നു.

കഴിഞ്ഞ ഏതാനും ദിവസങ്ങളായി കാരാഗൃഹം ഇരുട്ടുടഞ്ഞു ഭീകരമായിക്കിടന്നു. മതിലുകളിൽ ഇരുട്ടുമുടി; വായു സഞ്ചാരമില്ലാതെ ഒരനിലയുണ്ടായിരുന്നു. വെളിച്ചം അല്പവും അകത്തുകടക്കാതെയി.

മുൻ അല്പായത്തിൽ വിചരിച്ചതിന് അടുത്തദിവസം അയാൾ പ്രഭാതത്തിൽ ഉറക്കമെണ്ണിററുന്നതായിപ്പോൾ ജനാലയുടെ ഇരുമ്പഴികളിൽക്കൂടെ ദിനകരന്റെ കിരണപ്രവാഹം തടസ്സമെടുത്തു കടന്നു, കട്ടിലിനേയും കിടക്കയേയും പ്രകാശമാനമാക്കുന്നതോടുകൂടി ചൂടുപിടിപ്പിക്കുന്നതായിക്കണ്ടു.

വാൻബീൽ ജനാലയ്ക്കരികത്തു ഓടിച്ചെന്നു. ഒരു പുതിയ ജീവിതരംഗത്തു പ്രവേശിച്ചപ്പോഴുള്ള സന്തോഷം അയാൾക്കുണ്ടായി! അതോടുകൂടി സ്വാതന്ത്ര്യവും അയാൾക്ക് സിദ്ധിച്ചതായി അനുഭവപ്പെട്ടു.

ഇതിനെല്ലാം ഏകകാരണം പ്രണയം ചൊരിയുന്ന കമനീയകാന്നിപ്രവാഹമാതന്നെ.

ജയിലർ പുളളിയെ പരിശോധിക്കാൻ പതിവുപോലെ മുറിക്കുകയുണ്ടെന്നു. എന്നാൽ തടവുകാരിൽ മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന മൗനമുദ്രയാ, മൃഗതയോ, നൈരാശ്യമാ ഒന്നും അയാൾ കണ്ടില്ല.

“എന്താണു്?” എന്ന് ജയിലർ ചോദിച്ചു.

“വിശേഷമൊന്നുമില്ല” എന്നായിരുന്നു വാൻബീൽ ഉത്തരം പറഞ്ഞതു്.

ജയിലർ കുറ്റത്തിരുണ്ട മുഖഭാവത്തോടു് ബന്ധനസ്ഥനെ ആചാരമസ്തകം ഒന്ന് അവലോകനംചെയ്തു. ഒരു കാട്ടുപോത്തിന്റെ ശൂർതപം മുഴുവനും ജയിലരുടെ മുഖത്തു് പ്രസംഹിച്ചു.

“ജേക്കബിനും റോസക്കും സുഖംതന്നെയോ” എന്ന് ജയിലരോടു് വാൻബീൽ സന്ധ്യയ്ക്കും ചോദിച്ചു.

“ആഹാരമിതാ ഇരിക്കുന്നു. ചേണമെങ്കിൽ ഭക്ഷിക്കു്” ഇങ്ങനെ സന്ധ്യയ്ക്കും പറഞ്ഞിട്ടു് അയാൾ മേശപ്പുറത്തു് ഭക്ഷണം നീക്കിവെച്ചു.

“കൂടിയാലോചന ഏതുവരെയായി” എന്ന് ജയിലർ വാൻബീലിനോടു ചോദിച്ചു.

തടവുകാരൻ സംഭ്രമത്തിൽ മുഴുകി. വാൻബീലിനു് അയാൾ ചോദിച്ചതു തീരെ മനസ്സിലായില്ല.

“എതു് കൂടിയാലോചന?”

“കേട്ടേ? ഡാക്ടർ! വേറെയുള്ളവരും മനുഷ്യരാണെന്നുള്ളതു് നല്ലപോലെ ഒക്കണം. ഇനിമേൽ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം.”

“എന്താണു് സൂക്ഷിക്കാനുള്ളതു്? ചേങ്ങതെല്ലാം പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളണം. ഞാനും എന്നെ സംബന്ധിക്കുന്ന സകലതും നിങ്ങളുടെ ബന്തവസ്സിൽ ഇരിക്കുമല്ലേ.”

“അതു് ഉച്ചക്കു് കാണിച്ചുതരാം.”

ജയിലർ അവിടെനിന്നും പോയി.

“ഉച്ചയ്ക്കോ? അപ്പർ എന്താണു ചെയ്യാൻ നിശ്ചയിക്കുന്നത്. ഏതായാലും കാണാമല്ലോ”, എന്ന് വാൻബീൽ സമാധാനപ്പെട്ടു.

രാത്രി ഒൻപതുമണിസമയത്തെ അത്യുൽക്കണ്ഠയോട് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ഒരാൾക്കു അന്ന് ഉച്ചക്ക് പത്തുമണിസമയത്തെ കാത്തു മുഷിയേണ്ട അവശ്യമില്ലല്ലോ.

മണി പത്തുണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലോചിതമായ തുടർച്ചയോ മുമ്പായി. അപ്പോൾ ജയിലർ മാത്രമല്ല വന്നത്. രണ്ടു മൂന്നുപേർ കൂടെയുണ്ടായിരുന്നു. ജയിലർ അദ്ദേഹം അകത്തു പ്രവേശിച്ചു.

“അവിടെ പരിശോധിക്കുവിൻ” എന്ന് ജയിലർ കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവരോട് ആജ്ഞാപിച്ചു.

വാൻബീൽ ധരിച്ചിരുന്ന ഉടുപ്പും, മുറിയും, ഏങ്ങും, അപ്പർ പരിശോധന നടത്തി. അപ്പർക്കു ഒന്നും ലഭിച്ചില്ല.

തടവുകാരന്റെ കിടക്കയും തലയിണയും അപ്പർ ഒന്നു കൂടെ പരിശോധിച്ചു.

എന്തിനും ഒന്നും കാണാൻ സാധിച്ചില്ല.

ഈ സമയത്തു, വാൻബീൽ മൂന്നാമത്തെ വിത്തു കൈവരും ചെയ്യുകയായിത്തീർന്നു. “ഈ ആനന്ദബദ്ധനായി നിന്നു. “അത് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അപ്പർക്കു ശ്രമം നിഷ്പ്രയോജനമായില്ലായിരുന്നു.

പരിശോധന സമയത്തു വാൻബീൽ പ്രദർശിപ്പിച്ച മനഃസ്ഥിതി അപ്പറെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. കളവില്ലാത്തതിനുള്ള ഒളിവിന്റെ അവശ്യമെന്തു്?

സന്ധ്യയ്ക്കു ജയിലർ മുറിയിൽക്കുറേ. തടവുകാരൻ നല്ല വാക്കുകളാൽ അയാളെ ശാന്തമാക്കാൻ ആചാര്യവചനങ്ങളും, അയാളുടെ മുഖഭാവം അറിയാ സമ്മതം ചെയ്തു. വാൻബീൽ ഒന്നു മന്ദഹസിച്ചുപോയി. അപ്പോൾ ജയിലർ പു

ഇളിയുടെ മുഖത്തു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

“ജയിക്കുന്നവൻ ചിരിക്കട്ടെ.”

അന്നേദിവസം വിജയിയായതു് വാൻബീലായിരുന്നു. അതിനു ഒരു സംശയവുമുണ്ടാകാതില്ല. എന്തെന്നാൽ അയാളുടെ മനോഹരിയായ രോസ കൃത്യം ഉൾപതുമണിക്ക പതിവുപോലെ വരുകതന്നെ ചെയ്തു.

അവളുടെ കൈയിൽ അന്നു വിളക്കില്ലായിരുന്നു. പല തവണ വന്നു പോയും നല്ലപോലെ സ്ഥലപരിചയം സിദ്ധിച്ചിരുന്ന അവൾക്കു മേലാൽ വെളിച്ചത്തിന്റെ സഹായംകൂടാതെ കാര്യങ്ങൾ നോക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവളുടെ മുഖത്തു തെളിയുന്ന ലജ്ജയെ വെളിച്ചം പരസ്യമാക്കുമെന്നും ഭയപ്പെടാനില്ല.

രണ്ടു ചെറുപ്പക്കാർ, ഒന്ന് ആണും മറെറൊന്നു ചെണ്ണും, തമ്മിൽ എന്നും എന്താണു് സംസാരിക്കുക? രണ്ടു് അന്ധരായി കരം വീട്ടനടയിൽവെച്ചു ഫ്രാൻസിവും, തെരുവീഥിയിൽവെച്ചു് സ്റ്റേയിനിയും, പുഷ്പവാടിയിലിരുന്നു ഭാരതത്തിലും സംസാരിക്കാറുള്ള കാര്യങ്ങളെ അവരും അഴിക്കടുത്തുവെച്ചു സംസാരിച്ചു.

അതിവേഗം തപരിക്കുന്ന കലമാകുന്ന പക്ഷിക്കു ചിറകുകൾക്കടുക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അവർ സംഭാഷണം ചെയ്യുകണ്ടിരുന്നു. നീചാംബുജത്തെ ഒഴിച്ചു വേറെ എല്ലാത്തിനേയും പറ്റി അവർ സംസാരിച്ചു.

മണി പത്തടിച്ചപ്പോൾ അവർ പതിവുപോലെ ചിരിഞ്ഞു. രോസ ധരിച്ചിരുന്ന പട്ടുചന്ദ്രം പവനസംസ്കൃതാൽ പുറപ്പെട്ടുപിച്ച് ശബ്ദം അവർപ്പോകത്തോറും പ്രിയന നാഴ്ചമായിമ്പ്വേിച്ചു. എന്തോ പററിപ്പിടിച്ചുപടന്ന് അന്ധകാരം അവർ രണ്ടുപേരും ചേർചെടുത്തി.

എന്നും കണ്ടുപരിചയിച്ചിട്ടുള്ള രോസയെ അല്പ വാൻബീൽ ഇക്കാലങ്ങളിൽ കാണാറുള്ളതു്. സൈന്ധ്യത്തിന്റെ

യും സൗശീല്യത്തിന്റേയും സാരഭ്യത്തിന്റേയും സംപൂർണ്ണാ
കാരമായിട്ടത്രേ അയാൾ അചാള സംവിക്ഷണം ചെയ്തു.

അവർ നീലാംബുജത്തിന്റെ കാര്യത്തെപ്പറ്റി പറ
ഞ്ഞുകൂടുന്നു തടഞ്ഞതിന്റെ രഹസ്യമെന്താവാം?

അവർ ചെയ്ത ഒരൊറ്റ അപായം അവളുടെ ആ അ
പേക്ഷമാത്രമാണ്.

അതിനാൽ മാത്രമാണ് സന്താപപൂർണ്ണമായ ഹൃദയ
ത്തോടെ അവർ പരിചൂണ്ണമല്ലെന്ന് അയാൾ കൂടകൂടെ പറ
യാറുള്ളത്.

പക്ഷതി രാത്രിമുഴുവനും അവളുടെ അപൂർണ്ണതയെപ്പറ്റി
അയാൾ ചിന്തിച്ചുകഴിച്ചു. ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ റോസയെ
ക്കുറിച്ച് അയാൾ ചിന്തിക്കും; ഉറങ്ങുമ്പോൾ അവളെ സ്വപ്ന
ത്തിലും കാണും.

യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള റോസയെക്കാളും സ്വപ്നത്തിലെ റോ
സ സൗന്ദര്യവതിയായിട്ടാണ് അയാൾ കാണാറുള്ളത്. അ
പ്പോഴൊക്കെ അവളുടെ മുഖത്ത് അതുലമായ ഒരു പ്രഭാവികാ
സവും, അപ്രതിമമായ സൗന്ദര്യവും, അസ്പഷ്ടമായ പ്രേമവും
നിറഞ്ഞു പഴിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. സ്വപ്നത്തിലെ റോസ നീ
ലാംബുജത്തിനെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുന്നതിനും മടിച്ചിരുന്നി
ല്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, അവർ നീലിമന്ദിരീയ ഒരു കുമനീയപു
ഷ്പത്തെ അയാൾക്കു സമ്മാനിക്കുകയുണ്ടായതും ചെയ്തിരുന്നു.
ചെടി നട്ടിരുന്ന ചൈനാപ്പാത്രംതന്നെ എത്ര മനോഹരം!!

വാൻബീൽ ചെയ്തെന്നാണ്.

“ഓമനേ, റോസ! ഞാൻ നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ട്”
എന്നു അയാൾ ഉറക്കെ ഉച്ചരിച്ചു.

അപ്പോൾ നേരം നല്ലപ്പോലെ പുലർന്നിരിക്കുന്നു. അതി
നാൽ പിന്നീട് ഉറങ്ങാൻ അയാൾ ശ്രമിച്ചില്ല. ഉണർന്നിരി
ക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകാറുള്ള ചിന്ത അയാളെ ചൂഴ്ന്നു.

റോസ നീലാംബുജത്തെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അയാൾ അവളെ പരിപൂർണ്ണസ്ത്രീകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേർക്കുമായിരുന്നു. അപ്പോൾ അവളെ സൗന്ദര്യപതികളായ സെമിരാമിസ്സിനോടോ, ക്ലീയപാത്രയോടോ, എമിസമ്പത്തിനോടോ, അസ്ട്രിയാമിലെ ആനിയോടോ, ഉപമിക്കാമായിരുന്നു. ലോകത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള സൗന്ദര്യപതികളായ രാജ്ഞിമാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനം അവൾക്കു നൽകാമായിരുന്നു.

നീലാംബുജത്തെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചുകൂടുന്നു പറഞ്ഞ എഴുപത്തിരണ്ടു മണിക്കൂറിൽ മൂപ്പത്തിയാൾ കഴിഞ്ഞു. ശേഷമുള്ളതിൽ പതിനെട്ടും അവളെ കാര്യം അതിനുശേഷമുള്ള സമയം അവളെ ചിന്തിച്ചും കഴിക്കാൻ അയാൾ തീർച്ചയാക്കി.

റോസ അല്പദൂരവും തെറ്റാതെ ക്ലിപ്തസമയത്തു ഹാജരായി. വാൻബീൽ പൂവിന്റെ സ്ഥിതി അറിയാനുള്ള ഉൽക്കണ്ഠയെ അവൾക്കു നേരം വെളിവാക്കി.

അഴിയുടെ അടുത്തുപറന്നു നില്ക്കുന്നതിൽ ഒന്നിനൊന്നിന് അവൾക്കു ഒരു സങ്കാപവും തോന്നിയില്ല. അഴിഞ്ഞു ചിന്നിക്കിടക്കുന്ന തലമുടിയിലെ അയാൾ ചുംബിക്കുന്നതിൽ അവൾ വിരോധിച്ചില്ല. ചുംബിക്കുന്നതിനു സുകുമാരങ്ങളായ കൈകളെ അവൾ അഴിയിൽകൂടെ അകത്തുനീട്ടിക്കൊടുത്തു.

സാധുപെൺകുട്ടി! പൂവിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുന്നതിനേക്കാളും അപകടകരമായ ഒന്നാണ് അവർ തമ്മിലുള്ള പെരുമാറ്റമെന്ന് അവൾ അറിഞ്ഞില്ല. എന്നും അഴിഞ്ഞ വാർകൂന്തലും, വരണ്ട തൊണ്ടയും, വീർത്ത കണ്ണുമായി അഴിക്കു സമീപംവരാതെ അവൾ ശീലിച്ചിരുന്നുള്ളൂ.

അടുത്തദിവസം രാത്രിയിലും അവൾ ഹാജരായി. തമ്മിൽ അഭിവന്ദനം നടത്തിയശേഷം അവൾ ഒരുമുചത്ത് അഴിയിൽനിന്നും മാറിനിന്നു. വാൻബീലിന്റെ മുഖത്തേക്കു

അറന്നോട്ടം ലക്ഷീകരിച്ചു. അത് അയാൾ കണ്ടുവെങ്കിൽ തീർച്ചയായും അഴിക്കളയും തകർത്തുകൊണ്ട് അവർക്കടുത്തു പോയേനെ.

“അവർ സുഖമായിരിക്കുന്നു” എന്ന് റോസ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

“അവർ സുഖമായിരിക്കുന്നു? അതേ?” എന്നു അമ്മ അപരതയോടെ വാൻബിൽ ചോദിച്ചു.

“അവളേ—എന്റെ സദാദാരി—നീലാംബുജം”

“അതിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കാമോ”

“ധാരാളം” എന്നു കുഞ്ഞിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കാൻ അനുവാദം നൽകുന്ന ഒരു മാതാവിനൊപ്പം വാത്സല്യത്തോടു അവർ മറുപടി പറഞ്ഞു.

“ഓ റോസ!.....” എട്ടുനാൾ പരമാവധി അവളിൽ അവളെ സംബോധനം ചെയ്തിട്ട് അടുത്തുവന്ന അമ്മയോടൊപ്പം, പരിമുഖമായ കവിർത്തുടമോ, കോമളമായ കൈവല്ലിയോ, ഏതെങ്കിലും ഒരു ചുഞ്ചിക്കൽ കിട്ടുമോ എന്നുള്ള ആർത്തിയാൽ അയാൾ അഴിക്കിടയിൽക്കൂടി ചുണ്ടുകൾ നീട്ടി.

കിട്ടിയത് അത്യന്തമായ അലോലാപനമായിരുന്നു. റോസ പെട്ടെന്നു ഞെട്ടി. പിടിക്കുമ്പോൾ പിടയുന്ന പക്ഷി പോലെ അവരുന്ന. അപ്പവും താമസിക്കാതെ വാൻബിൽ സംഭാഷണം തുടന്നു.

“നീലാംബുജം വെളുത്തുവോ?”

“അതേ. നല്ലവണ്ണം”

“എത്ര വളർന്നു?”

“രണ്ടുപ്രാവശ്യം.”

“റോസ! വേണ്ടവണ്ണം ശ്രദ്ധിക്കണം; വേഗം വളർന്നു വരട്ടെ.”

“ഇതിൽക്കൂടുതൽ എങ്ങനെ സൂക്ഷിക്കാം. ഞാൻ അതിനെത്തന്നെ മറ്റൊന്നിനേയും പറ്റി ചിന്തിക്കാറില്ല.”

“ചേരെ ഒന്നിനേയും? എന്നാൽ ഞാൻ അസൂയപ്പെടുന്നു.”

“അവിടുന്ന് തൊറിലുരിക്കേണ്ട. നീലാംബുജത്തിനെ പറ്റിയുള്ള ചിന്ത അവിടുത്തെപ്പറ്റിത്തന്നെ. രണ്ടും വ്യത്യസ്തമില്ലല്ലോ. ഉറക്കമെഴുന്നേല്ക്കുമ്പോൾ ആദ്യമായി അതിനെയാണു കാണുക. ദിവസാവസാനത്തിൽ കാണുന്നതും അതിനെമാത്രം. പക്ഷൽ മുഴുവനും അതിനെ പരിചരണം ചെയ്തു കഴിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും എനിക്കാണോ കുറവ്?”

“അതു നിനക്കുള്ള സ്ത്രീധനമാണ്.”

“അതേ; അതിനെക്കൊണ്ടു ഞാൻ ഒരു യുവാവിനെ വിവാഹംചെയ്യും. ആ അയാളെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കും.”

“ഹാ! അതത്ര ബാധിതം. അങ്ങനെ സംസാരിക്കരുതു.”

അന്നത്തെ രാത്രിയിൽ വാൽബീലിനെപ്പോലെ ഭാര്യ വാനായി അവരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. റോസയുടെ കൈ അയാൾ പിടിച്ചു് അമർത്തിക്കൊണ്ടു് കുറേനേരം അയാൾ നീലാംബുജത്തെക്കുറിച്ചു സംസാരിച്ചു.

അപ്പോൾ മുതൽ നീലാംബുജം ദേവനും വളരുന്നതുപോലെ വാൽബീലിനു തേന്നി. അതു മുതൽ രണ്ടാളുടെയും ഹൃദയം ഒന്നിച്ചു സംഘർഷണം ചെയ്തു കരച്ചം പിടന്നയും കഴിഞ്ഞു.

ക്രമേണ ഇലകൾ വലിച്ചുവന്നു ചെടിയിൽ മെട്ടം കാണാറായി. ഈ വിവരം വാൽബീലിനെ ക്രമേണീകൃഷി കും സന്തോഷിപ്പിച്ചു. അയാൾ അനേകം ചോദ്യം അതിനെ പറ്റി റോസയോടു ചോദിച്ചു.

“തീച്ചയായും പുഷ്പിച്ചതു തന്നെയോ?”

“അതേ. പുഷ്പിച്ചതുതന്നെ.”

അയാൾ രോമാഞ്ചമുണ്ടാക്കിത്തന്നു.

“ദൈവമേ.....” എന്നു് അയാൾ അഭ്യക്തമാക്കി.

പിന്നെയും റോസയെ അഭിമുഖീകരിച്ചു:—“പുഷ്പം ചു

ത്താകൃതിയിലല്ലേ?” എന്ന് അയാൾ ചോദിച്ചു.

“അതേ—എന്നാൽ ശരിയായ വൃത്തമല്ല. ഓരോ ദളവും പച്ചനിറമായിരിക്കുന്നു.

ദിവസം അവരിനാൽതന്നെ ഓരോന്നായി കഴിഞ്ഞു. രാസ നീലാംബുജത്തെ തന്റെ ഹൃദയത്തിനൊപ്പം നിഗ്രഹമായും സൂക്ഷിച്ചു. രാസ, പുഷ്പം വിടൻ എന്ന് ഓടിവന്നു തടവുകാരനോടു പറഞ്ഞു:—

“വിടണോ?” എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ കാടി അഴിക്കടുത്തുവന്നു.

“അതേ. പലനിറവും അതിൽ കാണുന്നുണ്ട്. തലമുടിപോലെ നാരുകളും കാണാം.”

“പുതുനിറമാണ് അധികം?”

“നീലം.”

“ഒരുമാതിരി നീലമോ?”

“ഉ-ം-”

“രാസ നീലാംബുജമാണത്ത്. നീ അതിനെക്കാളും ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. ഭാസ്യമായ നക്ഷത്രങ്ങൾ നിന്നെക്കണ്ട് സാസ്യം സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നു.”

“അവർ ഒന്നു ചിരിച്ചു”

“രാസ! നിന്റെ പ്രയത്നഫലമായിട്ടാണ് അതു പുഷ്പിച്ചത്. പുഷ്പത്തെ എങ്കിലും കാണാൻ സാധിക്കുകയില്ലേയോ? അതിനുപകരം കാണ്യയുടെ ഫസലുകളെ ചുംബിക്കാം.”

അവർ അറിയാതെ അഴിക്കരികത്തു നില്ക്കിയതും അയാൾ അവളുടെ ശീതളമായ കവിളത്തു ചുംബിച്ചതും ഒന്നിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

“ഞാൻ പുഷ്പത്തെ നുള്ളിക്കളയും” എന്ന് അവർ സങ്കോചപൂർണ്ണമായി പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവളുടെ കവിർത്തടം തുടുത്തു.

“രാസ! അതേയ്യത്ത്. ഞാൻ ഇനി ഒന്നും ചെയ്യയില്ല.

ല്ല. പുഷ്പത്തെ നീ അധികം വെയിലുതട്ടാത്ത രീടത്തുവെച്ചു സൂക്ഷിക്കണം. രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം കഴിഞ്ഞു കൃഷിപ്രദർശനസംഘാലയം വിവരം തെയ്യപ്പെടുത്തണം. അപ്പോൾ നിനക്കു ഒരുലക്ഷം കിട്ടും.

അച്ഛൻ മന്ദഹാസം തൂകി. അതു പുണ്യപത്രം പൊഴിഞ്ഞ വെൺനിഖാചിനോടു ചേർന്ന് പരിസരത്തെ വെൺചാറുപൂശിച്ചു.

“റോസേ! നിന്റെ കൈചരം കുറച്ചെങ്കിലും പണമുണ്ടോ?”

“അവശ്യത്തിനുണ്ട്”

“എങ്കിലും എത്രയാണു്?”

“മൂന്നുറു ഗിൽഡർ”

“നീ ആ ധനത്തെ വ്യയംചെയ്തു സംഘാലയം പോയി കാണണം.”

“അപ്പോൾ പുഷ്പത്തെ കാക്കുന്നതാർ?”

“കൂടെ കൊണ്ടുപോകണം.”

അങ്ങനെയൊക്കെപ്പോൾ നാം തമ്മിൽ പിരിയേണ്ടിവരുന്നു.”

“മധുരഹാസിനി—എനിക്കു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരുന്നു ചെങ്കിൽ ഞാൻകൂടെ വരുമായിരുന്നു. നിന്നെക്കൂടാതെ എനിക്കു ജീവിച്ചിരിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വേറേ ആരെങ്കിലും അവിടെ അയയ്ക്കുന്നതാണുതമം. വിവരമറിഞ്ഞാൽ അദ്ധ്യക്ഷൻ ഇവിടെ ചരം”

അയാൾ പെട്ടെന്നു വിചാരധാരയെ നിറുത്തിട്ട്—

“റോസേ, പുഷ്പം നല്ല നീലമാണെങ്കിൽ സമ്മാനം മായിത്തീരുകയില്ല”

“അതു് ഇനിയും തീർച്ചയാക്കാൻ പാടില്ല. നാളെ ഞാൻ നോക്കി വിവരമറിയിക്കാം.”

“അതുവരെയും ഞാൻ എങ്ങനെ കഴിച്ചുകൂട്ടും?”

“എന്നാൽ ഞാൻ ഒരുക്കായും ചെയ്യാം. രാത്രിതന്നെ

വിടരുണെങ്കിൽ വന്നു വിവാഹിതനായിരിക്കാം. പക്ഷലാണെങ്കിൽ ഒരു കടലാസ്സിൽ ഞാൻ വിശേഷമായിരിക്കാം.”

“അങ്ങനെയൊക്കെ”

രാത്രി മണി പത്തടിച്ചു, റോസ അവിടെനിന്നു പോയി.

രാത്രി അവസാനിക്കാറായി. കാരോ നിമേഷവും റോസ വന്നുനില്ക്കുന്നു എന്ന് അയാൾ നോക്കി നോക്കി സമയം കഴിഞ്ഞു.

റോസയാകട്ടെ നീലാംബുജത്തെനോക്കി രാത്രിമുഴുവനും പോക്കി. കുൻമുളയിൽനിന്നും അതിനെ അവൾ അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടുവിട്ടില്ല. അതുതങ്ങളിൽവെച്ചു അത്യന്തമായിട്ടുള്ള ആ പുഷ്പം എങ്ങനെയിരിക്കുമെന്നു ലോകം അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇങ്ങനെയൊരു നീലാംബുജം ഉണ്ടെന്നുള്ളതും ആരും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

തടവുകാരനായ വാൻബീലിങ്ങ് അന്യോദേശമായ ഈ പുഷ്പത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനെന്നു ലോകം അറിയുമ്പോൾ അവർ എന്തു പ്രശംസിക്കും?

നേരം ചെറുത്തു. വാൻബീലിങ്ങ് ഒരു വിവരവും പുഷ്പത്തെക്കുറിച്ച് കിട്ടിയില്ല.

രാത്രിയായപ്പോൾ പതിവനുസരിച്ചു റോസ അഫ്താർ കഴിഞ്ഞതായി, സ്വച്ഛന്ദം വിവാഹിക്കുന്ന ഒരു ഹംസത്തിനൊപ്പം പ്രസന്നവദനയായി വന്നുനിന്നു.

“എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു?”

“ശരിയായും ചുരുങ്ങുന്നതും.”

“നീലമാണോ?”

“അതേ.”

“ഒരു പുളളിയുമില്ലേ?”

“ഒന്നുമില്ല.”

“ഹാ റോസേ. ഞാൻ നിന്നെയും പുഷ്പത്തിനേയും സ്വച്ഛന്ദം കഴിക്കുമായിരുന്നു.”

“ഇനി എന്തു ചെയ്യണം”

“അരെ എങ്കിലും—വിശ്വാസമുള്ളവരെ മാത്രം—ഇവ വിവരാകാണിച്ചു് റൈറ്റുത്തുകൊടുത്തു് അയയ്ക്കണം. താമസിച്ച്യാൽ, അപകടം സംഭവിക്കും.”

“ഞാൻ ഒരാളെ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടു്”

“അയാൾ വിശ്വാസിയാണോ?”

“എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരുവനാണു്.”

“അങ്ങനെയല്ലായിരിക്കും?”

“അല്ല. ആ ആൾ ഒരു ചുള്ളിക്കാണാണു്. വയസ്സു് ഇരുപത്താറു വയസ്സു്.”

“അയാളെ അയച്ചാൽ അവിടെ പത്തു മണിക്കറം എത്തും. റോസെ കടലാസ്സും പെൻസിലും—വേണ്ട—മഷിയും പേനയും—തയ്യാറാക്ക. ഞാൻ എഴുതുന്നില്ല. ജയിലിനകത്തുകിടന്നു് ദ്വാദശാചന നടത്തുന്നുവെന്നു് കാണുന്നവർ വ്യാഖ്യാനിക്കും. നീതന്നെ എഴുതിക്കൊള്ള. പ്രദർശന സംഘാലയങ്ങളുണ്ടാണു് എഴുതേണ്ടതു്.”

“അദ്ദേഹം വരാൻ താമസിച്ച്യാൽ”

“ഒന്നരണ്ടു ദിവസം താമസിച്ച്യാൽ എന്തു്? പുഷ്പാത്മ സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരുവൻ വിവരം കിട്ടിയാൽ അപ്പവും താമസിക്കുകയില്ല. ലോകത്തിലെ എട്ടാമത്തെ അത്തുതാ കാണാൻ അർച്ചിപ്പില്ല? അതിന്റെ ഹരയ അദ്ദേഹം എടുത്തുകൊള്ളും. ഒരുപ്രതി നമുക്കും തരും. അതിനെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം. അദ്ദേഹം വന്നു കാണുന്നതിനുമുമ്പു് വേറെ ആരും കാണാൻ ഇടയാകരുതു്. നീലാംബുജത്തിനെ കാണുന്നവർ മോഷ്ടിക്കാൻ തുനിയും.”

റോസ ഇതെല്ലാം കേട്ടുകൊണ്ടുനിന്നു.

പിന്നെയും അയാൾ പറഞ്ഞു.

“അങ്ങനെയൊരു നല്ലപോലെ സൂക്ഷിക്കണം. അദ്ദേഹം ഒരു ഗിൽഡർ മോഷ്ടിക്കുന്നതിനുകൂടി മടിക്കുന്നില്ല. പിന്നെ യാണോ ഒരു ലക്ഷം”

“ഞാൻ രാവു പകലും ഒന്നുപോലെ സൂക്ഷിച്ചു കൊള്ളാം.”

“പുഷ്പം വിടൻ മലന്റോ?”

“ഏകദേശം.” എന്നു് അവർ തെളിഞ്ഞ കുഞ്ഞുകൾക്കു ട്ടുകൂടി ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

“പുണ്ണമായും വിടൻ ഉടനെ അദ്ധ്യക്ഷനെ തെയ്യപ്പെടുത്തണം.”

ഉടൻ അവിടത്തേയും തെയ്യപ്പെടുത്തേണ്ട?

അവർ സങ്കടമനുഭവിക്കുന്ന മട്ടിൽ ഒരു നെടുവീല്പിട്ടു.

എന്നിട്ട അവർ തുടർന്നു:—“ഞാൻ ഇതാ തിരയ്ക്കുവാൻ. വിടന്നാൽ ഉടനെ അറിയിക്കാം.”

റോസ ഓടിപ്പോയി. വാൻബീൽ തുറന്നുകിടന്ന ജനാലയിലൂടെ വിശാലമായ പ്രാന്തപ്രദേശത്തെ നിരീക്ഷിച്ചു.

“റോസ എന്നെയും നോക്കുന്നുണ്ടോവും. അവളുടെ നീണ്ടുവിടൻ കുഞ്ഞുകൾക്കെതിരേ നീലാംബുജവും ഓരോ ഒരു മായി വിടത്തുണ്ടാവാം. ഒരുപക്ഷേ അവർ അതിന്റെ കൂശമായ തണ്ടിൽ ഓടുന്നയാളെ കൈകൾചേർത്തു പിടിക്കുകയും ചെയ്യേക്കാം. നീലിമകൊള്ളുന്ന ഓരോ ദളത്തേയും അവർ മനോഹരമായ ചോപ്പണിച്ചുണ്ടുകൾ അണച്ചു ചുവന്നുചെയ്യുമായിരിക്കാം. രണ്ടും കോമളമായ പുഷ്പങ്ങൾ. ഒന്നു നീലം മറ്റൊരു തങ്കനിറം. ഇങ്ങനെ അമ്പര മനോരാജ്യത്തിൽ സ്വച്ഛന്ദം വിഹരിച്ചു. അപ്പോൾ തെക്കുവശത്തു അക്ഷയശ്ലോക്കം പ്രകാശിച്ച ഒരു നക്ഷത്രം സ്ഥാനം തെറ്റിക്കീഴ് പ്പാട്ടുപാഞ്ഞു. അതുകണ്ടു ശേഷമുള്ള നക്ഷത്രങ്ങൾ ഒന്നു വിറക്കുന്നു.

വാൻബീലിന്റെ ദേഹത്തു് തണുപ്പു ക്രമേണ ചൂവായി.

“സർവ്വജ്ഞനായ സർവ്വേശ്വരൻ എന്റെ പുഷ്പത്തിനും ജീവൻ കൊടുക്കുന്നുണ്ടാവാം.” ഇങ്ങനെ അമ്പര പുലമ്പി.

അധികം താമസിക്കാതെ ഒരു ശബ്ദം അഴിക്കിടയിൽ കൂടെ കടന്ന് അയാൾക്ക് ഉണർവു നൽകി.

റോസ വാൻബീലിനോടു എന്താ പാവാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്.

“പുഷ്പം വിടൻ—നീലനിറം—കറുത്ത പുളി കളിപ്പ—”

“എനിക്കു കാണാൻ സാധിക്കുകയില്ലല്ലോ” എന്ന് വാൻബീൽ മനസ്സിലാക്കുക പറഞ്ഞു.

“ഇതാ നോക്കണം” എന്ന് മധുരസവാമുച്ചരിച്ചുകൊണ്ട് അവൾ വിളക്കു തെളിയിച്ചു. എന്താശ്ചര്യം! നീലാംബുജം മന്ദമന്ദം തട്ടി ചാഞ്ചാടുന്ന കാഴ്ചയെയാണ് തടവുകാരൻ കണ്ടത്.

അയാൾ അതുകൊണ്ടി അല്പനേരം അങ്ങനെ നിന്നു പോയി. വാക്കുകൾ വഴങ്ങുന്നതായി.

“ദൈവമേ! അങ്ങ് എന്റെ ഈ പരിതാപാധിനിയിലും സ്വർഗ്ഗീയപ്രഭുവിനുവേണ്ടല്ലോ” എന്ന് അയാൾ ഒരു വിധം അമ്പുകുഴപ്പത്തിൽ പറഞ്ഞു.

നീലാംബുജം ചേതോഹരംതന്നെ. പാവനവും, സുരഭിമയവും, സുന്ദരവുമായ് ആ പുഷ്പം ആരെയും ആകർഷിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരുന്നു. പച്ചഇലകളുടെ ഇടയിൽ നീലമയ പുഷ്പം ഓരോ ദളത്തെയും ശരിയായ നിറത്തിൽ വഹിച്ചു മന്ദമന്ദം ചാഞ്ഞുവെത്തു. പുഷ്പം നീലം, എളിയ നീലം, നല്ലനീലം, അല്പ, തന്നിനീലം എന്ന് സംശയത്തിനിടയാക്കി.

“റോസ! നീ വേഗം കഞ്ഞിപ്പഴം കായ്ക്കു മേൽ നടത്തണം. അധികം താമസിക്കാൻ പാടില്ല.”

അവൾ അതു കേട്ടു പുഞ്ചിരിച്ചു. അഴിഞ്ഞു പിൻമാറാത്ത ആവാണം ചെയ്യുന്ന കബരീദാരത്തെ ഇടതു കൈ കൊണ്ട് ഒരുക്കി അവൾ തയ്യാറാക്കിയ കത്തു് അഴിക്കിടയിൽ നീട്ടി.

ബഹുമാനപ്പെട്ട അദ്ധ്യക്ഷൻ;

“നീലാംബുജം” താമസിയാതെ പരിപൂർണ്ണാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കും. മുഖവസ്സിൽ ജന്മിലിനകത്തിരിക്കുന്ന ആ പുഷ്പത്തെ അവിടുന്ന് ദയപെയ്തു കൊണ്ടുപോകണമെന്നു സവിനയം അപേക്ഷിക്കുന്നു. ജന്മിലരുടെ മകളാണ് ഞാൻ. അച്ഛന്റെ തടവുകാരെപ്പോലെ ഞാനും കാരാഗൃഹവാസം നയിക്കുകയാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാത്ത ഈ കൈകൾ പുഷ്പത്തെ എങ്ങനെ അവിടെ എത്തിക്കും. അതിനാലാണ് വന്നുകൊണ്ടുപോവണമെന്ന് ഞാൻ വീണ്ടും അപേക്ഷിക്കുന്നത്.

ഈ പുഷ്പത്തിന് “റോസവാൻബീൽ” എന്ന് പേരിട്ടുകൊടുക്കുകയും വേണം.

എന്ന്,

വിനീതയായ റോസ.

വാൻബീൽ കയ്യിൽ സശ്രദ്ധം വായിച്ചു. “റോസേ! നി എഴുതിയ കയ്യെഴുത്തു് അഭിനന്ദനീയമായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ എഴുതിയിരുന്നവെങ്കിൽ ഇത്ര നന്നാകയില്ലായിരുന്നു. നമ്മുടെ പ്രേമസർവ്വസ്വമായ പുഷ്പത്തെ ചേർത്തുപോയി സൂക്ഷിക്കണം. വേഗം ആളയക്കാരും മടിക്കരുതു്.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞശേഷം വാൻബീൽ മേൽവിലാസം പറഞ്ഞുകൊടുത്തു.

റോസ നിസ്സഹായയും പരിശുദ്ധയായ യുവതി; വാൻബീൽ നിദ്രാപിനയും ബന്ധനസ്ഥനുമായ ഒരു യുവാവു്. അവർക്കുണ്ടുപോകും പരസഹായം അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്ന ഒരു കാലാവസ്ഥയാണു് നാം പ്രാപിക്കുന്നതു്.

ണ്ടുപോകും കെട്ടിക്കിളത്തിയ ആശാൻസൗധം അടിക്കുന്നു ചൊളിയാറായിരിക്കുന്നു. അകത്തുനിന്നു് അവരുടെ ജീവിതസരണിക്കും സാരമായ വൃതിയാനം വരുന്നതും.

ജേക്കബിൽ, ബാക്സ്റ്റാഫിൻറെ മരയ ചേർത്തുപോയിക്കൊണ്ടുവന്നതാണു്. അയാൾതന്നെയാണു് റോസയെ സദാ

അനുഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. വാൻബീലും നീലാംബുവും അയാളുടെ ചിന്തയിൽനിന്നും ഒരിക്കലും അകന്നിരുന്നില്ല. അയാൾ ഒന്നാന്തരം ലഹരിപദാത്മങ്ങൾ കൊടുത്തു ജയിലരെ പാട്ടിലാക്കി ഏതാനും മാസങ്ങളായി ചൊല്ലിക്കു നിറുത്തിയിരിക്കുന്നു. അതുമൂലം രോസയുടെ സകല പെരുമാറ്റവും അയാൾക്കു അറിവാൻ സാധിച്ചു.

അയാൾ രോസയോടു അടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അവളോടു വിവാഹത്തിനെപ്പറ്റിയും മറ്റും സംസാരിച്ചു. അയാളുടെ സമഗ്രമായ ഉദ്ദേശത്തെ അവളിൽനിന്നും ഒഴിച്ചുവെച്ചു.

രോസ ബുദ്ധിശൂന്യയായ ഒരു പെൺകുട്ടിയായിരുന്നു. തോട്ടത്തിൽ എപ്പോഴും കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന മനുഷ്യാകൃതിയെ അവൾ ചെറുക്കുക മാത്രമല്ല, അയാളെ സൂക്ഷിച്ചു വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കുകയുണ്ടായി.

ജയിലർ ചെടിയുടെ മുളയെ നശിപ്പിച്ചപ്പോൾ ജേക്കബ്ബിനുണ്ടായ ദേഷ്യം വായനക്കാർ അറിഞ്ഞിരിക്കാം. അതു വാൻബീലിന്റെ പക്കൽ ഇനിയും രണ്ടു വിത്തു ഉണ്ടെന്നു കൊണ്ടെ പ്രകടിപ്പിച്ചതായിരുന്നു.

* അവൾ തടവുകാരന്റെ മുറിയിൽ പോകുന്നതും തിരിച്ചുവരുന്നതും ആ ഘാതകൻ പലപ്പോഴും കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ അവൾ അയാളെ ഒരു പ്രാപശ്ചം മാത്രമേ കണ്ടുള്ളൂ. അതു് അയാൾ കോണിപ്പടി കയറുവാഴായിരുന്നു.

രോസ ഒരു വലിയ പുച്ഛി ഒരു മുറിയിൽനിന്നും മറ്റൊരു മുറിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നതും, അതിൽ വെള്ളം തളിക്കുന്നതും സമീപത്തിരുന്നു വളർന്നതും അയാൾ സുവ്യക്തമായി കണ്ടറിഞ്ഞു. അതുകഴിഞ്ഞു് അയാൾ ജയിലിനടുത്തു് അവളുടെ മുറിക്കു എതിരേയായി ദൂത്തുള്ള ഒരു കെട്ടിടം ചാക്കു പുറത്തു ദൂർഭാഗിനിയുടെ സഹായത്താൽ

വാൽബീലിന്റെ പ്രവൃത്തികളെ മുൻപു നിരീക്ഷണം ചെയ്ത തുടർച്ചയായ അവളുടെ ദിനചര്യയേയും നോക്കിവന്നു.

രണ്ടുമൂന്നുദിവസത്തെ അശ്രാന്തചരിത്രമുണ്ടായിരുന്നു അവളുടെ സകല സംശയങ്ങളും തീർന്നു. കാലത്തു മുൻപെ കുന്നതുവരെ പൂച്ചട്ടി അവളുടെ മുറിയിൽ ജാലകത്തിനടുത്തിരിക്കും. അതിനു സമീപത്തു അതിൽനിന്നും കണ്ണടക്കാതെ സൂക്ഷ്മമായിരുന്ന റോസയും നിഷ്പര്യയോടെ ഇരിക്കും. പക്ഷെ ലാലാകൃത്യമായ വല്ലികൾ ചുറ്റിപ്പിണഞ്ഞ നിലയിൽ വിനിയമിതമായ ജനാലയുടേതു്, 'വല്ലിഗ്രഹത്തിൽ' ശകുന്തളയ്ക്കു പ്പോ അവൾ പരിശോഭിച്ചു.

നീലാംബുജത്തെ അവലോകനം ചെയ്യുതോറും ജേക്കബിന്റെ ഉള്ളിൽ ആഗ്രഹം തിളച്ചുപൊങ്ങി.

രാത്രിയിൽ മഞ്ഞു വർഷിക്കുമ്പോൾ അവൾ ചെടിയെ അകത്തുടത്തു മാറ്റും. അല്ലെങ്കിൽ മഞ്ഞുതട്ടി അതു ചീത്തയാക്കുമെന്ന് അവൾ ധരിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ അസഹനീയമായ സൂര്യപ്രകാശമുള്ളപ്പോൾ അവൾ അതിനെ തണുത്തു മാറ്റിവെക്കും.

ഇലകൾ കണ്ടുനാൾമുതൽ ആ പരമഭൂഷാൻ നീലാംബുജത്തിന്റെ മധുരിയെ ആസ്വദിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു. അതു് വളരുന്നതോറും അയാളുടെ ആഗ്രഹക്കുരുമ്പും വളർന്നു വന്നു.

ഏഴെട്ടുദിവസം അവൾ എങ്ങും പോകാതെ പുഷ്പത്തെ മാത്രം സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ബാക്കസ്സൽ (എന്നുതന്നെ അമ്മയെ വിളിക്കാം) പൂച്ചട്ടിയോടുകൂടി പുഷ്പത്തെ അപഹരിക്കുന്നതിനു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അതു് കൈവശമായാൽ ഒരു ചക്കം ഗിൽഡറും തന്നിക്കു ലഭിച്ചുപോയെന്നു അയാൾ ദൃഢമായും വിശ്വസിച്ചു.

എങ്ങനെയാണു് അതിനെ മോഷ്ടിക്കുക? ഇതാണു് അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ കുരുത്തുതഴച്ച ചിന്ത. അതിനെ മോ

ഘ്ടിക്കണമെങ്കിൽ റോസ അവിടെ ഇല്ലാതിരിക്കണം. അവർ അവിടം വിട്ടു സമയമേതെന്നു ബാക്സ്റ്റൽ നിത്യപരിചയത്താൽ അറിഞ്ഞു പ്രണയികൾ ഒന്നിച്ചു അഭിസന്ധിക്കുന്ന സമയമാണ് ചെഴുതുവുത്തിക്കു സൗകര്യമെന്ന് അയാൾ തീരുമാനിച്ചു. അതിരിക്കുന്ന മുറിയും പരിസരവും പരിചയപ്പെടുന്നതിനു അയാൾ ഒന്നരണ്ടുദിവസം അവിടെ ചുറ്റിനടന്നു. കൗകു രണ്ടുപുട്ടു ഇട്ടാണ് അവർ പൂട്ടിയിരുന്നത്. അവ എടുപ്പത്തിൽ ഭേദിക്കത്തക്കതുമല്ല. താക്കോൽ സഭാ അവർ തന്നെ വഹിച്ചിരുന്നു.

റോസ കാണാതെ താക്കോൽ കുറുപ്പുമാക്കേണ്ട മാറ്റം തെക്കുറിച്ച് ബാക്സ്റ്റൽ ഗാഡ്മായും അഭ്യോചിച്ചു അത് അയാൾക്ക് അസാധ്യമായി തോന്നി. ഒരുപക്ഷേ താക്കോൽ അപ്പളുടെ പക്കൽനിന്നും പോയാൽത്തന്നെയും രണ്ടാമതു പൂട്ടിയിട്ടല്ലാതെ അവർ പുറത്തു പോവുകയില്ലെന്ന് അയാൾക്ക് അറിയാമായിരുന്നു.

കിട്ടാവുന്ന താക്കോലുകളെ ശേഖരിച്ച് അയാൾ ഓരോന്നായി പരിശോധിച്ചു. ഒരു താക്കോൽ ഒരു പൂട്ടിൽചേന്ന് ഒരിക്കൽമാത്രം തിരിഞ്ഞു. അതിനെ കുറെ ഭേദപ്പെടുത്തി നോക്കിപ്പോൾ പൂട്ടു തുറക്കുകയും പൂട്ടുകയും ചെയ്തു ഇതേ രത്തിൽ അയാൾ രണ്ടാമത്തെ പൂട്ടിനും ഒരു താക്കോല് സമ്പാദിച്ചു. ബാക്സ്റ്റൽ ഈ ജോലി നടത്തുമ്പോൾ രണ്ടു പ്രണയനിധികളും സൈപരസല്ലാപത്തിൽ ലയിച്ചുനില്ക്കുകയായിരുന്നു.

പിന്നീട് അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്ന തടസ്സങ്ങൾ മതിൽ കടന്നു മുറിയിൽ വരുന്നതിനും അവിടെനിന്നും രക്ഷപ്രാപിക്കുന്നതിനുമുള്ളവയായിരുന്നു.

ആദ്യമായി അയാൾ മുറിക്കകത്തു കടന്നപ്പോൾ അയാളും രണ്ടുമുന്ന് ഇല വിടന്ന് നീലാബ്ജയും മാത്രം അതിനകത്തുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോൾ വേണമെങ്കിൽ അയാൾക്ക് അ

തിനെ കെണ്ടുപോകുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അയാൾ
 തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. പുഷ്പം നീലംതന്നെ ആയിരിക്കുമോ എന്ന്
 അയാൾക്ക് അറിവാൻ നിമുത്തിയില്ലാതിരുന്നു. അതിനാൽ
 മ. രാമൻ അപ്പോൾ അതെടുക്കാൻ അയാൾ തുനിയാത്തത്.

താക്കോലുകൾ കൈവഴമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അ
 യാൾക്ക് മുറിക്കുകയോ ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ കടക്കാൻ സാ
 ധിച്ചിരുന്നു. പുഷ്പം കൈവശമായാൽ അപ്പവും താമസി
 ക്കാതെ സ്ഥലാലയങ്ങളുടെ സമീപത്തിലേക്കു പോകണമെ
 ന്നും അയാൾ ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്തു. അതിനെപ്പറ്റിയെന്തിനാ
 ലുണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങളിൽ റോസയെയും വാൻബീലിനേ
 യുംകൂടി കൊള്ളിക്കുന്നതിനും അയാൾ ഉപായം കരുതി.

രാത്രിയിൽ റോസ പ്രാണേശന്റെ സമീപത്തു പോകു
 വോഴൊക്കെ ബാക്സ്റ്റലിന്റെ ജോലി ഒളിച്ചു മുറിക്കുകയോ
 പോയി പുഷ്പത്തെ പരിശോധിക്കുകയായിരുന്നു.

നാം കഥാതന്തുവെ സ്പർശിച്ച ഒടുവിലത്തെ ദിവസം
 അയാൾ മുറിയിൽ പതുങ്ങിപ്പിതൃക്കൾ കടക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയായി
 രുന്നു. അന്ന് വാൻബീലും റോസയും നേരത്തെ തമ്മിൽ
 പിരിഞ്ഞു. പത്തുമിന്നിട്ടു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ റോസ തിരിച്ചു
 വരുന്നത് ബാക്സ്റ്റൽ കണ്ടു. അപ്പോൾ പുഷ്പം വിടന്നിരി
 കാമെന്നും അയാൾ തീർച്ചയാക്കി.

പുഷ്പത്തെ അന്നുരാത്രിതന്നെ മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോകു
 ന്നതിന് അയാൾ നിശ്ചയിച്ചു. അതിലേക്കു തുണയായി
 ലഹരികൂടിയ മദ്യം ജയിലിൽ അയാൾ വരുത്തിക്കൊടുത്തു.
 അ ദുസ്സുപഭാവി അതു കുടിച്ചു് ബോധരഹിതനായി നിദ്ര
 യിലാണ്ടു.

റോസ പൂച്ചടിയും തുക്കി മുക്കുളിലേക്കു പോകുന്നത്
 ബാക്സ്റ്റൽ കണ്ടു.

“അയാൾ അലയുകയെന്ന കാണാൻ പോവുകയായിരിക്ക

മോ? തീർച്ചയായുംല്ല.” ഇങ്ങനെ അയാൾ സമാധാനപ്പെട്ടു.
 റോസ മന്ദം മന്ദം നടന്ന് ഇരിമ്പഴിക്കടുക്കലെത്തി.
 മങ്ങിയ റാന്തലിന്റെ സഹായത്താൽ അയാൾ നീലാംബുജ
 തെരു കണ്ടു. അതു പൂണ്ണമായും റിപ്പൻ.

റോസയും വാൻബീച്ചു, തമ്മിലുള്ള ആലോചന അ
 യാൾ കേട്ടു അവർ കൂണ്ടോട്ടുമുണ്ടു തൊട്ടുന്നതും അയാൾ
 കണ്ടു് അറിയപ്പെട്ടു. അതു കഴിഞ്ഞു ലീപം കെടുത്തി റി
 യെ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു് അല്ല കഴിഞ്ഞു മുറി പൂട്ടി അ
 വൾ പുറത്തുപോകുന്നതും അയാൾ കണ്ടു.

അ കെട്ടിൽ ബാക്സ്റ്റൻ കള്ളത്തരാക്കുകൾ
 കൊണ്ടു് മുറി തുറക്കാൻ അരഭിച്ചു.

റോസ വിട്ടുപോയ സ്ഥലത്തുതന്നെ വാൻബീൽ
 നിന്നു. അനന്തമായ ആനന്ദസാഗരത്തിലെ തരംഗചമ്പവ
 രകളെ തരണംചെയ്തു വിദ്യുസ്സമിതമായ ഒരു പദവിയിലെ പ്രാ
 പിശാണുള്ള വിശിഷ്ട ചിന്തയാൽ ആകൃഷ്ടനായി അയാൾ ത
 ന്നെയും മറന്നു നില്ക്കുകയുണ്ടു.

സമയം അധ്യായമായ ഭൂതത്തിലേക്കു പാഞ്ഞുകൊണ്ടി
 രുന്നു. പ്രജാതന്ത്രന്റെ കിരണസമൂഹങ്ങൾ ഇരുമ്പഴിയിൽ
 കൂടെ അകത്തു പ്രവേശിച്ചുതുടങ്ങി. അദ്ദേഹം ഒരു റിലാ
 പസപരം അനുഭൂത ചെവിയിൽ തടഞ്ഞു. അയാൾ സൂ
 ക്ഷിച്ചു ചുറ്റും നോക്കി.

കണ്ണനീരാലിപ്പിച്ചു് തേങ്ങിത്തേങ്ങി കരയുന്ന റോസ
 യെയാണ് അയാൾ കണ്ടതു്. കാര്യമറിയാതെ യുവാവു് അ
 വരന്നു.

“പോയി—പോയി” എന്നു് അവൾ തൊണ്ടയിടി
 അച്ചുകരസപരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

“എന്താണു് കാര്യം പറയുക.”

“നീലാംബുജം നഷ്ടമായി.”

തടവുകാന്റെ മുഖം വെളുത്തുതുടങ്ങി.

“ആരു കൊണ്ടുപോയി?”

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ആരോ മോഷ്ടിച്ചു കൊണ്ടുപോയി” എന്നു് അഴിയിൽ ചാരിനിന്നുകൊണ്ടു് അവർ പറഞ്ഞു.

റോസയുടെ ദേഹം ഒന്നിന്നൊന്നു തണുത്തുതുടങ്ങി. ശക്തിയില്ലാതെ അവർ മുട്ടുകുത്തി വീണു.

“കാമന പരിഭ്രമിക്കേണ്ട” എന്നു് വാൻബിൽ സമാധാനം പറഞ്ഞു.

“ഞാൻ സൂക്ഷിക്കാതെയല്ല ഇങ്ങനെ പറിയതു്.”

“നീ കതകു തുറന്നിട്ടിരുന്നപ്പോൾ ആരെങ്കിലും കൊണ്ടുപോയിരിക്കും.”

“ഏത മിന്നിട്ടുപോലും ഞാൻ തുറന്നിട്ടിട്ടു് എന്താ പോകാറില്ല. കതകു് അടച്ചിരുന്നു. പൂട്ടു തുറന്നിട്ടില്ല പുഷ്പത്തെ കണ്മാനേയില്ല.”

“എന്നാൽ താക്കോൽ കൈയിൽനിന്നും പോയിരിക്കാം.”

“താക്കോൽ എന്റെ കയ്യിലിരുന്നു. അതാരു ഇത്രവരെ കണ്ടിട്ടേ ഇല്ല.”

“പിന്നെ എങ്ങനെ കളവുപോയി.”

“അതേ; അതാണു് എനിക്കും ആശ്ചര്യകരമായി തോന്നുന്നതു്. കത്തുകൊടുത്തു് അളയച്ചിട്ടു് അധികംനരമായില്ല തിരിച്ചുപോയി നോക്കിയപ്പോൾ പൂവില്ല.”

അവളുടെ ശബ്ദം ഒന്നിന്നൊന്നു അടച്ചു. ഒടുവിൽ സംസാരിക്കാൻ കഴിയാതെ അവർ നിന്നു.

“ഇനി ഞാൻ എന്തു ചെയ്യട്ടെ” എന്നു് ആയാസപ്പെട്ടു് അവർ മൂറ്റുപാത്തിൽ ചോദിച്ചു.

“റോസ! ഇനി എന്തിനു ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ സർവ്വസ്വവും പോയി.”

ഇത്രയും ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു് അയാൾ ഇരുമ്പരികളിൽ കൈ മുറുക്കി അടിച്ചു.

അയാൾ റോസയുടെ സങ്കടാവസ്ഥയെ നല്ലപോലെ അറിഞ്ഞിരുന്നു.

“റോസേ പോയതു പോകട്ടെ. മോശ്യാവാറാണെന്നു എനിക്കു മനസ്സിലായി. ജേക്കബല്ലാതെ മററാരും ഈ പ്രവൃത്തി ചെയ്തയില്ല. അയാൾ ഇപ്പോൾ അധ്യക്ഷനെ കാണാൻ തിരിച്ചിരിക്കും. പുപ്പുത്തെ അയാളുടെ സ്വന്തമാക്കാൻ നാം സമ്മതിച്ചു. അയാളെ പിന്തുടൻ പോകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.”

“അച്ഛനറിയാതെ അക്കാര്യം ഞാൻ എന്തെന്ന നിറവേറ്റും. നാം തമ്മിലുള്ള ബന്ധം അച്ഛനെ എന്തെന്ന അറിയിക്കാം. ഇവർ എന്തുചെയ്യാൻ ശക്തയാകും.”

“നീ കതകു തുറക്കുക. ഞാൻ പുറത്തു വന്നു കള്ളനെ കണ്ടുപിടിച്ചു കഥകഴിക്കാം. കതകു തുറക്കുക.”

“അതിനുള്ള ഒരു പദവി എനിക്കുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ എന്തെന്ന അതു ചെയ്യുമായിരുന്നു. താക്കോലില്ലാതെ എന്തുചെയ്യും.”

“നിന്റെ ഭൃഷ്ടനായ അച്ഛന്റെ കൈയിലുണ്ടല്ലോ. അദ്ദേഹം ആദ്യത്തെ ചെടിയെ നശിപ്പിച്ചു. കൂട്ടുകാരൻ രണ്ടാമത്തതിനേയും.”

“എനിക്കുവേണ്ടി പതുക്കെ സംസാരിക്കണം.”

‘റോസേ’ നീ കതകുതുറന്നിട്ടു അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഇരുമ്പഴിയെ തകർക്കും.

“കരുണയ്ക്കെന്ന് ശാന്തമായിരിക്കണം.”

വാൻബീൽ കമ്പികളെപ്പിടിച്ചു ബലമായി ഒന്നുകിട്ടക്കി. നൈരാശ്യാ വലിച്ചുപ്പോൾ ശക്തിയും ശതമനമായി. റോസ അയാളുടെ ധിക്കൃതിയെ കഴിയുന്നത്ര തടഞ്ഞു.

“ഞാൻ നിന്റെ അച്ഛനേയും ജേക്കബിനേയും ഒന്നിച്ചു വധിക്കും. ണ്ടുപേരുകാരും രക്തം ഈ ജമീലിൽ തളിച്ചു പരിശുദ്ധമാക്കണം.”

മതിമറന്ന തടവുകാരൻ നിലവിട്ടു വീളിച്ചു.

“ഞാൻ അച്ഛന്റെ പക്കൽനിന്നും താക്കോൽ എടുത്തു

തരം” എന്നു രോസ പറഞ്ഞു. അവർക്കുപിമ്പിൽ ഒരു ഗർജ്ജനം മുഴങ്ങി.

“അച്ഛാ” എന്നു അവർ വിളിച്ചു.

ജയിലർ നിർദ്വയം പുത്രിയുടെ കരതലത്തിൽ പിടിച്ചിഴച്ചു.

“നീലേ, നീ എന്റെ കൈയിൽനിന്നും താക്കോൽ എടുക്കുമോ? നീ അതിനിന്ദ്യനായ ഒരു തടവുകാരനുമായി സംസാരിച്ചു ചെയ്യുന്നു? രാക്ഷസി! നീന്നെ ഞാൻ ശരിയായ പാഠം പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.”

അവർ ജീവനുവേണ്ടി ഒന്നു പിടഞ്ഞു.

“ഹ” എന്നുമാത്രം അയാൾ ശബ്ദിച്ചു.

“നിർദ്വേഷി എന്നു സ്വന്തമഭിമാനിക്കുന്ന വാതക! നീ എന്റെ രക്തത്തെ തളിക്കുമെന്നോ? നീയെന്നോ രാജദ്രോഹത്തിനു തുനിയാത്ത സുധു? നീയെന്നോ യുവരാജാവിന്റെ കാരണത്തിനു പാശ്ചാത്യൻ? ചണ്ഡാള! നീ എന്റെ പുത്രിയെ ഭുജിച്ചിട്ടു. അവളെ ഇഹത്തിലും പരത്തിലും അന്തർധരിക്കി. ഇനി ഞാൻ കരുണ പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളാം.”

രോസ ഒരു കഞ്ഞിനൊപ്പം കിടുകിടെ വിറച്ചു. ജയിലർ പിന്നീടു അവിടെ നിന്നില്ല.

“അശ്വരക്ഷം കൂട്ടാക്കണം” എന്ന അത്ഥത്തിൽ അവർക്കു കാണിച്ചിട്ടു പിതാവിനെ അനുഗമിച്ചു.

ബാക്സ്റ്റൽ ഈ നേരംകൊണ്ടു സംഘാല്യുക്കനെ കാണാൻ യാത്രയായി. പുറപ്പെട്ട ഒരു ചെട്ടിക്കുത്താക്കി വണ്ടിയിൽ ചെപ്പു് അയാളും കേറി വേഗം ഓടിക്കാൻ വണ്ടിക്കാരനോടു ശക്തംകെട്ടി.

അയാൾ അല്പംകൂടി ഒരു കഞ്ഞിയുടി അയച്ചു. ചെട്ടിയെ അയാൾ വേറെ ഒരു മനോഹരമായ ചട്ടിയിൽ ഇളക്കി നട്ടു.

XVI

റോസു പ്രേയാനെ വിട്ടുപിരിയുന്ന അചസരത്തിൽ അവളുടെ നീണ്ട നയനങ്ങൾ സൂചിപ്പിച്ച മാഗ്ഗത്തെ തുടർന്നു പ്രവർത്തിച്ചു. ഒന്നുകിൽ നീലാംബുജത്തെ വീണ്ടെടുക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ വാൻബീലിനെ ഈ ജന്മത്തു കാണാൻ പോകരുത്. ഇതായിരുന്നു അവർ ചെയ്ത നിശ്ചയം.

ഏഴു കൊല്ലമായി പണിപ്പെട്ട ഫലപ്രദമായ നിലയിൽ കൊണ്ടുവന്ന സാധു വാൻബീലിന്റെ ആശ ഒരുനിമിഷത്തിൽ നഷ്ടമായി. അത് അയാളെ ക്രമത്തിലധികം സങ്കടപ്പെടുത്തി.

റോസയ്ക്കു നല്ല മനോധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നു നിരാശതപം ഒരിക്കലും അവളെ നിശ്ചലയാക്കിയിട്ടില്ല. ദുഃഖവും അവളെ അവിചേകിനിയാക്കിയിട്ടില്ല. നേരിട്ട അപത്തിനെ കാക്കത്ത അചരം നേരെ സംഘാല്യക്ഷനെ കാണാൻ തിരിച്ചു.

മുറിയിൽപോയി പുഷ്പമുണ്ടോ എന്നു അവർ ഒന്നുകൂടി തിരഞ്ഞു. അവിടെ ഇല്ല. അത്യാവശ്യം വേണ്ട ചില സാധനങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ട് അവർ മുറിപൂട്ടി പുറത്തിറങ്ങി. മൂന്നര ഗിൽഡറും കൈവശത്താക്കി. ഒരു വിത്തുണ്ടായിരുന്നതിനെ അവർ വക്ഷസ്സോടു ചേർത്തു സൂക്ഷിച്ചു. നിശ്ചലമായ ഒരു വഴിയരികിലൂടെ അവർ കാരാഗൃഹത്തിനു പുറത്തിറങ്ങി. പരിചയമുള്ള വണ്ടിപ്പുരയിൽ പോയി ലോട്ടിച്ചു. രൂപ്പാർ വണ്ടി ഒന്നും അവിടെ ഇല്ലെന്നു അറിവുകിട്ടി. അത്യാവശ്യകാര്യമാണെന്ന് അറിഞ്ഞ വണ്ടിപ്പുരക്കാര്യസ്ഥൻ അവർക്ക് ഒരു കുതിര സവാരിക്കായി കൊടുത്തു.

കത്തുംകൊണ്ടുപോയ വള്ളക്കാരനെ കണ്ടുപിടിക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തിൽ തോട്ടിനികത്തുകൂടെ അവർ അതിവേഗം സവാരിചെയ്തു. നാലുകാഴിക ദൂരം പോയപ്പോൾ അവ

വർ വള്ളക്കാരനെ കണ്ടെത്തി, കത്തും അമ്പര തിരിച്ചുപാങ്ങി നശിപ്പിച്ചിട്ട്, അയാളോടൊരുമിച്ചു യാത്രചെയ്തു.

മർഗ്ഗം സുഗമവും, പ്രകൃതിദത്തമായ മനോഹരകാഴ്ചകളാൽ പ്രശോഭിതവുമായിരുന്നു. ശീതളമാരുതൻ അമ്പര ഇടനേത്തുടരെ തലോടി.

സ്വന്ത പുത്രി മുറിക്കുകത്തിരുന്നു കരയുകയായിരിക്കാമെന്ന വിചാരത്താൽ, ജയിലർ അനേകം രാജ്യങ്ങൾ അക്രമിച്ചു കരസ്ഥമാക്കിയ ഒരു ചക്രവർത്തിക്കൊപ്പം ചാരിതാത്ഥ്യം കൈക്കൊണ്ടു. കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പിതൃഹൃദയം ശാന്തമായിത്തുടങ്ങി. മകളെ ഒന്നു കണ്ടെത്തിയ എന്നായപ്പോൾ അയാൾ ഭൃത്യനെ പറഞ്ഞയച്ചു. അയാൾ അവിടെ എങ്ങും കാണാതെ വിവരം ജയിലരെ അറിയിച്ചു. പിതാവു മുറിക്കുകത്തുപോയി മകളെ നല്ലതുപ്രാവശ്യം വിളിച്ചു. എന്നിട്ടും കരകു തുറക്കാത്തതിനാൽ കരകു ചവുട്ടിപ്പിടിച്ചു. പുത്രി അകത്തില്ലായിരുന്നു.

അവൾ ജേക്കബിനോടുകൂടി പോയിരിക്കാമെന്നും അയാൾ ഉറപ്പിച്ചു.

മകളെ കാണാതെ കോപാധനയായി ജയിലർ, തടവുകാരുടെ മുറിയിലേക്കു പോയി. അയാൾ അസഭ്യവാക്കുകൾ കൊണ്ടു റാൻബീലിനെ അഭിഷേകംചെയ്തു. മൃഗാത്മാവ് എന്തും പറയട്ടെ എന്നു സമാധാനിച്ചു അയാൾ വേറെ യൊരുവരും ലക്ഷ്യീകരിച്ചിരുന്നു.

പത്തുമണിക്കൂറിനകം റോസയും അനുയായിയും നിർദ്ദേശസ്ഥലത്തെത്തി. അദ്ധ്യക്ഷൻ, ഹെറിസൺ, സംഘംവകയ്ക്കു ഒരു റിപ്പോർട്ടു തയ്യാറാക്കുകയാണു് റോസ അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻചെന്നതു്. അവൾ ഒരു കടലാസ്സുതുണ്ടിൽ "റോസ" എന്നുമാത്രം എഴുതി ഒരു പരിചാരകൻവശം അദ്ധ്യക്ഷനു കൊടുത്തയച്ചു. അതുകണ്ടു കാര്യമൊന്നും മനസ്സി

ലാക്കാതെ കാണാൻ സൗജന്യമില്ലെന്നു ഫെറിസൺ ഉത്തരം കൊടുത്തു.

“നീലാംബുജത്തിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കാനാണ് വന്നിരിക്കുന്നതെന്ന് അറിയിക്കാൻ അവർ ഭൃത്യനോട് ചേർന്നു കൂടി.”

നീലാംബുജത്തിന്റെ കാര്യമറിയാനുള്ള കൌതുകം ഫെറിസനു ഒന്നു ചേരേണ്ടതല്ല. പ്രാപ്തകായനായ ഫെറിസൺ നീലാംബുജത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കാൻ വന്ന സ്ത്രീയെ അകത്തേയ്ക്കു ക്ഷണിച്ചു.

“പുഷ്പത്തെപ്പറ്റി പറയാനാണോ വന്നത്?”

മുമ്പിൽ ഹാജരായ തരുണിയെ അദ്ദേഹം ഒന്നു നോക്കി. അവളുടെ സൗകന്യവും അദ്ദേഹം പ്രത്യേകിച്ചും തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

“അതേ.” എന്ന് അവർ കൂസൽകൂടാതെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

“പുഷ്പം പുഷ്പിക്കാറായോ?”

“കഷ്ടം! അതെന്നിരിക്കെ പറയാൻ സാധിക്കുകയില്ല.”

“അതെന്തുകൊണ്ട്?”

“പക്ഷം പിണഞ്ഞു.”

“അതെങ്കിലും മോശിച്ചു?”

“അതേ.”

“കള്ളനെ അറിയാമോ?”

“എന്നിക്ക് ഒരാളെ സംശയമുണ്ട്. വാസ്തവം മുഴുവനും അറിയാതെ അയാളുടെ പേരിൽ ഞാൻ കുറ്റമാരോപിക്കുന്നില്ല.”

“എന്നാൽ അതു പ്രയാസംകൂടാതെ കണ്ടുപിടിക്കുമല്ലോ.”

“അതെങ്ങനെ?”

“നിങ്ങളുടെ പക്കൽനിന്നും മോശിച്ച സ്ഥിതിക്കു കള്ളൻ തീർച്ചയായും വിദൂരസ്ഥനല്ല.”

“അതെന്തു?”

“രണ്ടു മണിക്കൂറിനുമുമ്പ് ഒരു നീലാംബുജം ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ട്.”

“നീലാംബുജം വന്നുചേർന്നു. ഇല്ലേ” എന്നു പറഞ്ഞു അവർ ഒരു നെടുവീപ്പിട്ടു.

“അതു തീർച്ചയാണോ?” എന്നു അവർ ചോദിച്ചു.

“ഇന്നു ഞാൻ കണ്ടതാണ്.”

“എന്നാൽ അതവിടെ ഇരിക്കുന്നു?”

“നിങ്ങളുടെ സ്വന്തപ്പെട്ട ആർപ്പകൾ”

“എനിക്കു ബന്ധുവായി ആരും ഇല്ല.”

“ചെയ്തെടുക്കു ബാക്സ്റ്റൽ നിങ്ങൾക്കു ആരാണ്?”

“അയാളെ ഞാൻ അറിയുകയില്ല. എന്നെ അവിടുന്നു ആരെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നത്”

“എന്നെ ആരെന്ന് ധരിച്ചിരിക്കുന്നു?”

അവിടുന്നു കൃഷിപ്പുരർശനസംഘത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായ ഹെറിസ്ൺ എന്നാണ് ഞാൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്”

“എന്നോടു പറഞ്ഞതെന്താ?”

“നീലാംബുജം മോഷണംപോയിരിക്കുന്നു എന്നു.”

“ബാക്സ്റ്റൽ കൊണ്ടുവന്ന പുഷ്പം നിങ്ങളുടെതാണോ?”

“അതെനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ബാക്സ്റ്റൽ എന്നൊരാളെ എനിക്കു പരിചയമേ ഇല്ല. ഞാൻ നട്ടുപുളത്തിന് ചെടിയാണ് മോഷണംപോയതു.”

“ബാക്സ്റ്റലിനെ പരിചയമില്ല, അല്ലേ?”

അവർ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചു.

“പുഷ്പത്തെ അവിടുന്നു കണ്ടോ?” എന്നു റോസ ചോദിച്ചു.

“ഞാൻ കണ്ടു.”

“നീലാമല്ലേ.”

“അതേ.”

“കുറുത്ത പുളളികൾ ഉണ്ടോ?”

“കുറുമില്ല”

“അതെപ്പോൾ കാണാം”

“പ്രദർശനത്തിന്റെ തലേദിവസം”

“ബാക്സ് റ്ററലാണോ ഉടമസ്ഥൻ?”

“അതേ കുറുത്ത”

“അയാൾ ഒരു മെഖിഞ്ഞ ആളല്ലേ?”

“അതേ”

“കഴിഞ്ഞ മിഴികളല്ലെ അയാൾക്കുള്ളതു?”

“അങ്ങനെയൊന്നെന്നതോന്നുന്നു”

“കുട്ടി നീ ബാക്സ് റ്ററലിന്റെ ചിത്രത്തെയല്ല വിചരിക്കുന്നത്?”

“നീലാംബുജം വെച്ചിരിക്കുന്നത് ഒരു പെള്ളച്ചട്ടിയിലല്ലേ?”

“അതു ഞാൻ സൂക്ഷിച്ചില്ല. ഞാൻ പുഷ്പാഞ്ചന മാത്രം നോക്കി.”

“എന്നാൽ അത് എന്റെ നീലാംബുജമാണെന്ന് പറഞ്ഞു അവർ കർയാൻതുടങ്ങി

മനുഷ്യസ്നേഹിയായ ഹെറിസൺ അപ്പളെ ശാന്തമാക്കി.

ബാക്സ് റ്ററൽ സമീപത്തു് ഒരു വിടുതിസ്ഥലത്തു താമസിക്കയാണെന്നും മോഷണത്തിന് കേസ്സുകൊടുക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം അവളോടു പറഞ്ഞിട്ടു് പോന്ന എടുത്തു വീണ്ടും എഴുതാൻ ആരംഭിച്ചു.

നഷ്ടമായിപ്പോയ നീലാംബുജം വീണ്ടും ലഭിച്ചുപോയതു മിന്നത്താൽ അപ്പളെ സുദീർഘമായ ആനന്ദ സഭാവാസത്തിലെ കല്പോലമാലകൾ അഹംപൂർവ്വകമായി ലോലിച്ചു. അവളുടെ വിക്തർമണ്ഡലം ചാലേപ്രദമായി.

അപ്പൾ ബാക്സ് റ്ററലിനെ കാണാൻ നേരം വിടുതിസ്ഥലത്തു അനുചരനാടൊന്നിച്ചു പോയി. ചെറുപ്പക്കാരനാ

യ ബോട്ടുകാരൻ അരാഗദ്യഗാത്രനായിരുന്നു. കരോനിലയിൽ ബാക്സ്റ്ററിലിനെപ്പോലെ പത്തുപേരേ അടിച്ചു വീഴുന്നതിനും അയാൾക്കു കെല്പുണ്ടു്. നീലാംബുജം വീണ്ടെടുക്കുന്നതിൽ സ്വാമിനിക്കുവണ്ടി എന്തു സഹായവും ചെയ്യാൻ അയാൾക്കു പൂർണ്ണമനസ്സുണ്ടായിരുന്നു. മനോഹരമായ തെരുവീഥികളും മൈതാനങ്ങളും കെട്ടിടങ്ങളും കടന്നു് അവർ ഒരു ചായയുടുത്തത്തി. അപ്പോൾ ഒരു വിചാരം അവളെ നിലയുനിറുത്തി.

“ഹാ! ദൈവമേ! ഞാൻ എന്തൊരു അപരാധമാണു് ചെയ്തതു്. വാൻബീലിനേയും, നീലാംബുജത്തെയും എങ്ങനെയും ഒന്നിച്ചു നശിപ്പിക്കുന്നതിനു ഞാൻ അവിവേകം പ്രവർത്തിച്ചുപോയില്ലോ. കാര്യങ്ങൾ ഞാൻ തുറന്നുപറഞ്ഞുപോയല്ലോ. ഈ അബല സ്വന്തത്തുമുള്ള പുരുഷന്മാർക്കുത്തോടു എങ്ങനെ മല്ലിടും. ഞാനോ നശിക്കട്ടെ. ആ സാധു---നിർദ്ദോഷി---നിഷ്പല്ലാഷൻ പുഷ്പങ്ങളെ ഉള്ളഴിഞ്ഞു സ്നേഹിക്കുന്നവൻ---കൂടെ നശിക്കട്ടേല്ലോ.”

അവൾ ഹിന്ദി കറച്ചുനേരം ധ്യാനത്തിൽ ലയിച്ചു. വീണ്ടും അവൾ തുടന്നു.

“ഞാൻ ബാക്സ്റ്ററിലിനെ കാണാൻപോയി എന്നുതന്നെയിരിക്കട്ടെ. ഞാൻ അയാളെ അറിയുകയില്ലെങ്കിൽ..... ആ ബാക്സ്റ്റൽ പരിചയമുള്ള ജേക്കബല്ലെങ്കിൽ—എന്തു ചെയ്യും അയാളും വേറൊരു പൂക്കാരനായി വരരുതോ. അതും പോകട്ടെ. നീലാംബുജം മൂന്നാമതാറാളുടെ കൈവശമെത്തിയതാൽ ഞാൻ എങ്ങനെ കണ്ടുപിടിക്കും. ഒരുപക്ഷെ ജേക്കബും ബാക്സ്റ്ററും ഒരാളായി വന്നാൽത്തന്നെയും എനിക്കു എന്തുചെയ്യാൻ കഴിയും. ഇങ്ങനെ ഞാൻ ആദ്യമായി കലംകഴിക്കുമ്പോൾ നീലാംബുജം നശിക്കും. എനിക്കു ദീപ്തിചൊരിയുന്ന ദീപവും അണയും.”

അപ്പോൾ ഒരുപ്പു പിളി വീഥിയിൽ മുഴങ്ങി. തുടരത്ത

ടരെ ജനങ്ങൾ പറയുന്നത് അവർ കണ്ടു. അവർ എല്ലാ പേരും സന്തോഷമുള്ളവരായിരുന്നു. റോസയാകട്ടെ ചിന്തയിൽ മുഴുകിനിന്നതേയുള്ളൂ.

“വീണ്ടും അദ്ധ്യക്ഷനെ കാണാൻ പോയാലേതു്?” എന്ന് അവർ ചോദിച്ചു.

“പോകാം” എന്നു ചോട്ടുകാരൻ സമ്മതിച്ചു.

ഇടുങ്ങിയ വഴിയിൽക്കൂടെ ഫെറിസന്റെ ബംഗ്ലാവിന്റേയ്ക്കു അവർ പോയി. അയാൾ അപ്പാഴും റിപ്പോർട്ട് എഴുതി തീർന്നിട്ടില്ല.

എവിടെയും ജനങ്ങൾ നീലാംബുജത്തെയും, അതിനുള്ള സമ്മാനത്തെയുംപറ്റി സംസാരിക്കുന്നതേ റോസ ശ്രദ്ധിച്ചുള്ളൂ.

ഫെറിസന്റെ മുറിയിൽ കേറിച്ചെല്ലുന്നതിനു റോസ മടിച്ചില്ല അവളെപ്പറ്റി അയാൾക്കുള്ള അഭിപ്രായം, ഒന്നുകിൽ അവർ ഉന്മാദിനിയെന്നോ അല്ലെങ്കിൽ ബാധകാല ചേഷ്ടകൾ പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന ഒരുവർ എന്നോ ആയിരിക്കണം. അതിനാൽ അവളെ അവിടെനിന്നും കഴിയുന്നതും വേഗം പുറത്തയയ്ക്കുന്നതിനു് അയാൾ ഉത്സാഹിച്ചു.

റോസ കുലുക്കുകൂടാതെ കൈകൾ രണ്ടു കോത്തു ആരെയും മയക്കുന്ന സ്വാത്തിൽ സംസാരം ആരംഭിച്ചു.

“അവിടുന്ന് എന്റെ സങ്കടങ്ങളെ ശ്രദ്ധിച്ചുകേൾക്കണം. സത്യമനുസരിച്ചു തീർച്ചചെയ്യാൻ അവിടത്തേയ്ക്കു സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ വിദൂരമല്ലാത്ത ഒരു ഭാവിയിൽ അവിടുന്ന് ഇപ്പോൾ ചെയ്യേണ്ട അന്യായത്തെപ്പറ്റി പശ്ചാത്താപിക്കേണ്ടിവരും.”

അദ്ധ്യക്ഷൻ തീരെ ക്ഷമയില്ലാതെ കാൽകൊണ്ടു താളം ചവിട്ടി. ഇപ്പോൾ രണ്ടാമതായിട്ടാണ് റോസ അയാളുടെ ജോലിയെ തടസ്സപ്പെടുത്തിയതു്. അതിൽ അയാൾക്കു വല്ലാത്ത ദേഷ്യമുണ്ടായി.

“എനിയ്ക്കു ധാരാളം എഴുതാനുണ്ട്” എന്നു ഫെറിസ് പറഞ്ഞു.

അവർ സംസാരം നിറുത്തിയില്ല.

“അവിടുത്തെ ഈ എഴുത്തുകുത്തുകൾ എന്റെ സങ്കടങ്ങളെ കേൾക്കാതെ നിർമ്മിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതു സത്യത്തിനു വിരുദ്ധമായിട്ടുള്ളതാണ്. ആത്മാവിനു അത് സഹിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ ബാക്സ്റ്ററൽ എന്ന ആളിന്റെ വരുത്തി അയാൾ ചെയ്ത ചെയ്യുവുന്നതിനെക്കുറിച്ചു വേണ്ടതു അന്വേഷിക്കണം. അയാൾ ശരിയായ തെളിവുകൾ തരുന്ന വെങ്കിൽ ഞാൻ തിരിയ്ക്കുകയാകും.”

“ഊഹം ശരിയാണ്.”

“എനിക്കിത്രയേ വേണ്ടി.”

“ഒന്നാലോചിച്ചാൽ അത് എനിക്കു ചെയ്യാമോ?”

“അവിടുന്ന് സത്യത്തെ കുറിച്ചെഴുതുന്ന രാജാക്കന്മാരിൽ ഇക്കാര്യത്തെപ്പറ്റി വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കണം. അതല്ലെങ്കിൽ അയാൾക്കു കൊടുക്കുന്ന സമ്മാനം ഒരു കള്ളനെക്കൊടുക്കുന്ന സമ്മാനമായിരിക്കും.”

ഫെറിസ്സിന്റെ മനസ്സ് ഒന്നിനൊന്നു ഉലഞ്ഞു. മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്ന മധുരഭാഷിണിയെ അയാൾ അവിവേചകനായി കാണുകയും ചെയ്തു.

അയാൾ ചിലതു പറയാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ ആർക്കു വരുന്നതായി കാണുകയാൽ അതു വേണ്ടെന്നുവെച്ചു.

തങ്കക്കുസവു തുണിപ്പിടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള നീലക്കുപ്പായമണിഞ്ഞ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ അല്പക്ഷൻറെ മുറിയിലേക്കു കോണിപ്പടി ചാലുക്കുറി വന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈകൾ പട്ടാളക്കാരന്റെ ഉണ്ടായിരുന്നു.

അവിടെ ആഗതനായ ചെറുപ്പക്കാരനെ ഫെറിസ്സ് ബഹുമാനപൂർവ്വം വന്ദിച്ചു പുതിയതോ.

“തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ എഴുതുന്നതുകൊണ്ട് എ

ത്തിനാണെന്ന്” ഏറ്റവും വിനയത്തോടു ഹെറിസൺ ചോദിച്ചു.

“ഹെറിസൺ! ഞാൻ കറുത്ത ഒരു ഹോളഡേയ്ക്കാണ്. എനിക്കു പുഷ്പങ്ങളെ കണ്ടു് ആനന്ദിക്കുന്നതിനും അഭിനന്ദിക്കുന്നതിനുമുള്ള ആഗ്രഹം കുറച്ചുവന്നു. നീലാംബുജം എനിക്കു ജീവനാണ്. ഞാൻ അതിനെ കാണാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്.”

“തിരുമേനി സംഘത്തിന്റെ നോക്കു ഇക്കാനിക്കുന്ന അനുഭവം അതിലെ സിൽബാതികളുടെ ഭാഗ്യചിഹ്നത്താൽ മാത്രമേണെ ഞങ്ങൾ കരുതുന്നുള്ളു” എന്നു ഹെറിസൺ വിനയപൂർവ്വം അറിയിച്ചു.

“ആ പുഷ്പം എവിടെയാണ്?” എന്നു ക്ഷമയില്ലാതെ യുവാജാവു ചോദിച്ചു.

അദ്ദേഹം പുഷ്പങ്ങളിന്റെ രശ്മിമെ പോവുകയുള്ളു എന്ന നിലയിലായി. പുഷ്പം അതിന്റെ ഉടമസ്ഥന്റെ കൈവശം ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. അയാളെ അവിടെ വരുത്തുന്നതിനു വിലയും അജ്ഞാതമായി.

നീലാംബുജത്തെ സംബന്ധിച്ച അല്പകുറവും യുവാജാവും സംസാരിക്കുന്നതല്ലെ അതിന്റെ അപകാരത്തെക്കുറിച്ചു തക്ക ഒരു വാണിരിക്കുന്ന കാര്യത്തെയും പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി.

റോസ വാസ്തവമാണ് പറഞ്ഞതെങ്കിലും ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡറിന സംബന്ധിച്ചതുകൊണ്ട് അവർ കള്ളപ്രയത്നമല്ലയോ എന്നും അവർക്കു തോന്നി. ഇനിയും ഇത്തരത്തിലുള്ള ആവലാതികൾക്കു ഇടവേണക്കുമെന്നാണ് അവർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. അതിനാൽ റോസയുടെ വാദങ്ങളെപ്പറ്റി ശരിയായ തീർച്ചപ്പെടുത്തണമെന്ന് യുവാജാവു നിഷ്പക്ഷിച്ചു.

റോസ ചിന്താകുലയായി തണ്ടാടിത്തു നളിനംപോലെ തലതാഴ്ത്തി അവിടെ ഓരത്തു നിന്നു. അവളെ യുവാ

ജാവു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. ഇവിടെമുമ്പ് എവിടെയെങ്കിലും കണ്ട സൂക്ഷ്മാരിയാണിതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേത്രങ്ങൾ ലഭമായി വാടിക്കയ്യും തത്പരനോടായിരുന്ന ആത്മാവു ശരിവെക്കയും ചെയ്തു. തത്ഫലമായി ഒരു പുഞ്ചിരി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൗനമുദ്രയെ അല്പം ഭേദപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം അവർ നിലകൊണ്ട സ്ഥലത്തേക്കു പോയി. പാപ്പാസ്സിന്റെ ശബ്ദം കേട്ട അവർ പെട്ടെന്നു നിവർന്നുനോക്കി. അവരുടെ നീണ്ട കണ്ണുകൾകൊണ്ടുള്ള നോട്ടം യെരൂശലേമിയിൽനിന്നു വിദ്യുത്തിന്റെ മുഖത്തെ തലോടി രണ്ടുപേരും ഒരു മുഹൂർത്തം അന്യോന്യം നോക്കിനിന്നു.

ഹാജുണ്ടിയിലെവിടെയും നടക്കുന്ന അന്യായങ്ങളെ അന്വേഷിച്ചു വിധി എഴുതാനുള്ള അധികാരം യുവരാജാവിനുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ റോസയുടെ സങ്കടങ്ങളെ കേൾക്കാൻ അദ്ദേഹം ബാലശ്രദ്ധനായി.

അവർ ഹെറിസ്സിന്റെ മുഖപരഞ്ഞതെല്ലാം വീണ്ടും പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി.

അതുകഴിഞ്ഞു “ബാക്കുസ്സിലിനെ അറിയാമോ?” എന്നു യുവരാജാവ് ചോദിച്ചു.

“അങ്ങനെ ഒരാളെ ഞാൻ കേട്ടിട്ടില്ല. പുസ്തകം കൊണ്ടുവന്ന ആളെ കണ്ടാൽ പറയാം.”

“വേണ്ട തെളിവുകൾ കൊടുക്കാമോ” എന്നു ഒരു മന്ദഹാസസമനപിതം അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു. അതൊരു പുഞ്ചിരിയൊപ്പം അവരുടെ ഹൃദയത്തെ പ്രകാശമാനമാക്കി.

“കഴിയുന്നതും ഞാൻ നോക്കാം. സത്യമേ എന്നിരിക്കെ അറിയേണ്ടതുള്ളൂ” എന്നു അവർ മറുപടി പറഞ്ഞു.

കരോക്കാലത്തിനുമുമ്പു കണ്ട റോസയെ വിലും മനോദർപ്പണത്തിൽ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചുനോക്കി. അപ്പാഴത്തേതിൽനിന്നും അവളിൽ കായികമായും മാനസികമായും ഉണ്ടാകാവുന്ന അഭിവൃദ്ധി ധാരാളമുള്ളതായി അദ്ദേഹം സൂക്ഷിച്ചറിഞ്ഞു.

എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു ലജ്ജ അവളിൽ കടന്നിട്ടുള്ളതായി അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി.

റോസ, കഴിഞ്ഞ മൂന്നു മാസക്കാലമായി പുഷ്പങ്ങൾ വളർത്തുന്നതിനുള്ള ആഗ്രഹവും, അതു കഴിഞ്ഞു വളർത്തി പന്നതും അതിനിടയ്ക്കുള്ള സംഭവങ്ങളും മറ്റും തുടർന്ന് പറഞ്ഞു. അവൾ സത്യം മറുപടി പറയുകയും സഞ്ചരിക്കുന്നതെന്ന ബോധം യുവാവാലേ പിടിച്ചെടുത്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യം എപ്പോഴും നേതൃത്വം അവൾക്കു സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അപ്പോഴും കഴിഞ്ഞു ബാക്കുസ്റ്റർ വന്നിരിക്കുന്ന വിവരം യുവാവാലേ പിടിച്ചെടുത്തു. അയാളുടെ കൂടെ വന്നിട്ടുള്ളതിൽ ഒരാൾ ഒരു പൂച്ചട്ടിയിൽ നീലാംബുജം വെച്ചിരുന്നു.

ബാക്കുസ്റ്റർ വന്ന കണ്ടമാത്രയിൽ റോസ മഞ്ഞു തുള്ളിയോടെ കറുകുന്നിറയ നെൽക്കുതിരിയെന്നാലും വിറച്ചു പോയി. അവളുടെ മുമ്പം ചെന്താമരയെപ്പോലും ചുമന്നു.

ബാക്കുസ്റ്റർ തുറന്ന ശബ്ദം കേട്ട് അവൾ വീണ്ടും തെറ്റി.

വിലും റോസയോടു നീലാംബുജത്തെ ചെന്നു കാണാൻ കണ്ണുകാണിച്ചു.

അവൾ സുപരിചിതമായ നീലാംബുജത്തെ കണ്ടപ്പോൾ “ഇതെന്റെ പൂവാണ്” എന്നു വാത്സല്യപരമായി ഉറക്ക പറഞ്ഞു. ആ സമയത്തു അവളുടെ അപയവങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗോക്തർലോകമായ സൗന്ദര്യത്തെ ഉദ്ഭാവനം ചെയ്തു. റോസയുടെ അനല്പമായ സങ്കല്പത്തെ കണ്ടു പ്രകൃതികോമളമായ അവളുടെ മേനിയെ യുവാവാലേ ഉറക്കുന്നാക്കി.

“ബാക്കുസ്റ്റർ” എന്നു അദ്ദേഹം വിളിച്ചു. അയാൾ ഭയന്ന മനസ്സോടെ ധീരമായ മുഖത്തോടെ അകത്തുകടന്നു.

റോസ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. എനിട്ടു കോപവും സന്താപവും കലർന്ന മുഖത്തെ അവൾ പേരെയൊരാളാണെന്നു തിരിച്ചു.

ബാഷ്സംഗ്രഹം വെച്ചു വികാരങ്ങളെ തെക്കി
ക്കൊണ്ട് ചിലതെല്ലാം പറയാൻ സന്നദ്ധനായിനിന്നു.

“ബാഷ്സംഗ്രഹം! നിങ്ങളുടെ പുച്ഛം അതു?” എന്നു
വിദ്യയും ചോദിച്ചു.

“അതേ” എന്നു സംശയമുണ്ടായ ഒരു സ്വരം അയാ
ളിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടു.

“വേദവും ചിലർ ഇതുമാതിരിയുള്ളനീലാംബുജം എടു
ത്തിരിക്കുന്നതായി തെളിപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു” എന്നു വിദ്യയും
പറഞ്ഞു.

ബാഷ്സംഗ്രഹം നീസേജനകമായ ഒരു പുഞ്ചിരിയിൽ
കുറുപ്പും ഒന്നിച്ചുപിടിച്ചു.

“ഈ നില്ക്കുന്ന പെൺകുട്ടിയെ നിങ്ങൾ അറിയുമോ?”

“അറിയില്ല.”

“കുട്ടി ഈ നില്ക്കുന്ന ബാഷ്സംഗ്രഹത്തെ അറിയുമോ?”

“എന്നിരിക്ക ബാഷ്സംഗ്രഹത്തെ അറിഞ്ഞുകൂടാ. ജേക്കബ്ബിനെ
അറിയാം.”

“ഈ പറഞ്ഞതിന്റെ അർത്ഥമെന്തു?”

“അതായതു ഈ കുട്ടി ജേക്കബ്ബിനെ പേർപറഞ്ഞാണു
പറയുന്നതു.”

“ഇതിനു നിങ്ങൾ എന്തു പറയുന്നു” എന്നു വിദ്യയും
ബാഷ്സംഗ്രഹത്തിന്റെ നേർക്കു സന്തോഷം ചോദ്യംതുടങ്ങി.

“തിരുമേനി! ഈ പെൺകുട്ടി കുളുവുപറയുകയാണ്.
അവളെ ഞാൻ അറിയില്ല.”

അയാൾ വിരട്ടി പറയുന്നതായി എന്തു നോക്കി
കൊടുക്കേണ്ടതു് എന്നു ചിന്തിച്ചപ്പോൾ യുവരാജ വു ഒരു
നോട്ടം അയാളെ കള്ളപറയുന്നതെന്ന് ശാസിച്ചപ്പോലെ അ
യാളിൽ ലാക്കാക്കി.

അയാൾക്കുടനും:—ഞാൻ യുവസംഗ്രഹത്തിൽ

ചോയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ പുഷ്പം എന്റെ സ്വന്തമായി ശ്രമത്തിന്റെ ഫലമാണ്.

അപ്പോൾ രോസയുടെ സഹനശക്തി തീരെ നശിച്ചു. അവൾ ഇങ്ങനെ പറയാൻ തുടങ്ങി:—“നിങ്ങൾ എന്റെ അച്ഛന്റെ ജീവിതം വന്നിട്ടില്ലേ? നിങ്ങൾ എന്റെ തോട്ടത്തിൽ എന്നെ അനുഗമിച്ചിട്ടില്ലേ? എന്റെ പുഷ്പങ്ങൾ സമീപത്തു ചെന്ന് അതിൽ കഴിച്ചിട്ടു വിത്തെടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടില്ലേ? അതു ലഭിക്കാതെ നിങ്ങൾ വിഷ്ണുനായി മടങ്ങിയിട്ടില്ലേ? ഇതൊന്നും ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ലെന്നോ കരുതിയത്?”

അയാൾ അവളുടെ ധർമ്മത്തെ വകവെക്കാത്തമട്ടിൽ അനങ്ങാതെ നിന്നു. പിന്നീട് അയാൾ യുവരാജാവിനോടു ശാന്തനായി പറഞ്ഞു.

“ഇരുപതു കൊല്ലംത്താളമായി ഞാൻ പൂവെടുക്കുന്നതൊഴിലിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടു്. അതിനു എന്റെ ഗൃഹം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്. അപ്പോഴപ്പോഴായി കിട്ടാറുള്ള ദിവ്യപുഷ്പങ്ങളെ രാജാക്കന്മാർ കാഴ്ചവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ വഴക്കിനുള്ള കാരണം ഞാൻ പറയാം. ഞാൻ പൂവുവെത്തിവന്നവിവരം ഇവർ എങ്ങനെയോ അറിഞ്ഞിരുന്നു. അവർ അവളുടെ കാമുകനായ ഒരു തടവുകാരന്റെ അലോചനയോടുകൂടി ഈ പുഷ്പം മോഷ്ടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർക്കു അതിൽ വിജയം ലഭിച്ചില്ല. ഇപ്പോൾ നേരേതന്നെ യുദ്ധത്തിനു വന്നിരിക്കുകയാണ്.”

“ഹാ -- ” എന്നുമാത്രം രോസ ഉറക്കെ ഉച്ചരിച്ചു.

“അ തടവുകാരൻ ആരാണെന്നു” യുവരാജാവു ചോദിച്ചു.

രോസ ബേഡംകെടാറായനിലയിലെത്തി. വാൻമീൽ ആപൽക്കാരിയായ ഒരു തടവുകാരനെന്നു നാടോട്ടക്കു പ്രസിദ്ധമാണ്. അവളുടെ കൂടെ ചേർന്നു ഏതുകാര്യം ചെയ്യാലും “ദ്രോഹകര”മായേ ലോകം വ്യാഖ്യാനിക്കുകയുള്ളൂ എന്ന് അവർക്കു അറിയാമായിരുന്നു.

“തടവുകാരനെ അവിടത്തക്കു നല്ലപോലെ അറിയാം.
—രാജദ്രോഹിയായ ഒരാളാണ്.”

“അയാളുടെ പേരെന്തു?”

റോസ അവളുടെ തക്കപ്പോലുള്ള മുഖത്തെ മാന്ത്രിക
രൊത്ത കൈകൾകൊണ്ടു മറച്ചു.

“അയാളുടെ പേര് “ചാൻബീൽ” എന്നു ബാക്സ്
സ്റ്റാൻ നിർവ്വീര്യം പറഞ്ഞു.”

അയാളോടുള്ള അനാരോഗ്യംകൊണ്ടാണോ സ്ഥലംമാറ്റ
ത്തിനു മുമ്പു എന്നോടു അപേക്ഷിച്ചതു?” എന്നു ലജ്ജാർത്ഥ
യായി നില്ക്കുന്ന റോസയോടു ഭാവം മാറിയ വിലും ചോ
ദിച്ചു.

അവൾ തലകുനിച്ചു നിന്നതേയുള്ളൂ.

“അതേ” എന്നു ഉത്തരം പറയാനും അവൾക്കു മടിയോ
ന്നിയില്ല. എന്നാൽ നൈർദ്ദേശമായ സ്രീതപം അവളെ
“അതു വേണ്ടെന്നു” ഉപദേശിച്ചു തടഞ്ഞു.

“ഉ-ം” എന്നു ബാക്സ്റ്റാലിഷനോടു കഥാഭാഗം ഇനി
യും പറയാൻ വിലും പ്രേരിപ്പിച്ചു.

“ഞാൻ കൂടെയുള്ള ലൂചെസ്സയിനിൽ പോകരുണ്ടായി
രുന്നു. എന്നിക്കു പലതും അവിടെനിന്നും സാധിക്കാനുണ്ടായി
രുന്നതിനാൽ ഞാൻ അങ്ങനെ ചെയ്തു. ആ സന്ദർഭത്തിൽ
ജയിലറുമായി പരിചയപ്പെടാൻ ഇടവന്നിട്ടുണ്ട്. അപ്പോ
ഴൊക്കെ ഞാൻ പുഷ്പങ്ങളെ പററി അയാളോടു സംസാരിക്ക
യും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതു ഈ യുദ്ധത്തിനു ശുദ്ധിച്ചു കേട്ടിരിക്കാം.
ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ ആകുന്നു ആ പശ്ചാദ്യുദ്ധത്തോടു. വാല്
ക്യമോ യുദ്ധപരമോ അതിനുതടസ്സമായിത്തീരുന്നില്ല. രാഷ്ട്രീ
യമായ കാര്യങ്ങൾ പുഷ്പങ്ങളാൽ മറക്കാമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശ
ത്തിൽ അവളുടെ കാമുകൻ കുറേക്കാലം ചെടികൾ വളർത്തി
വന്നു. അയാളുടെ പ്രേരണമൂലം എന്റെ പുഷ്പം വിടരുന്ന
തിനു തുല്യദിവസം അവൾ പുഷ്പത്തെ പൂച്ചട്ടിയോടൊന്നി

ച്ചു മോഷ്ടിച്ചു അവളുടെ മുറിയിൽ കൊണ്ടുപോയി. വല്ലുപി
ധത്തിലും ഞാൻ അതിനെ അവിടെനിന്നും വീണ്ടെടുത്തു.
ഇതാ അവൾ ഇവിടെയും എത്തിയിരിക്കുന്നു. കാനൽമുഖം
കണ്ട മാൻകിടാവിനൊപ്പം അവൾ നശിക്കാൻ പോകുന്നു.
അതിനെ ഞാൻ തടഞ്ഞിട്ടു ഒരു ഫലവുമില്ല.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞു അയാൾ ഒരു ദീർഘശ്വാസം വിട്ടു.
റോസക്കു എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു സങ്കടം ഉള്ളിൽ ബാധിച്ചു.
അവളുടെ മിഴികളിൽ ജലകണ്ണു പൊടിച്ചു. സത്യസന്ധനാ
യ വിലാസം അയാളുടെ ചാക്കുകളെ വിശ്വസിച്ചു എന്നതെന്നെ
പറയണം. അദ്ദേഹം അനുകമ്പാപൂർവ്വം റോസയെ നോക്കി
ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—“കുട്ടീ ഞാൻ ആദ്യം നിന്റെ ചാക്കുകളെ
സത്യമെന്നു കരുതി. നീയും നിന്റെ കാമുകനും ഒന്നിച്ചു
ശിക്ഷക്കർഹരായിരിക്കുന്നു.”

“ആ തടവുകാരൻ ഒരിക്കലും കുററാക്കാനല്ല” എന്നു
റോസ ധൈര്യവും സ്വാതന്ത്ര്യവും മുൻനിർത്തി പറഞ്ഞു.

“കുററാക്കാനല്ല” ഉള്ളിൽ തുടങ്ങി വിചാരിച്ചു പോയി.

“അല്ല. അദ്ദേഹം ഒരു കുറവും ചെയ്തിട്ടില്ല.”

“നീന്നെ ഉപദേശിച്ചു തന്നെത്തന്നെ കുററമല്ല”

“അദ്ദേഹം ആദ്യവും ഒരു കുറവും ചെയ്തില്ല അധികൃ
തന്മാർ വെറുതെ അദ്ദേഹത്തെ തടവിടാക്കി. ഇപ്പോഴും അ
ദ്ദേഹം നിർദ്ദോഷിയാണ്.”

“റോസ! ആലോചിച്ചു പറയൂ. അയാൾ ചെയ്ത കു
റമെന്തെന്നു നീ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ? അയാൾക്കുള്ള ശിക്ഷ
നീ അറിഞ്ഞുവോ? അയാൾ കുറക്കാനായി എന്തെല്ലാം
ചെയ്തു എന്നു നീ അറിയുന്നുണ്ടോ?”

“ഞാൻ എല്ലാം അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം മല്ല

കുറവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ എന്നോട് പറയുമായിരുന്നു. എ-
ന്നിൽനിന്നും അദ്ദേഹം ഒന്നും ഒളിച്ചുവെച്ചിട്ടില്ല. വാൻ
ബീൽ ഒരിക്കലും കുറക്കാതെന്നല്ല. അദ്ദേഹത്തെ അവിടുന്ന്
തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.”

“ചിലപ്പോൾ അവളോട് കിണ്ടാതിരിക്കാൻ ആഗ്രഹം കാണി-
ച്ചിട്ടു” നീലാംബുജത്തെപ്പറ്റി സത്യമായും ന്യായമായും തീർച്ച
ചെയ്യാം. എന്നു ബാക്സ്റ്റററവിനോടു പറഞ്ഞു.

അയാൾ നന്ദിപൂർവ്വം യുവാവാവിനെ വന്ദിച്ചു.

“കുട്ടീ! നീ കുറിക്കായ ഒരു ശിക്ഷക്കു പാത്രീഭൂതയായി-
രിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഞാൻ നിന്നെ ശിക്ഷിക്കുന്നില്ല. നിനക്കു
ഭൂതപദേശം എന്ന ഭ്രാന്തിയെ ശാസിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല.
അതുകൊണ്ട് കള്ളൻ.”

“കള്ളനോ കിരമേനീ! ഹാ—എത്ര സത്യസന്ധനാ-
ണ് വാൻബീലെന്നു അവിടുന്ന് അറിയുന്നില്ല. ഈ സംബോ-
ധന അദ്ദേഹം കേട്ടിരുന്നുവെങ്കിൽ അഭിമാനസരക്ഷണത്തി-
നായി അദ്ദേഹം ജീവനെ ത്യജിക്കുമായിരുന്നു.”

“അയാൾ ഉപദേശിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ചെളിവാക്കു” എന്നു
ബാക്സ്റ്ററൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

അവൾ നവചൈതന്യശ്രീയോടു ബാക്സ്റ്റററവിന്റെ
നേക്കു കോട്ടും ചെയ്തു.

“എത്ര വിത്തുകുളങ്ങായിരുന്നു?”

“മൂന്നു.”

ഇക്കാര്യത്തിൽ അയാൾക്കു സംശയമുണ്ടായിരുന്നു. എ-
ങ്കിലും അവൾ മോദിച്ചുസ്ഥിതിക്കു മൂന്നു വിത്തുകണമെന്നു
കരുതിയെന്നു അയാൾ അങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

“അവയെപ്പറ്റി എന്തിനാ?”

“ഒന്ന് ചിത്തയായിപ്പോയി. രണ്ടാമത്തേതു ഇതാപുഷ്പി ചിരിക്കുന്നു. മൂന്നാമത്തേതു എന്റെ കൈവശം ഉണ്ട്.”

“മൂന്നാമത്തേതുകൈവശമുണ്ടോ?” എന്നു റോസത്തയ്ക്കു ബലയായി ചോദിച്ചു.

“അതുഞാൻ പീട്ടിൽ ചെച്ചിരിക്കുന്നു.”

“നിങ്ങൾ കുളുപറവാൻ അശേഷം മടിക്കുന്നില്ല. മൂന്നു വിത്തു മുള്ളടേയും കാര്യം ഞാൻ പറയാം. ഒന്ന് അപ്പൻ ജയിലിൽ ചെച്ചു നശിപ്പിച്ചു. രണ്ടാമത്തേതു ഇതാ ഓമനയായ പുഷ്പം തന്നിരിക്കുന്നു. മൂന്നാമത്തേതു ഇതാ ഇരിക്കുന്നു” എന്നു പറഞ്ഞു. അവൾ ഒരു പൊതി എടുത്തു യുദ്ധരാജാവിനെ ഏൽപ്പിച്ചു.

“തിരുമേനി! ഇവൾ വിത്തും മോഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു” എന്ന് ബാക്സ്റ്ററൽ സങ്കോചംകൂടാതെ പറഞ്ഞു.

പിലയും പൊതിയുറന്ന് വിത്തു പരിശോധിച്ചു. അപ്പോൾ റോസയുടെ നേത്രങ്ങൾ വികസിച്ചു. മുഖം പ്രസന്നമായി. കവിൾ രക്തപ്രഭയെ തുളുമ്പി. അധരങ്ങൾ ചോപ്പുണിഞ്ഞു.

പൊതിഞ്ഞ കടലാസ്സ് വിചും താഴത്തിട്ടു. അതു റോസ എടുത്തു വായിച്ചുനോക്കിട്ട് വിദ്യുത്തിന്റെ കയ്യിൽ കോടുത്തു. അദ്ദേഹം അതു വായിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ യുദ്ധഹസ്തങ്ങൾ തെരുതെരു വിറകൊണ്ടു. നെറ്റിയിൽ വിയപ്പുതുളളികൾ ചൊടിച്ചു.

അതു ബൈബിളിൽനിന്നും കീറിയ ഒരു കടലാസാണ്. ജാൺ പരിചാരകൻവശം കെടുത്തയച്ചു അ കത്തു വാൻബിൽ വായിക്കാതെ വിത്തുപൊതിയുന്നതിനു ഉപയോഗപ്പെടുത്തി.

“പ്രിയപ്പെട്ട വാൻബിൽ.

ഞാൻ തന്നിട്ടുള്ള കത്തുകളെ തുറന്നുപോലും നോക്കാതെ ഉടനെ ചുട്ടുകളയണം. എന്നെ സ്പെഹിക്കുമെന്നും വിശ്വസിക്കുന്നു.”

എന്നും, കാണീലിയസ്സും.

ഈ കത്തും വാൻബീൽ നിർദ്ദോഷനാണെന്നും പുഷ്പാഭാസയുടെ വകയാണെന്നും പ്രസിദ്ധം ചെയ്തു.

റോസയുടെ വീത്ത് വിഭോചനങ്ങൾ “കേണ്ട” എന്ന് വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ തെളിഞ്ഞ നയനങ്ങൾ “യെന്നു പേരുകേണ്ട” എന്ന് സമാധാനവും ചൊല്ലി.

വിലും നെറിയേലുറഞ്ഞ വിരപ്പുതുളളികളെ തുടച്ചു മാറി.

“ബാക്സ്റ്റർ! സത്യംപോലെ ചെയ്യും” എന്ന് വീണ്ടും യുവരാജാവ് പറഞ്ഞു.

റോസ നീലാബ്ജത്തിന്റെ അരികത്തുപോയി അതിന്റെ മനോഹരമായ പത്രങ്ങളെ ചുംബനം ചെയ്തു. എന്നിട്ട് “വാൻബീൽ, അവിടുന്നു എന്നെ ചിത്രാഭ്യാസം ചെയ്യിപ്പിച്ചത് വ്യഥാവിധായില്ല” എന്ന് സ്വാഗതമായി ചൊല്ലി.

XVI

ഈ സംഭവങ്ങൾ നടക്കുമ്പോൾ വാൻബീലിന്റെ സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കാം?

തടവുകാരൻ ഇലകൾ തുറന്ന് പുറമേനോക്കി, ഉണർന്നിരിക്കുന്ന സമയത്തെ നയിച്ചു. ഉണങ്ങിയ ഇലകളാൽ പരിച്ഛേദമായ വൃക്ഷച്ചുവടുകളും പുതിയ പത്രങ്ങളിനങ്ങിയ ചെറു പേലുകളും, കുറിഞ്ഞുവീണ പുഷ്പങ്ങളും, അവയുടെ

സ്ഥാനമടുപ്പിച്ചു് ചെറുമൊട്ടോടു കൂടിയ ലതകളും അയാൾ അടുത്തുള്ള തോട്ടത്തിൽ കണ്ടു. മധുരമായ കളകളുൾപ്പെടെ പൊഴിക്കുന്ന പക്ഷികളുടെയും ശീതളമായ ആലാലചായുവും അയാളെ ആശ്വസിപ്പിക്കാൻ സമർത്ഥങ്ങളായില്ല. വൃക്ഷങ്ങൾ തമ്മിൽ കാരറററു് ഉരസുന്നതും തത്ഫലമായി കറയൂറി തുള്ളിതുള്ളിരായി പതിക്കുന്നതും അയാളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടു. അതുമാതിരിതന്നെ കാരറററു് ഇലകൾ പരസ്പരം സ്പർശിച്ചാൽ ഒരു ഭാവവിശേഷത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു. ഇങ്ങനെ പലതും ശ്രദ്ധിച്ചു് അയാൾ പകൽപോക്കി; സന്ധ്യാസമയത്തു് ലോകം തടവുകാരൻ്റെ ഭയങ്കരമായ ഒരു കാരാഗൃഹമായി പരിണമിച്ചു. മരച്ചരങ്ങളെ ചേർത്തിരിച്ച റിവാൻ കഴിയാത്തവിധം പണ്ഡംപണ്ഡമായി ലോകത്തെ വിഭജിച്ച അന്ധകാരത്തെ വാൻബിൽ ശപിച്ചു. എങ്കിലും ചൈവ്യതദീപങ്ങൾക്കൊപ്പം ആകാശത്തിൽ മിന്നിത്തളിയുന്ന താരങ്ങൾ ഓരോന്നായി താഴത്തുപോകുന്ന കാഴ്ച അയാളെ ചിന്തയ്ക്കു് വശഗതനാക്കി. വിണ്ണിൽനിന്നും സ്ഥാനഭ്രംശം പററിയ മട്ടിൽ അവയെ താഴത്തുവീഴുന്ന പരാശക്തിയെ കാരാഗൃഹസ്ഥൻ കഠിനകഠിനം വെറുത്തു.

എന്നാൽ രാസയുടെ സുമനോഹരമായ ചിത്രത്തെ അയാൾ കൺമുമ്പിൽനിന്നും തുടച്ചുമാറ്റാൻ സാധിക്കാത്തവിധം സൃഷ്ടിച്ച നിരീക്ഷണം ചെയ്തിരുന്നു. അവളെക്കൂടാതെയുള്ള ജയിൽ അത്യജ്ജ്വലത്തായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നശിച്ച അംബരവീഥിക്കൊപ്പം അമരഗളപ്രദമായി അയാൾക്കു് അനുഭവപ്പെട്ടു. പുറത്തുപോയാലും അവൾ അവിടം വിടേണ്ടിയില്ലായിരുന്നു എന്നു വിചാരിച്ചു് അയാൾ അന്തസ്താപത്തിൽ മുങ്ങി.

ജയിൽ പുത്രിയെക്കൊന്നാതെ പല അനേചങ്ങളും നടത്തി. ഒടുവിൽ അവളെ കണ്ടുകിട്ടാതെ തടവുകാരനാട്ടു് കാര്യം ചോദിക്കാമെന്നുള്ള ഗർവ്വോടുകൂടി കാരാഗൃഹമുറിമിൽ

കടന്നു. വാൻബീൽ കക്ഷരംപോലും ജയിലാരുത്ത് സംസാരിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചില്ല. അയാൾ എന്തുംചെയ്യട്ടെ; എന്തും ചെയ്യട്ടെ; എന്നായിരുന്നു തടവുകാരന്റെ നിശ്ചയം.

മകളെപ്പറ്റി എന്തെങ്കിലും വാൻബീലിന് അറിവുണ്ടോ എന്നറിയാൻ ജയിൽ നല്ലവണ്ണം ശ്രമിച്ചു. പ്രിയൻ അറിയാതെ അയാൾ എങ്ങും ചോയിരിക്കാനിടയില്ലെന്നാണ് ജയിലരുടെ വിശ്വാസം. തടവുകാരൻ പറഞ്ഞ സമാധാനമെന്നും അയാളുടെ മനസ്സിൽ പതിയാതെ “റോസയെ എന്തുചെയ്യൂ?” എന്ന് സ്വന്തം ഗ്രാഹിയന്ത്രത്തിലൂടെ ചോദിക്കുന്നതുപോലെ അസ്വാസ്ഥ്യത്തിൽ വീണ്ടും വീണ്ടും ചോദിച്ചുകൊണ്ട് ജയിലർ മുറിയിൽത്തന്നെ നിന്നു. അവളെപ്പറ്റി യാതൊന്നും അറിവാൻ പാടില്ലെന്നുപറഞ്ഞത് അയാളെ അവിടെനിന്നും അയയ്ക്കാൻ വാൻബീൽ കഴിയുന്നത്ര നോക്കി. എന്നാൽ പുത്രിയെ കാണാത്തതിനാലുള്ള സങ്കടവും തടവുകാരനിൽ അയാൾക്കുള്ള ആശങ്കയും അയാളെ കോപാധിനാക്കി. തൽഫലമായി ജയിലർ തടവുകാരനെ, ചേണ്ടിവന്നാൽ ചടിക്കുന്നതിനും, തയ്യാറായി. വേണ്ട ഉപകരണങ്ങളോടുകൂടി ജയിലർ വീണ്ടും മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഒരു കയ്യിൽ ഉററുമുള്ള ഒരു വടിയും മററക്കൈയിൽ ഒരു കുത്തിയും വഹിച്ചുകൊണ്ട് പുളളിയുടെ മുറിയിൽ വന്നുനിന്നു. “റോസ എവിടെയാണെന്ന് പറയുമോ ഇല്ലയോ?” എന്ന് അയാൾ ചോദിച്ചു. അതിനുത്തരമെന്നും ലഭിക്കാതെ വാൻബീലിനെ ജയിലർ അടിക്കാൻ വടിക്കാങ്ങി. തടവുകാരൻ ശത്രുക്കളിൽനിന്നും അടിക്കാനോങ്ങിയ ഉപകരണത്തെ നിഷ്പ്രയത്നം കൈക്കൊണ്ടു. അതിൽ പരാജയം നേരിട്ട മുപ്പൻ കരാളമായ കുത്തിയെ പ്രതിപക്ഷിയുടെനേക്ക് ഉപയോഗിക്കാൻ ഒരുമ്പെട്ടു. അത് ആപത്തണയ്ക്കുന്നതിനുമുമ്പ് തടവുകാരൻ വടികൊണ്ട് ഏല്പിച്ച താഡനം ജയിലരുടെ പാണിയെ ദുർബലമാക്കുകയും, തന്മൂലം കുത്തി താഴത്തു

പതിക്കും ചെയ്യും. അപ്പോൾ നിരാശനായ ജമീലർ പ്രാണക്ഷയമായി വിളിക്കട്ടെ. ഇൻസ്പെക്ടർ ഏതാനും അന്ധരായിക്കളോടുകൂടി താഴെ നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അവർ സഹായത്തിനായി ഓടിപ്പറന്നപ്പോൾ വാൻബിൽ ജമീലരെ വധിക്കാനൊരുങ്ങുന്നതാണ് കണ്ടത്. വാസ്കുപത്തിൽ തനിക്കു വരാവുന്ന ആപത്തിനെ അയാൾ തടഞ്ഞു് പ്രതിപദനിയ്ക്കുക ഒന്ന് ഭയപ്പെടുത്തുക മാത്രമേ ചെയ്തുള്ളൂ. വാസ്കുവം ആരറിയുന്നു? ഉടൻതന്നെ അവർ തടയുകയാണെ കയ്യുമാം ചെയ്തിട്ടു.

ആ നാട്ടിലെ നിയമപ്രകാരം വാൻബീചിന്ത് മാണാരിക്കുയായിരിക്കും വിധി. എന്നാൽ വിധിക്കാൻ അധികാരമുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ മുമ്പിൽ കുറുപാളിയെ ഹാജരാക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്.

പട്ടാളക്കാർ വാൻബീചിയെ ജമീലിൽ നിന്നും ഛാക്കി പുറത്തുകൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ ഒരു കുതിച്ചുചാട്ടം അവരുടെ സമീപത്തു വന്നുനിന്നു. അതിൽ അയാളെ കരറി തെരുവീഥിയിൽകൂടി പട്ടാളക്കാർ കൊണ്ടുപോയി. വൈകുന്നേരം അഞ്ചുമണിയായപ്പോൾ അയാളാർ നാല്പതുനാഴിക സഞ്ചരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. രാത്രിയും അവർ വഴിയിൽത്തന്നെ കഴിച്ചു. പ്രഭാതത്തിൽ ലിസൻപട്ടണവും കഴിഞ്ഞു് അതിനടുത്തുള്ള ഒരു പ്രധാനനഗരത്തിൽ അവർ ചെന്നുചേർന്നു.

ദൈവശത്രു റോസയും നീലാംബുളവും അവിടെ സമീപത്തോരിടത്തു് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

മുറയായ റോസയുടെ മുഖത്തെക്കണ്ടു് അലിവുകൊണ്ടു് വിദ്വേഗം ചില ചോദ്യങ്ങൾ അവളോടു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ യുവരാജാവിന്റെ വിടുന്നനേതും റോസയുടെ മുഖത്തെ വികാരങ്ങളെ വായിച്ചറിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

“കുട്ടി! നിന്റെ അച്ഛൻ ലീവെസ്സുനിലില്ലേ?”

“അതേ അവിടെയുണ്ട്.”

“അദ്ദേഹത്തെ നീ സ്നേഹിക്കുന്നില്ലേ?”

“ഇല്ല, ഒരു പുതിയ സ്നേഹിക്കേണ്ടുന്നവിധത്തിൽ സ്നേഹിക്കുന്നില്ല”

“അതു് എത്രയോ നിന്ദാപഹമാണെന്നു് നീ അറിയുന്നുണ്ടോ?”

“അറിയുന്നുണ്ട്. എന്തുചെയ്യും. അച്ഛൻ ഒരു മനുഷ്യസ്നേഹിയല്ലല്ലോ.”

അവൾ അദ്ദേഹം കരയാൻഭാവിച്ചു. എന്നാൽ അപരിചിതരായ ജനങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ കണ്ണുനീർ പൊഴിക്കാനുള്ള മടിക്കാണ്ടു് അവൾ തടയുകയായിരുന്നു.

“കാഴ്ചമെന്തു് സ്നേഹിക്കാതിരിക്കാൻ?”

“ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ. അച്ഛൻ ഒരു ഭുഷണാണു്.”

“എങ്ങനെ?”

“തടവുകാരെ ക്രമത്തിലധികം ദ്രോഹിക്കുന്നു”

“എപ്പോഴൊക്കെയുമാ?”

“അതേ”

“പ്രത്യേകിച്ചൊരാളെ ദ്രോഹിക്കുന്നതിലല്ലേ നിനക്കവിശ്വാസമുള്ളതു്?”

“അതേ! വാൻബീലിനെ അച്ഛൻ കൊല്ലാതെ കൊല്ലുന്നു.”

“അയാളെ നീ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ?”

അവൾ ചെട്ടെന്നൊന്നു് ഞെട്ടി.

“ഞാൻ ഉള്ളഴിഞ്ഞു സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടു്.”

“എപ്പോൾമുതൽ?”

“ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു നാൾമുതൽ”

“അതെന്നാണു്?”

“അദ്ദേഹത്തെ തടവുകാരനാക്കിയ നാൾമുതൽ”

“നിനക്കു് അതുനിമിത്തം സംഭവിക്കാവുന്ന ആപത്തു കള്ളപ്പറ്റി അറിയാമോ?”

അവൾ അല്പം ആലോചിച്ചു. ഭൂമിയിൽ വസ്തുക്കളെ ശരിപ്പെടുത്തുന്ന മട്ടിൽ അല്പം കുനിഞ്ഞുനിന്നിട്ടു് അവൾ യുവരാജാവിന്റെ മുഖത്തു മിഴിച്ചാച്ചു നോക്കി,

“എന്തെങ്കിലും സംഭവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. അദ്ദേഹത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നതിൽ എനിക്ക് സന്തോഷമേയുള്ളൂ.”

യുവരാജാവു് ഒരു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി അവളുടെ കരം ഗ്രഹിച്ചു.

“എന്നിൽനിന്നു് നീ എന്തെങ്കിലും ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടോ?”

“അതേ”

പിന്നീടൊന്നും അവളോടു് അദ്ദേഹം ചോദിച്ചില്ല.

രണ്ടുദിവസം കഴിഞ്ഞു നടത്താൻപോകുന്ന പുഷ്പലഭിശേനത്തിന്റെ ആത്മാവായത്തപ്പറ്റി അദ്ദേഹം അവളോടു സംസാരിച്ചിട്ടു് അവിടെനിന്നും പോയി.

XVIII

1673-ാമാണ്ടു് മേമാസം പതിനഞ്ചാംതീയതി ഹരളുണ്ഡുകാക്കു് ഒരു വിശേഷദിവസമായിരുന്നു. അന്നേദിവസമാണു് നീലാംബുജം കൊണ്ടുവന്ന ആളിനു് സമ്മാനം നല്കുന്നതു്. യുവരാജാവിന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ കൊണ്ടാടുന്ന ആ ആത്മാവായത്തിൽ ഭാഗഭാക്കാരൻ ജനങ്ങൾ പലേടത്തു

നിന്നും വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. എവിടേയും ജനങ്ങൾ! അമ്പലത്തിൽ എല്ലാപേരിലും സന്തോഷവും!

അവിടത്തെ കൃഷിപ്രദർശനസംഘം ചെയ്ത നടപടിയെപ്പറ്റി പ്രശംസിക്കാത്തതായി ഒരു ജനസമൂഹം അന്നുപിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അന്നുവരെ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത നീലാംബുജം അത്ഭുതങ്ങളിൽ ഒന്നായി ജനങ്ങൾ വാഴ്ത്തി.

വിശാലമായ പന്തലിൽ വന്നുചേരുന്നവരെ നീലനിറമുള്ള ഇതളുകളെ വിടുത്തി മന്ദം മന്ദം ശിരസ്സുമാട്ടി നീലാംബുജം സ്വാഗതമേകി. ഓരോ ലളിതം അതിന്റെ കമനീയതയെ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോഴവിടെ കൂടിയിട്ടുള്ള ജനങ്ങളിൽ ഒരാൾമാത്രം തുടിക്കുന്ന ഹൃദയത്തോടു അതിനെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും പ്രഭുക്കന്മാരും പന്തലിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കെ നീലാംബുജത്തിനെ പട്ടണപ്രദർശനത്തിനായി പ്രത്യേകമൊരുക്കിയ ഒരു ചാലറത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നു വെച്ചു. അത് അപ്പോഴും ജനങ്ങളുടെ നേർക്ക് പുഞ്ചിരി തൂകുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പട്ടാളക്കാർ അതിനെ മുററും നിരന്നുനിന്നു. ജനങ്ങൾ എങ്ങും നിരന്നുനിന്നു. ഇതെല്ലാം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന നയനങ്ങളാൽ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു റോഡു കേൾക്കുന്ന നന്നത്തെയുള്ള. യുവരാജാവിന്റെ പ്രേരണപോലും അവളെ സന്തുഷ്ടയാക്കിയില്ല. അവൾ ശരിച്ചിരുന്ന വസ്ത്രങ്ങൾ വിലയവിയവയും അഴകുള്ളവയുമായിരുന്നു. അവളുടെ മുഖം ശ്രീമത്തായിരുന്നു. നീണ്ടുചുരുങ്ങുകിടന്ന മുടി പിൻഭാഗത്തു നയനമോഹനമായി കെട്ടിയിട്ടിരുന്നു. എന്നാലും അമ്പലത്തിൽ എന്തൊരു കുറവുണ്ടെന്നു കാണികൾ കണക്കാക്കി. അത് അവളുടെ സന്തോഷമില്ലായ്മയെന്നു.

ബാഷ്പം നീർ ഒരുലക്ഷം ഗിൽഡർ വാങ്ങാനുള്ള ബലപ്പാടിൽ നിന്നു. എല്ലാപേരും അയാളെ സൂക്ഷിച്ചുനോ

ക്കി. അയാളുടെ മഹാഭാഗ്യത്തെ അവർ അസൂയയോടു സൂചിപ്പിച്ചു. അയാളെപ്പോലെ പ്രശസ്തി നേടിയവൻ മറ്റൊരും ഇല്ലെന്നു അവർ തീരുമാനിച്ചു.

പട്ടണപ്പുറംശരണം കഴിഞ്ഞു നീലാംബുജത്തെ തിരിച്ചുപന്തലിൽ കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചു. അപ്പോൾ രാജകുമാരൻ സമീപത്തുള്ള അതിഥിമന്ദിരത്തിൽ വിശ്രമിക്കുവാനിറങ്ങി. തടവുകാരനെ വഹിച്ചുകൊണ്ടു് അതിർവശം പോകുന്ന വണ്ടി ആരംഭിക്കുന്ന പന്തലിനു സമീപം വന്നുനിന്നു. വാൻബീൽ വിശേഷമെന്നു പട്ടാളക്കാരോടു ചോദിച്ചു. അവർ നീലാംബുജത്തിന്റെ കഥ അയാളെ ധരിപ്പിച്ചു. അതുമൂലം തടവുകാരൻ പുറത്തു കടന്നു കാണുവാൻ അനുവദിക്കുന്നതിനു പട്ടാളക്കാരോടു യാചിച്ചപ്പോൾ അയാളുടെ അപസാന്നമായുള്ള ആഗ്രഹത്തെ നിരസിക്കുന്ന കരുതി അവർ അയാളെ പന്തലിൽ കൊണ്ടുവന്നു.

വാൻബീൽ അപ്പോൾ ഭാസ്യമായ ഒരു രംഗത്തു പ്രവേശിക്കുന്നതായി കരുതി. തടവുകാരനെന്ന നിലയെ അയാൾ ശോചിച്ചു. വീണ്ടും സ്വാതന്ത്ര്യം അയാളുടെ വകയായതായി അയാൾക്കു അനുഭവപ്പെട്ടു. പ്രസോജ്യാസത്തിനു കൂടുതൽ വായുവും ശോകത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നു നോക്കുന്നതിനു കൂടുതൽ ചെലിച്ചുവു്, നിവർന്നു നടക്കുന്നതിനു വിശാലമായ ഒരു തവീമികളും അയാൾക്കു ജഗൽപിതാവു് നൽകിയിരിക്കുന്നു. വളരെക്കാലമായി പിരിഞ്ഞു വീണ്ടും ഒന്നിച്ചുകൂടുന്ന മാതാപിതാക്കളുടെയും ശിശുവിന്റെയും നിലയ്ക്കു വാൻബീൽ നീലാംബുജത്തിന്റെ സമീപത്തു എത്തി. നിമ്നലലും അത്യുണ്ണവുമായ ഒന്നരണ്ടു കുഞ്ഞുമാർത്തുള്ളികൾ അയാൾ പൊഴിച്ചു.

അനന്തരം അയാൾ റോസായ കുടവീടെ കുറുപ്പൻ കഴിയുമാ എന്നു സൂചിപ്പിച്ചുനോക്കി. വിധി അവളെ എത്ര

ചെയ്തു എന്നറിയാതെ ആ സാധു കഴങ്ങി. തന്റെ ജീവിതത്തെ പരിപാവനമായ പുഷ്പത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽത്തന്നെ വലിച്ചെറിഞ്ഞാലെത്തന്നെ അയാൾ ആലോചിച്ചു. കൂടെയുള്ള പട്ടാളക്കാരെയോ വാൻഡിനെ ആപത്തനേയോ അയാൾ ഓർത്തില്ല. പുഷ്പത്തെ താലാടിക്കൊണ്ടു വീശി മാരകതൻ അയാളെ കീഴിപ്പിച്ചു. "അയാൾ പുഷ്പത്തെ തൊടാൻ കൈകൾ നീട്ടി. ആ സമർഭത്തിൽ 'അരുതെ'ന്ന ഒരു ശബ്ദം ഏവിക്കേണെന്നോ അയാളു തടഞ്ഞു. ഉടൻ പുഷ്പം തലേറതല്ലെന്നു വാൻബിയിൽ മനസ്സിലാക്കി.

വിനീത പട്ടാളക്കാർ അയാളെ അവിടെ നിർത്തിയില്ല. വാൻബിയിനെ യുവരാജാവിന്റെ സമീപത്തേക്കു കിങ്കരന്മാർ, അണുനയിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആ രാമായണത്തിൽ പങ്കെടുത്താൻ പുറപ്പെട്ടുകയറിയെന്നു തടയുകാരനാ കണ്ട മാത്രയിൽ "ഇതാനോ ജയിച്ചവരെ വധിക്കാനാരുമ്പട്ട തടയുകാരൻ" എന്നു ചോദിച്ചു. 'അരുതെ' എന്നു പട്ടാളക്കാർ അശേഷം മടിക്കാതെ ഉത്തരം കൊടുത്തു. തത്സമയം തടയുകാരുടെ ഭേദം ആകുപ്പാടുകൊണ്ടുവന്നു. അയാൾക്കുള്ളിൽ, അതായതു ആത്മാവിൽ, നിന്നും സത്യം പറയുന്നതുപോലെന്നുപോല അയാൾക്കു തോന്നി. അതോടുകൂടി അയാൾ തലകുറങ്ങുന്ന ഒരുത്തനെപ്പോലെ സങ്കടപ്പെട്ടു.

"ഏതായാലും വാൻബിയിനെ പന്തലിൽ കൊണ്ടുവരുട്ടെ" എന്നു യുവരാജാവു കല്പിച്ചു.

വാൻബിയിൽ അനുനായികളോടുകൂടി പന്തലിൽ കടന്നു. അവിടെ അയാളുടെ നേത്രങ്ങൾ റോസയെ കാണാൻ ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു. ജീവിതമുപേക്ഷിക്കുന്നതിനോ പുഷ്പത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനോ അയാൾക്കു വിസമ്മതമുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നാൽ റോസ ഒഴിഞ്ഞ ഈ ലോകം അയാൾക്കു അശേഷം

ഷം ആചര്യമില്ലെന്ന അയാളുടെ അപലോകനം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു.

റോസ പന്തലിൽത്തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ വിദ്യുത്തിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം പ്രത്യേകരീതിയിലുള്ള വസ്ത്രങ്ങളണിഞ്ഞു പരമസുന്ദരിയായി അവിടെ നില്ക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവളുടെ ഹൃദയം ജ്വലിക്കുന്നതുകൊണ്ടു കിടന്ന അത്ഥപ്രിയനിൽ പോയി പതിഞ്ഞിരുന്നു. തന്മൂലം വാൽബീൽ പന്തലിലുണ്ടായിരുന്നിട്ടും അവർക്കു കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അന്തരം ഒരു പക്ഷേ നടവുമുറിയിൽ കിടന്നു മരിച്ചിരിക്കാമെന്നും അവർ വിചാരിച്ചു.

വിദ്യുതും സമ്മാനം നൽകുന്നതിനു തയ്യാറായി നിന്നപ്പോൾ ബാക്സ്റ്റൻററിന്റെ മുഖത്തുള്ള പ്രസന്നത പരിസരത്തെക്കൂടെ പ്രഭാപൂരിതമാക്കി. എന്നാൽ അയാളുടെ അത്യാശ അയ്യ ഒരു ആപൽക്കണ്ഡത്തിലേക്കു തപരിപ്പിച്ചു.

“പുറപ്പെട്ടതിന്റെ അപകാശി മുൻപിൽ വരുട്ടെ” എന്നു വിദ്യുതും ഉച്ചരിച്ചപ്പോൾ മൂന്നുപേർ അറിയാതെ മുമ്പോട്ടു കുതിച്ചു. ബാക്സ്റ്റൻ സമ്മാനം തന്നിക്കേതെന്നു ലഭിക്കുമെന്നു വിശ്വസിച്ചു നിൽക്കിനിന്നു. സ്നേഹമായ അവകാശത്തെ ഗണിച്ചു റോസ മുങ്ങിപ്പോയി. വാൽബീൽ റോസയ്ക്കു ചേർന്നി വാദിപ്പാൻ പട്ടാളക്കാരുടെ പിടിയിൽനിന്നു വിമുക്തനായി രണ്ടു മൂന്നു ചോട്ടുനീങ്ങി.

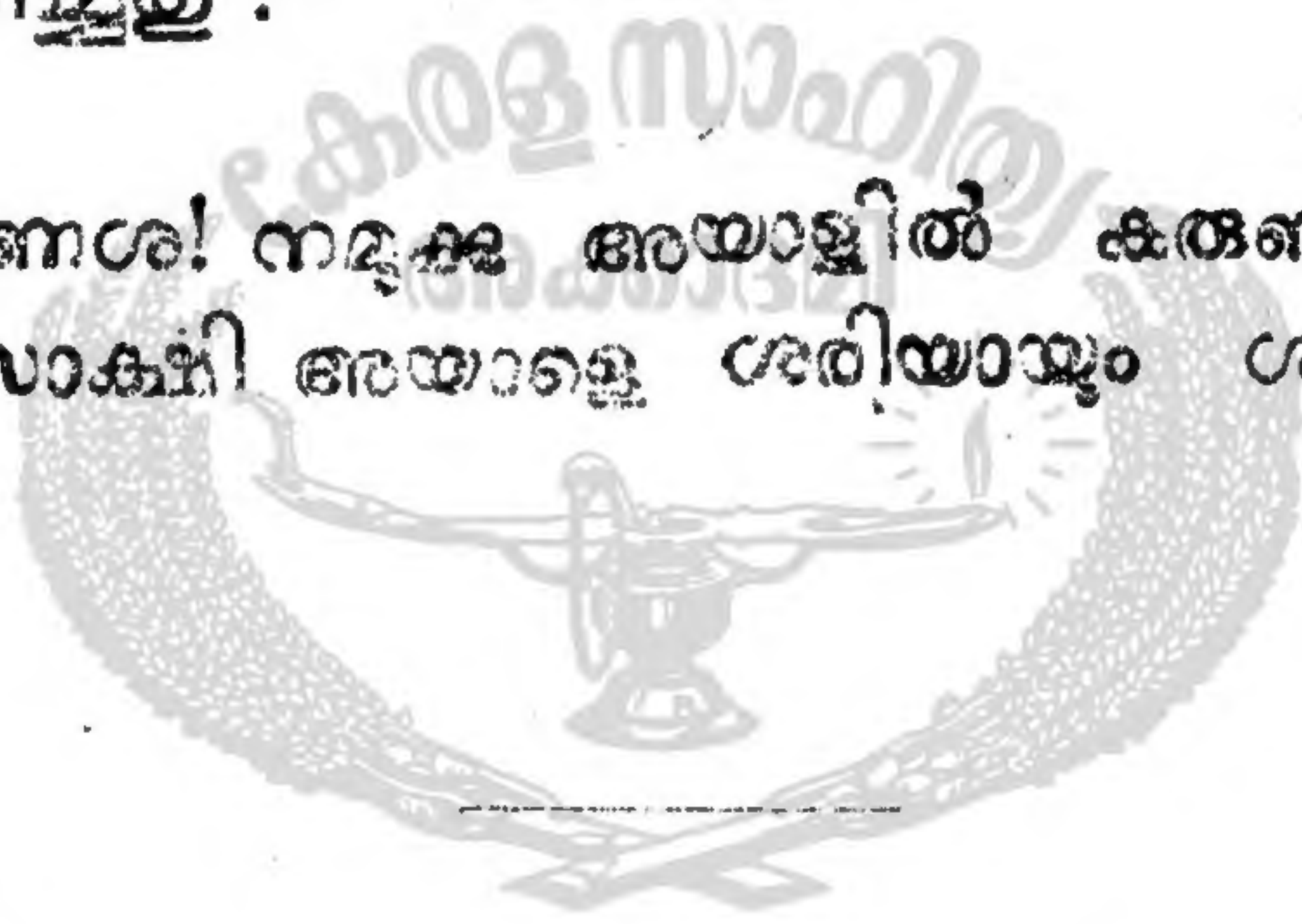
അല്പനേരത്തുള്ളിൽ അവിടത്തെ അന്തരീക്ഷം മറൊരാവസ്ഥയായ പ്രാപിച്ചു. റോസ സമ്മാനത്തിനായി കൊക്കർനീട്ടിയപ്പോൾ ബാക്സ്റ്റൻ “അയാൾക്കെട്ടു താഴത്തു പതിച്ചു. അവർക്കു അവിടെ കൂടിയിരുന്നവർ സമ്പ്രദർശനം കൊണ്ടുണ്ടി. റോസ ഒരു രാജ്ഞിക്കൊപ്പം അക്ഷയഭാഗ്യോടുകൂടി പുഞ്ചിരി തൂകിനിന്നു.

“ * * * * *

അടുത്തതായി വിലുത്തിന്റെ ശ്രദ്ധപതിഞ്ഞത് വാൻ
ബീലിലായിരുന്നു. അയാളെ അദ്ദേഹം നിർദ്ദോഷിയാണെന്നറിഞ്ഞു വെറുതേറ്റിട്ടു. തടവുകാരനെന്നൊക്കെയാണു വണ്ടി
ദമ്പതിമാരെയും വഹിച്ചുകൊണ്ടു രാജകുലനന്ദനസരിച്ചു തി
യ്യെ നീങ്ങിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ വാൻബീൽ അയസ്വാ
സിയായ ബാക്സ്റ്റർവിന്റെ ചതിപ്രയോഗങ്ങളെ ഓത്തു
റോസയോടു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

“പ്രിയേ! എത്ര യെന്നിയമായ മരണമാണ് ബാക്സ്റ്റർ
ലിനു സംഭവിച്ചത്.”

“പ്രാണേശ! നമുക്കു അയാളിൽ കുരുണയുണ്ട്. എ
ന്നാൽ കർമ്മസാക്ഷി അയാളെ ശരിയായും ശിക്ഷിക്കണമെന്ന
ചെല്ലൂ.”

ശതോപാഖ്യായൻ.

ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷാഭ്യസനത്തിനു സഹായമായി ഇതേവരെയും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള സകല ഗ്രന്ഥങ്ങളിലുംവെച്ചു ശതോപരിശ്രേയ്യമായ ഈ പുസ്തകത്തിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള മറ്റു ഗ്രന്ഥങ്ങളിലുള്ളതിൽ കൂടുതലായി എല്ലാ കക്ഷ്യകളിലുമുള്ള അനവധി പദങ്ങളും പദപ്രയോഗരീതികളും ഉച്ചാരണമുറകളും അർത്ഥവിവരണങ്ങളും എത്രമാത്രം കൂടുതലുണ്ടെന്നു പുസ്തകം വരുത്തി നോക്കുമ്പോൾ ബോദ്ധ്യം വരും. ഇതിൽ വാചകങ്ങൾ, അർത്ഥങ്ങൾ, വാചകരചനാരീതി, പഴഞ്ചൊല്ലുകൾ, വ്യാകരണനിയമങ്ങൾ, ശൈലികൾ, അലങ്കാരപ്രയോഗങ്ങൾ, ഉപമകൾ, നീതികഥകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, ഉപന്യാസങ്ങൾ, പദ്യകൃതികൾ, എഴുത്തുകുളുടെ മാതൃകകൾ മുതലായി അനവധി വിഷയങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഈ ഗ്രന്ഥം വളരെ ഉപകാരപ്പെടുന്നതാണ്. കമ്പനിക്കാക്കും കുച്ചവടക്കാക്കും മറ്റും തങ്ങളുടെ തൊഴിൽസംബന്ധമായി ആവശ്യമുള്ള എഴുത്തുകുത്തുകൾക്കു വേണ്ടുന്ന എല്ലാ മാതൃകകളും ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശ്രദ്ധയോടു കൂടി ഒരു മാസം പരിശ്രമിക്കുന്ന ആർക്കും അംഗുലയഭാഷ ദാസ്യവൃത്തിയെ ആചരിക്കും.

വിഖ രൂപാ 4

വിദ്യാർത്ഥിനിഖണ്ഡ

അഭ്യുതാക്കളായ ബാലന്മാരുടെ ഉപയോഗത്തിനു പര്യാപ്തമാകത്തക്കവണ്ണം ഭാഷയിലും, സംസ്കൃതത്തിലും ഇപ്പോൾ നടപ്പിലിരിക്കുന്ന പുസ്തകങ്ങളിലുള്ള വാക്കുകളെല്ലാം ഉൾപ്പെടുത്തി എഴുതിയതു്.

രൂ. 1 ബ. 14

തങ്ങളുടെ വകയായ ജീവരക്ഷാമണി, മലയാളമാന്ത്രികം എന്നീ ദൈവശാലകൾ ഇപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കെന്ന നേരിട്ടു നടത്തിവരുന്നതും മതനുകളെല്ലാം സിദ്ധഫലപ്രദങ്ങളും തങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ മെച്ചമായും ശുദ്ധമായും തയ്യാർചെയ്തിട്ടുള്ളതും ആകുന്നു. ക്യാരറുകൾ ആവശ്യമുള്ളവർ ഏഴുതിന്നയച്ചാൽ അയച്ചുരുണതാണ്.

മാനേജർ.

വൈദ്യപുസ്തകങ്ങൾ.

ചക്രദന്തം

ഗുഡാത്മചക്രം എന്ന വ്യാഖ്യാനസഹികം.

സകല ചികിത്സാവിധികളും സുഖ സാദ്ധ്യങ്ങളായ അനവധി സ്ഥിതിയോഗങ്ങളും അടങ്ങിയ ഒരു ഉത്തമ വൈദ്യഗ്രന്ഥം

പുസ്തകം 1-ക്കു വില രൂപാ 3. അണ 12

ശാർദ്ദൂഗധരസംഹിത

ഗുഡാത്മചക്രം എന്ന വ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടിയ ചികിത്സാസാരസർവ്വമായ ഒരു സുപ്രസിദ്ധ വൈദ്യ ഗ്രന്ഥം.

പുസ്തകം 1-ക്കു വില രൂപാ 2 അണ 4

ആയുർവേദപ്രകാശിക മ-ാംഭാഗം

മഹാബിദ്യോക്താക്കളായ സകല വൈദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും രഹസ്യങ്ങൾ മുഴുവൻ വെളിവാക്കി വിശദീകരിക്കുന്ന ഇതിലൊരു ഗ്രന്ഥം കയ്യിലുണ്ടായിരുന്നാൽ വൈദ്യശാസ്ത്രസംബന്ധമായ എല്ലാകാര്യങ്ങളും അറിയുകയും ചികിത്സിക്കുകയും ചെയ്യാം. ൨500 രൂപ വൈദ്യവിഷയങ്ങളടങ്ങിയ

പുസ്തകം 1-ക്കു വില രൂപാ 2 അണ 4

ടി രണ്ടാംഭാഗം

സകല രോഗങ്ങളുടേയും നിദാനങ്ങളും സ്ഥിതികളും രഹസ്യങ്ങളുമായ അനവധി മഹായോഗങ്ങളും അടങ്ങിയതു്.

പുസ്തകം 1-ക്കു വില രൂപാ 3

ടി മൂന്നാംഭാഗം

ആയുർവേദപ്രകാശികയുടെ സിംഹഭാഗവും കർമ്മ വ്യാധികർമ്മകൂടി ഫലപ്രാപ്തിയോടുകൂടിയ പഞ്ചപദ്ധതിയിലുള്ള എല്ലാ സ്ഥിതിയോഗങ്ങളും അടങ്ങിയതു്.

പുസ്തകം 1-ക്കു വില രൂപാ 2 അണ 4

മാനേജർ, വി. വി. പ്രെസ്സ്—കൊല്ലം.

